

SimiSet

Edgar Rice Burroughs

Tarzan

ja kultaleijona

Digitized by the Internet Archive
in 2024

Tarzan ja kultaleijona

Edgar Rice Burroughs

Tarzan ja kultaleijona

Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki · Porvoo

Suomentanut Seppo Ilmari

Suomennos © Seppo Ilmari

*Englanninkielinen alkuteos
Tarzan and the Golden Lion, 1922 – 1923*

© Edgar Rice Burroughs, Inc.

*Taskukirjalaitos julkaistu
Kustannus Oy Taikajousen kanssa
tehdyn sopimuksen mukaisesti*

ISBN 951-0-06875-6

*Werner Söderström Osakeyhtiön
laakapaino Porvoo 1975*

1. KULTAINEN LEIJONA

Sabor, naarasleijona, imetti ainoaa pienokaistaan, pöröistä palleroa, joka oli täplikäs kuin Sheeta-leopardi. Se makasi kyljellään lämpimässä auringonpaisteessa kallioluolan edessä, jossa sillä oli pesä. Mutta vaikka Sabor olikin puoliksi ummistanut silmänsä se oli silti valpas. Pieniä pörroisiä palleroita oli alkujaan ollut kolme — kaksi tytärtä ja yksi poika. Sabor ja Numa, emo ja isä olivat olleet ylpeitä pennuistaan, ylpeitä ja onnellisia. Mutta saalis oli ollut niukka, eikä Sabor ollut kyennyt tuottamaan kyllin paljon maitoa kolmen hanakasti imevän pennun elättämiseen. Sitten kylmä sade oli aiheuttanut pienokaisten vilustumisen. Ainoastaan vahvin niistä jäi henkiin — molemmat tyttäret kuolivat. Sureva Sabor oli ulisten ja vaikeroiden astunut edestakaisin noiden surkeiden takkuisten turkismöykkyjen luona. Silloin tällöin se oli nuuskinut niitä ja töninyt kuonolla kuin se olisi tahtonut herättää ne siitä pitkästä unesta, josta kukaan ei herää. Lopulta emo kuitenkin luopui yrityksistään, ja nyt sen villin sydämen kaikki rakkaus kohdistui vielä jäljellä olevaan pieneen poikapentuun. Siksi Sabor oli tavallista valppaampi.

Numa-leijona ei ollut paikalla. Toissa yönä se oli kaatanut saaliin ja raahannut sen pesälle, ja viime yönä se oli taas lähtenyt metsälle eikä ollut vielä palannut. Puolitoruksissaan Sabor ajatteli Wappia, lihavaa antilooppia, jota

sen mainio kumppani ehkä juuri tällä hetkellä raahasi tänne ryteikköisen viidakon läpi. Tai ehkä se toisi Paccorseebran, jonka lihasta leijonat eniten pitävät — mehevän herkullisen Paccon. Saborille tuli vesi kielelle.

Mutta mitä tuo oli? Äärettömän heikko ääni oli kantautunut Saborin herkkiin korviin. Se kohotti päänsä, käänsi sitä ensin yhteen suuntaan ja sitten toiseen yrittäen korvasta pystyssä tavoittaa heikoimmankin toiston sen mielen rauhaa järkyttäneestä äänestä. Kuonollaan se nuuski ilmaa. Tuulta oli vain nimeksi, mutta vienot henkäykset puhalsivat samasta suunnasta mistä ääni oli kuulunut, ja se kuului vieläkin alati voimistuvana kertoen Saborille, että äänen aiheuttaja, mikä lie ollutkin, lähestyi sitä. Leijona hermostui ja kierähti vatsalleen lopettaen näin pennun imettämisen. Pentu ilmaisi tyytymättömyytensä pienillä Murahduksilla kunnes emon hiljainen ärtynyt ulina vaiensi sen. Pentu seisoi emonsa vieressä ja katseli ensin tätä ja sitten se seurasi tämän katsetta kallistaen pientä päätään vuoroin vasemmalle vuoroin oikealle.

Saborin kuulema ääni oli ilmeisesti jotenkin häiritsevä — se teki naaraan levottomaksi ellei suorastaan pelokkaaksi. Mutta Sabor ei vielä tiennyt ennustiko tuo ääni pahaa. Uljas Numa saattoi olla tulossa pesälle, mutta ääni ei oikein kuulostanut leijonan liikehinnältä, ei ainakaan painavaa saalista raahaavan leijonan. Emo vilkaisi pentuaan ja ulisi varoittavasti. Sabor pelkäsi että vaara uhkasi perheen viemistä pienokaista ja oli aina valmis puolustamaan sitä.

Nyt tuuli kantoi naarasleijonan sieraimiin vainun siitä joka oli tulossa tänne päin viidakon läpi. Emon huolestunut ilme muuttui heti vihan naamioksi, hampaat paljastuivat ja silmät kiiluivat, sillä vainu, joka oli kantautunut tänne viidakosta, oli vihattu ihmishaju. Leijona nousi seisoi

maan, painoi päänsä alas ja heilutti hermostuneesti taipuisaa häntäänsä. Sillä merkillisellä tavalla, jolla eläimet välittävät tietoja toisilleen, Sabor kehotti pentuaan painautumaan matalaksi ja jäämään paikoilleen, kunnes emo tulisi takaisin. Sitten naaras lähti nopeasti ja äänettömästi rauhanhäiritsijää vastaan.

Pentu oli kuullut sen minkä emokin oli kuullut, ja nyt se sai vainun ihmisestä — oudon hajun joka ei ollut aikaisemmin tunkeutunut sen sieraimiin, mutta jonka se silti heti tunsu vihollisen hajuksi. Se aiheutti samanlaisen reaktion pennussa kuin aikuisessakin leijonassa, selkäkarvat nousivat pystyyn ja pienet torahampaat paljastuivat. Kun aikuinen leijona hiipi nopeasti ja varovasti alikasvillisuuden läpi, pieni pentu seurasi sitä piittaamatta saamastaan käskystä, ja sen takamus heittelehti puolelta toiselle niin kuin kaikilla oikein pienillä leijonanpennuilla, eikä tällainen naurettava hoippuminen ollut lainkaan sopusoinnussa etutassujen uljaan astunnan kanssa. Mutta naarasleijona, jonka koko huomio kohdistui eteenpäin, ei tiennyt että pentu seurasi sitä.

Näillä kahdella oli edessään noin sata metriä leveä tiheä viidakko, mutta sen läpi johti tunnelin kaltainen polku leijonan pesälle. Viidakon takana oli pieni aukea, jonka yli johtavan hyvin tallatun riistapolun molemmat päät hukkuvat viidakkoon. Saapuessaan aukealle Sabor näki pelkäämänsä ja vihaamansa kohteen keskellä niittyä. Entä jos tuo ihmisolento ei metsästänytkään emoa tai sen pentua? Entä jos se ei edes aavistanut että lähettyvillä oli leijonia? Sabor ei piitannut siitä tänään. Tavallisesti se olisi jättänyt ihmisen rauhaan niin kauan kuin tämä pysyi kyllin kaukana pennusta, ja ilman pentua Sabor olisi pujahtanut viidakkoon huomattessaan ihmisen lähestyvän. Mutta tänään leijona oli hermostunut ja se pelkäsi — pelkäsi ainoan jäljellä

olevan pentunsa puolesta. Äidinvaisto kohdistui nyt ehkä kolminkertaisena tähän yksinäiseen eloonjääneeseen, joka sai osakseen kolmelle kuuluvan rakkauden — ja siksi Sabor ei jäänyt odottamaan että mies uhkaisi pennun turvallisuutta, vaan se kiirehti pysäyttämään hänet. Hellästä emosta oli tullut kammottava paholainen, jonka aivoja hallitsi yksi ainoa ajatus — surmaaminen.

Naarasleijona ei empinyt hetkeäkään aukean laidassa eikä se antanut pienintäkään varoitusta. Musta soturi sai ensi aavistuksen näillä main olevasta leijonasta, kun hän näki häijynnäköisen kissan syöksyvän vastaansa aukean yli kuin jousesta ammuttuna. Musta ei metsästänyt leijonia. Jos hän olisi tiennyt leijonan olevan lähettyvillä, hän olisi kiertänyt sen kaukaa ja jos hänellä nyt olisi ollut minne paeta, hän olisi paennut. Lähin puu oli hänestä kauempana kuin Sabor. Leijona tavoittaisi hänet ennen kuin hän olisi juossut neljänneksen matkasta. Tilanne oli toivoton, tarjolla oli yksi ainoa mahdollisuus. Peto oli jo melkein hänen kimppusaan ja sen takana näkyi pieni pentu. Mies kantoi raskasta keihästä. Hän tempaisi oikean kätensä taaksepäin ja heitti keihäänsä samalla hetkellä, kun Sabor loikkasi. Keihäs lävisti villin sydämen ja melkein yhtä aikaa mahtavat leuat loksahdivat soturin kasvoihin. Leijonan ponkaisusta molemmat kaatuivat kuolleina maahan, lihakset nytkähtivät vain muutamia kertoja kouristuksenomaisesti.

Orvoksi jäänyt pentu pysähtyi kymmenen askeleen päähän ja katseli ihmeissään elämänsä ensimmäistä suurta onnettomuutta. Se tahtoi mennä emonsa luo, mutta luonnollinen pelko ihmishajua kohtaan pidatti sen. Pian pentu alkoi ulista sellaisella äänellä, joka aina oli saanut emon kiirehtimään sen luokse. Mutta tällä kertaa emo ei tullut — se ei edes noussut katsomaan pentua. Pentu joutui hämilleen

— se ei ymmärtänyt tätä. Se jatkoi itkuaan ja tunsi itsensä entistä alakuloisemmaksi ja yksinäisemmäksi. Vähitellen se hivuttautui lähemmäksi emoaan. Se näki ettei emon surmaama outo otus liikkunut, ja hetken kuluttua sen pelko laukesi vähän. Lopulta pentu uskaltautui ihan emon viereen nuuskimaan sitä. Pentu valitti vielä emolleen, mutta tämä ei vastannut sille. Pennulle selvisi vihdoinkin että jokin oli hullusti — että sen iso kaunis emo ei ollut enää samanlainen kuin se oli ollut. Emo oli muuttunut. Pentu pysytteli kuitenkin emon lähettyvillä ja itki, kunnes se lopulta vaipui uneen painautuneena tiiviisti kuolleen emon ruumista vasten.

Täältä Tarzan löysi pennun. Tarzan, Jane ja heidän poikansa Korak, Tappaja, olivat paluumatkalla salaperäisestä Pal-ul-donin maasta, mistä isä ja poika olivat pelastaneet Janen. Kuullessaan heidän lähestyvän pentu aukaisi silmänsä, nousi seisomaan, luimisti korviaan ja murisi heille kääntäen selkensä kuolleele emolleen. Pennun nähdessään apinamies hymyili.

”Onpas siinä sisukas pieni paholainen”, Tarzan totesi. Koko murhenäytelmä selvisi hänelle yhdellä silmäyksellä. Lähestyessään ärisevää pentua hän arveli että se pötkisi tiehensä. Mutta sitä se ei tehnytkaan. Se murisi vain entistä äkäisemmin ja huitaisi Tarzanin ojennettua kättä, kun hän kumartui ottamaan kiinni pentua.

”Mikä urhea pieni pallero”, huudahti Jane. ”Pieni orpo ressu! ”

”Siitä tulee uljas leijona, tai olisi tullut, jos emo olisi elänyt”, sanoi Korak. ”Katsokaa tuota selkää — se on vankka ja suora kuin keihäs. Sääli että tuon veijarin täytyy kuolla.”

”Sen ei ole pakko”, Tarzan huomautti.

”Pennulla ei ole kovinkaan suuria mahdollisuuksia. Se tarvitsee maitoa vielä parin kuukauden ajan. Kuka hankkisi maitoa sille?”

”Minä”, vastasi Tarzan.

”Aiotko ottaa sen kasvatiksesi?”

Tarzan nyökkäsi.

Korak ja Jane nauroivat. ”Jopa jotakin”, huudahti poika.

”Lordi Greystoke leijonanpennun kasvattiemona”, Jane nauroi.

Tarzan yhtyi nauruun mutta kohdisti edelleen huomionsa pentuun. Hän ojensi äkkiä kätensä ja tarttui pientä leijonaa niskavilloista. Sitten hän hyväili pentua lempeästi ja puhui sille hiljaisella rauhoittavalla äänellä. En tiedä mitä Tarzan sanoi, mutta pentu ehkä tiesi, sillä se lakkasi riuhtomasta eikä yrittänytkään enää kynsiä ja purra hyväilevää kättä. Tämän jälkeen Tarzan nosti pennun syliinsä. Se ei tuntunut pelkäävän enää, eikä edes näyttänyt hampaitaan, vaikka se oli näin lähellä aikaisemmin vihaamaansa ihmis-hajua.

”Mitä sinä oikein teit?” Jane kysyi.

Tarzan kohautti leveitä hartioitaan. ”Heimolaiset eivät pelkää toisiaan — ja villit eläimet ovat oikeastaan minun heimoani vaikka kuinka yrittäisit sivistää minua. Siitä joutuneekin etteivät ne pelkää minua kun osoitan niille ystävyyttä. Tämäkin pieni veitikka näkyy tietävän sen, eikö totta?”

”Minä en tajua sitä”, vastasi Korak. ”Luulen tuntevani Afrikan eläimet melko hyvin, mutta en saa niitä valtaani enkä ymmärrä niitä samalla tavalla kuin sinä. Mistä se johtuu?”

”On olemassa vain yksi Tarzan”, sanoi Jane ja hymyili

ilkikurisesti pojalleen, vaikka hänen äänessään oli ylpeä sävy.

”Sinun täytyy muistaa että olen syntynyt ja kasvanut petojen joukossa”, Tarzan huomautti. ”Ehkä isäni oli sitenkin apina – niin Kala aina väitti.”

”John! Kuinka sinä voit?” huudahti Jane. ”Tiedät varsin hyvin kuka oli isäsi ja äitisi.”

Tarzan katseli vakavana poikaansa ja sulki toisen silmänsä. ”Äitisi ei koskaan opi antamaan arvoa ihmisapinoiden hyville puolille. Voisi melkein luulla ettei hän pidä vihjailuista että hän on saanut apinan puolisosokseen.”

”John Clayton, en puhu kanssasi enää ikinä, ellet lopeta noita kauheita juttujasi. Häpeän sinun takiasi. Siinä on jo kestämistä että olet parantumaton villi, sinun ei tarvitse ollenkaan vihjailla että saatat kaiken lisäksi olla apina.”

Pitkä paluumatka Pal-ul-donista oli päättymäisillään – vajaan viikon kuluttua he saapuisivat taas entisen kotinsa sijaintipaikalle. Oli kyseenalaista olivatko edes saksalaisten jättämät rauniot enää jäljellä. Aitat ja ulkorakennukset oli kaikki poltettu ja osa talon sisustuksesta oli hävitetty. Ne uskolliset waziri-palvelijat, jotka eivät olleet saaneet surmaansa taistelussa Fritz Schneiderin sotilaita vastaan, olivat noudattaneet sotarumpujen kutsua ja asettuneet englantilaisten käytettäväksi sellaisissa tehtävissä, joissa heistä olisi hyötyä. Tästä Tarzan oli tietoinen ennen kuin hän lähti etsimään Janea. Mutta hän ei tiennyt moniko hänen sotaisista wazireistaan oli säilynyt hengissä eikä myöskään mitä hänen laajalle tilalleen oli tapahtunut. Vaeltavat alkuasukasheimot tai arabialaisten orjakauppiaiden rosvojoukot olivat saattaneet täydentää saksalaisten aloittamia tihutöitä. Oli myös luultavaa että viidakko oli vallannut takaisin

entiset alueensa, levittäytynyt raivioille ja haudannut reheviin ryteikköihin joka ainoan merkin ihmisen lyhyestä valtakaudesta ikivanhalla aarniolla.

Otettuaan pienen Numan kasvatikseen Tarzanin oli pakko suunnitella päivämarssit ja tauot suojattinsa tarpeiden mukaan. Pennun täytyi saada ravintoa ja ravinnoksi kelpasi vain maito. Leijonanmaitoa ei ollut saatavissa, mutta onneksi he liikkuivat nyt suhteellisen tiheästi asutulla seudulla. Kylät eivät olleet kaukana toisistaan, ja viidakon mahtava valtiastunnettiin, häntä pelättiin ja kunnioitettiin kaikkialla. Tarzan meni iltapäivällä matkan varrella olevaan kylään saadakseen maitoa leijonapennulle.

Alkuasukkaat näyttivät aluksi juroilta ja välinpitämättömiltä, he halveksivat valkoisia, jotka eivät matkanneet suuren safarin kanssa — mustat halveksivat heitä eivätkä pelänneet. Ilman safaria kulkevat muukalaiset eivät voineet tuoda alkuasukkaille lahjoja eikä mitään sellaista, jolla maksaisivat elintarvikkeista, joita he varmaan pyytäisivät. Ja kun heillä ei ollut askareja, he eivät voineet vaatia itselleen elintarvikkeita tai oikeammin, he eivät voineet pakottaa kyläläisiä antamaan niitä. He eivät myöskään voisi puolustautua, mikäli näyttäisi siltä että heidän kimppuunsa kannatti käydä. Alkuasukkaat näyttivät kyllä juroilta ja välinpitämättömiltä, mutta heiltä tuskin puuttui kiinnostusta, sillä valkoisten tavallisuudesta poikkeavat vaatteet ja korut olivat omiaan herättämään uteliaisuutta. Valkoiset kulkevat melkein yhtä alasti kuin mustat ja heidän aseistuksensakin oli samantapainen, paitsi että nuoremmalla miehellä oli kivääri. Kaikilla kolmella oli primitiivisiä, irvokkaita Paluldonin helyjä, jotka näyttivät kovin oudoilta yksinkertaisten mustien silmissä.

”Missä on päällikkö?” Tarzan kysyi astuessaan kylään

naisten, lasten ja räkyttävien rakkien joukkoon.

Muutamia majojen varjoissa torkkuneita sotureita nousi ja tuli vieraita vastaan.

”Päällikkö nukkuu”, vastasi yksi heistä. ”Kuka sinä olet herättämään hänet? Mitä tahdot?”

”Tahdon puhua päällikkösi kanssa. Hae hänet tänne!”

Soturi katseli Tarzania silmät pyöreinä hämmästyksestä, sitten hän purskahti äänekkäästi nauramaan.

”Päällikkö muka hänen luokseen”, hän sanoi tovereilleen ja nauroi taas läimäyttäen reisiinsä ja tuuppien lähinnä seisoivia kyynärpäillään kylkiin.

”Sano päällikölle että Tarzan haluaa puhua hänen kanssaan.”

Kuulijoiden asenteessa tapahtui välittömästi hämmästyttävä muutos — he perääntyivät ja lakkasivat nauramasta ja heidän silmänsä laajenivat ja pyöristyivät. Äänekkäimmin nauranut meni äkkiä vakavaksi. ”Tuokaa mattoja, jotta Tarzan ja hänen väkensä saavat istua. Haen itse päällikkö Umangan”, soturi huudahti ja juoksi tiehensä täyttä vauhtia kuin helpottuneena siitä että hänellä oli pätevä syy poistua sen mahtavan lähettyviltä, jota hän pelkäsi suututtaneensa.

Sillä ei ollut enää mitään merkitystä ettei valkoisilla ollut safaria, ei askareja eikä lahjoja. Kyläläiset kilpailivat keskenään saadakseen palvella heitä. Jo ennen kuin päällikkö saapui moni oli tuonut heille lahjaksi ruokaa ja helyjä. Nyt Umanga ilmestyi. Hän oli niin vanha että hän oli tullut päälliköksi jo ennen kuin apinain Tarzan oli syntynyt. Hänen käytöksensä oli patriarkaalinen ja arvokas, hän tervehti vierastaan niin kuin suurmies tervehtii vertaistaan. Hän iloitsi vilpittömästi siitä että viidakon valtiias oli kunnioittanut hänen kyläänsä vierailullaan.

Tarzanin kerrottua toivomuksensa ja näytettyä leijonanpentua Umanga vakuutti hänelle että sille annettaisiin riittävästi maitoa — lämmintä vastalypsettyä maitoa päällikön omista vuohista — niin kauan kuin Tarzan suvaitsisi kunnioittaa heitä läsnäolollaan. Keskustelun aikana apinamiehen valpas katse tutki kylää ja sen asukkaita ja pysähtyi lopulta suureen narttuun, joka erottui kylänraitilla vilisevistä rakeista. Nartun nisät olivat pullollaan maitoa, ja tämä toteamus antoi Tarzanille idean. Hän osoitti koiraa peukalolleen. ”Tahtoisin ostaa tuon nartun”, hän sanoi Umangalle.

”Se on sinun, bwana, eikä maksa mitään”, vastasi päällikkö. ”Se penikoi kaksi päivää sitten, mutta viime yönä siltä vietiin kaikki penikat, ryöstäjä oli varmaan iso käärme. Jos sallit, annan sinulle mieluummin niin monta nuorta lihavaa koiraa kuin ikinä tahdot, sillä tuo tuskin kelpaa syötäväksi.”

”En aikonut syödä sitä”, vastasi apinain Tarzan. ”Vien sen mukanani, jotta leijonanpentu saisi maitoa. Toimita narttu minulle.”

Jotkut pojat ottivat kiinni koiran, sitoivat köyden sen kaulaan ja raahasivat sen apinamiehen luo. Kuten leijona oli pelännyt, koirakin pelkäsi aluksi, sillä tarmanganissa ei ollut samaa hajua kuin mustissa. Koira ärisi uudelle isännälleen ja yritti purra häntä. Pian Tarzan kuitenkin voitti koiran luottamuksen, se makasi hiljaa hänen vierellään, kun hän silitti sen päätä. Mutta leijonan tuominen lähelle oli jo vaikeampaa, sillä molemmat pelkäsivät toistensa hajua — leijona sylki ja ärisi, koira paljasti hampaansa ja murisi. Molempien rauhoittamiseen tarvittiin kärsivällisyyttä, ääretömän paljon kärsivällisyyttä, ja lopulta päästiinkin tuloksiin. Rakkikoira imetti Numan pentua. Nälkä oli perinyt voiton leijonan luontaisesta epäluulosta. Apinamies saavutti

koiran luottamuksen tiukoilla mutta lempeillä otteilla, sillä koko ikänsä koira oli tottunut enemmän lyönteihin ja potkuihin kuin ystävällisyyteen.

Yöllä Tarzan piti koiran kytkettynä käyttöönsä annetusmajassa ja aamuun mennessä hän oli kahdesti pakottanut sen imettämään pentua. Seuraavana päivänä he sanoivat hyvästit Umangalle ja hänen heimolaisilleen. Kun he jatkoivat matkaansa kotiin päin, koira juoksi heidän vierellään taluttimessa ja leijonanpentu nukkui Tarzanin kainalossa tai olalle ripustetussa pussissa.

He antoivat leijonalle nimen Jad-bal-ja, joka Pal-ul-donin alkuihmisten kielellä merkitsee kultainen leijona. Tämä nimi johtui pennun väristä. Päivä päivältä pentu tottui yhä enemmän heihin ja kasvattiemoonsa, joka lopulta hoivasi sitä kuin omaa jälkeläistään. Nartulle he antoivat nimen Za, joka tarkoittaa tyttöä. Toisena päivänä koira päästettiin taluttimesta, ja se seurasi heitä kuuliaisesti viidakon läpi yrittämättä karata heiltä, eikä se ollut onnellinen muualla kuin heidän läheisyydessään.

Kun hetki lähestyi, jolloin polku sukeltaisi viidakosta aaltoilevalle savannille, jossa heidän kotinsa oli sijainnut, kaikki kolme tunsivat pakahduttavaa jännitystä, kukaan ei ilmaissut sydämessään asustavaa toivoa ja pelkoa. Mitä he löytäisivät? Mitä muuta he saattaisivatkaan löytää kuin samaa ryteikköistä viidakkoa, jota apinamies oli raivannut kotiaan varten tullessaan tänne ensi kerran vaimonsa kanssa?

Lopulta he astuivat pois metsän suojasta ja katsoivat savannille. Talon ääriviivat olivat kerran erottuneet selvästi niiden puiden ja pensaiden keskeltä, jotka oli säästetty tai istutettu pihan kaunistukseksi. Jane huudahti: ”Katsokaa! Siellä se on, siellä se on vieläkin!”

”Mutta mitä nuo ovat, tuolla vasemmalla talon takana?”
Korak kysyi.

”Ne ovat alkuasukkaiden majoja”, vastasi Tarzan.

”Pellot ovat viljelyksessä! ” riemuitsi vaimo.

”Ja joitakin ulkorakennuksia on rakennettu uudestaan”,
sanoi Tarzan. ”Se tietää sitä, että wazirit, uskolliset wazirini
ovat palanneet sodasta. He ovat rakentaneet uudestaan sen,
minkä saksalaiset hävittivät, ja hoitaneet kotiamme poissa-
ollessamme! ”

2. JAD-BAL-JAN KASVATUS

Apinain Tarzan, Jane ja Korak palasivat siis kotiin pitkän poissaolon jälkeen, ja tullessaan he toivat Jad-bal-jan, kultaisen leijonan ja Zan, narttukoiran. Ensimmäisten joukossa, jotka riensivät lausumaan heidät tervetulleiksi kotiin, oli vanha Muviro, jonka poika Wasimbu oli menettänyt henkensä puolustaessaan apinamiehen vaimoa ja kotia.

”Oi, bwana”, huudahti uskollinen musta, ”vanhat silmäni nuortuvat taas sinut nähdessään. Siitä on aikoja, kun lähdit, ja vaikka moni epäili ettet sinä enää palaisi, vanha Muviro tiesi ettei suuressa maailmassa ole mitään, joka voisi nujertaa hänen isäntänsä. Muviro tiesi myös että isäntä palasi rakastamaansa kotiin sinne missä uskolliset wazirit odottivat häntä, mutta on käsittämätöntä että hänkin, jonka kuolemaa olemme surreet, tulee takaisin. Suuri on oleva riemu wazirien majoissa tänä iltana. Maa tulee vapisemaan tanssivien soturien askeleista ja ilma kaikumaan nais-

ten iloisista huudoista, koska ne kolme, joita eniten rakastamme maan päällä, ovat tulleet takaisin luoksemme.”

Ja suuri oli todellakin riemu wazirien majoissa. Eikä ainoastaan yhtenä iltana, sillä tanssi ja ilonpito jatkui monena iltana, kunnes Tarzanin oli pakko keskeyttää juhliminen, jotta hän ja hänen perheensä saisivat nauttia muuttaman tunnin häiriintymättömästä unesta. Apinamies totesi että uskolliset wazirit olivat yhtä uskollisen englantilaisen pehtori Jerviksen johdolla täysin kunnostaneet talon, karpahat, ulkorakennukset ja alkuasukkaiden majat ja tämän lisäksi korjanneet talon sisältä niin että se ensi silmäyksellä oli samannäköinen, kuin se oli ollut ennen saksalaisten hyökkäystä.

Jerwis oli lähtenyt Nairobiin tilan asioissa, ja hän tuli takaisin vasta muutamia päiviä heidän paluunsa jälkeen. Hänen hämmästyksensä ja onnensa oli yhtä aito kuin wazirien. Päällikön ja soturien kanssa hän istui tuntikausia suuren bwanan jalkojen juuressa kuunnellen juttuja Pal-uldonin ihmeellisestä maasta ja niistä seikkailuista, joita isäntäväki oli kokenut siellä, ja wazirien kera hän kummasteli outoja lemmikkejä, jotka apinamies oli tuonut kotiin. Jo se että Tarzan oli ihastunut alkuasukkaiden sekarotuihin rakkiin oli outoa, mutta että hän otti kasvatikseen perivihollisensa Numan ja Saborin pennun, tuntui kerrassaan uskomattomalta. Yhtä paljon he hämmästelivät tapaa, jolla Tarzan kasvatti pentua.

Kultaiselle leijonalle ja sen kasvattiemolle oli osoitettu nurkkaus apinamiehen makuuhuoneesta. Joka päivä hän kulutti monta tuntia pienen täplikkeen keltaisen palleron harjoitteluun ja kasvatukseen. Se oli vielä leikkisä ja suloinen, mutta kerran siitä tulisi iso hurja saalistava peto.

Kun päivät kuluivat ja kultainen leijona varttui, Tarzan

opetti sille monia temppuja — hän opetti sen noutamaan ja kantamaan esineitä, tottelemaan melkein kuulumattomia käskyjä, makaamaan liikkumattomana piilossa, siirtymään paikasta toiseen viittoilun mukaan ja käyttämään hajuais-tiaan kätkeytyjen esineiden etsimiseen. Ja kun ruokavalioon sisällytettiin myös lihaa, Tarzan tarjosi sitä tavalla, joka toi tuiman hymyn villien waziri-soturien huulille, sillä isäntä oli teettänyt ihmisnuken ja sitonut leijonalle tarkoitetun lihan nukan kaulaan. Syöttäminen tapahtui poikkeuksetta tällä tavalla. Apinamiehen käskystä kultainen leijona painautui matalaksi maahan. Sitten Tarzan osoitti nukkea ja kuiskasi yhden ainoan sanan: ”Tapa.” Leijona oppi ettei se saanut koskaan yrittää tavoittaa liha-annostaan, ennen kuin isäntä lausui tuon yhden sanan, jonka kuullessaan se ponkaisi ja syöksyi hurjasti murahtaen sieppaamaan lihan. Pienenä ollessaan sen oli aluksi vaikea päästä käsiksi herkkupalaan, joka oli sidottu nukan kaulaan. Mutta kun sille tuli enemmän ikää ja kokoa, tehtävä oli helpompi, ja lopulta yksi ainoa ponkaisu johti tulokseen, nukke kaatui selälleen ja nuori leijona kävi kiinni sen kurkkuun.

Yksi opetuksista oli kaikkia muita vaikeampi. Leijonan hurjan verenhimon taltuttaminen ja sen luonnollisen vietin alistaminen opettajan tahtoon oli niin vaikea tehtävä, että tuskin kukaan muu kuin apinain Tarzan, joka oli itse kasvanut petona petojen joukossa, olisi pystynyt siihen. Tämän ainoan asian opettamiseksi leijonalle Tarzan käytti viikkoja ja kuukausia. Käskystä ”nouda” leijonan oli etsittävä tietty esine ja palautettava se isännälle silloinkin, kun oli kysymys nukesta, jonka kaulaan oli sidottu raaka lihakimpale. ”Nouda” käskyllä leijona ei saanut koskea lihaan tai vahingoittaa nukkea eikä mitakaan noudettavia esineitä, vaan ne oli laskettava vahingoittumattomina api-

namiehen jalkojen juureen. Leijona oppi että suoritus aina palkittiin, ja palkintona oli tavallisesti kaksinkertainen annos kaikkein maukkainta lihaa.

Jane ja Korak katselivat usein kiinnostuneina Jad-bal-ja, kultaleijonan koulutusta. Mutta Tarzanin vaimo ei oikein ymmärtänyt miksi nuorta pentua harjoiteltiin noin kovasti ja hän epäili ettei apinamiehen suunnitelmassa ollut mitään järkeä.

”Mihin ihmeessä sinä voisit käyttää täysikasvuista pettoa?” Jane kysyi. ”Siitä taitaa tulla mahtava leijona. Tottuneena ihmisiin se ei osaa pelätä niitä lainkaan, ja kun se oppii käymään nukan kurkkuun saadakseen ruokaa, se käy pian myös elävien kimppuun.”

”Se syö vain sitä, johon annan luvan”, vastasi apinamies.

”Et kai sinä aio syöttää sillä pelkästään ihmisiä?” Jane naurahti.

”Se ei koskaan syö ihmisiä.”

”Kuinka sinä voisit estää sitä, kun sinä jo pennusta asti olet opettanut sitä käymään ihmisten kimppuun?”

”Pelkään Jane että sinä aliarvioit leijonan älykkyyden, tai sitten minä kovasti yliarvioin sen. Jos olet oikeassa, minulla on vielä ankara urakka edessäni, mutta jos minä olen oikeassa, työni on käytännöllisesti katsoen päättynyt. Mutta kokeillaan vähän ja katsotaan kumpi on oikeassa. Viedään Jad-bal-ja iltapäivällä savannille. Siellä on runsaasti riistaa, joten meidän ei ole vaikeata varmistua siitä, kuinka hyvin nuori Numa loppujen lopuksi tottelee minua.”

”Lyön vetoa sadasta punnasta että se tekee mitä ikinä haluaa päästyään lämpimän veren makuun”, sanoi Korak.

”Kiinni veti, poikaseni. Luulen saavani tänään näyttää sinulle ja äidillesi sellaista, jota et sinä sen paremmin kuin kuka muu tahansa, olisi ikinä uskonut mahdolliseksi.”

”Lordi Greystoke, maailman paras eläintenkesyttäjä!” huudahti Jane, ja Tarzan yhtyi vaimonsa ja poikansa nauruun.

”Tämä ei ole eläinten kesyttämistä”, vastasi apinamies. ”Koulutusohjelmani soveltuu ainoastaan apinain Tarzanille. Osoittaakseni mitä tarkoitan oletamme että seuraanne lyöttäytyy otus, jota te vihaatte, jota vaistomaisesti pidätte perivihollisena. Te pelkääte sitä. Ette ymmärrä sanaakaan sen puheesta. Lopulta se kuitenkin saa teidät tajuamaan, mitä se tahtoo turvautumalla joskus jopa julmuuksiin. Te saatatte totella sitä, mutta elähdyttääkö teitä epäitsekäs palvelualttius? Vielä mitä — te teette kaiken pakosta ja vihaatte voimakeinojen käyttäjää. Te lakkaisitte tottelemasta sitä heti, kun siihen tarjoutuisi tilaisuus. Menisitte vielä pitemmälle — te kääntyisitte sitä vastaan ja tuhoaisitte sen. Toisessa tapauksessa luoksenne tulee joku, jonka tunnette ennestään ystävänä, suojelijana. Se ymmärtää ja puhuu samaa kieltä kuin te ymmärrätte ja puhutte. Se ruokkii teitä, se on voittanut luottamuksenne olemalla lempeä ja suojeleva. Se pyytää teitä tekemään jotakin puolestaan. Kieltäytyisittekö? Ette suinkaan, te suostuisitte mielellänne. Juuri sillä tavalla kultaleijona tulee tottelemaan minua.”

”Niin kauan kun se hyötyy sinusta”, huomautti Korak.

”Menkäämme sitten vähän pitemmälle”, sanoi apinamies. ”Olettakaamme että tuolla otuksella, jota rakastatte ja tottelette, on valta rangaista, jopa tappaakin, mikäli se olisi välttämätöntä käskyjen toteuttamiseksi. Kuinka käy silloin tottelevaisuuden kanssa?”

”Kohta nähdään kuinka helposti kultaleijona hankkii minulle sata puntaa”, sanoi Korak.

Iltapäivällä he ratsastivat savannille, ja Jad-bal-ja seurasi

Tarzanin ratsun kintereillä. He laskeutuivat ratsuiltaan leh-
dossa jonkin matkan päässä talosta ja lähtivät varovaisesti
etenemään kohti notkelmaa, josta yleensä tapasi antiloop-
peja. He nousivat äänettömästi rinnettä ylös tavoitteenaan
tiheä pensaikko, joka kasvoi notkelman tällä puolella. Tänä-
ne saapuivat Tarzan, Jane ja Korak, ja Tarzanin sivulla oli
kultaleijona — neljä viidakon metsästäjää, joista leijona Jad-
bal-ja oli kaikkein kokemattomin. He hiipivät niin varovai-
sesti tiheikön läpi että tuskin ainoakaan lehti rapisi. Pian
notkelma avautui heidän katseilleen, ja he näkivät pienen
antilooppilauman käyvän siellä rauhallisesti laiturumella. Hei-
tä lähimpänä oli vanha uros, jota Tarzan jollakin salaperäi-
sellä tavalla osoitti Jad-bal-jalle.

”Nouda se”, hän kuiskasi, ja kultaleijona ilmaisi ymmär-
täneensä käskyn murahtamalla äärettömän hiljaa.

Taas edettiin varovaisesti tiheikön läpi. Pahaa aavista-
matta antiloopit jatkoivat syömistään. Leijona oli liian kau-
kana saaliistaan voidakseen hyökätä menestyksellisesti, ja
siksi Jad-bal-ja jäi tiheikköön väijymään, kunnes antilooppi
tulisi lähemmäksi tai kääntäisi selkensä leijonalle. Kaikki
neljä katselivat ääneti ruohonsyöjiä, jotka eivät millään ta-
valla osoittaneet aavistavansa uhkaavaa vaaraa. Vanha uros-
antilooppi siirtyi lähemmäksi Jad-bal-jata. Leijona valmis-
tautui melkein huomaamattomasti hyökkäykseen. Ainoa
havaittava liike oli hännänpään nytkähtely, ja sitten se am-
pasi silmänräpäyksessä kuin salama taivaalta, kuin nuoli
jousen jänteeltä, levosta hurjaan vauhtiin. Leijona melkein
tavoitti urosantiloopin ennen kuin tämä aavisti vaaran, ja
silloin se oli liian myöhäistä, sillä antilooppi ennätti tuskin
pyörähtää pakenemaan, kun leijona jo nousi takajaloilleen
ja sieppasi sen. Lauman muut eläimet pakenivat suin päin.

”Nyt se nähdään”, sanoi Korak.

”Jad-bal-ja tuo antiloopin minulle”, sanoi Tarzan luottavaisena.

Kultaleijona empi hetken aikaa, murisi saaliinsa ääressä. Sitten se iski hampaansa ruhoon ja raahasi sitä maata pitkien palatessaan hitaasti takaisin Tarzanin luo. Se raahasi kaadetun antiloopin tiheikön läpi isäntänsä jalkojen juureen ja katseli sitten apinamiestä kasvoihin ilmeellä, jota ei voinut tulkita muuksi kuin ylpeäksi ja kiitosta anovaksi.

Tarzan silitteli leijonan päätä ja puhui sille hiljaisella äänellä kehuen sitä. Sitten hän veti metsästysveitsensä tuesta, pisti antilooppia kaulaan ja vuodatti veren siitä. Jane ja Korak seisoivat vieressä ja katselivat Jad-bal-jata. Mitä leijona tekisi tuntiessaan tuoreen lämpimän veren hajun sieraimissaan? Leijona nuuhki ja murisi, paljasti hampaansa ja loi häijyjä katseita kaikkiin kolmeen. Apinamies työnsi leijonan pois avokämmenellään, tämä murisi taas vihaisesti ja yritti näykkäistä Tarzania.

Nopea on Numa, nopea on Bara-hirvi, mutta apinain Tarzan on kuin salama. Hän iski niin nopeasti ja lujaa että Jad-bal-ja lennähti selälleen melkein samassa, kun se oli murahtanut isännälleen. Leijona nousi nopeasti ja molemmat tuijottivat toisiaan.

”Alas!” käski apinamies. ”Painu maahan, Jad-bal-ja!” Tarzanin ääni oli matala ja päättäväinen. Leijona empi vain hetken verran, sitten se paneutui makaamaan niin kuin apinain Tarzan oli opettanut sen tekemään tällä käskyllä. Tarzan kääntyi heittämään antiloopin ruhon olalleen.

”Tule”, hän sanoi Jad-bal-jalle. ”Seuraa!” Edes vilkaise-matta petoon hän lähti kävelemään hevosten luo.

”Minun olisi pitänyt arvata että näin käy, niin minulta olisi säästynyt sata puntaa”, naurahti Korak.

”Niin todellakin”, sanoi äiti.

3. SALAPERÄINEN KOHTAUS

Melko sievän näköinen mutta räikeästi pukeutunut nuori nainen söi päivällistä toisen luokan ravintolassa Lontoossa. Hän ei herättänyt niinkään paljon huomiota hyvän varatalonsa ja karkeankauniitten kasvojensa takia kuin kookkaan ja komean seuralaisensa vuoksi. Tämä oli pitkä sopusuhtainen noin 25-vuotias mies, jolla oli niin upea parta että näytti siltä kuin hän olisi ollut väijyksissä sen takana. Hän oli varmasti yli 185 senttiä pitkä. Hänellä oli leveät hartiat, syvä rinta ja kapea lantio. Hänen ruumiinrakenteensa ja ryhtinsä todistivat vääjäämättömästi että hän oli harjaantunut urheilija.

Nämä kaksi olivat syventyneet keskusteluun, joka tämän tästä näkyi kiivastuvan.

”Sanon sinulle etten käsitä miksi tarvitsemme niitä toisia”, sanoi mies. ”Miksi jakaisimme heidän kanssaan, miksi jakaisimme kuuteen osaan sen, minkä sinä ja minä voisimme pitää yksin?”

”Suunnitelman toteuttaminen vaatii rahaa”, vastasi nainen, ”eikä sinulla ole rahaa sen paremmin kuin minullaakaan. Heillä on ja he maksavat meille — minulle tiedoistani ja sinulle ulkonäkösi ja voimiesi vuoksi. He etsivät sinua kaksi vuotta, Esteban, ja kun he vihdoin löysivät sinut, minä en tahtoisi olla housuissasi, jos pettäisit heidät. Koska heidän suunnitelmansa on tiedossasi, he saattavat hyvinkin viiltää meiltä kurkun poikki tai jättää viiltämättä, jos he luulevat ettei meistä ole hyötyä. Mutta jos yrität kahmia koko voiton itsellesi . . .” Nainen vaikenä ja kohautti olkapäitään. ”Ei kultaseni, rakastan elämää liian paljon lähtekseni mukaan sellaiseen vehkeilyyn.”

”Mutta kuule nyt, Flora, meidän pitäisi saada tästä enemmän kuin he tahtovat antaa. Sinä annat kaikki tiedot ja minä antaudun vaaraan – miksi emme saa enemmän kuin kuudenneksen kumpikin?”

”Puhu itse heidän kanssaan, Esteban”, sanoi tyttö ja kohautti olkapäitään. ”Mutta jos kuuntelet neuvojani sinä tyydyt siihen mitä sinulle tarjotaan. Vaikka minulla on kaikki tiedot, joita ilman he eivät voi tehdä yhtään mitään, ja vaikka minä lisäksi vielä löysin sinut, en pyydä itselleni kaikkea – tyydyn kiltisti yhteen kuudennekseen. Vakuutan sinulle että ellet pilaa tätä asiaa, kuudesosa tuotosta riittäisi kenelle tahansa elämän loppuun asti.”

Mies ei näyttänyt vakuuttuneelta, ja nuorella naisella oli sellainen tunne, että tätä sieti varoa. Oikeastaan hän tunsu miestä kovin vähän. He olivat tavanneet toisensa vain muutamia kertoja hänen löydettyään miehen kaksi kuukautta sitten lontoolaisen elokuvateatterin valkokankaalta. Tämä oli näytellyt roomalaista soturia historiallisessa elokuvassa, johon oli päässyt mukaan ainoastaan kokonsa ja mainion fysiikkansa vuoksi. Osa oli vaatimaton, ja niistä tuhansista ihmisistä, jotka näkivät miehen valkokankaalla, Flora Hawkes oli varmaan ainoa, joka kiinnitti enemmän kuin ohimenevää huomiota häneen, eikä tytönkään mielenkiinto johonut miehen näyttelijäinlahjoista vaan siitä, että hän ja hänen liittolaisensa olivat jo kahden vuoden ajan etsineet juuri Esteban Mirandan näköistä komeata miestä. Miehen tavoittaminen oli osoittautunut sangen vaikeaksi, mutta yhden kuukauden tuloksettoman etsinnän jälkeen Flora Hawkes oli löytänyt hänet erään pienen lontoolaisen elokuvastudion statistijoukosta. Nuori nainen ei tarvinnut muita suosituksia kuin hyvän ulkonäön päästäkseen miehen tuttavaksi, ja tuttavuuden kehittyessä läheisemmäksi

hän ei maininnut miehelle mitään seurustelun todellisesta tarkoituksesta.

Flora Hawkes näki että mies oli espanjalainen ja ilmeisesti hyvän perheen musta lammas. Että hän oli häikäilemätön, se oli arvattavissa siitä alttiudesta, jolla hän suostui osallistumaan Flora Hawkesin suunnittelemaan hämäräperäiseen yritykseen, jonka yksityiskohtia nainen oli kehittänyt neljän liittolaisensa kanssa. Ja koska Flora Hawkes tiesi miehen häikäilemättömäksi, hän ymmärsi että hänen oli pidettävä varansa ettei mies pääsisi hyötymään heidän suunnitelmastaan, joka jonakin päivänä oli paljastettava hänelle kokonaisuudessaan. Tähän asti Flora Hawkes oli säilyttänyt suunnitelman avaintiedot omana salaisuutenaan antamatta niitä edes neljälle liittolaiselleen.

He istuivat hetken aikaa vaiti leikkien tyhjillä laseilla, joista he olivat juoneet. Sitten nainen nosti katseensa ja huomasi miehen tuijottavan häntä ilmeisin, jotka vähemmänkin kokenut nainen kuin Flora Hawkes olisi ymmärtänyt.

”Sinä voit saada minut tekemään mitä tahansa, Flora. Sinun seurassasi minä unohdan kullan ja ajattelen vain sitä toista palkintoa, jonka aina kiellät minulta, mutta jonka aion ottaa jonakin päivänä.”

”Rakkaus ja liikeasiat eivät sovi yhteen. Odota kunnes olet hoitanut tämän tehtävän onnellisesti loppuun. Sitten saatamme puhua rakkaudesta, Esteban.”

”Sinä et rakasta minua”, mies kuiskasi käheästi. ”Minä tiedän, olen nähnyt sen — ne toiset rakastavat sinua myös, siksi voisin vihata heitä. Jos epäilisin että rakastat jotakuta heistä, minä voisin viiltää sydämen häneltä. Joskus olen epäillyt sinun rakastaneen heitä kaikkia vuorollaan. Olet liian tuttavallinen heidän kanssaan, Flora. Olen nähnyt John Peeblesin puristavan kättäsi salaa, ja tanssiessasi Dick

Throckin kanssa hän pitää sinua liian lähellä ja te pyöritte poski poskea vasten. Sanon sinulle Flora, en pidä siitä. Jonakin päivänä unohdan kullan tyystin ja ajattelen vain sinua. Silloin tapahtuu jotakin, eikä meitä ole enää yhtä monta jakamassa kultaharkkoja, jotka tuon Afrikasta. Bluber ja Kraski ovat melkein yhtä pahoja, Kraski ehkä kaikkein pahin, sillä hän on pahuksen hyvännäköinen. En pidä tavastasi iskeä silmää hänelle.”

Tytön silmät leimahtivat yltyvästä vihasta. Hän vaiensi miehen äkäisellä eleellä.

”Mitä se sinulle kuuluu, senor Miranda, keitä minä valitsen ystävikseni, kuinka minä kohtelen heitä tai kuinka he kohtelevat minua? Sinun täytyy ymmärtää että olen tuntenut nuo miehet useita vuosia, mutta sinut olen tuntenut vasta muutamia viikkoja ja jos jollakin olisi oikeutta sanella ehtoja käytökselleni, jota luoja kiitos kenelläkään ei ole, se olisi pikemminkin joku heistä kuin sinä.”

Miehen silmät paloivat vihasta.

”Tuota minä arvelinkin”, hän huusi. ”Sinä rakastat jotakuta heistä.” Hän puolittain nousi pöydästä ja kumartui uhkaavasti tyttöä kohti. ”Annapas, kun saan selville kuka se on. Teen hakkelusta hänestä!”

Hän työnsi sormensa pitkään mustaan tukkaansa ja pöyhötti sitä kunnes se näytti vihaisen leijonan harjalta. Hänen palavat silmänsä kiiluivat niin hurjasti että tyttö tunsii jättävää pelkoa sydämessään. Tuntui siltä kuin mies olisi tilapäisesti menettänyt järkensä — ellei hän ollut hullu, hän ainakin näytti hullulta. Tyttö pelkäsi miestä, ja hän tajusi että hänen täytyi tyynnyttää tätä.

”Rauhoitu, Esteban”, hän kuiskasi lempeästi, ”sinulla ei ole mitään syytä kiihtyä turhanpäiten. En ole väittänyt rakastavani jotakuta heistä, en ole myöskään sanonut etten

rakasta sinua. En ole tottunut tällaiseen kosintaan. Espanjalaiset senoritat saattavat pitää siitä, mutta minä olen englantilainen tyttö, ja jos rakastat minua, sinun on kohdeltava minua kuin englantilainen rakastaja kohtelisi.”

”Myönnän ettet ole väittänyt rakastavasi jotakuta heistä, mutta toisaalta sinä et ole myöskään kieltänyt sitä — kerro minulle, Flora, ketä heistä sinä rakastat?”

Miehen silmät paloivat vielä, ja hänen kookas olemuksensa vapisi intohimosta.

”En rakasta ketään heistä, Esteban, enkä myöskään sinua vielä. Mutta myönnän että voisin rakastaa sinua, Esteban, voisin rakastaa sinua kiihkeämmin kuin ketään toista. Mutta kieltäydyn siitä ilosta kunnes palaat tehtävästäsi ja me olemme vapaita elämään niin kuin tahdomme. Silloin ehkä — mutta en lupaa vielä mitään.”

”Sinun olisi paras luvata”, Esteban sanoi synkästi mutta ilmeisesti jonkin verran leppyneenä. ”Sinun olisi paras luvata, Flora, sillä en välitä kullasta ellen saa myös sinua.”

”Hiljaa, tuolla he tulevat. On jo aikakin. He ovat puoli tuntia myöhässä.”

Mies kääntyi seuraamaan tytön katsetta. Yhdessä he silmäilivät niitä neljää miestä, jotka juuri olivat astuneet ravintolaan. Kaksi heistä oli ilmeisesti englantilaisia — pitkiä lihaksikkaita kavereita, joista selvästi näki että he olivat entisiä nyrkkeilijöitä. Kolmas mies, Adolf Bluber oli lyhyt pyylevä saksalainen, jolla oli pulleat punakat kasvot ja niska kuin härällä. Joukon neljäs mies oli nuorin ja hurmaavin. Hänen sileät poskensa, puhdas ihonsa ja isot tummat silmänsä olisivat yksinään riittäneet tekemään Mirandan mustasukkaiseksi. Mutta hänellä oli lisäksi paksu aaltoileva ruskea tukka ja vartalo kuin kreikkalaisella jumalalla, ja hän oli siro kuin venäläinen tanssija. Tämä olikin Karl

Kraskin ammatti aina silloin kun hän ei viettänyt huijarin elämää.

Tyttö tervehti miehiä ystävällisesti, mutta espanjalainen soi heille yhden ainoan juron nyökkäyksen, kun he istuutuivat pöytään.

”Olutta!” huusi Peebles ja jyskytti pöytään herättääkseen tarjoilijan huomion, ”tuokaa meille olutta.”

Tilausta kannatettiin yksimielisesti. Juotavaa odotettaessa juteltiin toisarvoisista asioista, säästä, myöhästymisen syystä ja viime tapaamisen jälkeen sattuneista pienistä komelluksista. Mutta Esteban murjotteli kaiken aikaa. Tarjoilijan palattua ja heidän kohotettuaan vakiintuneen tavan mukaan maljan Floran kunniaksi he ryhtyivät keskustelemaan liikeasioista.

”Täällä olemme ja se siitä!” huusi Peebles ja pamautti ison kouransa pöytään. ”Meillä on kaikki, Flora — suunnitelma, rahaa ja senor Miranda — ja odotamme nyt vain että sinä, pulu, antaisit oman osasi.”

”Paljonko rahaa teillä on?” kysyi Flora. ”Tehtävä nielee paljon rahaa, eikä siihen kannata ryhtyä ellei ole varmaa että rahaa on riittävästi.”

Peebles kääntyi osoittamaan Bluberia paksulla sormella. ”Tuo lihava hollantilainen lurjus on kukoistava rahastonhoitajamme. Hän voi kertoa paljonko meillä on.”

Bluber hymyili vieikkaasti ja hieroi lihavia käsiään. ”Sano paljonko arvelet että meillä pitäisi olla, neiti Flora?”

”Vähintään kaksituhatta puntaa ollaksemme varmallalla pohjalla”, tyttö vastasi nopeasti.

”Voi sentään!” huudahti Bluber. ”Se on paljon rahaa — kaksituhatta puntaa.”

Tyttö teki tympääntyneen eleen. ”Sanoinhan teille heti alkuun etten tahdo olla missään tekemisissä kurjien näper-

telijöiden kanssa. Ellei teillä ole riittävästi rahaa suunnitelman toteuttamiseksi kunnollisesti, minä en luovuta teille karttoja enkä ohjeita, joita ilman teillä ei ole toivoakaan päästä kammioihin, joihin on varastoitu niin paljon kultaa että sillä voisi ostaa koko tämän vauraan saaren, mikäli kuulemassani on puoletkaan totta. Tuhlatkaa vain rahojanne, minä en luovuta teille tietoja, jotka tekevät teistä maailman rikkaimpia miehiä, ennen kuin näytätte että voitte panna likoon vähintään kaksituhatta puntaa.”

”Ne ovat sillä lurjuksella”, murahti Throck. ”En tajua mitä hän ruikuttaa.”

”Hän ei mahda sille mitään”, kivahti venäläinen. ”Se on hänen luonteessaan. Bluber yrittäisi tinkiä vihkitodistuksen maksustakin, jos hän aikoisi vihille.”

”Miksi tuhlaisimme enempää rahaa kuin on välttämättöntä?” huokasi Bluber. ”Eikö olisi parempi käyttää vain tuhat puntaa?”

”Jos tuhat puntaa riittää kuluihin emme tietenkään tuhlaa enempää, mutta meillä täytyy olla kaksituhatta kaiken varalta, sillä näkemäni perusteella minusta tuntuu että meitä odottaa siellä kosolti vastoinkäymisiä.”

”Voi sentään”, ruikutti Bluber.

”Rahat ovat hänellä. Käydään nyt asiaan”, sanoi Peebles.

”Saattavat olla, mutta haluan nähdä ne ensin”, vastasi tyttö.

”Mitäs luulet, kantaisinko minä niin paljon rahaa taskuisani?” kysyi Bluber.

”Etkö voi luottaa sanaamme?” murahti Throck.

”Että kehtaattekin kysyä sellaista, senkin roistot”, tyttö vastasi ja nauroi huijareille vasten kasvoja. ”Luotan kuitenkin Karlin sanaan, uskon häntä, jos hän vakuuttaa minulle että rahat ovat käytettävissä ja tullaan käyttämään retki-

kuntamme kaikkien kulujen maksamiseen.”

Peebles ja Throck rypistivät vihaisesti otsaansa ja Mirandan silmät kapenivat kahdeksi häijynnäköiseksi viiruksi, kun hän käänsi katseensa venäläiseen. Bluber sen sijaan ei ollut millänsäkään. Mitä enemmän häntä herjattiin sitä enemmän hän näkyi pitävän siitä. Sellaista kohtaan, joka oli ystävällinen ja kohtelias hänelle, hän olisi suhtautunut ylimielisesti, mutta hän nuoli sitä kättä, joka ruoski häntä. Kraski oli ainoa joka hymyili omahyväisesti, ja tuo hymy sai espanjalaisen veren kuohumaan.

”Rahat ovat Bluberilla, Flora”, sanoi Kraski. ”Jokainen meistä on antanut osansa. Annamme Bluberin hoitaa rahaasiat, koska tiedämme että hän puristaa kyyneleitä viimeisestäkin pennistä, ennen kuin hän hellittää siitä. Aiomme nyt lähteä Lontoosta pareittain.”

Kraski otti kartan taskustaan ja levitti sen heidän eteensä. Sormella hän osoitti ristillä merkittyä kohtaa. ”Tänne kokoonnumme varustamaan retkikuntaamme. Bluber ja Miranda lähtevät ensimmäisinä, sitten Peebles ja Throck. Kun sinä ja minä saavumme sinne, kaikki on jo kunnossa sisämaahan siirtymistä varten. Sinne perustamme pysyvän leirin etäälle kulkuväylistä ja niin lähelle tavoitetta kuin mahdollista. Viiksiniekka Miranda huvitelkoon kunnes hänen on aika lähteä pitkän matkan viimeiselle etapille. Käsitteäkseni hän on tietoinen osasta, jonka hän joutuu esittämään, ja pystyy kaiketi eläytymään siihen täydellisesti. Koska meidän ei tarvitse pettää muita kuin tietämättömiä alkuasukkaita ja villejä eläimiä, hänen näyttelijänlahjansa tuskin joutunevat liian suurelle koetukselle.” Pehmeästi hyräilevässä äänessä oli peitetty ivallinen sävy, joka sai espanjalaisen mustat silmät kilumaan häijysti.

”Tarkoitatteko että te ja neiti Hawkes matkustatte kah-

destaan X:ään?” kysyi Miranda, ja lempeä ääni oli ristiriidassa hänen tuiman ilmeensä kanssa.

”Arvaatte oikein, ette ole tyhmä”, vastasi venäläinen.

Espanjalainen nousi ja kumartui uhkaavasti pöydän yli. Hänen vieressään istuva tyttö tarttui häntä takinhelmasta.

”Ei kiivailla!” hän sanoi ja veti Estebanin takaisin istumaan. ”Täällä on jo kiivailtu aivan liikaa. Jos vielä jatkattaisiin, sanon irti tuttavuuteni teidän kaikkien kanssa ja etsin reikelleni mukavampia kavereita.”

”Vai sanoudut irti. Me pysymme yhdessä ja se siitä!” huudahti Peebles kiukkuisena.

”John on oikeassa”, Throck murahti syvällä bassollaan. ”Minä kannatan häntä. Hitto soikoon, jos vielä kiivailtaisiin isken sievän nenänne lyttyyn”, ja hän katseli ensin Mirandaa ja sitten Kraskia.

”Paiskatkaa kättä ja olkaa ystäviä”, Bluber suostutteli.

”Juuri niin, se on oikeata puhetta. Ojenna hänelle kätesi Esteban, hautaa sotakirveesi Karl. Vihapäissämme emme voi ryhtyä mihinkään. Täällä olemme ja se siitä”, sanoo Peebles.

Luottaen Floran suosioon venäläinen ojensi jalomielisesti kätensä pöydän yli espanjalaiselle. Esteban empi hetken aikaa.

”Purista sitä hyvä mies, tai palaa takaisin statistihonkimiin”, Throck murahti. ”Hitto soikoon, löydämme jonkun toisen tekemään sinun osuutesi ja jakamaan saaliin kanssamme.”

Espanjalaisen tummille kasvoille levisi äkkiä miellyttävä hymy. Hän tarttui nopeasti Kraskin käteen ja puristi sitä. ”Antakaa anteeksi, olen tulinen mutta en tarkoita pahaa. Neiti Hawkes on oikeassa, meidän täytyy olla ystäviä. Täsä käteni, Kraski, jos se on minusta kiinni?”

nuolemaan näppejäni. Sellaiseen vaaraan en antaudu.”

”Mutta emme ole hölmöjä, neiti Flora”, intti Bluber. ”Meille ei tulisi mieleenkään pettää teitä.”

”Kukaan teistä ei ole enkeli, Bluber”, tyttö vastasi. ”Jos haluatte osallistua tähän puuhaan, teidän on tehtävä se minun tavallani. Aion pysyä mukana loppuun asti huolehtiakseni siitä että saan oman osani. Olette tähän asti luottaneet sanaani salaisista tiedoista ja teidän on edelleenkin luotettava siihen, tai luovumme kaikesta. Minua ei hyödyttäisi yhtään lähteä kurjaan viidakkoon kärsimään kaikista niistä vaikeuksista, joita varmasti kohtaamme, eikä raahata teitä mukani, ellen pystyisi täyttämään lupauksiani päästyämme perille. Enkä minä ole niin typerä että luulisin selviytyväni teidänkaltaisistanne roistoista, jos yritäisin pettää teitä jollakin tavalla. Tunnen olevani turvassa niin kauan kuin pelaan rehellistä peliä, sillä tiedän että Esteban tai Karl pitää puoliani, muista en mene vannomaan. Vastatkaa, tuleeko yrityksestä mitään vai eikö tule?”

”Sanokaa tekin, John ja Dick, mitä mieltä te olette?” Bluber kysyi molemmilta entisiltä ammattinyrkkeilijöiltä. ”Karlista tiedän että hän asettuu Floran puolelle. Puhukaa nyt.”

”Hitto soikoon”, vastasi Throck. ”Minulla ei ole koskaan ollut tapana luottaa kehenkään ellei siihen ole ollut pakko, ja nyt näyttää siltä että meidän on pakko luottaa Floraan.”

”Yhdyn edelliseen”, vastasi John Peebles. ”Mutta jos yrität huiputtaa meitä, Flora...” Hän kuljetti sormen kurkkunsa poikki paljon puhuvalla eleellä.

”Minä ymmärrän sinua, John”, Flora hymyili. ”Tiedän myös että tekisit sen yhtä hyvin kahdesta punnasta kuin kahdestatuhannesta. Kaikki suostuvat siis toimimaan mi-

”Hyvä on, olen pahoillani jos loukkasin teitä.” Mutta Kraski unohti että toinen oli näyttelijä, ja jos hän olisi voinut nähdä tämän pimeän sielun syvyyksiin, hän olisi vapautunut.

”Ja kun olemme taas hyviä ystäviä”, sanoi Bluber ja hieroi mielistelevästi käsiään, ”miksi emme ryhtyisi viimeistelemään suunnitelmiamme? Neiti Flora antaa minulle kartat ja ohjeet, ja me ryhdymme heti toimiin.”

”Lainaa minulle kynää, Karl”, tyttö pyysi ja saatuaan kynän hän etsi kartalta pisteen, joka oli jonkin matkan päässä rististä, ja merkitsi sen pienellä ympyrällä. ”Tämä on O, saatte lopulliset tiedot kun olemme kaikki kokoontuneet sinne.”

Bluber nosti kätensä ylös. ”Voi, neiti Flora, mitä kuvitteletkaan, käyttäisimmekö kaksi tuhatta puntaa ostaaksemme sian säkissä? Voi surkeutta! Sellaista et voi vaatia. Meidän on saatava nähdä ja tietää kaikki, ennen kuin panemme penniäkään likoon.”

”Niin, tässä olemme ja se siitä!” karjaisi John Peebles ja iski nyrkkinsä pöytään.

Tyttö nousi huolettomana tuoliltaan. ”Jos otatte asiassa sellaisen kannan meidän on paras luopua koko yrityksestä”, hän sanoi kohauttaen hartioitaan.

”Odota neiti Flora”, huudahti Bluber ja nousi kiireesti. ”Älä hikeenny, etkö tajua tilannetta? Kaksituhatta puntaa on paljon rahaa ja me olemme rehellisiä liikemiehiä. Meidän ei sovi tuhлата rahoja saamatta mitään vastinetta.”

”En pyydä teitä kuluttamaan rahaa tyhjiin”, vastasi tyttö kirpeästi. ”Mutta jos jonkun on luotettava toiseen tässä porukassa, teidän on luotettava minuun. Jos luovuttaisin teille kaikki hallussani olevat tiedot, mikään maailmassa ei estäisi teitä lähtemästä edellä ja jättämästä minua

nun ehdoillani? Sinäkö myös, Karl?”

Venäläinen nyökkäsi. ”Tyydyn muiden päätöksiin.”

Ja sitten tuo pieni kiltti salaseura kehitteli suunnitelmaansa mahdollisimman pitkälle — laati aikataulun, joka veisi heidät kaikki pieneen ympyrään, jonka tyttö oli piirtänyt karttaan.

4. JALANJÄLJET

Kaksivuotiaana Jad-bal-ja, kultaleijona, oli lajinsa uljas edustaja, sen komeampaa leijonaa Greystoket eivät olleet milloinkaan nähneet. Se oli kookkaampi kuin täysikasvuiset urokset yleensä, sillä oli erittäin hyvä ruumiinrakenne, jalo pää ja tuuhea musta harja, ja se oli älykkäämpi kuin sen villit veljet viidakossa.

Jad-bal-ja tuotti apinamiehelle loputonta riemua ja ylpeilyn aihetta. Huolellisella kasvatuksella ja hyvällä ruokavaliolla hän oli kehittänyt sen uinuvia lahjoja. Leijona ei enää nukkunut Tarzanin vuoteen vieressä vaan vahvassa häkissä, jonka hän oli rakentanut talon taakse, sillä kuka olisi tiennyt paremmin kuin apinamies että leijona on aina leijona, villi raatelija, kasvoi ja eli se missä tahansa. Ensimmäisenä elinvuotenaan se oli saanut liikkua vapaasti talossa ja pihalla, mutta sen jälkeen se pääsi vapaaksi vain Tarzanin seurassa. Usein he lähtivät kahdestaan savannille tai viidakon metsästäämään. Leijona tunsu myös Janen ja Korakin eikä kumpikaan heistä pelännyt sitä, mutta se oli eni-kiintynyt apinain Tarzaniin. Jad-bal-ja hyväksyi Tarza-

nin talouteen kuuluvat mustat, eikä se koskaan yrittänyt hätyyttää kotieläimiä tai siipikarjaa sen jälkeen, kun sille jo pienenä pentuna oli opetettu että karjapihaan tai kanalaan suunnattu saalistusmatka rangaistiin välittömästi. Tilan karja sai olla rauhassa lähinnä sen takia ettei leijonan koskaan annettu tuntea kalvavaa nälkää.

Apinamies ja leijona näkyivät ymmärtävän toisiaan täydellisesti. On kyseenalaista ymmärsikö leijona kaiken mitä Tarzan puhui sille, mutta hänen oli joka tapauksessa niin helppo saada leijona ymmärtämään mitä hän tahtoi siltä, että se tuntui suorastaan luonnottomalta. Nöyryys, johon penikka oli taivutettu kovuudella ja hellyydellä, oli muodostunut melkein luonteenpiirteeksi täysikasvuisessa leijonassa. Tarzanin käskystä se saattoi mennä pitkien matkojen päähän noutamaan antilooppia tai seepraan tuodakseen saaliinsa isäntänsä jalkojen juureen edes yrittämättä itse maistaa lihaa, ja se oli myös tuonut eläimiä elävänä vahingoittamatta niitä. Tällainen oli se kultainen leijona, joka vaelsi koskemattomissa metsissä jumalaisen isäntänsä kanssa.

Näihin aikoihin apinamiehen korviin kantautui huhuja rosvojoukoista, jotka liikkuivat hänen tilansa länsi- ja eteläpuolella. Huhut kertoivat norsunluunmetsästyksestä, orjaryöstöistä ja kidutuksista. Sellaiset rikokset eivät olleet häirinneet Tarzanin villin viidakon rauhaa sitten sheikki Amor Ben Khatourin päivien. Huhut kertoivat myös muista asioista, jotka saivat apinain Tarzanin hämmästyneenä rypistämään otsaansa ja vaipumaan mietteisiin. Tämän jälkeen lännestä päin ei kuulunut mitään uutisia kokonaiseen kuukauteen.

Sota oli niellyt Greystoken omaisuuden, heillä oli vain niukat tulot. He olivat antaneet melkein kaikki säästönsä liittolaisten tukemiseksi, ja loput olivat kuluneet Tarzanin afrikkalaisen tilan jälleenrakentamiseen.

”Näyttää siltä, Jane, että minun on tehtävä uusi matka Opariin”, Tarzan sanoi vaimolleen eräänä iltana.

”Ajatus pelottaa minua. En tahdo sinun lähtevän”, Jane vastasi. ”Olet kahdesti ollut vähällä menettää henkesi tuossa kauheassa kaupungissa. Kolmannella kerralla onnesi saat-
taa pettää sinut. Nykyisillä varoillamme voimme elää varsin mukavasti ja onnellisina, John. Miksi vaarantaisit noita kah-
ta asiaa, jotka merkitsevät enemmän kuin rikkaus, yrittä-
mällä käydä vielä kerran aarrekkamioissa?”

”Matka ei ole vaarallinen”, Tarzan vakuutti vaimolleen. ”Viime kerralla Werper seurasi kintereilläni. Hänen ja maanjärityksen takia olin vähällä menettää henkeni, mutta sellaisista yhteensattumista ei ole nyt pelkoa.”

”Menetkö yksin, John? Otatko Korakin mukaasi?”

”En, en ota poikaa. Hänen täytyy jäädä kanssasi, sillä pitkä eromme on vaarallisempi sinulle kuin minulle. Otan viisikymmentä waziria kantamaan kultaa, sellaisella joukol-
la voi tuoda kyllin paljon.”

”Entä Jad-bal-ja, otatko sen?”

”En, on parempi että se jää tänne. Poika voi huolehtia siitä ja viedä sen silloin tällöin metsälle. Aion kulkea nopeasti, matka muodostuisi Jad-bal-jalle liian raskaaksi — leijonat eivät halua liikkua paljon kuumassa auringonpais-
teessa, ja koska matka tapahtuu enimmäkseen päiväsaikaan pelkään ettei kultaleijona kestäisi sitä.”

Apinain Tarzan lähti siis jälleen kerran pitkälle matkalle Opariin. Hänen perässään marssi viidenkymmenen kook-
kaan wazirin valiojoukko. He kuuluivat siihen sotaiseen

heimcon, jonka jäseneksi ja päälliköksi Tarzan oli otettu. Jane ja Korak huiskuttivat heille kuistilta, ja talon takaa kuului Jad-bal-jan kumea karjahdus. Numan ääni saatteli heitä aaltoilevalle savannille, kunnes etäisyys kasvoi liian suureksi.

Tarzan oli sovittanut vauhtinsa hitaimpien mustien tahtiin. Marssi ei ollut kovinkaan joutuisa. Ilman kantamuksia Opar sijaitsi kahdenkymmenenviiden päivämatkan päässä, kultaharkkojen kanssa paluumatka olisi hitaampi. Tämän vuoksi apinamies oli varannut tehtävään kaksi kuukautta. Hänen safariinsa kuului karaistuneita sotureita, jotka pysyivät liikkumaan varsin nopeasti. He eivät kuljettaneet mukanaan mitään tarvikkeita, sillä kaikki olivat metsästäjiä, ja he liikkuivat runsasriistaisella seudulla — heillä ei ollut mitään syytä rasittaa itseään valkoisten metsästäjien hankalilla varusteilla.

Okainen boma ja vähän lehtiä riitti heille suojaksi yöllä, kun taas keihäät ja nuolet ja heidän ison valkoisen päällikkönsä taito takasi sen, ettei heidän tarvinnut marssia tyhjällä vatsalla. Valitsemiensa miesten kanssa Tarzan arveli suorittavansa matkan Opariin kahdessakymmenessä yhdeksä päivässä, mutta yksin hän olisi liikkunut kaksi tai kolme kertaa nopeammin. Jos Tarzanilla oli kiire, hän suorastaan kiiti viidakon läpi yötä päivää miltei uupumatta.

Eräänä iltapäivänä matkan kolmannella viikolla Tarzan oli riistaa etsiessään edennyt kauas mustistaan, kun hän äkkiä tapasi Bara-hirven ruhon, jonka kyljessä törrötti töyhtöpäinen nuoli. Bara oli ilmeisesti haavoittunut kaukana kuolinpaikastaan, sillä nuolen osumakohta oli sellainen, ettei se voinut aiheuttaa välitöntä kuolemaa. Mutta nuolen malli herätti apinamiehen huomiota jo ennen kuin hän oli päässyt kyllin lähelle tarkastamaan Baraa. Kun hän

kiskoi nuolen hirven kyljestä, hän tiesi mikä se oli ja hämmästyi yhtä paljon kuin sinä tai minä hämmästyisimme, jos me näkisimme swasi-heimon päähineen Broadwaylla tai Strandilla, sillä nuoli oli täsmälleen samanlainen kuin ne nuolet, joita saa ostaa melkein mistä urheiluliikkeestä tahansa maailman kaikissa suurissa kaupungeissa — se oli sellainen nuoli, joita myydään ja käytetään jousiammuntaan puistossa ja urheilukentällä. Mikään ei olisi voinut olla nurinkurisempaa kuin tämä leikkinuoli keskellä villiä Afrikkaa. Mutta Baran kuollut ruho todisti että se oli ollut varsin tehokas, vaikkei apinamies uskonutkaan että sen ampuja oli tottunut villi.

Tarzanin uteliaisuus ja synnynnäinen varovaisuus heräsi. Viidakko on tunnettava hyvin, jos aikoo säilyä hengissä siellä, ja jos tahtoo oppia tuntemaan sitä hyvin, ei saa jättää mitään tavallisuudesta poikkeavaa tapausta tutkimatta. Tarzan lähti siis seuraamaan Baran jälkiä taaksepäin päästäkseen mikäli mahdollista selville Baran surmaajasta. Verijälkiä oli helppo seurata. Apinamies ihmetteli miksei metsästäjä ollut lähtenyt tavoittamaan saalistaan, joka ilmeisesti oli kuollut edellisenä päivänä. Hän sai todeta Baran kulkeeneen kauas. Aurinko oli jo alhaalla läntisellä taivaalla, kun Tarzan tapasi ensimmäiset merkit hirven surmaajasta. Hän löysi jalanjälkiä, jotka hämmästyttivät häntä yhtä paljon kuin nuoli oli hämmästyttänyt. Hän kumartui alas ja tutki ne huolellisesti, hän jopa nuuski niitä herkillä sieraimillaan. Niin uskomattomalta ja mahdottomalta kuin se tuntuikin, jäljet olivat paljasjalkaisen valkoisen miehen tekemät. Mies oli ollut kookas, luultavasti yhtä iso kuin Tarzan itse. Kun Kalan kasvattipoika katseli salaperäisen muukalaisen jälkiä, hän työnsi sormet tuuheaan mustaan tukkaansa — tämä luonteenomainen ele ilmaisi suurta häm-

mästystä.

Kuka alaston valkoinen mies liikkui Tarzanin viidakossa ja surmasi Tarzanin riistaa jousiampujaseuran kauniilla nuolella? Sellaisen läsnäolo oli aivan uskomatonta. Mutta apinamies muisti epämääräiset huhut, jotka hän oli kuullut monta viikkoa sitten. Hän päätti ratkaista tämän salaisuuden ja lähti seuraamaan ilmeisesti umpimähkään viidakossa harhailevia ja poukkoilevia jälkiä. Tarzan arveli tämän johtuvan kokemattoman metsästäjän tietämättömyydestä. Mutta yö ehti ennen kuin hän ratkaisi ongelman. Pilkkopimeässä apinamies suuntasi askeleensa omaan leiriin.

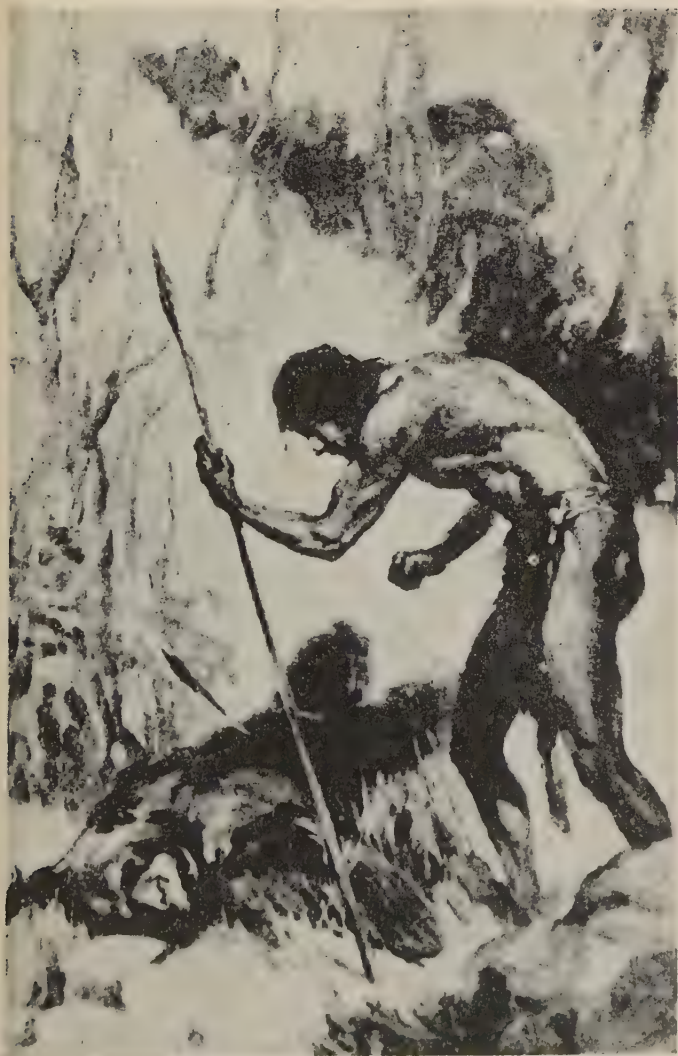
Tarzan tiesi että hänen wazirinsa odottivat lihaa, eikä hän aikonut tuottaa heille pettymystä, vaikka hän totesikin ettei hän ollut ainoa saalistaja sinä yönä. Tämä selvisi hänelle, kun hän kuuli leijonan yskähtävän murahduksen aivan läheltä ja heti perään toisen leijonan kumean karjahduksen etäältä. Mutta apinamies ei välittänyt siitä että toisetkin olivat metsällä. Hän ei koetellut viekkauttaan, voimiaan ja ketteryyttään ensimmäistä kertaa tämän villin maailman muiden metsästäjien kanssa.

Tarzan kaatoikin lopulta saaliin, sieppasi sen melkein suoraan pettyneen ja raivostuneen leijonan nenän alta. Hän kaatoi liHAVAN antiloopin, jota myös leijona oli väijynyt. Heittäen saaliin olalleen hyökkäävän Numan edessä apinamies heilautti itsensä kevyesti ylös puun oksalle, nauroi ilkkuvasti kiukkuiselle kissalle ja katosi äänettömästi yöhön.

Hän löysi helposti nälkäisten wazirien leirin eikä tuottanut miehilleen pettymystä. He olivat olleet vuorenvarmoja siitä että hän palatessaan toisi heille lihaa.

Varhain seuraavana aamuna Tarzan lähti jälleen matkalle

kohti Oparia. Kehotettuaan wazireja kulkemaan suorinta tietä hän erosi heistä jatkaakseen sen salaperäisen olennon etsintää, josta nuoli ja jalanjäljet olivat kertoneet. Saavuttuaan paikalle, jossa hänen oli ollut pakko keskeyttää tutkimuksensa pimeän takia, hän lähti seuraamaan muukalaisen jälkiä. Ennen pitkää hän löysi uusia todisteita muukalaisen häijystä luonteesta — pitkällään polulla makasi iso kuollut apina. Se oli kuulunut samanlaisten ihmisapinoiden heimoon kuin ne, joiden keskuudessa Tarzan oli kasvanut. Manganin karvaisessa vatsassa törrötti sivistyneitten ihmisten tehdasvalmisteinen nuoli. Apinamiehen silmät kapenivat, ja hän rypisti otsaansa. Kuka rohkeni tunkeutua Tarzanin pyhälle alueelle teurastamaan hänen heimolaisiaan noin säälimättömästi?

Apinamiehen kurkusta kohosi kumea murahdus. Riisuttuaan sivistyksen vaatteet Tarzanilta oli myös irronnut se ohut sivistyksen pintasilaus, jonka hän oli omaksunut valkoisten seurassa. Tämä mies, joka katseli karvaisen serkkunsa ruumista, ei ollut mikään englantilainen lordi, vaan ihan tavallinen viidakon peto, jonka rinnassa raivosi ihmisiin kohdistuva sammumaton viha ja epäluulo, joka on viidakon kasvattien synnyinlahja. Petoeläin katseli säälimättömän ihmisen verityötä. Eikä Tarzan tuntenut minkäänlaista sukulaisuutta surmaajaan.

Tietoisena siitä että jäljet olivat syntyneet jo toissapäivänä Tarzan kiirehti ajamaan murhamiestä takaa. Hän ei hetkeäkään epäillyt että oli kysymys harkitusta murhasta, sillä hän tunsii manganien tavat kyllin hyvin tietääkseen ettei kukaan niiden joukosta lähtisi hyökkäämään ellei sitä kiihotettu siihen.

Tarzan liikkui vastatuuleen. Noin puoli tuntia sen jälkeen, kun hän oli löytänyt apinan ruumiin, hänen herkä-

sieraimensa saivat vainun isoista apinoista. Tietäen kuinka arkoja nämä viidakon uljaat asukkaat ovat hän eteni nyt erittäin varovasti, etteivät ne saisi vihiä hänen lähestymisestään ja pakenisi ennen kuin olivat tunnistaneeet hänet. Hän ei tavannut apinoita usein, mutta hän tiesi että niiden joukossa oli aina joku, joka muisti hänet ja näiden avulla hän saattoi aina solmia ystävällisiä suhteita heimon muiden yksilöiden kanssa.

Tiheän alikasvillisuuden vuoksi Tarzan lähti etenemään puiden keskioksia pitkin. Hän heilutti itsensä nopeasti ja vaivattomasti lehtevältä oksalta toiselle, kunnes tapasi suuret ihmisapinat. Niiden joukkoon kuului noin kaksikymmentä yksilöä. Ne puuhailivat pienellä luonnonniityllä, etsivät toukkia ja kovakuoriaisia, jotka muodostavat tärkeän osan manganien ruokavaliosta.

Apinamiehen kasvoille levisi pieni hymy, kun hän pysähtyi paksulle oksalle lehtien suojaan ja katseli alapuolelleen olevaa pientä joukkoa. Isojen apinoiden jokainen ele, jokainen liike palautti elävästi Tarzanin mieleen hänen lapsuusvuotensa, jolloin naarasapina Kalan raju äidinrakkaus oli suojellut häntä hänen vaeltaessaan viidakossa Kerchakin heimon mukana. Kisailevissa apinalapsissa hän näki jälleen Neetan ja muita lapsuutensa leikkitovereita, ja aikuisissa hän näki kaikki ne hurjat köriläät, joita hän oli nuorena pelännyt ja mieheksi vartuttuaan nujertanut. Ihmisen tavat saattavat muuttua, mutta apinain tavat pysyvät tänään ja ainiaan samanlaisina kuin eilen.

Tarzan katseli niitä muutamia minuutteja ääneti. Kuinka iloisiksi ne tulisivatkaan hänen tapaamisestaan tunnistettuun hänet! Apinain Tarzan tunnettiin nimittäin kaikkialla viidakossa manganien ystävänä ja suojelijana. Aluksi apinat murisisivat hänelle ja esiintyisivät uhkaavasti, sillä hänen

henkilöllisyytensä toteamiseksi ne eivät luottaisi pelkästään silmiinsä ja korviinsa. Vasta sen jälkeen kun hän oli astunut niitylle ja urokset karvat pystyssä ja hampaat irvessä olivat jäykin jaloin kiertäneet hänen ympärillään ja tulleet kyllin lähelle varmistuakseen hajuaistillaan silmiensä ja korviensa todisteista, ne suvaisivat hyväksyä hänet. Sitten apinat epäilemättä olisivat vähän aikaa kovasti kiihtyneitä, kunnes luontainen vietti kääntäisi niiden mielenkiinnon putoavaan lehteen, toukkaan tai linnunmunaan, ja ne jatkaisivat puuhiaan välittämättä hänestä sen enempää kuin heimon muis-takaan jäsenistä. Mutta siihen päästäisiin vasta sitten, kun jokainen heimon jäsenistä olisi käynyt nuuskimassa häntä ja kenties kopeloimassa häntä känsäisillä kourillaan.

Nyt Tarzan päästi ystävällisen tervehdysäänähdyksen, ja kun apinat katselivat ylöspäin, hän astui pois piilostaan kaikkien nähtäväksi. ”Olen apinain Tarzan, suuri taistelija ja manganien ystävä. Tarzan tulee ystävänä omiensa luo.” Näin sanoen hän pudottautui kevyesti niityn rehevälle ruoholle.

Äkkiä apinoiden keskuudessa syntyi hurja sekasorto. Päästäen varoitushuutoja naaraat juoksivat poikasten kanssa niityn toiseen päähän ja urokset kääntyivät karvat pystyssä ja murahtaen rauhanhäiritsijää vastaan.

”Rauhoittukaa toki, ettekö tunne minua?” Tarzan kysyi. ”Olen apinain Tarzan, manganien ystävä, Kalan poika ja Kerchakin heimon kuningas.”

”Me tunnemme sinut”, murisi yksi nuorista uroksista. ”Näimme sinut eilen, kun tapoit Gobun. Mene tiehesi tai me tapamme sinut.”

”En surmannut Gobua”, vastasi apinamies. ”Löysin sen kuolleena eilen, ja osuessani teihin seurasin murhaajan jälkiä.”

”Näimme sinut”, sanoi vanha uros. ”Mene tiehesi tai tapamme sinut. Et ole enää manganien ystävä.”

Apinamies mietti otsa rypyssä. Oli ilmeistä että nämä apinat todellakin uskoivat nähneensä hänen surmaavan niiden toverin. Mistä se johtui? Kuinka se oli selitettävissä? Oliko kookkaan paljasjalkaisen miehen jäljillä suurempaakin merkitystä kuin hän aavisti. Tarzan ihmetteli. Hän nosti katseensa ja puhui uroksille.

”Minä en surmannut Gobua”, hän vakuutti. ”Moni teistä on tuntenut minut koko ikänsä. Tiedätte että vain urosten keskeisessä rehellisessä taistelussa olen surmannut mangain. Tiedätte että viidakon asukkaista manganit ovat parhaita ystäviäni, tiedätte myös että apinain Tarzan on manganien paras ystävä. Kuinka voisinkaan silloin tappaa oman heimolaiseni?”

”Tiedämme vain että näimme sinun surmaavan Gobun”, vastasi vanha uros. ”Näimme omin silmin, kun surmasit sen. Mene pian tiehesi tai tapamme sinut. Apinain Tarzan on suuri taistelija, mutta vielä mahtavampia ovat kaikki Pagthin urokset. Minä olen Pagth, tämän heimon kuningas. Mene tiehesi ennen kuin tapamme sinut.”

Tarzan yritti puhua järkeä apinoille. Mutta ne eivät tahoneet kuunnella, ne olivat ihan varmoja siitä että hän oli surmannut niiden toverin, urosapina Gobun. Lopulta Tarzan poistui suruissaan välttääkseen riitaa, jossa joku apinoista varmasti saisi surmansa. Mutta entistä päättäväisempänä hän lähti etsimään Gobun surmaajaa vaatiakseen tilille sen, joka oli uskaltanut törkeästi tunkeutua alueelle, jota hän oli hallinnut koko ikänsä.

Tarzan seurasi jälkiä, kunnes ne sekoittuivat lukuisiin muihin jalanjälkiin, joiden tekijät olivat enimmäkseen paljasjalkaisia mustia. Mutta joukossa oli myös valkoisten

miesten kengänjälkiä, ja kerran hän erotti naisen tai lapsen jäljet. Jäljet näkyivät johtavan niille kallioille, jotka suojelivat Oparin karua laaksoa.

Unohtaen alkuperäisen tehtävänsä ja palaen hurjasta halusta vaatia tunkeilijoilta täydellisen selostuksen heidän viidakkoon saapumisensa syistä ja antaa Gobun surmaajalle tämän ansaitseman rangaistuksen Tarzan seurasi nyt leveätä näkyvää polkua, jonka melkoinen joukko oli tehnyt. Sillä oli korkeintaan puolen päivämarssin etumatka, mutta hän tiesi että he olivat jo päässeet Oparin laaksoa ympäröivälle harjanteelle mikäli tämä oli heidän tavoitteensa. Tarzan ei ainakaan osannut kuvitella muuta tavoitetta.

Hän oli aina pitänyt Oparin sijainnin omana tietonaan. Hän itse, Jane ja heidän poikansa Korak olivat ainoat valkoiset, jotka tunsivat muinaisen Atlantiksen jälkeläisten unohtuneen kaupungin. Mutta mikä muukaan olisi voinut houkutella valkoisia miehiä noin suuren retkikunnan kera siihen villiin tutkimattomaan erämaahan, joka ympäröi Oparia joka puolelta.

Tarzanin mielessä liikkui tällaisia ajatuksia hänen nopeasti seuratessaan Opariin johtavia jälkiä. Tuli pimeä, mutta jäljet olivat niin tuoreet että apinamies pystyi seuraamaan niitä vainun perusteella silloin, kun hän ei enää erottanut painalluksia maassa. Ja sitten hän näki etäisen leirin valot.

5. KOHTALOKKAAT TIPAT

Kotona elämä jatkui samanlaisena kuin ennen Tarzanin lähtöä. Korak valvoi maamiesten ja karjapaimenten työntekoa milloin jalkaisin milloin ratsain, joskus yksin mutta enimmäkseen valkoisen pehtorin Jerviksen seurassa, ja silloin kun he liikkuiivat ratsain, Jane lähti usein mukaan.

Korak jaloitteli kultaleijonaa kytkettynä, sillä hän ei luottanut siihen että peto tottelisi häntä, hän pelkäsi että Jad-bal-ja isän poissaollessa pakenisi metsään ja palaisi luonnontilaan. Vapaana viidakossa leijonasta tulisi uhka ihmisille, sillä ihmisten joukossa kasvaneelta Jad-bal-jalta puuttui se luonnollinen arkuus ihmisiä kohtaan, joka on silmiinpistävä piirre kaikissa villeissä eläimissä. Kun leijona oli harjoitettu sieppaamaan syötävänsä ihmiskuvan kurkusta, Korakin ei tarvinnut käyttää kovinkaan paljon mielikuvitusta käsittääkseen mitä tapahtuisi, jos kultaleijona pääsisi täysin vapaaksi ja joutuisi turvautumaan omiin kykyihinsä viidakossa.

Tarzan oli ollut viikon verran poissa kotoa, kun Nairobiasta saapui sanansaattaja tuoden Janelle sähkeen, joka ilmoitti että tämän isä oli vakavasti sairaana Lontoossa. Äiti ja poika pohtivat tilannetta. Vaikka Tarzanille lähettäisiinkin sana, tämä palaisi aikaisintaan 5-6 viikon kulluttua, ja jos Jane jäisi odottamaan miestänsä, hän tuskin ennättäisi tapaamaan isäänsä ajoissa. Ja vaikka Jane lähtisi ihan heti, niin toiveet nähdä isä elossa olivat hyvin pienet. Korak saattaisi hänet Nairobiin, josta poika palaisi tilan isännäksi kunnes Tarzan tulisi takaisin.

Matka Greystoken tilalta Nairobiin on pitkä, eikä Korak ollut vielä tullut takaisin, kun yksi mustista, jonka tehtävä-

nä oli ruokkia Jad-bal-jata ja huolehtia siitä, jätti vahingossa häkin oven lukitsematta tullessaan siivoamaan häkkiä. Tämä tapahtui noin kolme viikkoa Tarzanin lähdöstä. Kultaleijona asteli edestakaisin mustan lakaistessa häkkiä luudalla. He olivat ystäviä, eikä waziri pelännyt isoa leijonaa. Hän käänsi usein selkensä sille. Musta lakaisi juuri häkin nurkkaa, kun Jad-bal-ja pysähtyi oven eteen häkin toisessa päässä. Kultaleijona näki että ovi oli vähän raollaan. Äänettömästi se nosti ison kypälänsä ja työnsi sen rakoon — pieni nykäisy, ja ovi kääntyi saranoillaan. Leijona työnsi päänsä ulos ja ovi aukesi kokonaan. Musta kauhistui nähdessään suojattinsa hyppäävän kevyesti maahan.

”Seis, Jad-bal-ja! Seis!” huusi pelästynyt musta ja syöksyi leijonan perään. Mutta kultaleijona lisäsi vain vauhtiaan, hyppäsi aidan yli ja juoksi tiehensä metsään päin.

Kun musta pinkoi perässä heiluttaen luutaa ja huutaen äänekkäästi, wazirit riensivät ulos majoistaan ja yhtyivät leijonan takaa-ajoon. He juoksivat sen perässä aaltoilevan savannin yli. Mutta yhtä hyvin he olisivat voineet yrittää tavoittaa virvatulta kuin tätä notkeaa ja viekasta karkulaista, joka ei välittänyt suostutteluista sen enempää kuin uhkauksistakaan. He saivat todeta että kultaleijona katosi aarniometsään. He etsivät sitä tarmokkaasti melkein pimeään asti, mutta lopulta heidän oli luovuttava ja palattava neuvottomina tilalle.

”Voi”, huudahti onneton musta, jonka huolimattomuudesta Jad-bal-ja oli päässyt karkaamaan, ”mitä iso bwana sanoo, mitä hän tekee minulle, kun hän saa tietää että olen antanut kultaleijonan päästä livahtamaan!”

”Sinua ei päästetä taloon pitkään aikaan, Keewazi”, sanoi vanha Muviro. ”Sinut lähetetään varmasti kaukana idässä oleville laidunmaille paimentamaan karjaa. Siellä saat

paljon leijonia seuraksesi, mutta ne eivät ole yhtä ystävällisiä kuin Jad-bal-ja. Sinä ansaitsisit paljon pahempaa, ja ellei iso bwana rakastaisi mustia lapsiaan, jos hän olisi samanlainen kuin muut valkoiset bwanat, jotka vanha Muviro on nähnyt, sinut piestäisiin kunnes tuupertuisit, piestäisiin ihka kuoliaaksi asti kenties.”

”Olen mies ja soturi wazirien heimosta”, vastasi Keewazi. ”Kärsin miehen lailla sen rangaistuksen, jonka iso bwana antaa minulle.”

Tämä tapahtui samana iltana, jolloin Tarzan lähestyi jäljestänsä muukalaisten leirinuotioita. Kenenkään huomaamatta hän saapui keskellä leiriä olevan puun oksalle. Leiriä ympäröi valtavan iso okainen suojamuuri, jonka sisällä paloi lukuisia roihuavia nuotioita. Mustat heittivät yhtenään lisää oksia nuotioihin suuresta polttopuupinosta, jonka he olivat keränneet iltapäivällä. Leirin keskellä oli useita telttoja, ja yhden teltan edessä istui neljä miestä leirinuotion ääressä. Kaksi heistä oli rotevia paksuniskaisia ja punakkakasvoisia kavereita, ilmeisesti englantilaisia. Kolmas mies näytti saksalaiselta, hän oli lyhyt ja lihava. Neljäs mies oli pitkä, hoikka ja komea. Hänellä oli tummanruskea aaltoileva tukka ja säännölliset piirteet. Kaksi viimeksi mainittua olivat pukeutuneet erittäin tyylikkäästi Keski-Afrikassa matkustamista varten sen ihanteellisen kaavan mukaan, jota näkee elokuvissa. Kumpikin heistä olisi itse asiassa voinut tulla suoraan uusimman viidakkoseikkailun kuvauksesta. Nuori mies ei varmaankaan ollut englantilainen tyyppi. Omassa mielessään Tarzan luokitsi hänet melkein heti slaaviksi. Pian Tarzanin saapumisen jälkeen tämä miehistä nuorin nousi ja meni viereiseen telttaan, josta heti alkoi kuulua hiljaista keskustelua. Tarzan ei erottanut sanoja, mutta toisen keskustelijan ääni oli selvästi naisellinen.

Nuotion ääreen jääneet miehet kävivät hajanaisen keskustelun, kun leijonan karjahdus äkkiä rikkoi viidakon hiljaisuuden aivan läheltä boman takaa.

Pelästyksestä kirkaisten Bluber ponnahti pystyyn niin rajusti että hän kohosi lähes puoli metriä ilmaan. Perääntyessään hän kompastui leirituoliinsa, menetti tasapainonsa ja kaatui selälleen.

”Jumalauta, Adolf!” karjaisi toinen hänen seuralaisistaan. ”Jos vielä teet tuon, minä väännän niskasi poikki. Täällä olemme ja se siitä.”

”Hitto soikoon, hän on pahempi kuin kiljuva leijona”, murisi toinen.

Bluber kömpi pystyyn. ”Hyvä Jumala!” hän huudahti vapisevalla äänellä. ”Minä luulin ihan varmasti että se tulisi muurin yli. Vannon että jos pääsen joskus pois täältä, en ikinä enää, en kaikesta Afrikan kullastakaan, tahtoisi kokea sitä mitä olen kokenut kolmena viimeeksi kuluneena kuu-kautena. Voi surkeutta! Voi minua poloista! Ajatelkaa, leijonia ja leopardeja, sarvikuonoja ja virtahepoja.”

Toverit nauroivat. ”Dick ja minä olimme alusta alkaen sitä mieltä ettei sinun olisi pitänyt lähteä mukaan sisämaahan.”

”Miksi minun pitikään ostaa nämä vaatteet?” valitti saksalainen. ”Hyvä Jumala, tämä puku, joka minulla on ylläni, maksoi minulle kaksikymmentäyksi puntaa. Jos olisin tiennyt, olisin voinut ostaa kelvollisen asun kahdellakymmenellä shillingillä — maksoin tästä yhtä monta puntaa, eikä kukaan muu näe sitä kuin leijonat ja villit.”

”Ja kaiken lisäksi se pukee sinua helvetin huonosti”, huomautti toinen hänen ystävistään.

”Katsokaa nyt, se on aivan likainen ja repeytynyt. Mistä minä olisin tiennyt että puku menee pilalle. Prinsessan

teatterissa näin omin silmin kuinka sankari vietti kolme kuukautta Afrikassa metsästelemällä leijonia ja tappamalla ihmissyöjiä, ja kun hän palasi kotiin hänellä ei ollut pienen pientäkään tahraa housuissaan — mistä minä olisin tiennyt että Afrika on näin likainen ja täynnä okaita?”

Tässä vaiheessa apinain Tarzan päätti pudottautua nuotion valopiiriin heidän eteensä. Molemmat englantilaiset ponnahtivat pystyyn aivan selvästi pelästyen ja Bluber kääntyi ja otti puoliaskelen paetakseen. Mutta kun hänen katseensa osui apinamieheen, hän pysähtyi. Helpottunut ilme korvasi kauhun, joka oli levinnyt hänen kasvoilleen Tarzanin pudottauduttua heidän eteensä kuin taivaalta.

”Hyvä Jumala, Esteban”, kiljui saksalainen. ”Miksi sinä palaat näin pian, miksi näin yllättäen — luuletko että meillä on teräshermot?”

Tarzan oli vihainen, hän oli vihainen näille raakalaisille, jotka olivat uskaltaneet tunkeutua tänne ilman hänen lupansa. Hän vastasi rauhasta ja järjestyksestä tällä alueella. Kun Tarzan suuttui, hänen otsallaan oleva arpi punertui. Bolgani, gorilla, oli aiheuttanut sen Tarzanille kauan sitten, kun hän poikasena oli joutunut taistelemaan hengestään ison pedon kanssa. Silloin hän oli oppinut ymmärtämään mihin isän metsästysveistä voitiin käyttää — tuon veitsen ansiosta verrattain heiveröinen pieni tarmangani oli ollut viidakon suurten petojen vertainen.

Tarzanin harmaat silmät kapenivat, hänen äänensä oli kylmä ja rauhallinen. ”Keitä te olette, jotka uskallatte tunkeutua wazirien ja Tarzanin maahan pyytämättä siihen lupaa viidakon valtiaalta?”

”Mitä sinä nyt pelleilet, Esteban?” kysyi toinen englantilaisista. ”Miksi sinä palaat tänne yksin ja näin pian? Missä ovat kantajat ja missä on kimalteleva kulta?”

Apinamies silmäili puhujaa hetken aikaa ääneti. ”Olen apinain Tarzan. En tiedä mistä puhut. Tiedän vain että tulini etsimään ison apinan eli Gobun surmaajaa, tulini etsimään häntä, joka luvattani surmasi Bara-hirven.”

”Voi pirsatti”, räjähti nyt toinen englantilainen, ”lopetta tuo hassuttelu, Esteban – emme ymmärrä sinua jos yrität olla vitsikäs. Täällä olemme ja se siitä.”

Tarzanin silmäillessä leiriä piilopaikastaan ylhäältä puusta neljäs valkoinen mies oli mennyt teltaan. Siellä ollut nainen tuntui äkkiä joutuvan kauhun valtaan. Hän tarautui kiihkeästi miehen käsivarteen ja osoitti pitkää melkein alastonta apinamiestä, joka näkyi selvästi petojen pelottamiseksi sytytettyjen nuotioiden valossa. ”Taivas, Karl”, hän kuiskasi vapisevalla äänellä, ”katso!”

”Mikä hätänä, Flora? Näen vain Estebanin.”

”Hän ei ole Esteban, vaan lordi Greystoke – apinain Tarzan.”

”Sinä olet hullu, Flora, se ei ole mahdollista.”

”Hän se kuitenkin on”, vakuutti tyttö. ”Luuletko etten tunne häntä. Enkö palvellut häntä Lontoossa monta vuotta? Enkö nähnyt häntä melkein joka päivä? Luuletko etten tunne apinain Tarzania? Katso otsalla punertavaa arpea – olen kuullut tarinan siitä ja olen nähnyt, kuinka se alkaa hehkua, kun hän suuttuu. Nyt se on punainen, apinain Tarzan on vihainen.”

”No olettaakamme että hän on apinain Tarzan, mitä hän meille mahtaa?”

”Sinä et tunne häntä, et arvaa kuinka suuri valta hänellä on täällä – hän määrää ihmisten ja eläinten elämästä ja kuolemasta. Jos hän tietäisi millä asialla liikumme täällä, kukaan meistä ei pääsisi elävänä rannikolle. Se, että hän on ilmestynyt tänne nyt, saa minut epäilemään hänen päässeensä

selville aikeistamme. Jumala varjelkoon meitä ellei . . . ellei . . .”

”Ellei mitä?” kysyi mies.

Tyttö mietti hetken aikaa. ”Tiedän vain yhden keinon”, hän sanoi lopulta. ”Emme uskalla surmata häntä. Hänen mustat villinsä saisivat tietää siitä, eikä mikään mahti voisi pelastaa meitä. Mutta tiedän yhden keinon, jos toimimme nopeasti.” Tyttö kääntyi etsimään jotakin laukusta. Sitten hän antoi miehelle pienen nestettä sisältävän pullon. ”Mene puhumaan Tarzanin kanssa, ole kohtelias. Va-lehtele hänelle. Sano mitä tahansa. Lupaa mitä tahansa. Yritä hieroa sovintoa, pyydä saada tarjota hänelle kahvia. Hän ei juo viiniä eikä muutakaan väkevää, mutta tiedän että hän pitää kahvista. Olen usein vienyt hänelle kahvia illalla, kun hän on palannut teatterista tai tanssiaisista. Suostuttele häntä juomaan kahvia ja sitten sinä kyllä tiedät mitä teet tuolla.” Tyttö osoitti miehen kädessä olevaa pulloa.

Kraski nyökkäsi. ”Minä ymmärrän”, hän sanoi, ja kääntyi poistuaakseen teltasta.

Mutta jo ensi askeleen jälkeen tyttö kutsui hänet takaisin. ”Älä anna Tarzanin nähdä minua. Älä anna hänen tietää että olen täällä, älä kerro että tunnet minut.”

Mies nyökkäsi ja poistui. Hän saapui nuotion ääressä olevien jännittyneiden toverien luo tervehtien Tarzania iloisella sanalla ja miellyttävällä hymyllä.

”Tervetuloa, meistä on aina hauskaa nähdä muukalainen leirissämme. Istukaa. Tarjoa tuoli tälle herrasmiehelle, John.”

Apinamies silmäili Kraskia samalla tavalla kuin hän oli silmäillyt muita. Hänen silmissään ei näkynyt ystävällistä välkettä, kun hän vastasi venäläisen tervehdykseen.

”Olen yrittänyt päästä selville siitä, mitä retkikuntanne tekee täällä”, Tarzan sanoi tyyliä, ”mutta nämä miehet väittävät että olen joku toinen kuin olen. He ovat joko hölmöjä tai lurjuksia. Aion ottaa selvää kumpaa he ovat ja toimia sen mukaisesti.”

”Rauhoittukaa toki. Olen varma että on tapahtunut väärinkäsitys. Kertokaa minulle, kuka olette?”

”Olen apinain Tarzan. Metsästäjät eivät pääse tähän Afrikan kolkkaan ilman lupaani. Tämä tiedetään kaikkialla niin hyvin, ettette ole mitenkään voineet tulla tänne rannikolta kuulematta kiellosta. Kaipaen nopeata selitystä.”

”Vai olette te apinain Tarzan”, huudahti Kraski. ”Kylläpä meitä onnisti, sillä nyt voimme päästä oikealle tielle ja kauheasta pulastamme. Olemme eksyksissä, sir, täydellisesti eksyksissä, mikä johtuu oppaamme tietämättömyydestä tai kiusanteosta. Hän karkasi meiltä useita viikkoja sitten. Hän varmaan tunsi teidät. Kuka ei tuntisi apinain Tarzania? Meillä ei ollut tarkoitusta ylittää alueenne rajaa. Etsimme kauempaa etelästä näytteitä seudun eläinkunnasta. Työnantajamme, herra Adolf Bluber tässä, ei säästä kustannuksia hankkiakseen niitä Amerikkaan kotikaupunkinsa museolle. Te voitte varmaan sanoa missä olemme ja auttaa meitä löytämään oikean tien.”

Peebles, Throck ja Bluber kuuntelivat lumoutuneina Kraskin liukkaita valheita, ja saksalainen tajusi ensimmäisenä mistä oli kysymys. Englantilaisten ammattinyrkkeilijöiden päät olivat liian paksut heti tajuamaan venäläisen ovelaa viekkautta.

”Niin se on”, sanoi Bluber imelästi ja hieroi käsiään, ”juuri niin, olin jo aikeissa kertoa teille.”

Tarzan kääntyi äkäisenä hänen puoleensa. ”Mitä te sitten höpistitte Estebanista? Sillä nimellä nämä miehet pu-

huttelivat minua.”

”Ah”, huudahti Bluber, ”John pilailee vain. Hän ei tunne Afrikkaa, hän ei ole ollut täällä koskaan ennen. Hän ehkä luuli teitä alkuasukkaaksi. John sanoo kaikkia alkuasukkaita Estebaniksi. Hän huvittelee niiden kustannuksella, kun hän tietää etteivät ne ymmärrä mitä hän sanoo. Kuule, John, eikö olekin näin?” Mutta kiero Bluber ei odottanut Johnin vastausta. ”Kas, me olemme eksyksissä. Jos viette meidät tästä viidakosta, maksamme teille mitä tahansa — sanokaa vain hintanne.”

Apinamies uskoi häntä vain puolittain, mutta hän leppyi kuitenkin jonkin verran, kun hän huomasi heidän ilmeisen ystävällisyytensä. Ehkä he sittenkin kertoivat hänelle osan totuudesta, ehkä he olivat tietämättään samoilleet tälle alueelle. Wazirit saisivat kyllä tietää totuuden heidän kantajiltaan. Mutta Tarzanin uteliaisuutta ärsytti vielä se että häntä oli erehdytty luulemaan Estebaniksi. Hän tahtoi myös tietää kuka oli surmannut Gobun.

”Istukaa, olkaa hyvä”, kehotti Kraski. ”Olimme aikeissa juoda kahvia, ja olisimme iloisia, jos tekisitte meille seuraa. Emme tarkoittaneet mitään pahaa tulemalla tänne. Korvaamme mielellämme teille tai kenelle tahansa sen vahingon, jonka olemme tahtomattamme aiheuttaneet.”

Siitä ei voinut olla mitään vahinkoa, jos Tarzan suostui juomaan kahvia näiden miesten kanssa. Ehkä hän oli loukannut heitä. Mutta oli miten oli, kupillinen kahvia ei voinut velvoittaa häntä mihinkään. Flora oli ollut oikeassa väittäessään että jos apinain Tarzanilla oli jokin heikkous, se oli kupillinen mustaa kahvia myöhään illalla. Tarzan ei ottanut vastaan tarjottua leirituolia, vaan hän kyyristyi apinain tavoin heidän eteensä. Leirinoutioiden lepattavat loimut kisailivat hänen ruskealla ihollaan ja korostivat hä-

nen jumalaisen vartalonsa kauniisti piirtyviä lihaksia. Apinain Tarzanin lihakset eivät olleet samanlaiset kuin sepän tai painonnostajan. Ne olivat pikemminkin säännölliset ja sopusuhtaiset kuin Hermeksellä tai Apollolla, niissä piilevä voima oli vain aavistettavissa. Niitä oli harjoitettu yhtä paljon nopeuteen ja kestävyYTEEN kuin voimanponnistuksiin, ja hänen vahvan luustonsa verhona ne antoivat hänelle puolijumalan ulkonäön.

Throck, Peebles ja Bluber katselivat häntä lumoutuneina Kraskin mennessä keittonuotiolle järjestämään kahvia. Molemmat englantilaiset eivät olleet vielä täysin tajunneet että he olivat erehtyneet luullessaan tulokasta toiseksi. Niinpä Peebles raapi päätään ja mumisi epäselvästi itseksensä. Hän ei vielä kukaan voinut tajuta Kraskin puhetta Tarzanin henkilöllisyydestä. Bluber oli sisimmissään kauhistunut. Terävämpiälyisenä hän oli nopeasti ymmärtänyt että Kraski oli oikeassa, että Tarzan oli Tarzan eikä se, joksi Peebles ja Throck häntä luulivat. Ja koska Bluber ei tiennyt mitään Floran suunnitelmasta, hän pelkäsi kovasti yrittäessään ajatella mitä seuraisi siitä että Tarzan oli löytänyt heidät ihan Oparin kynnykseltä. Flora tajusi, mutta Bluber ei tajunnut että he olivat hengenvaarassa — he olivat nimittäin tekemisissä apinain Tarzanin, viidakon pedon kanssa eikä John Claytonin, englantilaisen aatelismiehen kanssa. Bluber ajatteli kahtatuhatta puntaa, jotka he menettäisivät, kun heidän retkensä päättyi näin nolosti, sillä hän oli kuullut kyllin paljon apinamiehestä ymmärtääkseen ettei tämä ikinä antaisi heidän viedä mukanaan kultaa, jota Esteban todennäköisesti juuri tällä hetkellä varasti Oparin aarrekammioista. Bluber oli itse asiassa melkein purskahtamaisillaan itkuun, kun Kraski palasi tuoden itse kahvia heille.

Flora Hawkes katseli heitä hämärästä teltasta. Hän oli kauhistunut siitä mahdollisuudesta että hänen entinen työnantajansa näkisi hänet. Flora oli nimittäin ollut palvelustyttönä Greystokeilla sekä Lontoossa että heidän afrikkalaisessa kodissaan, ja hän tiesi että Tarzan tuntisi hänet heti, jos sattuisi näkemään. Täällä viidakossa Flora luultavasti pelkäsi Tarzania enemmän kuin hänellä oli syytä. Mutta tytön pelko oli aito, ja syyllisyydentunnossaan hän keksi kaikenlaisia rangaistuksia epärehellisyydestään sitä kohtaan, joka aina oli kohdellut häntä lempeästi ja ystävällisesti.

Alituinen uneksiminen Oparin aarrekammioiden satumaisista rikkauksista, joista hän oli kuullut isäntäväen puhuvan kovin paljon, oli herättänyt omistushalun hänen luonnostaan vieksaassa ja häikäilemättömässä mielessään. Tämän vuoksi hän oli vähitellen kehittänyt suunnitelman: hän tahtoi ryöstää aarrekammiosta kyllin paljon kultaharkkoja voidakseen elää rikkaana ja huolettomana. Suunnitelma oli kokonaan hänen. Hän oli ensin saanut Kraskin kiinnostumaan asiasta, ja tämä oli vuorostaan hankkinut yhtiökumppanikseen molemmat englantilaiset sekä Bluberin. Nämä neljä olivat yhdessä koonneet retkikunnan rahoittamiseksi tarvittavat varat. Flora oli etsinyt sellaista miestä, joka voisi menestyksellisesti käydä Tarzanista tämän omassa viidakossa, ja hän oli löytänyt Esteban Mirandan, komean, voimakkaan ja häikäilemättömän espanjalaisen, jota näyttelijänlahjat ja erittäin taitava ehostustaito auttoivat ainakin ulkonäön puolesta esiintymään sängen vakuuttavasti Tarzanin roolissa.

Espanjalainen ei ollut ainoastaan vahva ja tarmokas, hän oli myös rohkea. Sen jälkeen kun hän oli ajanut partansa ja pukeutunut Tarzanin viidakkoasuun, hän käytti hyväkseen

jokaista tilaisuutta matkia apinamiestä. Viidakkotietous puuttui tietysti kokonaan häneltä, ja varovaisuus kehotti häntä välttämään kaksintaisteluja viidakon vaarallisten otusten kanssa, mutta hän metsästi pikkuriistaa keihäällä ja nuolella ja harjoitteli yhtenään ruohoköydellä, joka kuului hänen varusteisiinsa.

Nyt Flora Hawkes näki hyvän suunnitelmansa ajautumassa karille. Hän vapisi katsellessaan nuotion äärellä olevia miehiä, sillä hän tunsii aitoa pelkoa Tarzania kohtaan. Ja kun hän näki Kraskin lähestyvän toisia kahvipannu ja kupit kädessä, hän jähmettyi hermojännityksestä. Kraski laski pannun ja kupit maahan Tarzanin selän taakse. Flora näki että Kraski kaataessaan kahvia tiputti saamastaan pullosta nestettä yhteen kuppiin. Kylmä hiki kirposi tytön otsalle hänen nähdessään Kraskin ojentavan juuri tuon kupin apinamiehelle. Ottaisiko Tarzan sen? Epäilisikö hän mitään? Jos epäilisi, minkä kauhean rangaistuksen hän keksisikään heille tästä röyhkeydestä? Flora näki Kraskin ojentavan kuppeja Peeblesille, Throckille ja Bluberille ja liittyvän seuraan ottaen viimeisen kupin itselleen. Kun venäläinen kohotti kuppinsa ja kumarsi kohteliaasti apinamiehelle, Flora näki kaikkien viiden juovan. Laukeava hermojännitys jätti hänet raukeaksi ja heikoksi. Hän kääntyi ja kaatui telttavuoteelleen. Siinä hän makasi vavisten kasvot painettuina käsivartta vasten. Ja ulkopuolella apinain Tarzan tyhjensi kuppinsa viimeistä pisaraa myöten.

6. KUOLEMA KINTEREILLÄ

Samana päivänä, jolloin Tarzan löysi salaliittolaisten leirin, Oparin rauniokaupungin rapautuvalla ulkomuurilla oleva vartija havaitsi miesjoukon marssivan alas laaksoa ympäröiviltä vuorilta. Tarzan, Jane ja heidän mustat wazirinsa olivat ainoat muukalaiset, jotka vanhimmatkin Oparin asukkaista olivat milloinkaan nähneet laaksossa. Vain muinaisista puoliksi unohtuneista legendoista löytyi viitteitä siitä että Oparissa oli joskus käynyt muitakin vieraita. Ikivanhan tavan mukaan ulkomuurilla oli kuitenkin aina ollut vartija. Yksi ainoa käppyräinen ihmisenkaltainen otus oli enää edustamassa kadonneen Atlantiksen jänteviä sotureita, sillä aikojen kuluessa heimo oli rappeutunut, ja suurten apinoiden kanssa tapahtuneiden parittelujen seurauksena miehistä oli tullut nykyisen Oparin eläimellisiä uroksia. Jostakin merkillisestä ja selittämättömästä luonnon oikusta tämä rappeutumisilmiö oli kohdistunut ainoastaan miehiin, naiset olivat säilyneet ryhdikkäinä, hyvämuotoisina, sievinä ja kasvoiltaankin kauniina. Tähän oli saattanut vaikuttaa sekin, että apinankaltaiset tyttölapset surmattiin heti, kun käytäntö taas oli päinvastainen poikalasten kohdalla, näistä tuhottiin puhtaasti inhimillisiä piirteitä omaavat.

Kaupungin ulkomuurilla oleva yksinäinen vartija oli tyyppillinen Oparin uros, lyhyt ja tanakka. Hänellä oli takkui-nen tukka ja parta, hiusraja ulottui kauas matalalle luisulle otsalle. Silmät olivat pienet ja lähekkäiset ja pitkät kulmahampaat todistivat että hänen suonissaan virtasi apinain verta. Sitä todistivat myös lyhyet käyrät jalat ja ylipitkät voimakkaat käsivarret, joissa oli harva yhtenäinen karvapeite, kuten oli vartalossakin.

Kun vartijan häijyt verestävät silmät katselivat laakson läpi kohti Oparia etenevää joukkoa, hänen kasvava kiihtymyksensä ilmeni nopeampana hengityksenä ja kurkusta kohoavina matalina melkein kuulumattomina murahduk-sina. Muukalaiset olivat liian kaukana tunnistettaviksi, heistä näki vain että he olivat ihmisiä ja että heitä oli noin viisikymmentä. Todettuaan nämä kaksi seikkaa vartija laskeutui ulkomuurilta, juoksi nopeasti sisämuurille, sen läpi ja leveään puistokadun yli kadoten ränsistyvään mutta vielä upeaan temppeliin.

Oparin ylipappi Kadj kyykötöi niiden isojen puiden varjossa, jotka olivat vallanneet temppelin muinaisen puutarhan. Hänen seurassaan oli toistakymmentä alempaa pappia ja läheisiä ystäviä. Kaikki hätkähtivät, kun yksi Oparin veljeskunnan vähäisimmistä jäsenistä äkkiä ilmestyi. Mies riensi hengästyneenä Kadjin luo.

”Kadj, Opariin on tulossa muukalaisia! He ovat tulleet laaksoon rajakallioiden takaa. Heitä on ainakin viisikymmentä ehkä puolet enemmänkin. Näin heidät ollessani vartiossa ulkomuurin harjalla, mutta en tiedä heistä muuta kuin sen että he ovat ihmisiä, sillä he ovat vielä kovin kaukana. Oparissa ei ole käynyt muukalaisia ison tarmanganin jälkeen.”

”Siitä on jo monta kuunkierrosta kun iso tarmangani, joka sanoi itseään apinain Tarzaniksi, kävi täällä”, vastasi Kadj. ”Hän lupasi palata ennen sateiden tuloa varmistuakseen siitä ettei Lalle ole tapahtunut mitään pahaa. Mutta hän ei tullutkaan ja La luulee hänen kuolleen. Oletko ker-tonut kenellekään toiselle mitä olet nähnyt?” ylipappi tiukkasi äkkiä sanansaattajalta.

”En ole.”

”Hyvä, mennään kaikki ulkomuurille katsomaan kuka

uskaltaa tulla kiellettyyn Opariin. Ja muistakaa, ei sanaakaan siitä mitä Blagh on kertonut ennen kuin annan siihen luvan.”

”Kadjin sana on laki, kunnes La puhuu”, mutisi yksi pa-peista.

Kadj loi tuiman katseen puhujaan. ”Minä olen Oparin ylipappi”, hän ärähti. ”Kuka rohkenee vastustaa minua?”

”Mutta La on ylipapitar ja siinä ominaisuudessa Oparin kuningatar.”

”Mutta kuolleitten kammiossa ylipappi voi uhrata kenet haluaa liekehtivälle jumalalle”, Kadj muistutti vihjailevasti.

”Me vaikenemme, Kadj”, vastasi pappi pelokkaana.

”Hyvä!” murahti ylipappi ja meni edellä puutarhasta temppelin läpi Oparin ulkomuurille. Sieltä papit katselivat lähestyvää joukkoa, joka näkyi selvästi kaukana laakson toisella puolella. Katselijat keskustelivat matalin kurkkuaänin isojen apinoiden kielellä ja pistivät väliin sanan tai lauseen oudolla kielellä, joka epäilemättä oli väännöstä muinaisen Atlantiksen kielestä, joka oli kulkeutunut heille lukemattomien sukupolvien takaa esi-isiltä — siitä sukupuuttoon kuolleesta kansasta, jonka kaupungit ja sivistys on vajonnut Atlantin kuohuviin aaltoihin ja jonka seikkailuhenki oli kauan sitten saanut tunkeutumaan Afrikan sydämeen etsimään kultaa ja rakentamaan sinne loisteliaan Oparin kaupungin kaukaisten kotikaupunkiensä mallin mukaan.

Kun Kadj ja hänen seuralaisensa pörröisten kulmakarvojensa alta katselivat muukalaisia, jotka vaivalloisesti etenivät päiväntasaajan paahtavassa helteessä karun kivikkoisen laakson läpi, pieni harmaa apina katseli heitä vuorostaan jättiläispuun lehivistöstä. Se oli vakava alakuloisen näköinen pieni apina, mutta kaltaistensa tavoin tavattoman utelias, ja

lopulta se voitti Oparin vaarallisia uroksia kohtaan tunte-
mansa pelon, hyppäsi kevyesti puusta kadulle ja riensi sisä-
muurin läpi ulkomuurille, missä se piiloutui ison graniitti-
lohkareen taakse kuuntelemaan oparilaisten keskustelua.
Se käytiin isojen apinoiden kielellä, jota Manu ymmärsi
täydellisesti.

Päivä kallistui iltaan ennen kuin hitaasti etenevä joukko
oli tullut kyllin lähelle, jotta yksilöt voitiin erottaa toisis-
taan, ja silloin yksi nuorista papeista huudahti kiihtyneenä:

”Kadj, se on hän, se on iso tarmangani, joka kutsuu
itseään apinain Tarzaniksi. Näen hänet selvästi. Kaikki
muut ovat mustia. Hän hoputtaa heitä eteenpäin keihääl-
lään. Näyttää siltä kuin he pelkäisivät ja olisivat kovin väsy-
neitä, mutta hän pakottaa heitä eteenpäin.”

”Oletko varma?” kysyi Kadj, ”oletko varma että hän on
apinain Tarzan?”

”Olen varma”, puhuja vastasi ja sitten toinenkin pappi
yhtyi toverinsa käsitykseen. Lopulta joukko oli niin lähellä
että Kadj itse, jonka näkö ei ollut yhtä hyvä kuin hänen
nuorilla seuralaisillaan, totesi apinain Tarzanin todellakin
olevan palaamassa Opariin. Tätä ajatellessaan ylipappi ry-
pisti otsaansa. Hän kääntyi akkaä toisten puoleen.

”Tarzan ei saa tulla, häntä ei saa päästää Opariin. Rien-
täkää hakemaan tänne sata soturia. Hyökkäämme heidän
kimppuunsa ja surmaamme heidät yksitellen, kun he tule-
vat ulkomuurin läpi.”

”Mutta La”, huudahti sama pappi, joka oli suututtanut
Kadjia puutarhassa. ”Muistan selvästi että La lupasi Oparin
ystävyyttä apinain Tarzanille monta kuunkiertoa sitten,
kun tämä oli pelastanut Lan raivostuneen Tantorin syöksy-
hampailta.”

”Vaiti”, murahti Kadj. ”Hän ei saa tulla. Surmaamme

heidät kaikki eikä meidän tarvitse tietää keitä he ovat ennen kuin se on liian myöhäistä. Ymmärrätkö? Tiedä myös että jokainen, joka yrittää estää aikeeni, on kuoleman oma, eikä hän kuole uhrialttarilla vaan minun kädestäni, sen minä vannon. Onko selvä?” Ja Kadj osoitti vapisevaa pappia likaisella sormella.

Kuullessaan tämän Manu, pikkuapina, oli pakahtumaisillaan kiihtymyksestä. Manu tunsu apinain Tarzanin, tunsu hänet ystäväksi ja suojelijaksi niin kuin kaikki Afrikkaa ristiin rastiin vaeltavat apinat tunsivat. Manu ei pitänyt Oparin uroksia eläiminä, ei ihmisinä eikä ystävinä. Se tiesi että ne olivat julmia juroja otuksia, jotka söivät pikkuapinoita, ja siksi se vihasi niitä. Manu hätäntyi kovasti kuullessaan suunnitelmasta, joka uhkasi ison tarmanganin henkeä. Se raapi pientä harmaata päätänsä, takapuoltaan ja vatsaansa yrittäessään sulatella kuulemaansa ja kehitellä pikku aivojensa hämärissä sopukoissa suunnitelmaa pappien puijaamiseksi ja apinain Tarzanin pelastamiseksi. Se irvisti rumasti pahaa aavistamattomalle Kadjille ja tämän seuralaisille. Mutta irvistyksset eivät järkyttäneet heitä, mikä kai johtui siitä että Manu oli piilossa valtavan graniittilohkareen takana. Tämä oli kaikkein merkittävimpiä tapahtumia Manun elämässä. Se tahtoi hyppiä ja pomppia, kirkua ja pälpättää — sättiä ja uhata vihattuja oparilaisia. Mutta jokin varoitti Manua, sellaisesta ei olisi mitään hyötyä, vaan siitä olisi ehkä seurauksena kivien ryöppy. Papit osasivat heittää kiviä sängen tarkasti. Manut eivät kylläkään ole mitään suuria ajattelijoita, mutta tällä kertaa pikkuapina ylitti itsensä ja sen onnistui keskittyä pohtimaan tätä kysymystä antamatta putoavien lehtien tai surisevien hyönteisten häiritä itseään, se antoi jopa ulottuvillaan olevan mehukkaan toukan ryömiä ohitseensa rauhassa.

Illan hämärtyessä Kadj näki pienen harmaan apinan kaatoavan ulkomuurin harjanteen taakse viidenkymmenen askeleen päässä sieltä missä hän tovereineen odotteli sotureiden tuloa. Mutta Oparin raunioilla liikkui niin runsaasti apinoita että tapaus kaikkosi Kadjin mielestä yhtä nopeasti kuin apina häipyi näkyvistä. Tihenevässä hämärässä hän ei nähnyt pientä harmaata apinaa, joka kipitti laaksossa tunkeilijoiden luo. Nämä näkyivät pysähtyneen lepäämään noin puolentoista kilometrin päässä kaupungista sijaitsevan ison kallionnyppylän juurelle.

Pikku Manu pelkäsi kovasti yksinään tihenevässä hämärässä, ja se kipitti nopeasti kaareva häntä siimana perässään. Kaiken aikaa se loi pelokkaita katseita oikealle ja vasemmalle. Saavuttuaan nyppylälle se kiipesi ylös sille niin pian kuin taisi. Tuon korkean äkkijyrkän graniittikallion seinät kohosivat melkein pystysuorina, mutta sään syövyttävästä vaikutuksesta johtui että kiipeäminen oli helppoa pikku Manulle. Se pysähtyi hetkeksi kallion laelle hengähtämään ja tyynnyttämään pikku sydämensä tykytystä ja sitten se hakeutui toiselle puolelle, mistä se saattoi tarkkailla kallion juurella olevaa joukkoa.

Siellä oli todellakin iso tarmangani — Tarzan, ja hänen mukanaan viitisenkymmentä gomangania. Viimeksimainitut sitoivat yhteen pitkiä seipäitä, joita oli levitetty maahan kaksi rinnakkain. Näiden pylväsparien väliin he sitoivat suoria oksia noin kyynärän päähän toisistaan, ja näin syntyivät kömpelöt mutta käyttökelpoiset tikkaat. Manu ei tietenkään tajunnut tämän touhun tarkoitusta eikä se tiennyt että Flora Hawkes oli keksinyt tällaisen keinon päästä ylös äkkijyrkälle kalliolle, jonka laelta pääsi Oparin aarekammioihin. Manu ei myöskään tiennyt ettei tuo joukko aikonutkaan käydä Oparin kaupungissa. Sen vuoksi ei ollut

mitään pelkoa että se joutuisi Kadjin salamurhaajien uhriksi. Apinain Tarzania uhkaava vaara oli Manulle todellinen. Hengähdettyään se kiirehti varoittamaan heimonsa ystävää.

”Tarzan!” Manu huusi kielellä, joka oli heille molemmille yhteinen.

Sekä valkoinen mies että mustat katsoivat ylöspäin kuullessaan kirkuvan pikkuapinan.

”Tarzan! Manu täällä, olen tullut varoittamaan sinua menemästä Opariin. Kadj ja hänen väkensä väijyvät sinua ulkomuurin takana surmaamisen aikeissa.”

Kun mustat huomasivat että häiriön aiheuttajana oli vain pieni harmaa apina, he palasivat välittömästi työhönsä. Valkoinen mies ei myöskään piitannut sen varoituksista. Manu ei lainkaan hämmästynyt mustien kiinnostuksen puutteesta, sillä se tiesi etteivät ne ymmärtäneet apinain kieltä, mutta se ei käsittänyt miksi Tarzan ei kiinnittänyt mitään huomiota varoitukseen. Yhä uudestaan Manu kutsui Tarzania nimeltä, yhä uudestaan se kirkui varoitustaan apinamiehelle, mutta mikään ei osoittanut että iso tarman-gani olisi kuullut ja ymmärtänyt Manua. Tämä oli aivan ymmällä. Miksi apinain Tarzan suhtautui täysin välinpitämättömästi vanhan ystävänsä varoituksiin?

Lopulta pikkuapina luopui yrityksistään ja katseli haikeana muurilla ympäröidyn kaupungin puita. Oli jo kovin pimeätä ja Manu vapisi ajatellessaan että sen pitäisi palata laakson läpi, missä se tiesi vihollisen voivan saalistaa yöllä. Manu raapi päätään, painoi polvet syliinsä ja uikutti kovin onnettomana ja neuvottomana. Mutta vaikka tämä palloksi käpertynyt pikkuapina ei tuntenutkaan oloaan kovin mukavaksi korkealla kalliolla, täällä oli kuitenkin melko turvallista olla. Se päätti jäädä tänne yöksi mieluummin kuin lähteä pimeässä pelottavalle paluumatkalle. Näin ollen Ma-

näi sai nähdä kuinka tikkaat valmistuivat ja kuinka ne nostettiin kallion kuvetta vasten. Ja kun kuu viimein nousi luomaan valoaan tälle alueelle, Manu näki apinain Tarzanin ajavan miehiään tikkaita ylös. Se ei ollut koskaan nähnyt Tarzanin kohtelevan seurassaan olevia mustia noin töykeästi ja julmasti. Manu tiesi kyllä että iso tarmangani saattoi olla häijy viholliselle oli tämä sitten ihminen tai peto, mutta se ei ollut koskaan nähnyt Tarzanin kohtelevan mustia ystäviään sillä tavalla.

Kovin vastahakoisesti mustat kiipesivät toinen toisensa jälkeen tikkaita ylös, ja heitä siivitti valkoisen miehen terävä keihäs. Kun useimmat mustat olivat päässeet kalliolle, Tarzan tuli perässä. Manu näki heidän katoavan ison kallion sisään.

Vähän myöhemmin he ilmestyivät taas näkyviin, ja jokainen musta kantoi kaksi raskasta esinettä, jotka Manun mielestä näyttivät aivan samanlaisilta kuin ne pienet hakatut kivet, joista Oparin talot oli rakennettu. Pikkuapina näki heidän vievän esineet kallion partaalle ja pudottavan ne alas sieltä. Viimeisen mustan ilmestyttyä kallion sisältä kantamuksineen ja heitettyään ne alas laaksoon koko joukko laskeutui yksitellen tikkaita myöten kallion juurelle. Mutta tällä kertaa apinain Tarzan oli ensimmäisenä. Sitten tikkaat kaadettiin ja hajotettiin osiin, jotka pinottiin kallioseinän viereen. Tämän tehtyään miehet ottivat kallion uumenista tuomansa esineet ja lähtivät seuraamaan Tarzania, joka suuntasi askeleensa laakson läpi vuoren harjanteelle.

Jos Manu olisi ollut ihminen, se olisi ihmetellyt kovasti, mutta koska se oli vain apina se näki sen minkä näki yrittämättä syventyä pohtimaan sitä. Se tiesi että ihmisten tavat olivat omituisia, usein suorastaan käsittämättömiä. Esimer-

kiksi gomanganit, joiden oli vaikea samoilla viidakossa ja aarniometsässä yhtä helposti kuin siellä asustavien eläinten, vaikeuttivat samoiluaan ylimääräisillä painoilla, metallisilla nilkka- ja rannerenkailla, kaulanauhoilla, vöillä ja eläinten taljoilla, jotka vain estivät vapaan liikkumisen ja tekivät elämän mutkikkaammaksi kuin se oli luontokappaleilla, jotka eivät rasittaneet itseään sellaisilla. Mikäli Manu lainkaan ajatteli asiaa, se onnitteli itseään siitä ettei se ollut ihminen — se sääli noin typeriä, järjettömiä olentoja.

Manu oli kaikesti nukkunut. Se luuli sulkeneensa silmänsä vain hetkeksi, mutta kun se aukaisi ne, punertava aamun-sarastus levitti valoaan autioon laaksoon. Koillispuolen kallioilla se näki Tarzanin joukon viimeisten miesten juuri katoavan harjanteen taakse. Silloin Manu käänsi katseensa Opariin päin ja valmistautui laskeutumaan kukkulalta ja kipittämään takaisin Oparin muurien takana olevien puiden turvaan. Mutta ensin oli suoritettava tiedustelu — Sheeta-leopardi saattoi vielä olla liikkeellä. Manu juoksi kallion reunaa pitkin paikkaan mistä se saattoi nähdä koko välimaaston täältä Opariin. Ja nyt se taas näki sellaista mikä kiihdytti sitä kovasti. Sillä ulkomuurilta putkahti esiin suuri joukko Oparin kauheita miehiä. Jos Manu olisi osannut laskea, se olisi tiennyt että heitä oli kaikkiaan sata.

Miehet näkyivät marssivan tänne päin. Manu jäi tarkkailemaan heitä luopuen paluusta kaupunkiin, kunnes vihatut oparilaiset olisivat poistuneet ja tie olisi vapaa. Pikkuapina arveli heidän etsivän sitä, eläimet ovat nimittäin tavattoman itsekeskeisiä. Apinalle ajatus ei suinkaan ollut naurettava. Manu piiloutui ulkonevan kalliokielekkeen taakse näyttäen vain yhden ainoan pienen kirkkaan silmän viholiselle. Se näki miesten tulevan lähemmäksi ja kiihtyi kova-

ti, mutta se ei pelännyt yhtään, sillä se tiesi että jos he kiipeisivät kukkulalle yhdeltä puolelta, se voisi laskeutua vastakkaiselta puolelta ja ennättää puolitiehen Opariin ennen kuin he voisivat saada sen taas näkyviinsä.

Miehet tulivat lähemmäksi, mutta he eivät pysähtyneet kallionyppylälle — he eivät tulleet edes kovin lähelle sitä, vaan kulkivat sen ohi. Silloin totuus valkeni pikkuapinalle — Kadj miehineen ajoi takaa apinain Tarzania ja tämän joukkoa surmaamisen aikeissa. Jos Manu oli suuttunut Tarzaniin edellisenä iltana tämän osoittamasta välinpitämättömyydestä, se oli ilmeisesti unohtanut sen, sillä Manu oli nyt yhtä huolestunut apinamiestä uhkaavasta vaarasta kuin se oli ollut eilen illalla. Ensin Manun teki mieli rientää taas varoittamaan Tarzania, mutta se pelkäsi lähteä kovin kauas Oparin puista. Ajatus että sen täytyisi kulkea vihattujen oparilaisten ohi ei kuitenkaan olisi voinut estää sitä toteuttamasta tuumaansa. Se tarkkaili heitä muutaman minuutin ajan, kunnes kaikki olivat kulkeneet kallionyppylän ohi, ja silloin se tajusi että oparilaiset olivat menossa suoraan sinne, mistä Tarzanin joukon viimeiset miehet olivat poistuneet laaksosta. Ei ollut enää epäilystäkään siitä että he ajoivat apinamiestä takaa.

Manu silmäili vielä kerran maastoa Oparin suuntaan. Mikään ei estänyt sitä palaamasta sinne. Pikkuapinoille ominaisella ketteryydellä se laskeutui kallion äkkijyrkkää seinää alas ja juoksi erittäin nopeasti kaupungin muurille. On vaikea sanoa milloin se oikein keksi suunnitelman, jonka se sitten toteutti. Kenties ajatus juolahti sille mieleen sen istuessa kallion laella katsellen apinamiehen jäljille lähentyttä Kadjia ja tämän joukkoa. Tai ehkä tuuma syntyi silloin kun Manu kipitti karun autiomaan läpi Opariin. Tai se oli saattanut välähtää pikkuapinan mieleen kuin salama

kirkkaalta taivaalta vasta sitten, kun Manu oli päässyt oman puunsa lehtevään suojaan. Oli tämän laita niin tai näin, totuus on se että kun La, ylipapitar ja Oparin kuningat, oli useiden muiden papittarien kanssa uimassa tempelipuutarhan lammessa, hän pelästyi kirkuvaa pikkuapinaa, joka riippui hännästänsä lammen yli työntyvästä oksasta. Tuolla pienellä harmaalla apinalla oli niin älykkäät ja vakavannäköiset kasvot että olisi helposti voinut luulla kansakuntien kohtalon lepäävän sen harteilla.

”La, La”, se kirkui, ”he ovat menneet surmaamaan Tarzanin, he ovat menneet surmaamaan Tarzanin!”

Tarzanin nimen kuullessaan Lan kiinnostus heräsi. Hän seisoj vyötäisiin asti vedessä pysähtyessään katsomaan kysyvästi pikkuapinaan. ”Mitä tarkoitat, Manu? Siitä on monta kuunkiertoa, kun Tarzan kävi Oparissa. Hän ei ole täällä nyt. Mistä sinä puhut?”

”Näin hänet”, kirkui Manu, ”näin hänet viime yönä monen gomanganin seurassa. Hän tuli isolle kalliolle, joka sijaitsee laaksossa Oparin ulkopuolella. Hän kiipesi miehineen sen laelle, meni kallion sisään ja palasi sieltä mukanaan kiviä, jotka heitti alas laaksoon. Sitten kaikki laskeutuivat alas kalliolta, keräsivät kivet ja poistuivat laaksosta tuonne.” Yhdellä pienellä karvaisella sormella Manu osoitti koilliseen päin.

”Mistä tiedät että hän oli apinain Tarzan?” kysyi La.

”Eikö Manu muka tunne serkkuaan ja ystäväänsä? Näin hänet omin silmin — näin apinain Tarzanin.”

Oparin La rypisti miettiväisenä otsaansa. Syvällä hänen sydämessään kytivät vielä hänen Tarzania kohtaan tuntemansa suuren rakkauden liekit. Nuo liekit oli tukahdutettu, kun hänen oli ollut pakko solmia avioliitto Kadjin kanssa apinamiehen viime tapaamisen jälkeen. Oparin lait nimittäin

määräävät että liekehtivän jumalan ylipapittaren täytyy valita itselleen puoliso tietyn ajan kuluttua ylipapittareksi vihkimisestä. Monen kuunkierron ajan La oli toivonut Tarzania puolisoiseksi. Mutta apinamies ei ollut rakastanut häntä, ja lopulta hän oli ymmärtänyt ettei Tarzan voisi koskaan rakastaa häntä. La oli alistunut kauheaan kohtaloon, joka pakotti hänet Kadjin syliin.

Kun kuukausi toisensa jälkeen oli vierinyt eikä Tarzan ollut pitänyt lupaustaan palata Opariin katsomaan ettei Lalle ollut tapahtunut mitään pahaa, ylipapitar oli alkanut uskoa Kadjin väitteisiin että apinamies oli kuollut. Ja vaikka La inhosikin Kadjia yhtä paljon kuin ennen, hänen rakautensa Tarzaniin oli vähitellen muuttunut haikeaksi muistoksi. Mutta vanha haava aukesi, kun hän nyt sai kuulla että Tarzan oli elossa ja oli ollut näin lähellä. Aluksi La ei ajatellut juuri muuta kuin että Tarzan oli ollut lähellä Oparia, mutta sitten Manun huudot havahduttivat hänet tajumaan että apinamies oli vaarassa, mutta minkälaisessa?

”Kuka on lähtenyt tappamaan apinain Tarzania?” hän kysyi äkkiä.

”Kadj, Kadj!” kirkui Manu. ”Hän lähti monen miehen kanssa seuraamaan Tarzanin jälkiä.”

La tuli nopeasti pois lammesta, sieppasi palvelijalta lannevyönsä ja helynsä, pani ne kiireesti ylleen ja riensi puutarhasta temppeliin.

7. »SINUN TÄYTYY UHPATA HÄNET»

Aseinaan nuijat ja veitset Kadj ja hänen sata kauheata miestänsä hiipivät varovasti rajakallioiden rinnettä alas laaksoon valkoisen miehen ja tämän mustien seuralaisten jäljillä. He eivät pitäneet kiirettä, sillä Oparin ulkomuurin harjalta he olivat jo huomanneet että takaa-ajettavien joukko liikkui hitaasti. Mutta he eivät tienneet syytä siihen, sillä suuren etäisyyden vuoksi he eivät olleet nähneet mustien kannettavaksi säilytettyjä taakkoja. Kadj ei pyrkinyt tavoittamaan takaa-ajettavia päivänvalossa, vaan hän aikoi tehdä salavihkaisen yöllisen hyökkäyksen, joka yllättäen ja suurella joukolla suoritettuna helposti aiheuttaisi hämminkiä nukkuvassa leirissä.

Jäljet, joita he seurasivat, näkyivät hyvin. Niistä ei voinut erehtyä. He kulkivat nyt hitaasti loivaa rinnettä alas laakson pohjalle. Puolen päivän aikaan he pysähtyivät äkkiä havaitessaan pienelle aukiolle pystytetyn okaisen boman. Sen keskeltä nousi ohutta savua sammuvasta nuotiosta. Tuossa oli siis apinamiehen leiri.

Kadj veti seuralaisensa polkua reunustavien tuuheiden pensaiden suojaan ja lähetti sitten yhden ainoan miehen tiedusteluun. Hetken kuluttua tämä palasi ilmoittaen että leiri oli hylätty. Kadj lähti taas miehineen liikkeelle. He menivät tarkastamaan boma voidakseen arvioida Tarzanin joukon vahvuutta. Tällöin Kadj huomasi että boman toisessa päässä oli jotakin puolittain piilossa. Hän meni erittäin varovasti lähemmäksi, sillä samalla kun se herätti uteliaisuutta se pakotti myös varovaisuuteen. Se näytti nimittäin maassa makaavalta mieheltä.

Nuija koholla toistakymmentä miestä lähestyi Kadjin uteliaisuuden herättänyttä hahmoa. Päästyään aivan lähelle

sitä he näkivät apinain Tarzanin makaavan elottomana maassa.

”Liekehtivä jumala on kostanut alttarinsa häpäisyn”, huudahti ylipappi, ja hänen silmänsä kiiluivat mielipuolen fanaattisella tulella. Mutta toinen pappi, ehkä käytännöllisempi tai ainakin varovaisempi, polvistui apinamiehen viereen ja painoi korvansa hänen rintaansa vasten.

”Mies ei ole kuollut, hän ehkä vain nukkuu.”

”Siinä tapauksessa käykää kiinni häneen nopeasti”, huudahti Kadj ja tuossa tuokiossa Tarzanin päälle vääntyi niin monta karvaista kauheata miestä kuin tila salli. Tarzan ei tehnyt vastarintaa, hän ei edes aukaissut silmiään. Pian hänen kätensä oli sidottu lujasti selän taakse.

”Tuokaa hänet tänne missä Liekehtivä jumala voi katsella häntä”, huusi Kadj. Tarzan raahattiin keskelle boma auringon paisteeseen. Kadj, ylipappi, veti veitsen lannevyöstään, kohotti sen päänsä yläpuolelle ja siirtyi maassa makaavan uhrikseen valitsemansa viereen. Kadjin seuraalaiset seisoivat piirissä apinamiehen ympärillä, jotkut heistä työntyivät ihan lähelle johtajaansa. He näyttivät levottomilta, katselivat vuoroin Tarzania, vuoroin ylipappia ja vilkaisivat sitten salaa aurinkoa, joka oli korkealla poutapilvisellä taivaalla. Mutta liikkuipa heidän puolivillissä aivoissaan mitä ajatuksia tahansa, joukossa oli vain yksi, joka uskalsi tuoda ne julki, ja tämä oli sama pappi, joka edellisenä päivänä oli vastustanut Kadjin aikeita surmata apinamies.

”Kadj, millä oikeudella sinä suoritat uhrin Liekehtivälle jumalalle? Se tehtävä kuuluu Lalle, ylipapittarellemme ja kuningattarellemme, joka varmasti suuttuu saadessaan kuulla mitä olet tehnyt.”

”Vaiti, Dooth! Minä olen Kadj, Oparin ylipappi. Olen

Kadj, kuningattaren puoliso, minunkin sanani on laki Oparissa. Ole vaiti jos haluat säilyttää asemasi pappina ja pysyä hengissä.”

”Sanasi ei ole laki”, vastasi Dooth vihaisena. ”Jos suututat Lata, ylipapitarta, tai jos suututat Liekehtivää jumalaa, sinua voidaan rangaista siitä niin kuin ketä tahansa. Molemmat suuttuvat, jos suoritat tämän uhrin.”

”Riittää”, huusi Kadj. ”Liekehtivä jumala on puhunut minulle ja vaatinut että uhraan tämän hänen temppelinsä häpäisijän.”

Ylipappi polvistui Tarzanin viereen, koskettti omaa rintaansa veitsen terävällä kärjellä ja nosti sitten aseensa korkealle suorittaakseen kohtalokkaan iskun sykkivään sydämeen. Sillä hetkellä pilvi ajoi auringon eteen ja jätti heidät varjoon. Ympärillä olevat papit kohahtivat.

”Katsokaa, Liekehtivä jumala on vihainen”, huusi Dooth. ”Hän on kätkenyt kasvonsa Oparin asukkailta.”

Kadjin käsi pysähtyi. Hän loi puolittain uhmaavan puolittain pelokkaan katseen aurinkoa peittävään pilveen. Sitten hän nousi hitaasti seisomaan, ojensi kätensä piilossa olevaa päivän jumalaa kohti ja oli hetken aikaa vaiti, hän näytti kuuntelevan tarkkaavaisena. Sitten hän äkkiä kääntyi seuralaistensa puoleen.

”Oparin papit, Liekehtivä jumala on puhunut ylipapilleen, Kadjille. Hän ei ole vihainen. Hän tahtoo vain puhua kahden kesken kanssani ja kehottaa teitä poistumaan viidakoon. Odottakaa siellä. Kutsun teidät takaisin, kun hän on puhunut minulle. Menkää nyt!”

Useimmat papit näkyivät pitävän Kadjin sanaa lakina, mutta Dooth ja muutamat muut empivät, he eivät ilmeisesti luottaneet ylipappiin.

”Häipykää!” käski Kadj. Tottumus nöyryyteen vaikutti

niin voimakkaasti että epäilijätkin kääntyivät lopulta ja sulautuivat viidakkoon. Viekas hymy kohosi ylipapin julle kasvoille, kun viimeinen heistä katsoi näkyvistä. Hän kohdisti taas huomionsa apinamieheen. Mutta syvällä hänen rinnassaan asusti ilmeisesti synnynnäinen jumalan pelko, sillä hän loi kysyviä katseita taivaalle. Hän oli päättänyt surmata apinamiehen Doothin ja muiden poissaollessa, mutta jumalan pelko pidätteli hänen kättään, kunnes Liekehtivä jumala jälleen paistaisi hänen päällensä ja osoittaisi hyväksyvänsä hänen aikeensa.

Aurinko oli peittynyt suureen pilveen, ja odotellessaan Kadjin hermostuneisuus lisääntyi. Kuusi kertaa hän kohotti veitsensä kohtalokkaaseen iskuun, mutta joka kerta hänen taikauskonsa esti häntä suorittamasta tekoaan. Viisi, kymmenen, viisitoista minuuttia kului, ja aurinko pysyi yhä näkymättömissä. Mutta nyt Kadj vihdoin totesi sen lähestyvän pilven reunaa, ja hän polvistui jälleen kerran apinamiehen viereen odottaen veitsi kädessä aurinkoa, joka nyt paistaisi viimeisen kerran Tarzanille. Ylipappi näki auringon rajan kulkevan hitaasti boman yli ja sen lähestyessä hänen lähekkäiset häijyt silmänsä kiiluivat pirullisesta vihasta. Hetki vielä ja Liekehtivä jumala antaisi hyväksymisensä uhrielle. Kadj vapisi odotuksesta. Hän kohotti veitsensä vähän korkeammalle jännittäen lihaksensa iskuun. Juuri silloin naisen huuto rikkoi viidakon hiljaisuuden.

”Kadj!” Tämä ainoa sana tuli yhtä odottamattomana ja yllättävänä kuin salama kirkaalta taivaalta.

Pitäen veistä edelleen kohotettuna ylipappi kääntyi katsomaan uhritoimituksen keskeyttäjää, ja silloin hän näki aukean laidassa Lan, ylipapittaren, ja tämän takana Doothin sekä parikymmentä alempaa pappia.

”Mitä tämä merkitsee, Kadj?” La kysyi vihaisena ja astui

nopeasti aukean yli. Ylipappi nousi synkän näköisenä.

”Liekehtivä jumala vaati tämän uskottoman hengen”, hän huusi.

”Sinä valehtelet, Liekehtivä jumala puhuu ihmisille vain ylipapittaren huulilla. Olet liian usein yrittänyt puuttua haltiattaresi asioihin. Muista Kadj että kuningattaresi valta määrätä elämästä ja kuolemasta koskee sinua yhtä hyvin kuin muita. Legendamme kertovat että aikojen kuluessa moni Oparin ylipappi on uhrattu Liekehtivän jumalan alttarilla. Näyttää siltä että vielä yksi joutuu jakamaan noiden röyhkeiden kohtalon. Hillitse siis turhamaisuutesi ja vallanhimosi etteivät ne johtaisi sinua turmioon.”

Kadj työnsi veitsensä tuppeen ja kääntyi synkkänä pois luoden myrkyllisen katseen Doothiin, jota hän ilmeisesti piti tappionsa aiheuttajana. Kuningattaren saapuminen oli tilapäisesti nolannut Kadjin, mutta ne, jotka tunsivat hänet, eivät lainkaan epäilleet että hän yhä aikoι surmata apinamiehen ja että hän myös tekisi sen, jos siihen tarjoutuisi tilaisuus, sillä Kadjilla oli paljon kannattajia Oparin rahvaan ja pappien keskuudessa. Moni arveli ettei La koskaan uskaltaisi aiheuttaa pettymystä ja närkästystä kannattajilleen tuomitsemalla ylipapin kuolemaan tai riistämällä Kadjilta hänen arvonsa, sillä tämä virka perustui ikivanhoihin lakeihin ja tapoihin, joiden alkuperä oli hautautunut muinaisuuteen.

Usean vuoden ajan La oli milloin milläkin verukkeella siirtänyt juhlamenoja, jotka tekisivät hänestä ja ylipapista avioparin. Hän oli antanut lisävirikettä oparilaisten tyytymättömyyteen osoittamalla avoimesti että hän rakasti apinamiestä kiihkeästi. Ja vaikka hänen oli lopulta ollut pakko ottaa Kadj puolisoikseen, hän ei ollut mitenkään salannut tätä kohtaan tuntemaansa vihaa ja inhoa. Kuinka pitkälle

La voisi vielä mennä joutumatta edesvastuuseen? Tämä kysymys huolestutti niitä, jotka olivat riippuvaisia ylipapittaren suosiesta. Koska Kadj oli tietoinen tästä, ei ollut lainkaan outoa että hän hautoi katalia aikeita kuningatar-taan kohtaan. Hänen liittolaisensa näissä hankkeissa oli Oah, papitar, joka tavoitteli Lan valtaa ja asemaa. Jos La voitaisiin raivata pois tieltä, Kadj voisi vaikuttaa siihen että Oahista tulisi ylipapitar. Oah oli myös luvannut ottaa Kad-jin puoliso-ukseen ja antaa tämän hallita kuninkaana. Mutta molempia kahlitsi vielä taikauskoinen pelko, jota he tunsivat Liekehtivää jumalaa kohtaan, ja tästä syystä Lan henki oli toistaiseksi turvattu. Mutta pienikin kipinä voisi sytyttää Lan ympärillä kytevän kapinan ilmieliekkeihin.

Lalla oli siis täysi oikeus kieltää ylipappia uhraamasta Tarzania. Mutta Lan kohtalo, ehkä hänen henkensäkin, riippui siitä miten hän kohtelisi vankia. Jos hän säästäisi Tarzanin tai jollain tavoin osoittaisi että suuri rakkaus, jonka hän oli melkein julkisesti tunnustanut, oli taas leimahtanut, hänen kohtalonsa olisi luultavasti sinetöity. Oli jopa kyseenalaista voisiko La säästää Tarzanin hengen ja päästää hänet vapaaksi joutumatta itse kärsimään siitä.

Kadj ja muut papit tarkkailivat Lata tämän mennessä Tarzanin luo. Ylipapitar seiso hetken aikaa ääneti ja katseli Tarzania.

”Onko hän jo kuollut?”

”Hän ei ollut kuollut silloin, kun Kadj lähetti meidät pois”, vastasi Dooth. ”Jos hän nyt on kuollut, Kadj on surmannut hänet.”

”Minä en surmannut häntä. Se tehtävä kuuluu Lalle, näinhän kuningattaremme itse sanoi”, Kadj vastasi. ”Liekehtivä jumala kohdistaa katseensa sinuun, Oparin ylipapitar. Veitsi on kupeellasi ja uhrattava edessäsi.”

Välittämättä Kadjin sanoista La kääntyi Doothin puoleen. ”Tehkää parit ja kantakaa hänet Opariin, jos hän vielä elää.”

Näin apinain Tarzan saapui taas Atlantiksen muinaiseen siirtomaakaupunkiin. Kraskin antaman huumausaineen vaikutus kesti vielä monta tuntia. Vasta yöllä Tarzan aukaisi silmänsä ja kummasteli hetken aikaa ympärillään vallitsevaa pimeyttä ja hiljaisuutta. Hajusta hän tiesi makaavansa turkisnahkojen pinolla, ja hän tajusi ettei hän ollut loukkaantunut, sillä hän ei tuntenut mitään tuskia. Hänen huumautuneiden aivojensa sumun läpi palasi hitaasti muistikuvia viimeisistä hetkistä ennen tajunnan menetystä. Pian hänelle selvisi mikä kiero temppu hänelle oli tehty. Mutta Tarzanilla ei ollut aavistustakaan siitä kuinka kauan hän oli ollut tajuttomana eikä siitä missä hän nyt oli. Hän nousi hitaasti pystyyn ja totesi olevansa täysin kunnossa lievää huimausta lukuunottamatta. Käsi ojossa hän hapuili varovasti pimeässä ja oli tarkka siitä että jalat tapasivat pitävää pintaa. Hänen eteensä sattui melkein heti kivinen muuri. Kuljettuaan sen viertä neljään nurkkaan hän huomasi olevansa pienessä huoneessa, josta oli vain kaksi pääsytieta, kaksi ovea vastakkaisilla sivuilla. Täällä Tarzan saattoi käyttää vain tunto- ja hajuaistejaan. Aluksi ne kertoivat hänelle että hän oli vankina maanalaisessa kammiossa. Mutta huumausaineen vaikutuksen haihduttua vainu palasi yhtä herkkänä kuin ennen, ja Tarzanin mielessä heräsi sellainen omintuinen tunne, sellainen aavistus että nämä hajut olivat ennestään tuttuja samanlaisesta tilanteesta. Ylhäältä maa- ja kivikerroksen läpi kuului pelkkänä henkäyksenä kaamea kirkaisu — sen kaiku kantoi äärettömän heikkona apinamiehen korviin, mutta se riitti vapauttamaan vuolaan muistojen tulvan, ja mielle yhtymien kautta hän tunnisti ympä

rillään olevat hajut. Nyt hän tiesi olevansa pimeässä vankilassa Oparin alla.

Temppelikammiossaan hänen yläpuolellaan La, ylipapitar, heittelehti unettomana vuoteellaan. Hän tunsi liiankin hyvin oparilaisten luonteen ja ylipappi Kadjin vilpillisyyden. La tunsi sen uskonnollisen kiihkon, joka usein sai hänen eläimelliset ja tietämättömät alamaisensa suorittamaan mielettömiä tekoja, ja hän arvasi aivan oikein että Kadj kiihottaisi kansaa häntä vastaan, ellei hän suostuisi uhraamaan apinamiestä Liekehtivälle jumalalle. Lan unettomuus johtui siitä että hän yritti keksiä pelastusta tästä pulmasta, sillä hän ei suinkaan aikonut uhrata apinain Tarzania. Vaikka La olikin inhottavan kultin ylipapitar ja eläimellisen heimon kuningatar, hän oli kuitenkin myös nainen — nainen, joka osasi rakastua vain kerran ja joka oli antanut rakkautensa jumalaiselle apinamiehelle, joka taas oli joutunut hänen valtaansa. Kaksi kertaa aikaisemmin Tarzan oli pelastunut uhriveitseltä. Lan rakkaus oli viime hetkellä voittanut mustasukkaisuuden ja fanaattisen kiihkon, ja hänessä oleva nainen oli ymmärtänyt ettei hän enää koskaan voisi vaarantaa sen miehen henkeä, jota hän rakasti, vaikka hän tiesikin että hänen rakkautensa oli toivoton.

Tänä yönä hän oli saanut pohdittavakseen ongelman, jonka ratkaisu tuntui ylivoimaiselta. Koska La oli ottanut Kadjin puolisokseen, hänellä ei ollut enää mitään toivoa saada apinamies omakseen. Siitä huolimatta hän oli päättänyt pelastaa Tarzanin, jos se vain olisi mahdollista. Apinamies oli kaksi kertaa pelastanut Lan hengen, kerran hулulta papilta ja toisella kertaa raivostuneelta Tantorilta. Silloin La oli vannonut että kun Tarzan jälleen tulisi Opariin, hän tulisi ystävänä ja hänet otettaisiin vastaan ystävänä. Mutta Kadjilla oli suuri vaikutusvalta, ja La tiesi että

tämä lakkaamatta käytti vaikutusvaltaansa apinamiestä vastaan — La oli nähnyt sen seuralaistensa asenteesta jo silloin, kun he olivat nostaneet Tarzanin paareille kantaakseen hänet Opariin. La oli nähnyt sen niistä häijyistä katseista, joita he olivat luoneet häneen. Ennemmin tai myöhemmin he uskaltaisivat nousta häntä vastaan, siihen tarvittiin vain jokin uusi pieni syy, jonka he odottivat saavansa Lan suhtautumisesta Tarzaniin. Puolen yön jälkeen Lan luokse tuli yksi niistä papittarista, jotka aina olivat vartiossa hänen huoneensa ovella.

”Dooth haluaisi puhua kanssasi”, kuiskasi palvelijatar.

”On jo myöhä, eikä miehillä ole lupaa tulla temppelin tähän osaan. Kuinka ja miksi hän on tullut tänne?”

”Hän sanoi tulevansa palvelemaan Lata, jota uhkaa suuri vaara”, vastasi tyttö.

”Päästä hänet sisään ja vaikene tästä, mikäli henkesi on sinulle rakas”, sanoi La.

”Vaikenen niin kuin alttarin kivet”, vastasi tyttö ja kääntyi poistuaakseen huoneesta.

Hetken kuluttua hän palasi Dooth mukanaan. Tämä pysähtyi muutaman askeleen päähän ylipapittaresta tervehtimään tätä. La viittasi Doothin opasta poistumaan, ja sitten hän kääntyi miehen puoleen.

”Puhu Dooth!”

”Tiedämme kaikki että La rakastaa outoa apinamiestä, eikä ole minun asiani alipappina arvostella ylipapittaren ajatuksia ja tekoja. Minun velvollisuuteni on vain palvella, ja sama koskee niitä, jotka nyt punovat juonia sinua vastaan.”

”Mitä tarkoitat, Dooth? Kuka punoo juonia minua vastaan?”

”Juuri tällä hetkellä Kadj, Oah ja monta pappia ja papi-

tarta valmistelevat tuhoksesi tarkoitettua suunnitelmaa. He asettavat vakoilijoita pitämään sinua silmällä, sillä he tietävät että tulet vapauttamaan apinamiehen. Joku tulee nimitäin ehdottamaan sinulle että antaisit hänen paeta, se olisi yksinkertaisin ratkaisu ongelmallesi. Ehdotuksen tekijä on Kadjin kätyri. Sitten vakoilijat levittävät sanan, jossa kerrotaan että he ovat nähneet sinun opastavan uhrattavan vapauteen. Mutta vapauttamisestakaan ei ole mitään hyötyä, sillä Kadj ja Oah ovat sijoittaneet paljon miehiä väijyksiin Oparista vievän polun varteen. He hyökkäävät apinamiehen kimppuun ja surmaavat hänet ennen kuin Liekehtivä jumala on ennättänyt painua toista kertaa mailleen läntisen metsän taakse. Sinulle jää yksi ainoa pelastuskeino, Oparin La.”

”Ja mikä se on?”

”Sinun täytyy omakätisesti uhrata apinamies Liekehtivälle jumalalle temppelimme alttarilla.”

8. SALAISUUS MENNEILTÄ AJOILTA

La oli jo lopettanut aamuateriansa ja lähettänyt Doothin viemään ruokaa Tarzanille, kun hänen puheilleen tuli nuori papitar, Oahin sisar. Jo ennen kuin tämä oli sanonut mitään La tiesi että tyttö liikkui Kadjin asialla. Petos, josta Dooth oli varoittanut ylipapitarta, oli siis toteutumassa. Tyttö oli hermostunut, hän kai pelkäsi, sillä hän oli nuori ja kunnioitti kuningatarta, jota hän piti kaikkivaltiaana, joka voisi tuomita hänet vaikka kuolemaan, jos niin tahtoi.

La oli jo laatinut toimintasuunnitelman, joka saattaisi Kadjin ja tämän liittolaiset kovin noloon tilaan. Ylipapitar odotti ääneti että tyttö puhuisi. Mutta tämä ei saanut heti kootuksi riittävästi rohkeutta mennäkseen asiaan, vaan hän puhui muista asioista, jotka eivät lainkaan liittyneet hänen käyntiinsä, ja tilanne huvitti Lata.

”Oahin sisar tulee harvoin kutsumatta kuningattaren asuntoon”, sanoi La. ”Iloitsen siitä että sinä lopultakin ymmärrät millä tavalla sinun pitää palvella Liekehtivän jumalan ylipapitarta.”

”Tulin kertomaan sinulle että olen kuullut jotakin, joka saattaa kiinnostaa ja ilahduttaa sinua”, tyttö sanoi lopulta kuin läksynsä oppinut.

”Niinkö?” La kohotti kaarevia kulmiaan.

”Kuulin Kadjin keskustelevan alempien pappien kanssa, kuulin aivan selvästi hänen sanovan että hän olisi iloinen, jos apinamies pääsisi pakenemaan, koska se vapauttaisi sekä sinut että ylipapin monista huolista. Ajattelin että kuningatar La iloitsisi näistä tiedoista, sillä kaikki tietävät, että La on luvannut ystävyyttään apinamiehelle eikä sen vuoksi tahdo uhrata häntä Liekehtivän jumalan alttarilla.”

”Tiedän hyvin velvollisuuteni”, La vastasi ylpeänä, ”enkä tarvitse Kadjia enkä palvelustyttöä selittämään sitä minulle. Tiedän myös ylipapittaren etuoikeudet. Uhrin toimittaminen on yksi niistä ja siksi estinkin Kadjia uhraamasta muukalaisen. Minun käteni on ainoa, joka voi vuodattaa hänen sydänverensä Liekehtivälle jumalalle. Kolmantena päivänä veitseni on surmaava hänet temppelimme alttarilla.”

Näiden sanojen vaikutus tyttöön oli täsmällisesti odotusten mukainen. La näki pettymystä ja surua Kadjin lähettilään kasvoilla. Tämä jäi nyt sanattomaksi, sillä ohjeissa

ei ollut varauduttu tällaiseen asennoitumiseen Lan puolesta. Tyttö keksi kovin laimean tekosyyn poistumiselleen ylipapittaren luota ja tämän lähdettyä Lan oli vaikea pidättäytyä hymyilemästä. Hän ei suinkaan aikonut uhrata Tarzania, mutta sitä Oahin sisar ei tietenkään tiennyt. Tyttö palasi Kadjin luokse ja toisti mahdollisimman tarkkaan muististaan kaiken minkä La oli sanonut. Ylipappi oli kovin pettynyt, sillä hänen suunnitelmansa ei ollut niinkään paljon tähdännyt Tarzanin tuhoamiseen kuin Lan houkuttelemiseen suorittamaan tekoa, josta ylipapitar saisi niskoilleen Oparin pappien ja kansan vihan, sillä oikealla tavalla kiihotettuna he vaatisivat että La sovittaisi erehdyksensä hengellään. Oah, joka oli paikalla sisaren palatessa, puri huultaan, niin pettynyt hän oli. Hän ei ollut koskaan aikaisemmin ollut ollut näin lähellä kaipaamaansa tilaisuutta päästä ylipapittareksi. Monen minuutin ajan Oah asteli edestakaisin syviin mietteisiin vaipuneena. Sitten hän äkkiä pysähtyi Kadjin eteen.

”La rakastaa apinamiestä, ja vaikka hän saattaakin uhraa tämän, se johtuu vain siitä että hän pelkää kansan tuomiota. Hän rakastaa apinamiestä yhä, hän rakastaa tätä enemmän kuin hän on milloinkaan rakastanut sinua, Kadj. Apinamies tietää sen ja luottaa Lahan ja juuri siksi meillä on vielä mahdollisuutemme. Kuuntele minua, Kadj. Lähetetään joku apinamiehen luo, joku joka väittää Lan lähettäneen hänet opastamaan apinamiehen pois Oparista vapauteen. Tämä sanansaattaja opastaa apinamiehen väijytykseemme. Tapettuamme hänet menemme joukolla Lan luokse ja syytämme häntä petoksesta. Apinamiehen opas voi väittää että La oli käskennyt häntä tekemään niin. Papit ja kansa suuttuvat kovasti, ja silloin voit vaatia Lan hengen. Se on helppo ratkaisu ja pääsemme eroon molemmista.”

”Hyvä!” huudahti Kadj. ”Tehdään noin huomenna, ja ennen kuin Liekehtivä jumala menee levolleen yöksi, hän saa nähdä Oparin uuden ylipapittaren.”

Sinä yönä Tarzan heräsi ääneen, joka kuului hänen vankilansa ovelta. Hän kuuli että salpa vedettiin pois ja että ovi kääntyi narahtaen vanhoilla saranoillaan. Sysipimeässä hän ei erottanut mitään, mutta hän kuuli pehmeitä hii-piviä askeleita kivisellä lattialla, ja sitten naisen ääni kuis-kasi hänen nimensä.

”Olen täällä. Kuka sinä olet ja mitä tahdot apinain Tarzanista?”

”Henkesi on vaarassa. Tule, seuraa minua.”

”Kuka lähetti sinut?” kysyi apinamies ja yritti tunnistaa yöllisen vierailijan herkillä sieraimillaan, mutta ilma oli niin täynnä voimakkaasti tuoksuva hajuvoimaa, jolla nainen tuntui voidelleen ihonsa, ettei Tarzan päässyt selville siitä, oliko tämä joku papitar, jonka hän oli tavannut aikaisemmin Oparissa, tai täysin tuntematon.

”La lähetti minut opastamaan sinut Oparin vankilasta vapauteen kaupungin muurien ulkopuolelle”, nainen vastasi. Hapuiltuaan pimeässä hän lopulta löysi Tarzanin. ”Tässä ovat aseesi.” Ojennettuaan ne Tarzanille hän tarttui tämän käteen, kääntyi ja johdatti apinamiehen vankilasta pitkien mutkittelevien ja täysin pimeitten käytävien läpi, ikivanhoja kiviportaita alas, holvien ja käytävien läpi avaten ja sulkien ovia, jotka narahtivat ja kitisivät ruosteisilla saranoillaan. Tarzanilla ei ollut aavistustakaan siitä kuinka kauan ja mihin suuntaan he kulkivat sillä tavalla. Kun Dooth oli tuonut hänelle ruokaa, hän oli saanut tietää tältä sen verran että hän uskoi Lan olevan valmis auttamaan häntä. Dooth oli kertonut että La oli pelastanut hänet Kadjilta tämän tavattua hänet tajuttomana hyljätystä

bomasta, jonne eurooppalaiset olivat jättäneet hänet nukutettuna. Ja koska nainen sanoi tulevansa Lan luota, Tarzan seurasi häntä vastustelematta. Hän ei voinut olla palauttamatta mieleensä Janen ennustusta vaaroista, jotka kohtaisivat häntä, jos hän lähtisi tälle kolmannelle retkelle Opariin, ja hän ihmetteli toteutuisiko Janen ennustus ettei hän pääsisi kolmatta kertaa Liekehtivän jumalan kiihkomieleisten pappien kynsistä. Hän ei tietenkään ollut aikonut tunkeutua Opariin, mutta tällä kirotulla kaupungilla tuntui olevan suojeleva paholainen, joka vainosi jokaista, joka uskalsi lähestyä kiellettyä aluetta tai anastaa unohtuneista aarrekamioista osan niiden suurista rikkauksista.

Yli tunnin ajan opas johdatti Tarzania haudanpimeiden maanalaisten käytävien läpi, ennen kuin he nousivat portaita ylös ja astuivat ulos pensaikossa, jonka läpi kalpea kuu häämötti. Ilman raikkaudesta apinamies ymmärsi että he olivat nousseet maan pinnalle. Nainen, joka ei ollut puhunut sanaakaan paon aikana, kulki edelleen ääneti seurailleen mutkittelevaa polkua, joka tuntui poukkoilevan umpimähkään mutta alati ylöspäin metsän läpi, joka tukehtui aluskasvillisuuteen.

Tähtien ja kuun sijainnista ja ylöspäin johtavasta polusta Tarzan tiesi että häntä opastettiin Oparin takana sijaitseville vuorille, joille hän ei ollut koskaan aikonut mennä, sillä tuo maasto oli näyttänyt vaikealta ja kaikkea muuta kuin houkuttelevalta, ja tuskin sieltä löytyisi sellaista riistaa, jota Tarzan mieluiten metsästi. Rehevä kasvillisuus hämmästytti häntä, sillä hän oli luullut kukkuloita melkein paljaiksi, vain kituvia puita ja harvaa pensaikkaa kasvaviksi. Heidän jatkaessaan kiipeilyä ylöspäin, kuu nousi korkeammalle paljastaen sen maiseman luonteen, jonka läpi he kulkivat. Vasta nyt Tarzanille selvisi että he liikkui-

vat kapeassa rotkossa, jonka rehevä kasvillisuus ei näkynyt Oparin tasangolta. Koska Tarzan oli itse luonnostaan vähäpuheinen hän ei kiinnittänyt erityistä huomiota naisen vaikenemiseen. Jos apinamiehellä olisi ollut jotakin sanottavaa, hän olisi sanonut sen, ja samoin perustein hän oletti että nainen vaikenä, koska hänellä ei ollut mitään asiaa Tarzanille, sillä syntyy muutenkin happivajausta niille, jotka vaeltavat kauas ja nopeasti.

Itäiset tähdet kalpenivat ensimmäisestä aamunkajosta, kun nämä kaksi kiipesivät jyrkkää töyryä ylös, johon rotko päättyi, ja tulivat verrattain tasaiseen maastoon. Taivas valkeni. Pian nainen pysähtyi jyrkanteen partaalle. Aamunkoiton valossa Tarzan näki edessään metsäisen altaan vuorten keskellä. Puiden lomasta näkyi noin 4—5 kilometrin päässä rakennus, joka välkkyi ja kimmelsi nousevan aurinگون valossa. Tarzan kääntyi katsomaan seuralaistaan. Tällöin hänen kasvoiltaan kuvastui hämmästyä ja ihmettelystä, sillä hänen vieressään seisoa La, Oparin ylipapitar.

”Sinäkö? Dooth väitti Kadjin kaivanneen tilaisuutta raivata sinut tieltään. Nyt hän on sen saanut”, Tarzan huudahti.

”Kadj ei ikinä voi raivata minua tieltään, sillä en aio palata Opariin”, vastasi La.

”Etkö aio palata Opariin? Minne aiot mennä? Minne voisit mennä?”

”Tulen sinun kanssasi. En pyydä että rakastaisit minua. Pyydän vain että viet minut pois Oparista, pois niiltä viholisilta, jotka tahtoisivat surmata minut. Tämä oli ainoa keino. Manu, pikkuapina kuuli heidän punovan juonia, ja se kertoi minulle mitä he aikoivat tehdä. Kohtaloni olisi ollut sama, jos olisin vapauttanut tai uhrannut sinut. He olivat päättäneet raivata minut tieltä, jotta Oahista tulisi ylipapi-

tar ja Kadjista Oparin kuningas. Mutta en olisi missään tapauksessa uhrannut sinua, Tarzan. Siksi tämä tuntui olevan ainoa pelastus meille molemmille. Emme voineet mennä pohjoiseen tai länteen Oparin tasangolle, sillä Kadj oli sijoittanut sotureita väijyksiin surmaamaan sinut. Vaikka oletkin Tarzan ja mahtava taistelija, he olisivat nujertaneet ja surmanneet sinut pelkällä lukumäärällään.”

”Entä minne viet minua?” kysyi Tarzan.

”Olen valinnut pienemmän kahdesta pahasta. Tällä suunnalla on tuntematon maa, jossa Oparin legendojen mukaan asustaa julmia hirviöitä ja omituisia ihmisiä. Kukaan tänne uskaltanutuneista Oparin asukkaista ei ole koskaan päässyt takaisin Opariin. Mutta jos maailmasta löytyy sellainen olento, joka voi tunkeutua tämän tuntemattoman laakson läpi niin se olet sinä, apinain Tarzan.”

”Jos et kerran tiedä mitään tästä maasta tai sen asukkaista, mistä johtuu että tunnet tänne johtavan polun näin hyvin?” Tarzan kysyi.

”Tunnumme vuoren laelle johtavan polun, mutta tämän pitemmälle en ole koskaan mennyt. Isot apinat ja leijonat käyttävät tätä polkua tullessaan Opariin. Leijonat eivät tietenkään osaa kertoa minne se johtaa ja isot apinat eivät kerro, sillä olemme yleensä sotajalalla niiden kanssa. Ne tulevat tätä polkua pitkin Opariin ryöstämään asukkaitamme, ja tämän polun varrella väijymme niitä siepataksemme vankeja. Uhraamme usein ison apinan Liekehtivälle jumalalle. Tai meillä oli tapana tehdä niin. Viime vuosina ne ovat olleet meille liian viekkaita. Ne ovat verottaneet joukkoamme, mutta emme tiedä miksi ne ryöstävät ihmisiä elleivät syödäkseen. Ne ovat erittäin voimakkaita, kookkaampia kuin Bolgani, gorilla, ja äärettömän paljon viekkaampia, sillä aivan samoin kuin meidän suonissamme virtaa apinain

verta, Oparin laakson takana asustavien isojen apinoiden suonissa virtaa ihmisverta.”

”Miksi meidän täytyy tunkeutua tuon laakson läpi päästäksemme pakenemaan Oparista? Täytyyhän täältä löytyä muitakin teitä.”

”Tämä on ainoa tie, apinain Tarzan. Kadjin joukot varvioivat Oparin laakson yli johtavia polkuja. Tällä suunnalla on ainoa mahdollisuutemme paeta. Olen opastanut sinut ainoalle tielle, joka vie Oparin eteläpuolella olevien äkkijyrkkien kallioiden läpi kulkevaan solaan. Meidän on mentävä tuosta laaksosta tai kierrettävä se, jos tahdomme päästä vuorten yli niiden toiselle puolelle.”

Apinamies tuijotti alas metsäiseen altaaseen pohtiessaan nykyhetken ongelmia. Jos hän olisi ollut yksin, hän ei olisi tullut tätä tietä, sillä hän luotti siinä määrin omiin kykyihinsä että uskoi pääsevänsä turvallisesti Oparin laakson poikki, vaikka Kadj olikin suunnitellut toisin. Mutta Tarzan ei ollut yksin. Hänen täytyi ajatella Lata. Yrittäessään auttaa Tarzania ylipapitar oli asettanut hänelle moraalisen velvoitteen, jota hän ei voinut sivuuttaa.

Laakson kiertäminen ja pysytteleminen mahdollisimman kaukana rakennuksesta, joka näkyi etäällä, tuntui järkevimältä ratkaisulta, koska hänen ainoana tarkoituksenaan oli päästä vuorten yli pois tästä kolkosta maasta. Mutta pilkahdus rakennuksesta, joka oli puolittain piilossa suurten puiden lehvien takana, ärsytti Tarzanin uteliaisuutta siinä määrin että hän tunsu miltei vastustamatonta halua lähteä tutkimaan sitä. Hän ei uskonut laaksossa olevan muita asukkaita kuin villejä eläimiä. Tuo rakennus oli varmaan jonkin sukupuuttoon kuolleen tai poismuuttaneen heimon pystyttämä ja sittemmin unohdettu. Ehkä sen rakensivat samat miehet, jotka olivat rakentaneet Oparin muinaisen

Atlantiksen mallin mukaan. Niistä pilkahduksista, jotka Tarzan sai rakennuksesta, syntyi sellainen kuva, että se kooltaan ja loistoltaan voisi olla palatsi.

Apinamies ei koskaan pelännyt, mutta hänellä oli kyllä kohtuullisesti kaikille villeille eläimille ominaista varovaisuutta. Hän ei olisi epäröinyt koetella viekkauttaan ja taitoaan alempien eläinten kanssa, vaikka ne olisivat olleet kuinka hurjia tahansa, sillä eläimet eivät osanneet toimia ihmisten tavoin yhteistuumin voiton saavuttamiseksi. Mutta Tarzan tiesi joutuvansa todelliseen vaaraan, jos ihmiset lähtisivät joukolla metsästämään häntä, sillä heidän yhtynyttä voimaansa ja älyänsä vastaan taistellessaan hän saattaisi jäädä alakynteen. Hän piti kuitenkin kovin vähäisenä sitä mahdollisuutta että laaksossa asui ihmisiä. Tuon rakennuksen lähempi tutkimus varmaan osoittaisi että se oli vain autio raunio ja että isot apinat ja leijonat olisivat hänen tapoamistaan vihollisista vaarallisimmat. Hän ei pelännyt niitä kumpakaan. Apinoiden kanssa saattoi jopa ajatella ystävällisten suhteiden solmimista. Koska hän luuli että tie vuorten yli oli etsittävä laakson toiselta puolelta, oli varsin luonnollista että hän tahtoi valita lyhyimmän tien laakson läpi. Nopeus- ja mukavuussyyt olivat näin ollen omiaan tukemaan hänen haluaan tutkia laaksoa.

”Tule”, hän sanoi Lalle ja lähti kulkemaan rinnettä alas laaksossa näkyvää rakennusta kohti.

”Aiotko todellakin mennä sieltä?” La huudahti hämmästyneenä.

”Miksi en menisi? Se on lyhyin tie laakson toiselle puolelle, josta taidamme päästä helpoimmin vuorten yli.”

”Mutta minua pelottaa. Liekehtivä jumala yksin tietää mitä kauheita vaaroja on meitä vaanimassa tuolla alhaalla metsän pimennöissä.”

”Siellä ovat vain Numa ja mangani. Niitä meidän ei tarvitse pelätä.”

”Sinä et pelkää mitään, mutta minä olen vain nainen.”

”Voimme kuolla vain kerran, ja kerran meidän täytyy kuolla. Kuolema ei ole vältettävissä alituisella pelolla, joka tekee elämän kurjaksi. Mennään siis lyhintä tietä, saamme ehkä nähdä sellaista, joka palkitsee uskalluksemme.”

He seurasivat hyvin tallattua polkua alaspäin pensaikkojen läpi. Puiden koko ja lukumäärä suureni mitä lähemmäksi he tulivat altaan pohjaa. Lopulta he kulkivat aarniometsän siimeksessä. Vähäinen tuuli puhalsi takaapäin, ja liikkueessaan keinuvin askelin apinamies oli koko ajan varuillaan. Kovaksi poljetulla polulla näkyvistä jäljistä oli vaikea päätellä minkälaisia eläimiä siinä oli liikkunut. Siellä täällä näkyi kuitenkin leijonan jälkiä. Tarzan pysähtyi usein kuuntelemaan. Hän nosti päänsä ja nuuhki ilmaa herkin sieraimin.

”Luulen että laaksossa on ihmisiä. Olen jonkin aikaa ollut melkein varma siitä että meitä tarkkaillaan. Mutta seurailipa meitä mikä hyvänsä, se on tavattoman älykäs. Sen läsnäolo paljastui minulle vain äärettömän heikosta vainusta.”

La katseli pelokkaana ympärilleen ja painautui lähemmäksi Tarzania. ”En näe ketään”, hän sanoi hiljaisella äänellä.

”En minäkään näe, enkä saa edes siepatuksi selvää hajua, mutta olen silti varma että joku seuraa meitä. Joku tai jokin, joka turvautuu vainuunsa ja on kyllin älykäs estämään meitä vainuamasta sitä. Oli se mikä tahansa, on varsin todennäköistä että se liikkuu puissa ja niin korkealla ettei sen oma haju kulkeudu meille. Sää suosii sitä ja vaikka se olisi tuulen yläpuolellakin, sen haju saattaisi jäädä meiltä

huomaamatta. Odota täällä, minä varmistaudun asiasta.” Ja Tarzan heilautti itsensä kevyesti läheisen puun oksalle ja kiipesi ylemmäksi yhtä ketterästi kuin Manu, pikkuapina. Hetkistä myöhemmin hän palasi tytön luo.

”Olin oikeassa. Siellä on melko lähellä joku tai jokin. Mutta en tiedä onko se ihminen tai mangani, sillä vainu on minulle outo, se ei muistuta oikein kumpakaan. Mutta tämä leikki sopii kahdelle. Tule!” Tarzan heitti tytön olalleen ja kantoi tämän tuossa tuokiossa korkealle puuhun. ”Elei se ollut niin lähellä että se saattoi nähdä meidät, jota epäilen, hajumme kulkee nyt sen yläpuolelta ja siltä kuluu paljon aikaa, ennen kuin se taas vainuaa meidät ellei se ole kyllin viisas kiivetäkseen ylemmäksi.”

La ihmetteli apinamiehen voimaa, kun tämä kantoi hänet puusta puuhun, ja nopeutta, jolla mies liikkui keinuvalla lehtevällä polulla. Puolen tunnin ajan Tarzan kiiti eteenpäin, sitten hän äkkiä pysähtyi korkealle huojuvalle oksalle.

”Katso!” hän sanoi osoittaen alas eteensä. Katsoessaan osoitettuun suuntaan tyttö näki lehvien lomasta pienen vankan paaluaitauksen, jonka kymmenkunta majaa hämmästyttivät häntä kovasti ja kutkuttivat apinamiehen uteliaisuutta melkein yhtä paljon. Ne olivat kyllä majoja, mutta toiset niistä keinuivat hiljaa edes takaisin ja toiset taas pomppivat ilmassa enemmän tai vähemmän rajusti. Tarzan heilautti itsensä lähimpänä olevaan puuhun ja pudottautui vankalle oksalle, jolle hän laski Lan olaltaan. Sitten hän ryömi varovaisesti ulos oksalle. Tyttö tuli perässä, sillä kaikkien muiden oparilaisten tavoin hänessäkin oli jonkin verran kiipeilijän lahjoja. Pian he saapuivat kohtaan, josta kylä näkyi selvästi, ja silloin keinuvien majojen salaisuus ratkesi.

Ne olivat mehiläispesän muotoisia, mikä majatyyppi on yleinen monissa afrikkalaisissa heimoissa. Niiden läpimitta oli runsaat kaksi metriä ja korkeus vähän alle tai vähän yli kaksi metriä, mutta ne eivät olleet maassa, vaan jokainen maja riippui paksun ruohoköyden varassa aitauksen sisäpuolella kasvavien jättiläispuiden oksista, ja jokaisen majan pohjasta riippui toinen ohuempi köysi. Ylhäältä puusta Tarzan ei nähnyt majoissa yhtään sellaista aukkoa, josta ihminen olisi päässyt sisään, mutta majojen kyljissä näkyi kyllä useita kämmenen kokoisia aukkoja noin metrin korkeudella majan pohjasta. Maassa aitauksen sisäpuolella näkyi useita kylän asukkaita, jos nyt tuota pientä keinuvien majojen rykelmää voidaan sanoa kyläksi. Ja ihmiset olivat Tarzanin mielestä yhtä kummallisia kuin heidän omituiset asuntonsakin. He olivat ilmeisesti neekereitä, mutta apinamiehelle täysin vierasta tyyppiä. Kaikki olivat alasti, eikä heillä ollut minkäänlaista koristelua lukuunottamatta muutamia väriläiskiiä, joita he ilmeisesti olivat sutaisseet umpimähkään vartaloonsa. He olivat pitkiä ja erittäin voimakkaan näköisiä, vaikka jalat vaikuttivat liian lyhyiltä ja käsi-varret liian pitkiltä sopusuhtaisuuden kannalta. Sen sijaan heidän kasvoissaan oli suorastaan eläimellisiä piirteitä, leuat olivat kovin ulkonevat ja otsa olematon, sillä tuuheiden kulmakarvojen takaa kallo kulki melkein vaakasuorassa takaraivoon asti.

Katsellessaan heitä Tarzan näki yhden heistä laskeutuvan majan pohjasta riippuvaa köyttä myöten ja silloin hänelle selvisi köysien tarkoitus ja sisäänkäynnin sijainti. Olennot, jotka istuivat kyykkysillä, olivat parhaillaan syömässä. Monilla näkyi olevan luita, joista he voimakkailla hampailaan repivät lihan raakana, toiset taas söivät hedelmiä ja juureksia. Joukossa oli sekä lapsia että aikuisia molemmista

sukupuolista, mutta oikein vanhoja ei näkynyt. He olivat melkein karvattomia, ainoastaan päässä heillä oli joitakin harvoja punertavanruskeita hiustupsuja. He puhuivat vähän, ja silloin kun he puhuivat, heidän äänensä muistutti eläinten murahtelua, ja koko sinä aikana kun Tarzan katseli heitä hän ei nähnyt kenenkään nauravan tai edes hymyilevän. Tässä suhteessa he olivatkin kaikkein vähiten Afrikan muiden alkuasukkaiden kaltaisia. Vaikka Tarzan tähysti aitausta tarkkaan, hän ei havainnut merkkiäkään keittoastioista tai tulesta. Aseet olivat maassa heidän vierellään, lyhytvartisia heittokeihäitä ja jonkinlaisia sotakirveitä, joissa oli metallinen terä. Apinain Tarzan iloitsi siitä että hän oli valinnut tämän tien, joka oli tarjonnut hänelle tilaisuuden nähdä sellaisia alkuasukkaita, joiden olemassaolosta hän ei ollut osannut edes uneksia ja joiden alkeellisuus hipoi eläinten tasoa. Näiden rinnalla Pal-ul-donin waz-donit ja ho-donit sijoittuivat sentään korkealle kehityksen asteikossa.

Katsellessaan heitä Tarzan ei voinut muuta kuin ihmetellä sitä, että heillä oli ollut älyä valmistaa hallussaan olevia aseita, sillä näinkin kaukaa näki että ne olivat hienoa käsityötä. Majat olivat myös nerokkaasti ja hyvin rakennettuja ja pientä kylää ympäröivä paaluaita oli korkea, pätevä ja lujatekoinen. Se oli luultavasti tarkoitettu suojaksi laaksossa viliseviltä leijonilta.

Tarkkaillessaan näitä ihmisiä Tarzan ja La äkkiä huomasivat että joku lähestyi heitä vasemmalta, ja tuossa tuokiossa he näkivät aitauksessa olevien kaltaisen miehen pudotautuvan puusta kylään. Toiset tuskin vilkaisivatkaan häneen. Hän meni istumaan heidän joukkoonsa ja kertoi heille jotakin. Vaikkei Tarzan kuullutkaan mitä mies sanoi, hän ymmärsi eleistä ja merkkikielestä, joilla vasta tullut

täydensi niukkaa sanastoaan, että tämä kertoi tovereilleen oudosta olennosta, jonka mies oli nähnyt metsässä vähän aikaisemmin. Tarzan arvasi heti että tuo oli sama mies, jonka hän oli havainnut seuraavan heitä ja jonka hän oli menestyksellisesti harhauttanut jäljiltään. Mustat näkyivät kiihtyvän kertomuksesta, jotkut heistä nousivat hyppimään paikoillaan polvet koukussa ja läimäyttämään itseään kämmenillään kylkiin. Mutta heidän kasvojensa ilmeet eivät juuri muuttuneet, ja hetken kuluttua kaikki kyykistyivät taas.

Tässä vaiheessa metsässä kajahti äänekäs karjaisu, joka herätti apinamiehen mielessä monta villiä muistoa.

”Bolgani”, hän kuiskasi Lalle.

”Se on yksi suurista apinoista”, La vastasi ja häntä puistatti.

Pian he näkivät sen tulevan huojuen viidakon polkua pitkin kohti aitausta. Se oli iso gorilla, sellaista gorillaa apinain Tarzan ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt. Tuo valtavan iso otus käveli pystyssä kuin ihminen koskettamatta kertaakaan maata rystysillään. Pää ja kasvot olivat melkein kuin gorillalla, mutta sittenkin erilaiset, kuten Tarzan sai todeta otuksen tultua lähemmäksi. Se oli Bolgani, jolla oli ihmisen sielu ja aivot. Mutta otuksessa oli vielä muutakin, joka teki sen hätkähdyttävän ainutlaatuiseksi. Kaikkein omituisinta oli kenties se, että sillä oli koruja – ja millaisia koruja! Sen pörröistä turkkia vasten välkkyi kultaa ja timantteja, kyynärtaiteiden yläpuolella ja nilkoissa sillä oli lukemattomia renkaita, lannevyöstä riippui edessä ja takana pitkä maahan asti ulottuva kapea suikale, joka näytti olevan koottu pienillä timanteilla istutetuista kultapaljeteista. John Clayton, Greystoken lordi, ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt noin barbaarista loistoa. Oparin

aarteissakaan ei ollut noin paljon jalokiviä.

Heti kun otuksen karmea karjahdus oli rikkonut suhteellisen hiljaisen metsän rauhaa, Tarzan oli tarkkaillut millä tavalla se vaikutti aitauksen asukkaisiin. He olivat heti nousseet seisomaan. Naiset ja lapset piiloutuivat puiden taakse tai kiipesivät köysiä myöten heiluviin häkkeihinsä. Jotkut miehistä menivät aitauksen portille. Tarzan näki gorillan pysähtyvän sen eteen ja korottavan jälleen äänensä, mutta tällä kertaa se ei huutanut, vaan puhui.

9. KUOLEMAN AIRUT

Kun iso ihmisen kaltainen gorilla oli astunut aitaukseen, soturit sulkivat portin ja vetäytyivät kunnioittavasti syrjään. Otus meni keskelle kylää ja pysähtyi katsomaan ympärilleen.

”Missä ovat naaraat ja poikaset?” se kysyi käyden suoraan asiaan. ”Kutsukaa ne.”

Naiset ja lapset kuulivat varmaan käskyn, mutta he eivät tulleet esille piilopaikoistaan. Ristiriitaisten tunteiden uhreina soturit liikahtivat levottomina. He ilmeisesti pelkäsivät käskyn antanutta otusta mutta eivät olleet halukkaita tottelemaan sitä.

”Kutsukaa ne tai menkää hakemaan”, otus toisti, ja lopulta yksi satureista sai kerätyksi niin paljon rohkeutta että vastasi sille.

”Kylämme on jo luovuttanut yhden naisen tämän kuunkierron aikana. Nyt on toisen kylän vuoro.”

”Ole hiljaa”, karjui gorillamies ja astui uhkaavasti lähemmäksi. ”Oletpa sinä häikäilemätön gomangani, kun uhmaat Bolganin tahtoa. Minä puhun keisari Numan äänellä. Tottele tai kuole.”

Vavisten musta kääntyi kutsumaan naisia ja lapsia, mutta kukaan ei vastannut hänen kehotukseensa. Bolgani elehti kärsimättömänä.

”Menkää hakemaan ne”, tiukkasi otus. Miehet menivät vastahakoisesti ja synkän näköisinä naisten ja lasten piilopaikoille ja palasivat raahaten heitä mukanaan ketä kädestä, ketä tukasta. Vaikka he eivät olleet tahtoneet luovuttaa naisiaan ja lapsiaan, he eivät osoittaneet heille minkäänlaista hellyyttä tai kiintymystä. Tämä asennoituminen selvisi kuitenkin Tarzanille aikaisemmin puhuneen soturin seuraavista sanoista:

”Suuri Bolgani, jos Numa aina verottaa tätä kylää, tänne ei jää enää riittävästi naisia, ja lapsiakin on liian vähän. Ennen pitkää täällä ei ole enää ketään jäljellä.”

”Entä sitten?” murahti gorillamies. ”Maailmassa on nyt jo liian paljon gomanganeja. Mitä muuta varten teidät luotiinkaan kuin palvelemaan keisari Numaa ja hänen suosikejaan, Bolganeja?” Puhuessaan gorillamies tarkasteli naisia ja lapsia, nipisti heidän lihaksiaan ja taputti heitä rintaan ja selkään. Sitten se palasi takaisin verrattain nuoren naisen luo, jonka kaulassa riippui lapsi. ”Tämä kelpaa”, otus sanoi, sieppasi lapsen äidiltään ja paiskasi sen kovakouraisesti aitausta vasten. Se jäi makaamaan kasvot painettuina paa-luaitaan. Siinä se itki surkeasti ehkä pahastikin loukkaantuneena ja kuolevaisena. Typerä äitiparka, joka luultavasti oli enemmän eläin kuin ihminen, vapisi mykästä tuskasta ja

lähti sitten juoksemaan lapsensa luo. Mutta gorillamies pysäytti naisen valtavalla kourallaan ja kaatoi hänet maahan. Samalla hetkellä lehvistön hiljaisuudesta kantautui urosapinan hurja, kammottava taisteluhuuto. Yksinkertaiset mustat loivat pelokkaita katseita ylöspäin, ja gorillamies käänsi rumat kasvonsa tuon eläimellisen huudon aiheuttajaan ja murisi vihaisena.

Keinuvalla lehtevällä oksalla he näkivät sellaisen olenon, jota kukaan heistä ei ollut ennen nähnyt – valkoisen miehen, tarmanganin, jonka iho oli yhtä karvaton kuin Histah-käärmeen nahka. Samalla hetkellä kun he kääntyivät katsomaan muukalaista, he näkivät hänen kädessään olevan keihään sinkoutuvan eteenpäin ja uppoavan Bolganin rintaan ajatuksen nopeudella kiidätettynä. Päästään yhden ainoan raivon ja tuskan huudahduksen gorillamies tuupertui maahan, nytkähteli siinä hetken aikaa kouristuksenomaisesti ja jäi sitten makaamaan kuolleena.

Apinamies ei ollut erityisen ihastunut gomanganeihin yleensä, mutta hänen englantilaisessa mielessään ja sydämessään asusti synnynnäinen rehellisen pelin henki, joka spontaanisesti sai hänet puolustamaan heikompaa. Sitä paitsi Bolgani oli hänen perivihollisensa. Bolganin kanssa hän oli käynyt ensimmäisen taistelunsa, joka oli koitunut hänen voitokseen.

Mustat raukat seisoivat vielä ihmetyksestä mykistyneinä, kun hän pudottautui puusta heidän keskelleen. He perääntyivät kauhistuneina ja nostivat uhkaavasti keihäänsä häntä vastaan.

”Olen ystävä, olen apinain Tarzan. Laskekaa keihäähänne”, hän sanoi. Sitten hän kääntyi ja tempasi oman aseensa Bolganin ruhosta. ”Mikä on tämä otus, joka voi tulla kyläänne surmaamaan poikasiaanne ja ryöstämään naaraitan-

ne? Mikä se on, kun ette uskalla upottaa keihäitänne siihen?”

”Se on suuria Bolganeita”, sanoi soturi, joka johti pu-
hetta kuin kylän päällikkö. ”Se on yksi keisari Numan
suosikeista. Kun Numa saa tietää että tämä on surmattu
kylässämme, meidät tapetaan kaikki sinun tekosi vuoksi.”

”Kuka on Numa?” kysyi apinamies, jolle Numa isojen
apinoiden kielellä merkitsi vain leijonaa.

”Numa on keisari, joka asuu Bolganien kanssa Timantti-
palatsissa.”

Musta ei käyttänyt aivan näitä sanoja, sillä isojen api-
noiden niukka sanasto on kovin alkeellinen, vaikka älyk-
käämmät ja korkeammalle kehittyneet oparilaiset ovatkin
sitä rikastuttaneet. Hän puhui suunnilleen tähän tapaan:
”Numa on kuninkaitten kuningas, joka asuu kuninkaan
kiiltäväkivisessä majassa.” Nämä sanat antoivat apinamie-
helle todellisuutta vastaavan kuvan. Numa tarkoitti ilmei-
sesti Bolganien kuninkaan omaksumaa nimeä, sana keisari
taas että hän oli päälliköistä korkein.

Samalla hetkellä, kun Bolgani oli kaatunut, onneton äiti
oli rientänyt ottamaan loukkaantuneen lapsen syliinsä. Hän
istui nyt kyykyssä paaluaidan vieressä painaen pienokaista
rintaansa vasten ja hyräili tyynnyttääkseen sen itkua, jonka
Tarzan äkkiä totesi johtuvan pikemminkin pelosta kuin
kivusta. Äiti oli aluksi pelännyt Tarzania tämän yrittäessä
tarkastaa lasta, hän oli vetäytynyt pois ja paljastanut ham-
paansa samaan tapaan kuin villi eläin. Mutta pian hänen
tylsä mielensä alkoi tajuta että tarmangani oli pelastanut
hänet Bolganilta ja antanut hänen hakea lapsensa eikä
näkynyt yrittävän vahingoittaa kumpaakaan heistä. Var-
mistauduttuaan lopullisesti siitä että lapsi oli saanut vain
kolhuja Tarzan kääntyi taas soturien puoleen, jotka vähän

syryjemmällä puhuivat kiihkeästi keskenään. Kun soturit näkivät Tarzanin lähestyvän, he levittäytyivät puolipiiriin kääntyen kaikki häneen päin.

”Saatuaan tietää mitä on tapahtunut kylässämme Bolganit tulevat tappamaan meidät kaikki, ellemme voi luovuttaa niille keihään heittänyttä olentoa. Siksi sinun täytyy lähteä kanssamme Timanttipalatsiin, jossa luovutamme sinut Bolganeille ja saamme ehkä Numalta anteeksi.”

Apinamies hymyili. Mitä nuo yksinkertaiset mustat oikein ajattelivat hänestä, kun he luulivat että hän antaisi heidän noin helposti viedä hänet Bolganien kostavan keisarin käsiin. Täysin tietoisena vaarasta, johon hän oli antautunut menemällä kylään, hän tiesi myös että hänellä oli suuremmat mahdollisuudet paeta kuin heillä oli pitää häntä vankinaan, sillä hän oli apinain Tarzan. Hän oli ennenkin kohdannut hurjia keihäsmiehiä ja tiesi tarkkaan mitä tapahtuisi vihamielisyyksien puhjetessa. Hän piti kuitenkin parempana solmia rauhan näiden ihmisten kanssa, sillä hän oli etsinyt jotakin keinoa päästä heidän puheilleen jo silloin, kun hän oli osunut aarniometsän keskellä olevaan kylään.

”Malttakaa! Aiotteko pettää ystävää, joka saapuu kyläänne suojelemaan teitä viholliselta?”

”Emme surmaa sinua, tarmangani. Viemme sinut Bolganeille keisari Numaa varten.”

”Mutta sehän on sama asia, sillä tiedätte hyvin että keisari Numa surmaa minut”, vastasi Tarzan.

”Sille emme mahda mitään. Pelastaisimme sinut, jos voisimme, mutta kun Bolganit saavat tietää mitä on tapahtunut kylässämme, me joudumme kärsimään siitä, paitsi jos ne tyytyvät rankaisemaan vain sinua”, sanoi kyläläisten puhemies.

”Miksi niiden täytyy saada tietää että Bolgani on surmattu kylässänne?” kysyi Tarzan.

”Nehän näkevät ruumiin tullessaan tänne ensi kerralla.”

”Eivät näe, jos viette sen pois.”

Mustat raapivat päätään. Heidän tylsiin ja tietämättömiin aivoihinsa ei ollut juolahtanut sellaista ongelman ratkaisua. Muukalainen oli oikeassa. He olivat ainoat, jotka tiesivät että Bolgani oli surmattu heidän aitauksessaan. Jos ruumis siirrettäisiin pois, he vapautuisivat myös kyläänsä kohdistuvista epäilyistä. Mutta minne he siirtäisivät sen? He kysyivät Tarzanilta.

”Minä hoidan sen asian puolestanne. Vastatkaa rehellisesti kysymyksiini, niin lupaan viedä Bolganin pois ja huolehtia siitä ettei kukaan voi tietää missä ja millä tavalla se kuoli.”

”Mitä kysymyksiä sinä esität?” kysyi mustien puhemies.

”Olen muukalainen maassanne. Olen eksyksissä ja tahdotisin lähteä laaksosta tuohon suuntaan.” Apinamies osoitti kaakkoon päin.

Musta pudisti päätään. ”On mahdollista että laaksosta pääsee tuolla suunnalla, mutta kukaan ei tiedä mitä vuorten takana on. Minä en ainakaan osaa neuvoa tietä enkä tiedä onko vuorten takana mitään. Kerrotaan että siellä on pelkkää tulta, mutta kukaan ei uskalla mennä katsomaan. Itse en ole koskaan poistunut kauas kylästäni – korkeintaan yhden päivämatkan päähän metsästäämään riistaa Bolganeille ja poimimaan hedelmiä, pähkinöitä ja banaaneja. En tiedä pääseekö laaksosta pois, eikä kukaan uskaltaisi lähteä, vaikka pääsisikin.”

”Eikö kukaan poistu laaksosta?” kysyi Tarzan.

”En tiedä mitä toiset tekevät, mutta tämän kylän asuk-

kaat eivät koskaan poistu laaksosta.”

”Mitä tuolla suunnalla on?” Tarzan osoitti Opariin päin.

”En tiedä”, vastasi musta, ”mutta Bolganit tulevat joskus sieltä päin tuoden mukanaan outoja olentoja, pikkumiehiä, joilla on valkoinen iho ja paljon karvaa, lyhyet käyrät jalat ja pitkät käsivarret. Joskus ne tuovat myös valkoisia naaraita, jotka eivät ole lainkaan samannäköisiä kuin oudot pienet tarmanganit. Mutta en tiedä mistä Bolganit saavat niitä, ne eivät koskaan kerro meille. Oliko sinulla vielä muita kysymyksiä?”

”Ei ollut”, vastasi Tarzan todettuaan ettei hän voinut saada mitään tietoja kyläläisiltä. Hän tajusi että hänen täytyi itse etsiä ulospääsyä laaksosta. Hyvin tietäen että se löytyisi nopeammin ja turvallisemmin, jos hän liikkui yksin, hän päätti tunnustella mustilta miten he suhtautuivat suunnitelmaan, joka oli juolahtanut hänen mieleensä.

”Kohteletteko minua ystävänä, jos vien Bolganin pois niin etteivät muut Bolganit saa tietää että se on surmattu teidän kylässänne?”

”Kohtelemme”, vastasi mustien puhemies.

”Suostuisitteko pitämään luonanne valkoista naarastani, kunnes palaan kyläänne? Jos Bolganit tulevat, voitte piilottaa hänet johonkin majaan, eikä kenenkään tarvitse saada tietää että hän on luonanne. Mitä sanotte tähän?”

Mustat katselivat ympärilleen. ”Me emme näe häntä, missä hän on?”

”Tuon hänet tänne, jos lupaatte piilottaa ja suojella häntä”, vastasi apinamies.

”Minä en tee hänelle pahaa, mutta muista en tiedä”, sanoi päällikkönä esiintynyt.

Tarzan kääntyi muiden piirissä seisovien puoleen. ”Aion tuoda kumppanini kyläänne ja teidän pitää piilottaa hänet,

ruokkia ja suojella häntä kunnes palaan. Vien pois Bolganin ruumiin, jotta teihin ei kohdistuisi mitään epäilyksiä, ja odotan, että palatessani löydän kumppanini turvassa ja vahingoittumattomana.”

Tarzan katsoi parhaaksi sanoa Lata kumppanikseen, koska he silloin ymmärtäisivät että La oli hänen suoje-luksessaan. La olisi paremmassa turvassa, jos mustat tunti-sivat kiitollisuutta tai pelkoa Tarzania kohtaan. Kääntäen kasvonsa ylös puuhun, jossa La piileskeli, Tarzan pyysi tätä tulemaan alas. Hetkistä myöhemmin ylipapitar ilmestyi aitauksessa kasvavan puun alimmalle oksalle, josta hän pu-dottautui Tarzanin syliin.

”Tässä hän on”, apinamies sanoi kokoontuneille mus-tille. ”Suojelkaa häntä hyvin ja piilottakaa hänet Bolga-neilta. Jos palatessani totean että hänelle on tehty pahaa, toimitan heti sanan Bolganeille että te surmasitte tuon”, ja hän osoitti gorillamiehen ruumista.

La katsoi vetoavasti Tarzaniin, ja hänen silmistään ku-vastui pelkoa. ”Aiotko jättää minut tänne?” hän kysyi.

”Vain tilapäisesti. Nämä sääliävät ihmiset pelkäävät että jos Bolganit saavat tietää että tuon otuksen kuolema tapahtui tässä kylässä, he joutuvat kärsimään sen toverien vihasta. Siksi olen luvannut toimittaa todistusaineiston pois sillä tavalla että epäilykset kohdistuvat muualle. Mikäli he ovat päässeet kehityksessään niin pitkälle että he osaavat tuntea kiitollisuutta, jota kyllä epäilen, he tuntevat olevan-sa minulle velkaa tämän pedon surmaamisesta ja myöskin siitä että estän epäilyksiä lankeamasta heihin. Näistä syis-tä heidän pitäisi suojella sinua, mutta varmemmaksi vakuu-deksi olen myös vedonnut heidän Bolganeja kohtaan tunte-maansa pelkoon – tiedän että he todellakin pelkäävät niitä. Uskon että olet täällä paluuseeni asti yhtä varmassa turvassa

kuin minun seurassani, muuten en jättäisi sinua tänne. Yksinäni pystyn liikkumaan paljon nopeammin, aion etsiä tietä tästä laaksosta. Palaan noutamaan sinua, ja silloin pääsemme helposti yhdessä pois. Onnistumisemme mahdollisuudet ovat ainakin suuremmat kuin ne olisivat, jos yrittäisimme umpimähkään yhdessä.”

”Tulethan takaisin?” La kysyi, ja hänen äänessään oli pelokas, kaipaava ja vetoava sävy.

”Tulen takaisin”, Tarzan vastasi, ja sitten hän kääntyi mustien puoleen: ”Tyhjentäkää kumppanilleni yksi majoistanne, huolehtikaa siitä ettei häntä hätyytetä ja toimittakaa hänelle ruokaa ja vettä. Ja muistakaa mitä sanoin, henkenne riippuu hänen turvallisuudesta.”

Tarzan kumartui nostamaan kuolleen gorillamiehen olalleen, ja yksinkertaiset mustat ihmettelivät hänen voimiaan. Vaikka he olivat itse erittäin voimakkaita, yksikään heistä ei olisi horjumatta jaksanut nostaa Bolgania, mutta tuo outo tarmangani kantoi taakkansa kevyesti, ja heidän avattua paaluidassa olevan portin hän juoksi viidakkopolkua pitkin kuin hänellä ei olisi ollut muuta kannettavanaan kuin oma painonsa. Hetkistä myöhemmin hän katosi mutkan taakse, metsä nieli hänet.

”Pankaa majani kuntoon”, La sanoi mustille, sillä hän oli kovin väsynyt ja tahtoi levätä. He vilkuilivat häneen ja kuiskailivat keskenään. La ymmärsi että he olivat eri mieltä, ja pian hänelle selvisi niistä keskustelunpalasista, jotka kantautuivat hänen korviinsa, että jotkut mustista olivat tinkimättä valmiit tottelemaan Tarzanin käskyjä, kun toiset taas vastustivat niitä tarmokkaasti ja tahtoivat karkottaa hänet kylästään etteivät Bolganit vain löytäisi häntä sieltä ja rankaisisi heitä.

”Olisi parempi luovuttaa hänet heti Bolganeille ja kertoa

niille että näimme hänen kumppaninsa surmaavan Numan sanansaattajan”, La kuuli yhden mustista sanovan. ”Voimme väittää että yritimme ottaa tarmanganin vangiksi, mutta hän pääsi pakenemaan ja saimme ainoastaan hänen kumppaninsa. Sillä tavalla pääsemme Numan suosioon. Kenties se ei otakaan meiltä enää niin paljon naisia ja lapsia.”

”Mutta tarmangani on mahtava”, vastasi toinen. ”Hän on Bolganejakin voimakkaampi. Hänestä saisimme kauhean vihollisen, ja kun on mahdollista etteivät Bolganit uskoisi-kaan meitä, saisimme niiden lisäksi pelätä myös tarmangania.”

”Olet oikeassa”, huudahti La. ”Tarmangani on mahtava. Teillä on paljon parempi olla, jos pidätte häntä ystävänä ettekä vihollisena. Aivan yksin hän painiskelee Numa-leijonan kanssa ja surmaa sen. Näitte itse kuinka helposti hän nosti kookkaan Bolganin hartioilleen, näitte hänen juoksevan kevein askelein viidakkopolkua pitkin taakkoineen. Yhtä helposti hän kuljettaa ruumista metsän läpi korkealla puiden oksia pitkin. Koko maailmasta ei löydy toista hänen kaltaistaan, ei toista apinain Tarzanin vertaista. Jos olette älykkäitä gomanganeja, te pidätte Tarzania ystävä-nä.”

Mustat kuuntelivat häntä, mutta heidän ilmeettömistä kasvoistaan ei näkynyt mitä heidän typerissä aivoissaan liikkui. Hetken aikaa he seisoivat vaiti tuijottaen toisiaan: typerät mustat ja hoikka kaunis valkoinen nainen. Sitten La sanoi käskevästi:

”Menkää kunnostamaan majani!” La, Liekehtivän jumalan ylipapitar, Oparin kuningatar, puhutteli orjia. Hänen hallitsijan ilmeensä ja käskävä äänensä saivat aikaan muutoksen kyläläisten asenteessa, ja silloin La tiesi Tarzanin olleen oikeassa olettaessaan että vain pelko tehosi heihin,

sillä he kääntyivät kuin piestyt koirat ja riensivät lähellä sijaitsevaan majaan ja kunnostivat sen kiireesti Lalle levittämällä tuoreita lehtiä ja ruohoja sen lattialle ja tuomalla hänelle syötäväksi hedelmiä, banaaneja ja pähkinöitä.

Kun maja oli valmis, La kiipesi köyttä myöten ilmassa riippuvaan majaan ja ryömi sisään lattiassa olevasta pyöreästä aukosta. Maja oli iso ja ilmava ja siedettävän siisti. Hän veti köyden ylös majaan, heittäytyi hänelle valmistetulle pehmeälle vuoteelle ja vaipui sikeään uneen, johon hänet tuuditti majan hiljainen keinunta, ylhäältä kuuluva lehtien kahina, lintujen laulu ja hyönteisten surina ja hänen oma väsymyksensä.

10. MIELETÖN PETOS

Nuotioden savu nousi Oparin laakson luoteispuolella olevasta leiristä, jossa satakunta mustaa ja kuusi valkoista nauttivat iltateriansa. Neekerit istuivat synkkinä ja juroina kuiskaillen hiljaa toisilleen syödessään niukkoja annoksiaan, ja valkoiset rypistivät pelokkaina otsaansa ja pitivät aseet ulottuvillaan. Yksi heistä, joukon ainoa nainen puhui tovereilleen:

”Saamme kiittää Adolfin kitsautta ja Estebanin kerskailua siitä, että olemme joutuneet tähän tilanteeseen”, hän sanoi.

Lihava Bluber kohautti olkapäitään, ja pitkän espanjalaisen katse tuimistui.

”Miksi syy olisi minussa?” kysyi Adolf.

”Olit liian pihi palkkaamaan riittävän monta kantajaa. Sanoin jo silloin että tarvitsemme kaksisataa mustaa, mutta sinä tähdoit säästää rahaa, ja mikä on nyt seuraus? Viisikymmentä miestä, joista kukin kantaa neljäkymmentä kiloa kultaa, ja muille kantajille on säilytetty liian paljon leirivarusteita. Ja tuskin meillä on riittävästi askareitakaan turvanamme. Meidän täytyy ajaa mustia kuin eläimiä päästäksemme eteenpäin ja estääksemme heitä heittämästä taakkaansa. Kantajat ovat lopen uupuneita ja kiukkuisia. Ei tarvita paljoakaan että he tappaisivat meidät tähän paikkaan. He ovat kaiken lisäksi aliravittuja. He olisivat onnellisia ja kohtalaisen tyytyväisiä, jos he saisivat syödä itsensä kylläisiksi. Tunnen alkuasukkaat riittävän hyvin tietääkseni että nälkäisinä he eivät ole onnellisia ja tyytyväisiä edes joutilainakaan. Ellei Esteban olisi kerskaillut olevansa hyvä metsästäjä olisimme tuoneet mukanamme muonaa koko matkan ajaksi. Nyt meidän täytyy tyytyä puoliin annoksiin, vaikka paluumatkamme on vasta alkanut.”

”En voi kaataa riistaa, kun sitä ei ole”, murahti espanjalainen.

”Riistaa on kyllä runsaasti, näemme jälkiä siitä joka päivä”, vastasi Kraski.

Espanjalainen loi myrkyllisen katseen häneen. ”Jos sitä on niin paljon, miksi et mene itse metsästämään.”

”En ole koskaan väittänyt olevani metsästäjä. Mutta voisin kyllä mennä metsästämään lingolla ja hernepyssyllä ja päästä niillä yhtä hyviin tuloksiin kuin sinä.”

Espanjalainen ponnahti uhkaavana pystyyn, ja samassa venäläinen suuntasi ison sotilaspistoolin häntä vastaan.

”Riita poikki”, huudahti tyttö käskävästi ja meni väliin.

”Anna niiden pahusten tapella”, murahti John Peebles.

”Saaliin jakajia on yksi vähemmän, jos toinen heistä kuo-
lee. Täällä olemme ja se siitä.”

”Miksi riidellä?” kysyi Bluber. ”Kullasta riittää kaikille
— jokaisen osuus on vähintään neljäkymmentäkolmetuhatta
puntaa. Suuttuessanne annatte minulle haukkumanimiä
ja väitätte minua kitsaaksi, mutta *Mein Gott!* Te englantilaiset
olette pahempia. Olette valmiit surmaamaan ystävän
saadaksenne itse enemmän. Luojan kiitos etten ole englan-
tilainen.”

”Suu kiinni, tai meille jää neljäkymmentäkolmetuhatta
puntaa enemmän jaettavaksi”, murahti Throck.

Bluber katseli pelästyneenä rotevaa englantilaista. ”No,
no, Dick”, hän tynnytti lipevästi, ”ethän suutu parhaalle
ystävällesi pienestä leikistä.”

”Alan kyllästyä tähän ainaiseen kinasteluun. En ole
mikään älyniekka, olen vain nyrkkeilijä. Mutta sen ver-
ran minä tajuan että tässä kauniissa seurassa Flora on
ainoa, jonka aivot eivät kolise pähkinänkuoressa. John,
Bluber, Kraski ja minä olemme täällä, koska pystyimme
hankkimaan Floran suunnitelmaan tarvittavat rahat. Ja tuo
näyttelijä” — Throck osoitti Estebania — ”siksi että hän
kasvojensa ja ruumiinrakenteensa puolesta oli sopiva. Em-
me tarvitse älyä tähän hommaan, eikä meillä olekaan sitä
liiemmästi. Flora on tämän hankkeen aivot, ja mitä pikem-
min me tajuamme sen ja tottelemme häntä, sitä parem-
pi meillä on olla. Hän on ollut Afrikassa aikaisemmin sen
Greystoken lordin mukana — olit hänen vaimonsa palvelija-
tar, etkö ollutkin Flora? Hän tietää siis jotain tästä maasta,
sen alkuasukkaista ja eläimistä, mutta me muut emme tiedä
yhtään mitään.”

”Throck on oikeassa”, Kraski sanoi nopeasti. ”Kahnaus-
ta on ollut jo liikaa. Meillä ei ole ollut pomoa, mutta nyt

meidän pitäisi valita Flora pomoksemme. Hän, jos kukaan, voi pelastaa meidät tästä. Katselkaa noita juippeja”, venäläinen nyökkäsi mustiin päin. ”Saamme olla onnellisia, jos selviämme tästä ehjin nahoin, kullasta ei kannata puhua-kaan.”

”*Ach, nein!* Et voi tarkoittaa että jättäisimme kullan tänne?” Bluber suorastaan kiljui.

”Tarkoitan että tehdään niin kuin Flora näkee parhaaksi. Jätetään kulta, jos hän niin päättää”, vastasi Kraski.

”Jätetään sitten”, Throck myöntyi.

”Kannatetaan”, sanoi Peebles. ”Floran sana ratkaisee.” Espanjalainen nyökkäsi myöntävästi.

”Muut hyväksyvät Floran pomoksi, entä sinä Bluber?” kysyi Kraski.

”No olkoon, jos kerran tahdotte”, vastasi Bluber. ”Eli niin kuin John sanoo: täällä olemme ja se siitä.”

”Ja nyt Flora, sinä olet iso kiho”, sanoi Peebles. ”Sinun sanasi pätee. Mitä tehdään?”

”Leiriydymme tänne kunnes miehet ovat levänneet. Varhain aamulla lähdemme tarmokkaasti ja järjestelmällisesti hankkimaan lihaa heille. Heidän avullaan pystymme siihen. Kun he ovat saaneet levätä ja syödä hyvin, lähdemme taas hitaasti rannikolle päin varoen väsyttämästä heitä liikaa. Tämä on ensimmäinen suunnitelmani, joka edellyttää että onnistumme hankkimaan lihaa. Ellei riistaa löydy hautaamme kullan tänne ja yritämme päästä rannikolle mahdollisimman pian. Siellä palkkaamme kaksinkertaisen määrän uusia kantajia ja ostamme riittävästi muonaa edestakaiselle matkalle. Siirtyessämme rannikolta sisämaahan jätämme muonaa jokaiseen leiripaikkaan paluumatkaamme varten. Silloin meidän ei tarvitse kantaa raskaita taakkoja koko matkaa. Pääsemme vaivattomasti perille, kun meillä

on ylimääräisiä kantajia. Voimme antaa kantajien vuorotella eikä kukaan marise, vaikka marssisimme nopeasti. Nämä ovat siis suunnitelmani. En kysy mielipidettänne, sillä en piittaa siitä. Te valitsitte minut pomoksi ja aion noitaa asiat parhaaksi katsomallani tavalla.”

”Mainiota!” huudahti Peebles. ”Tuollaisesta puheesta minä pidän.”

”Ilmoita päällysmiehelle että haluan puhua hänen kanssaan, Karl”, tyttö sanoi Kraskille, ja hetken kuluttua venäläinen toi paikalle rotevan alkuasukkaan.

”Owaza, muonamme on vähissä ja miehet joutuvat kantamaan enemmän kuin he jaksavat. Sano heille että jäämme tänne lepäämään. Huomenna lähdemme joukolla metsästäämään. Valitse kolme hyvää miestä panemaan liikettä kantajiin. Riista on ajettava syliimme. Tällaisen metsästyksen pitäisi tuottaa runsaasti lihaa. Kun miehet ovat saaneet eväitä ja syödä hyvin, lähdemme taas hitaasti jatkamaan matkaamme. Pysähdymme lepäämään sinne missä riistaa on runsaasti. Sano heille että jos he suostuvat tähän ja me pääsemme turvallisesti rannikolle kaikkine kantamuksinemme, heille maksetaan sovittu palkkio kaksinkertaisena.”

”Taivas!” hätäntyi Bluber. ”Sovittu palkkio kaksinkertaisena! Voi, Flora, mikset tarjoa heille kymmentä prosenttia? Se olisi hyvä korko heidän sijoittamilleen rahoille.”

”Suu kiinni, senkin hölmö”, kivahti Kraski, ja Bluber laikeni, mutta keinui vielä edestakaisin ja pudisti paheksuvasti päätään.

Synkkänä puhutteluun tulleen mustan kasvot kirkastuivat. ”Kerron miehille ja uskon että vaikeutemme loppuvat tähän.”

”Hyvä on, mene nyt kertomaan”, Flora sanoi. Musta häääntyi ja poistui.

”No niin, minusta tuntuu että tilanne näyttää taas valoisemmalta”, tyttö sanoi huokaisten helpotuksesta.

”Palkkio kaksinkertaisena!” Bluber surkutteli.

Varhain seuraavana aamuna valmistauduttiin metsästykseseen. Runsaan lihan toivossa mustat hymyilivät nyt onnellisina, ja he lauloivat iloisesti lähtiessään viidakkoon. Flora oli jakanut heidät kolmeen ryhmään, joille oli annettu tarkat ohjeet ajoon osallistumisesta. Osa miehistä oli määrätty valkoisten aseenkantajiksi, ja pieni joukko askareita jäi vartioimaan leiriä. Estebania lukuunottamatta valkoisilla oli aseinaan kiväärit. Hän oli ainoa, joka ei tuntunut hyväksyvän Floran käskyvaltaa, ja hän tahtoi metsästää keihäällä ja nuolilla, kuten hänen osansa edellytti. Vaikka viikko-kausia kestäneet tarmokkaat yritykset eivät olleet tuottaneet tuloksia, hän ei ollut vielä lannistunut. Hän oli eläytynyt osaansa niin täydellisesti että luuli olevansa apinain Tarzan ja varustautunut sen mukaisesti. Koska hän oli erittäin taitava maskeeraaja, hänen oli helppo komean varatalonsa ja kauniiden kasvojensa turvin tekeytyä Tarzanin kaksoisolennoksi. Ei siis ollut lainkaan ihmeellistä, jos hän petti itseään melkein yhtä menestyksellisesti, kuin hän oli pettänyt muita. Kantajien joukossa oli sellaisia, jotka olivat tunteneet mahtavan apinamiehen, ja hekin erehtyivät. He tosin kummastelivat joitakin muutoksia, sillä pienissä yksityiskohdissa hän ei käyttäytynyt Tarzanin tavoin, ja metsästäjänä hän tuotti pettymystä.

Flora Hawkes, joka oli varsin älykäs, ymmärsi ettei hänen sopinut tarpeettomasti suututtaa ketään tovereistaan, ja siksi hän antoi Estebanin tänä aamuna metsästää omalla tavallaan, vaikka toiset olivatkin tyytymättömiä hänen päätökseensä.

”Mitä väliä sillä on?” hän kysyi espanjalaisen lähdettyä

yksin metsälle. ”Hän tuskin osaisi käyttää kivääriä sen paremmin kuin keihästään ja nuoliaan. Karl ja Dick ovat oikeastaan ainoat ampujat. Heistä metsästysonnenme riippuukin tänään. Estebanin itserakkaus on saanut niin kovan kolauksen että hän saattaa yrittää kaikkensa kaataakseen riistaa — toivokaamme että hän onnistuu tänään.”

”Minä toivon että se typerys katkaisee niskansa”, Kraski sanoi. ”Hän on tehnyt tehtävänsä. Meille olisi parempi, jos pääsisimme eroon hänestä.”

Tyttö pudisti kieltävästi päätään. ”Ei, emme saa ajatella tai puhua mitään sellaista. Aloitimme tämän yhdessä, pysykäämme yhdessä loppuun asti. Jos toivot kuolemaa jollekin joukostamme, mistä tiedät etteivät toiset toivo sitä samaa sinulle?”

”Olen varma siitä että Esteban toivoo minulle kuolemaa”, vastasi Kraski. ”Paneutuessani iltaisin nukkumaan ajattelen aina että se kirottu kaveri yrittää upottaa veitsensä minuun ennen aamua. Eivätkä tunteeni häntä kohtaan tule yhtään lempeämmiksi siitä että sinä puolustat häntä. Olet alusta alkaen suosinut häntä.”

”Se ei kuulu sinulle, jos olenkin”, vastasi tyttö.

Ja sitten he lähtivät metsästämään, venäläinen tuimana ja vihasena hautoen kosta tai jotakin vielä pahempaa Estebanille. Ja samoillessaan viidakossa Estebanin pää oli täynnä kaunaa ja mustasukkaisuutta. Hänen katala mielensä oli avoin jokaiselle mahdollisuudelle, joka tarjoutuisi retkikunnan muiden miesten raivaamiseksi pois tieltä, jotta hän saisi itse pitää naisen ja kullan. Hän vihasi heitä kaikkia, näki jokaisessa mahdollisen kilpailijan Floran suosios- ta. Jokainen kuolemantapaus tietäisi että tytön suosion tavoittelijoita olisi yksi vähemmän ja että säästynyt osuus jaettaisiin jäljellä olevien kesken. Estebanin ajatukset kes-

kittyivät siis kokonaan muuhun kuin metsästykseen, johon niiden olisi pitänyt yksinomaan keskittyä, kun hän astui tiheän pensaikon läpi isolle aurinkoiselle niitylle ja joutui kasvotusten noin viidenkymmenen uljaan mustan soturin kanssa. Esteban jähmettyi pelosta vain tuokioksi, unohti tilapäisesti näyttelemänsä osan ja ajatteli ainoastaan sitä että hän oli keskellä villiä Afrikkaa yksinäisenä valkoisena miehenä kohdannut ison joukon sotaisia alkuasukkaita, ihmis-syöjiä kukaties. Tuo täydellisen vaitiolon ja toimettomuuden hetki koitui hänen pelastukseksi, sillä wazirit näkivät tuossa vaikenevassa uljaassa hahmossa rakkaan isäntänsä, joka oli luonteenomaisessa asennossaan.

”Oi, bwana, bwana”, huusi yksi satureista ja riensi hänen luokseen. ”Siinähan sinä olet, apinain Tarzan, viidakon valtiias, jonka luulimme menettäneemme. Olemme etsineet sinua ja aioimme juuri uhmata Oparin vaaroja, sillä pelkäsimme että olit uskaltanut sinne yksin ja joutunut vangiksi.”

Musta, joka oli kerran palvelijana seurannut Tarzania Lontooseen, puhui englantia murtaen. Tästä saavutuksesta hän oli tavattoman ylpeä, eikä hän koskaan laiminlyönyt tilaisuutta osoittaa taitoaan tovereilleen. Oli Mirandan onni että kohtalo oli valinnut juuri tämän mustan puhuttelemaan häntä. Vaikka hän olikin tarmokkaasti opetellut länsirannikon kantajien murretta, hänen olisi ollut kovin vaikea keskustella pitempään heidän kanssaan, ja wazirien kielestä hän ei ymmärtänyt yhtään mitään. Flora oli kertonut hänelle kaiken minkä tiesi Tarzanista, joten Esteban ymmärsi nyt joutuneensa tekemisiin apinamiehen uskollisten wazirien kanssa. Hän ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt noin uljaita mustia, noin sopusuhtaisia, voimakkaita, älykkäitä ja kasvonpiirteiltään kauniita miehiä. He

tuntuivat olevan kehitysasteikossa yhtä paljon länsirannikon mustien yläpuolella kuin nämä olivat apinain yläpuolella. Oli todellakin Esteban Mirandan onni että hän oli nopeaälyinen ja tottunut näyttelijä. Muussa tapauksessa hän olisi saattanut paljastaa pelkonsa ja pettymyksensä, kun tapasi Tarzanin uskollisen ja hurjan joukon tältä seudulta. Hän seisoi vielä hetken aikaa vaiti kooten ajatuksiaan, ja puhuessaan lopultakin hän käsitti että hänen henkensä riippui siitä, kuinka vakuuttavasti hän esiintyi. Häikäilemättömän espanjalaisen viekkaissa aivoissa oli syttynyt neronleimaus.

”Sen jälkeen kun viimeksi näin teidät, osuin valkoisiin miehiin, jotka olivat tunkeutuneet tänne aikomuksenaan ryöstää Oparin aarrekammiot. Seurasin heitä heidän leiriinsä, ja sitten palasin etsimään teitä, sillä heidän joukkonsa on suuri ja heillä on paljon kultaharkkoja, he ovat nimitäin jo käyneet Oparissa. Seuratkaa minua. Hyökkäämme heidän leiriinsä ja riistämme kullan heiltä. Tulkaa!” ja hän kääntyi palatakseen leiriin, josta oli äsken lähtenyt.

Heidän edetessään viidakkopolkua pitkin Usula, englantia puhuva waziri, käveli Estebanin rinnalla. Espanjalainen kuuli perässä tulevien satureiden puhuvan omaa kieltään, josta hän ei ymmärtänyt sanaakaan, ja hän tajusi joutuvansa kovin kiusalliseen tilanteeseen, jos häntä puhuteltaisiin wazirien kielellä, jota Tarzan tietysti ymmärsi täydellisesti. Kuunnellessaan Usulan jaarituksia hänen aivonsa työskentelivät kuumeisesti, ja sitten hän muisti kuin innoituksen kipinästä Tarzania kohdanneen onnettomuuden, josta Flora oli kertonut hänelle. Tarzan oli loukkaantunut Oparin aarrekammioissa, menettänyt muistinsa päähän osuneesta iskusta. Esteban ihmetteli oliko hän ehkä alussa mennyt liian pitkälle voidakseen panna osan näyttelemisessään

tekemänsä virheet muistinmenetyksen syyksi. Mutta hänellä ei näkynyt olevan muutakaan mahdollisuutta. Hän kääntyi äkkiä Usulan puoleen.

”Muistatko onnettomuutta, joka kohtasi minua Oparin aarrekammioissa ja jonka seurauksena menetin muistini?”

”Muistan, bwana, muistan oikein hyvin.”

”Nyt minulle sattui samanlainen tapaus. Suuri puu kaatui tielleni, ja sen kaatuessa sain oksasta iskun päähäni. En ole menettänyt muistiani kokonaan, mutta toisia asioita minun on vaikea muistaa ja joitakin olen ilmeisesti unohtanut kokonaan, sillä en muista nimeäsi enkä ymmärrä mitä muut wazirit puhuvat.”

Usula katseli häntä myötätuntoisesti. ”Oi, bwana, sinua kohdannut onnettomuus tuottaa surua Usulan sydämelle. Muistisi palaa varmaan takaisin niin kuin se palasi edellisellä kerralla, ja sillä välin toimin sinun muistinasi.”

”Hyvä”, sanoi Esteban, ”Kerro toisillekin, jotta he ymmärtäisivät, kerro että olen unohtanut myös muita asioita. Ilman teitä en olisi löytänyt kotiin, ja aistini ovat turtuneet. Mutta kuten sanoit, Usula, se menee pian ohi ja minusta tulee jälleen oma itseni.”

”Se tulee olemaan riemun hetki uskollisille wazireillesi”, vastasi Usula.

Heidän lähestyessään leiriä Miranda pyysi Usulaa käskemään tovereitaan olemaan hiljaa. Hän antoi pysähtymismerkin metsän laidassa, josta he näkivät boman ja teltat, joita puoli tusinaa askareita vartioi.

”Todettuaan ylivoimamme he eivät tee vastarintaa”, sanoi Esteban. ”Piirittäkäämme siis leiri ja annettuani merkin lähestymme sitä kaikki yhtä aikaa. Sitten sinä, Usula, puhut heille ja sanot että apinain Tarzan tulee wazireineen hakemaan varastetun kullan ja että askarien henki sääste-

tään, jos he poistuvat maasta heti eivätkä ikinä palaa.”

Jos se olisi vastannut hänen tarkoitustaan, espanjalainen olisi ollut valmis käskemään wazireja hyökkäämään leirin vartijoiden kimppuun ja tuhoamaan heidät, mutta hänen viekkaissa aivoissaan oli syntynyt älykkäämpi tuuma. Hän tahtoi että askarit näkisivät hänet wazirien seurassa ja kertoisivat muille mitä he olivat nähneet ja toistaisivat Floralle ja tämän tovereille kaiken sen mitä Esteban aikoi sanoa eräälle askarille sillä aikaa, kun wazirit ottivat haltuunsa kultaharkot.

Käskiessään Usulaa viemään miehet asemiin leirin ympärille hän samalla varoitti että he eivät saaneet näyttäytyä ennen kuin hän itse oli ilmestynyt aukealle ja vetänyt vartiossa olevien askarien huomion puoleensa. Wazirien asemiin meno kesti ehkä viisitoista minuuttia. Sitten Usula palasi ilmoittamaan Estebanille että kaikki oli valmista.

”Kun kohotan käteni, tiedät että he ovat tunnistanee minut ja te voitte edetä”, Esteban sanoi ja siirtyi hitaasti ulos aukealle. Yksi askareista näki ja tunnisti hänet Estebaniksi. Espanjalainen astui vielä muutamia askeleita lähemmäksi boma, ennen kuin hän pysähtyi.

”Olen apinain Tarzan, soturini ovat piirittäneet leirinne. Emme vahingoita teitä, jos pysytte liikkumatta.”

Hän heilutti kättään. Viisikymmentä uljasta waziria astui esiin ympäröivän viidakon suojasta. Askarit katselivat heitä selvästi pelokkaina ja hypistelivät hermostuneina kivääreitänsä.

”Älkää ampuko”, varoitti Esteban, ”tai tapamme teidät kaikki.” Hän astui lähemmäksi ja samoin tekivät wazirit, jotka olivat täydellisesti piirittäneet boman.

”Puhu heille, Usula”, sanoi Esteban ja musta astui esiin.

”Olemme wazireja ja tämä on isäntämme apinain Tarzan,

viidakon valtias. Tulimme hakemaan Tarzanin kullan, jonka olette ryöstäneet Oparin aarekammioista. Säästämme tällä kertaa henkenne sillä ehdolla että poistutte maasta ettekä enää ikinä palaa. Mutta toimittakaa tieto tästä isännillenne. Kertokaa heille että Tarzan ja hänen wazirinsa pitävät teitä silmällä. Pudottakaa aseenne maahan.”

Iloiten siitä että he pääsivät näin vähällä, askarit noudattivat Usulan käskyä, ja hetkistä myöhemmin wazirit tunkeutuivat bomaan ottamaan haltuunsa kultaharkot. Sillä aikaa Esteban meni sen askarin luo, jonka hän tiesi osaavan vähän englantia.

”Vie isännällesi terveisiä että hän saa kiittää Tarzania tämän armeliaisuudesta, sillä tänne tunkeutumisesta ja aarteiden varastamisesta Tarzan on ottanut vain yhden hengiltä. Hän on surmannut miehen, joka on esiintynyt Tarzanina. Vien hänen ruumiinsa mukaani ja syötän sen leijonille. Sano isännällesi että Tarzan antaa anteeksi senkin, että hänet yritettiin myrkyttää silloin, kun hän kävi leirisänne, mutta tämä vain sillä ehdolla että isäntäsi pysyvät poissa Afrikasta eivätkä paljasta Oparin salaisuutta muille. Tarzan ja wazirit valvovat ettei kukaan pääse Afrikkaan heidän tietämättään. Kerro isännillesi että tiesin heidän tulostaan jo ennen kuin he lähtivät Lontoosta.”

Kultaharkkojen haltuunottaminen vei wazireilta vain muutamia minuutteja aikaa, ja he olivat poistuneet viidakoon Tarzanin kanssa, ennen kuin askarit ennättivät toipua heidän ilmestymisensä aiheuttamasta yllätyksestä.

Vasta myöhään iltapäivällä Flora ja neljä valkoista miestä palasivat metsältä onnellisten ja nauravien mustien piiritäminä. Retki oli ollut antoisa.

”Sinun johdollasi onni näkyy hymyilevän meille, Flora”, sanoi Kraski. ”Meillä on lihaa moneksi päiväksi. Kun mus-

tat nyt saavat syödä vatsansa täyteen, heidän pitäisi pystyä marssimaan hyvin.”

”Minäkin myönnän että tilanne näyttää valoisemmalta”, sanoi Bluber.

”Hitto soikoon, kyllä näyttää. Flora on totisesti terävä tyttö”, sanoi Throck.

”Mitä pirua tuo on? Mikä noita riivattuja oikein vaivaa?” kysyi Peebles ja osoitti boma, joka oli tullut näkyviin ja josta askarit juoksivat heitä vastaan kiihtyneesti pälpätäten.

”Apinain Tarzan kävi täällä. Hän kävi täällä wazireineen — heitä oli tuhat julmettua soturia, ja vaikka panimme kampoihin, ne nujersivat meidät, ottivat kullan ja lähtivät tiehensä. Apinain Tarzan puhui minulle outoja ennen kuin hän poistui. Hän sanoi surmanneensa yhden joukostanne, sen, joka oli rohjennut kutsua itseään apinain Tarzaniksi. Emme ymmärrä sitä. Mies lähti yksin metsälle silloin kun tekin lähditte, ja hän palasi pian mukanaan tuhat soturia. Hän vei kaiken kullan ja uhkasi surmata meidät ja teidät myös, jos ikinä palaatte tähän maahan.”

”Mitä, mitä, onko kulta poissa?” huudahti Bluber. ”Voi! Voi!” Ja sitten kaikki alkoivat kysellä yhtä aikaa, kunnes Flora käski heidän olla hiljaa.

”Tule”, hän sanoi askarien johtajalle, ”mennään bomaan ja sitten kerrot minulle hitaasti ja perusteellisesti mitä täällä on tapahtunut lähtömme jälkeen.”

Tyttö kuunteli tarkkaavaisena hänen kertomustaan ja kuulusteli häntä moneen kertaan yksityiskohdista. Lopulta hän antoi miehen poistua. Sitten hän kääntyi toveriensa puoleen.

”Minulla on nyt selvä kuva tapahtumista”, hän sanoi. ”Tarzan toipui antamastamme huumausaineesta. Sitten

hän seurasi meitä waziriensa kanssa, sieppasi Estebanin ja surmasi tämän, löysi leirimme ja vei kullan mennessään. Meillä pitäisi todellakin olla onnea, jos tahdomme päästä Afrikasta hengissä.”

”Voi surkeutta. Mikä saastainen roisto!” Bluber melkein kirkui. ”Hän varasti kaiken kullan meiltä, ja kaupan päälliseksi menetämme vielä kaksituhatta puntaa.”

”Suu kiinni, senkin pelkuri”, murautti Throck. ”Ellei sinua ja tuota näyttelijää olisi ollut, tällaista ei olisi ikinä tapahtunut. Olemme kurjassa jamassa siksi että Esteban kerskaili metsästystaidollaan eikä kuitenkaan kyennyt kaatamaan yhtään riistaa ja sinä taas pidit kiinni kirotuista puolista penneistä. Olemme kieltämättä kurjassa jamassa. Parasta mitä Tarzan kehveli on ikinä tehnyt on Estebanin nitistäminen. On kirotun ikävää ettet sinä joutunut kokemaan samaa kohtaloa, minun tekee totisesti mieli viiltää kurkkusi auki.”

”Älä rähise, Dick”, karjaisi Peebles. ”Se ei nähdäkseni ollut kenenkään syytä. Puhumisen sijasta meidän pitäisi lähteä Tarzanin perään hakemaan takaisin sitä kirottua kultaa.”

Flora Hawkes nauroi. ”Siihen meillä ei ole pienintäkään mahdollisuutta. Tunnen sen Tarzan-herran. Emme pärjäisi hänelle, vaikka hän olisi aivan yksin. Mutta nyt hänellä on joukko wazireja mukanaan eikä koko Afrikasta löydy heitä parempia satureita. He taistelisivat hänen puolestaan viimeiseen mieheen. Kerro Owazalle että aiot lähteä apinain Tarzanin ja wazirien jäljille sieppaamaan kullan heiltä, niin saat nähdä kuinka pian viimeinenkin kantaja häipyy meiltä. Pelkkä Tarzanin nimen mainitseminen näille länsirannikon mustille lyhentää heidän ikäänsä vuodella. He asettuisivat mieluummin silmätysten paholaisen kanssa. Olemme menet-

täneet pelin emmekä voi muuta kuin lähteä maasta ja kiittää onneamme, jos pääsemme pois hengissä. Apinamies pitää meitä silmällä. En hämmästyisi lainkaan, jos hän tarkkailisi meitä juuri tällä hetkellä.” Floran toverit näkyivät pelästyvän ja loivat hermostuneita silmäyksiä viidakoon. ”Hän ei ikinä päästäisi meitä takaisin Opariin hakemaan toista erää, vaikka pystyisimmekin suostuttelemaan kantajamme palaamaan sinne.”

”Kaksituhatta puntaa, kaksituhatta puntaa!” uikutti Bluber. ”Ja lisäksi vielä tämä puku, joka maksoi minulle kaksikymmentäyksi puntaa ja jota en voi käyttää Englannissa muualla kuin naamiaisissa, joihin en koskaan mene.”

Kraski oli vaieten tuijottanut maahan ja kuunnellut muita. Nyt hän nosti päätään. ”Olemme menettäneet kulan ja joudumme käyttämään loputkin kahdestatuhannesta punnastamme ennen kuin pääsemme takaisin Englantiin. Retkemme on toisin sanoen koitunut täydelliseksi tappioksi. Vaikka muut tyytyisivätkin palaamaan tyhjin taskuin, minä en siihen tyydy. Afrikasta löytyy muutakin kuin Oparin kultaa, eikä ole mitään syytä miksi emme poistuesamme täältä veisi mukanamme jotakin sellaista, joka korvaa uhraamamme ajan ja rahansijoituksen.”

”Mitä tarkoitat?” kysyi Peebles.

”Olen keskustellut aika paljon Owazan kanssa yrittäessäni oppia mustien hassua kieltä ja olen tutustunut melko hyvin siihen vanhaan roistoon. Häntä kierompaa miestä tuskin löytyy, ja jos hänet hirtettäisiin jokaisesta suorittamastaan murhasta, hänellä pitäisi olla useampi henki kuin kissalla. Hän on joka tapauksessa sangen ovela mies ja hän on kertonut minulle muutakin kuin pelkkiä juttuja – ja kuulemani perusteella uskallan väittää että jos lyöttäydymme yhteen hänen kanssaan, voisimme lähteä Afrikasta mu-

kanamme sievoinen saalis. Omasta puolestani en ole vielä tyystin luopunut Oparin kullasta. Se mikä on menetetty on menetetty, mutta aarrekammioihin jäi vielä paljon kulta, ja toivuttuamme tästä iskusta aion lähteä hakemaan osani.”

”Entä siitä toisesta asiasta? Kuinka Owaza voisi auttaa meitä?” kysyi Flora.

”Täällä päin liikkuu pieni joukko arabeja, jotka ryöstävät orjia ja norsunluuta. Owaza tuntee heidän toiminta-alueensa ja tietää heidän pääleirinsä sijainnin. Heitä ei ole kovin monta, ja heidän mustat palvelijansa ovat melkein kaikki orjia, jotka kääntyisivät heitä vastaan tuossa tuokiossa. Olen ajatellut näin: Meillä on kyllin iso joukko voidaksemme nujertaa heidät ja riistää heiltä norsunluun heidän orjiensa avulla. Orjista emme välitä, niistä emme hyötyisi mitään, joten voimme vallan hyvin luvata heille vapauden palkkiona heidän avustaan, ja Owazalle ja hänen joukolleen voimme luvata osuutta norsunluuhun.”

”Mistä tiedät että Owaza auttaa meitä?” kysyi Flora.

”Tiedämpä hyvinkin, sillä ehdotus on tullut häneltä”, vastasi Kraski.

”Minusta se kuulostaa hyvältä. En tahtoisi palata kotiin tyhjin käsin”, sanoi Peebles. Ja muutkin hyväksyivät suunnitelman kukin vuorollaan.

11. OUTOA SUITSUTUSTA

Kantaessaan kuollutta Bolgania gomanganien kylästä Tarzan suuntasi askeleensa sille rakennukselle, jonka hän oli nähnyt vuoren harjanteelta. Ihmisen uteliaisuus voitti eläimelle luontaisen varovaisuuden. Hän kulki vastatuuleen, ja vainu joka kantautui hänen sieraimiinsa kertoi hänelle että hän lähestyi Bolganien asutusta. Gorillamiesten hajuun sekoittui gomanganien ja kypsytetyn ruoan hajuja sekä saavistuksen verran jotakin erittäin voimakasta tuoksua, jota apinamies ei osannut yhdistää muuhun kuin palavaan suitsutukseen, vaikka ajatus että sellainen tuoksu voisi nousta Bolganien asumuksista tuntuikin mahdottomalta. Ehkä se tuli siitä suuresta rakennuksesta, jonka hän oli nähnyt, rakennuksesta, joka oli ihmisten pystyttämä ja jossa ihmisiä ehkä vieläkin asui, vaikkei hän ollut kertakaan erottanut valkoisten ihmisten hajua sieraimiinsa kantautuvista monenlaisista hajuista.

Kun Tarzan alati voimistuvasta Bolganien hajusta ymmärsi että hän lähestyi otuksia, hän kiipesi taakkoineen puuhun voidakseen paremmin välttää joutumasta kiinni. Pian hän näki edessä olevien lehvien lomasta korkean muurin ja sen takana oudon, salaperäisen arkkitehtonisen tuomuksen ääriviivat. Tuo epätodelliselta näyttävä rakennusryhmä oli kuin temmattu toisesta maailmasta, ja sen muurien takaa kantautuivat Bolganien ja Numan hajut sekä suitsutuksen käryä. Viidakko oli raivattu muurin ympäriltä noin viidentoista askeleen leveydeltä, joten puiden oksat eivät ulottuneet pihalle. Tarzan siirtyi mahdollisimman lähelle, mutta pysytteli sentään lehvien suojassa. Hän oli valinnut tähystyspaikan, joka oli niin korkealla että hän pystyi näkemään muurin yli.

Alueella oli erittäin suuri rakennus, jonka eri osat ilmeisesti oli rakennettu eri aikoihin ja ilman minkäänlaista yhtenäisyyden tavoittelua. Näin oli syntynyt rykelmä toisiinsa liittyviä rakennuksia ja torneja, jotka kaikki olivat erilaisia. Silti kokonaisuus tuntui vähän omituiselta mutta aika miellyttävältä. Rakennus sijaitsi noin kolme metriä korkealla korokkeella, joka oli reunustettu graniittisella aidalla ja jolta leveät portaat johtivat alas maan tasalle. Rakennuksen ympärille oli istutettu pensaita ja puita, joista jotkut näyttivät erittäin vanhoilta. Yksi valtavan iso torni oli melkein kokonaan peitetty norsunluulla. Kaikkein silmiinpistävin piirre oli kuitenkin rakennuksen runsas ja loistelas koristelu. Hiottuun graniittiin oli istutettu suuritöisiä kulta- ja timanttimosaiikkeja. Tuhansia välkkyviä kiviä säteili sen julkisivulta, minareeteilta, kupoleilta ja torneilta.

Muurin rajaama noin kahdeksan hehtaaria käsittävä alue oli rakennettu melkein täyteen. Penger, jolle päärakennus oli pystytetty, oli varattu jalkakäytäviä, kukkaistutuksia ja koristepuita varten, ja Tarzanin näköpiirissä oleva penkereen vierusalue oli viljelyksessä. Kasvitarhassa ja terassilla näkyi samanlaisia alastomia mustia kuin kylässä, jonne hän oli jättänyt Lan. Joukossa oli sekä miehiä että naisia. He hoitivat viljelyksiä. Joukossa oli myös useita gorillan kaltaisia otuksia, samanlaisia kuin Tarzanin kylässä tappama. Mutta ne eivät tehneet työtä, vaan näkyivät pikemminkin jakavan ohjeita mustille, joita ne kohtelivat tyyneästi, jopa julmasti. Noilla gorillamiehillä oli runsaasti samanlaisia heijäjä kuin sillä, jonka ruumis nyt lepäsi oksan tyvessä apinamiehen takana.

Tarzanin katsellessa kiinnostuneena alapuolellaan olevaa näkymää kaksi Bolgania astui ulos pääoven suuresta holvis-

ta, joka oli lähes kymmenen metriä leveä ja ehkä seitsemän metriä korkea. Kummallakin oli otsavyöt, joissa törrötti pitkiä valkoisia sulkia. Tultuaan ulos ne asettuivat holvin eteen sen kummallekin puolelle, käpristivät kouransa suun ympärille ja päästivät ilmoille sarjan kimeitä huutoja, jotka toivat mieleen trumpetin toivotuksen. Mustat lopettivat heti työnsä ja riensivät penkereeltä kasvitarhaan johtavien portaiden alapäähän. Siellä he asettuivat riviin portaikon kummallekin puolelle ja aivan samalla tavalla Bolganit asettuivat riviin muodostaen kujan porttiholvista portaille. Pian rakennuksen sisältä kuului uusia trumpetin kaltaisia toitoituksia, ja hetkistä myöhemmin Tarzan näki kulkueen tulevan ulos. Ensimmäisinä astui neljä Bolgania rinnakkain. Jokaisella niistä oli koristeellinen sulkapäähine, ja jokainen kantoi edessään suurta nuijaa pystyssä. Niiden takana tuli kaksi trumpetistia ja viiden askeleen päässä näistä valtava mustaharjainen leijona, jota neljä vankkaa mustaa talutti kahlehdittuna. Heitä oli kaksi kummallakin puolella, ja he pitelivät käsissään pedon välkkyvään timanttiseen kaulanauhaan kiinnitettyjä kultaisia ketjuja. Leijonan perässä asteli kaksikymmentä Bolgania neljä rinnakkain. Ne kanotoivat keihäitä, mutta Tarzan ei tiennyt pitikö keihäiden suojata leijonaa ihmisiltä vai ihmisiä leijonalta.

Kujan muodostaneiden Bolganien asenteesta kuvastui suurta kunnioitusta, sillä ne taivuttivat vartalonsa syvään kumarrukseen Numan kulkiessa niiden ohi. Kulkue pysähtyi portaiden yläpäähän, ja silloin alapäähän järjestäytyneet gomanganit lankesivat polvilleen ja painoivat otsansa maahan. Numa oli ilmeisesti vanha leijona, se katseli uljaana maassa makaavia ihmisiä. Numan häijyissä silmissä näkyi lasimainen kiilto sen paljastaessa hampaansa hurjaan irvisykseen, ja syvältä sen kurkusta kohosi uhkaava karjahdus,

jonka kuullessaan gomanganit vapisivat todellisesta pelosta. Apinamiehen otsa painui mieltävästi ryppyihin. Hän ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt ihmisten alentuvan tuolla tavalla pedon edessä. Kulkue jatkoi matkaansa laskeutuen portaita alas ja kääntyi oikealle kasvitarhan läpi johtavalle polulle. Kulkueen mentyä gomanganit ja Bolganit nousivat jatkamaan keskeytyneitä töitään.

Tarzan pysytteli piilossa tarkkaillen aluetta ja yrittäen keksiä selityksiä sille merkilliselle nurinkuriselle tilanteelle, jonka todistajaksi hän oli joutunut. Leijona seuralaisineen oli kääntynyt palatsin kulman taakse ja kadonnut näkyvistä. Mitä Numa merkitsi näille oudoille otuksille? Mitä leijona edusti? Miksi lajien järjestys oli käännetty päälaelleen? Täällä ihminen oli huonommassa asemassa kuin ihmisapinat, ja Numalle osoitetusta kunniasta saattoi päätellä että kaikkien yläpuolella oli oikea peto — hurja raatelija.

Numan kadottua palatsin itäkulman taakse Tarzan oli pohtinut näitä kysymyksiä ja jatkanut tarkkailuaan noin viidentoista minuutin ajan, kun hänen huomionsa kohdistui rakennuksen toiseen päähän, josta kuului kimeitä trumpe-
tin toivotuksia. Hänen kääntäessään katseensa sinne päin kulkue tuli taas näkyviin ja lähestyi portaita, joita myöten se oli laskeutunut puutarhaan. Heti kun kimeä toivotus kantautui gomanganien ja Bolganien korviin, nämä asettuivat entisille paikoilleen portaiden ala- ja yläpäähän, ja Numalle osoitettiin jälleen kunniaa sen palatessa uljaana rakennukseen.

Apinain Tarzan haroi tuuheaa sotkuista tukkaansa, mutta lopulta hänen oli kuitenkin ymmällään pudistettava päätään — hän ei keksinyt mitään selitystä näkemälleen. Hänen uteliaisuutensa oli kuitenkin herännyt, hän päätti tutkia palatsia ja sen ympäristöä tarkemmin ennen kuin

lähtisi etsimään ulospääsytieta laaksosta.

Jättäen Bolganin ruumiin sinne, mihin hän oli sen pannut, Tarzan lähti hitaasti kiertämään rakennusta tarkastellakseen sitä joka puolelta ympäröivän metsän suojasta. Sen arkkitehtuuri oli joka puolelta yhtä erikoinen. Hän totesi myös että kasvitarha ulottui kaikkialle lukuunottamatta eteläistä sivua, jossa oli vuohikarsinoita ja häkkeitä suurille kanaparville. Siellä oli myös useita satoja samanlaisia keinuvia mehiläispesien kaltaisia majoja, jollaisia hän oli nähnyt alkuasukkaiden kylässä. Hän oletti että mustat orjat, jotka suorittivat kaikki raskaat ruumiilliset työt, asuivat noissa majoissa.

Pihaa ympäröivässä korkeassa graniittimuurissa oli yksi ainoa portti palatsin itäisen sivun kohdalla. Portti oli tavattoman iso ja lujatekoinen. Se oli ilmeisesti rakennettu kestämään suurten ja hyvin aseistettujen joukkojen hyökkäyksiä. Se näytti niin vahvalta että apinamies arveli että se oli tarkoitettu suojaamaan puolustajia muurinmurtajilla varustettujen joukkojen hyökkäyksiltä. Tuntui varsin epätodennäköiseltä että sellaisia joukkoja oli esiintynyt näillä seuduilla historiallisella ajalla. Tästä Tarzan teki sen johtopäätöksen että muuri ja portti olivat äärettömän vanhaa perua, luultavasti unohtuneen Atlantiksen aikakaudelta. Ne olivat ehkä suojanneet Timanttialatsin rakentajia niiltä hyvin aseistetuilta joukoilta, jotka olivat tulleet Atlantikselta asuttamaan Keski-Afrikkaa ja työskentelemään Oparin kultakaivoksissa.

Vaikka muurista, portista ja palatsista näki että ne olivat äärettömän vanhoja, ne olivat kuitenkin niin hyvässä kunnossa, että täällä ilmeisesti yhä asui järkeviä, älyllisiä olennoja. Tarzan oli nähnyt että uusi torni oli rakenteilla alueen eteläpäässä. Bolganien johdolla joukko mustia hakkasi ja

sovitti yhteen graniittilohkareita.

Tarzan oli pysähtynyt palatsin itäpuolelle portin lähellä olevaan puuhun tarkkailemaan vanhan holvin läpi kulkevia, ja tällöin hän näki ison joukon voimakkaita gomanganeja ilmestyvän metsästä ja menevän pihaan. Kahden seipään väliin levitetyissä taljoissa tämä joukko kantoi karkeasti hakattuja graniittilohkareita, neljä miestä jokaista lohkaretta kohti. Kaksi tai kolme Bolgania kulki kantajien vieressä, ja jonon alku- ja häntäpäässä kulki mustien soturien osasto aseinaan sotakirveitä ja keihäitä. Mustat kantajat ja Bolganit toivat apinamiehelle elävästi mieleen aasikaravaanin, joka sokeasti tottelee ajajiaan. Jos joku jättäytyi jälkeen, häntä pistettiin keihään kärjellä tai piestiin keihään varrella. Mustille ei kuitenkaan osoitettu sen suurempaa julmuutta kuin kuormajuhdille yleensä kaikkialla maailmassa, eivätkä mustat tuntuneet kärsivän siitä sen enempää kuin taakkajensa alla ponnistelevien ja toisiinsa kytkettyjen muulien jono. Mustat käyttäytyivät joka suhteessa kuin mykkä karjalauma. He työntyivät hitaasti sisään portista ja katosivat näkyvistä.

Vähän myöhemmin metsästä tuli toinenkin joukko. Siihen kuului ainakin viisikymmentä Bolgania ja sata mustaa soturia, joilla kaikilla oli keihäät ja sotakirveet. Aseistettujen keskellä astui neljä jäntevää miestä kantaen pienille paareille sijoitettua koristeellista arkkua, jolla oli pituutta noin 120 senttiä sekä korkeutta ja leveyttä noin 60 senttiä. Itse arkku oli jotain tummaa säänsyövyttämää puuta, heloitukset ja kulmavahvistukset näyttivät olevan puhdasta kultaa runsain timanttiupotuksin. Tarzan ei tietenkään voinut aavistaa mitä arkku sisälsi, mutta varovaisuustoimenpiteistä, joihin sen suhteen oli ryhdytty, näki että siinä oli jotakin erittäin arvokasta. Arkku kannettiin palatsin koil-

liskulmalla sijaitsevaan korkeaan norsunluulla päällystettyyn torniin. Vasta nyt Tarzan huomasi että tornissa oli yhtä isot ja vahvat portit kuin ulkomuurissa.

Heti kun Tarzanille tarjoutui tilaisuus heilauttaa itsensä kenenkään näkemättä viidakkopolun yli, hän palasi siihen puuhun, jonne oli jättänyt Bolganin ruumiin. Heitettyään sen olalleen hän palasi polun varteen portin lähetyville. Käyttäen hyväkseen tilaisuutta, jolloin ketään ei näkynyt, hän pudotti ruumiin maahan mahdollisimman lähelle porttia.

”Arvatkoot nyt kuka surmasi niiden toverin”, apinamies ajatteli.

Kulkiessaan kaakkoon päin Tarzan lähestyi Timanttitalatin takana olevia vuoria. Hänen täytyi usein kiertää alkuasukaskylä ja pysytellä poissa metsässä ristiin rastiin kulkevien Bolgani-ryhmien tieltä. Myöhään iltapäivällä hän saapui kukkulalle, josta oli vapaa näköala takana oleville vuorille — karuille kallioille, joiden äkkijyrkät huiput kohosivat korkealle metsärajan yläpuolelle. Suoraan edessään hän näki selvästi merkityn polun, joka vei kanjonin läpi ylöspäin vuoren harjanteelle. Maastotiedustelu oli varmaan yhtä hyvä aloittaa tästä kuin jostakin muualta. Todettuaan että tie oli vapaa apinamies tuli alas puusta. Käyttäen hyväkseen polkua reunustavaa aluskasvillisuutta hän eteni äänettömästi mutta nopeasti ylös vuorille. Hänen täytyi enimmäkseen puikkelehtia tiheiköissä, sillä gomanganit ja Bolganit liikkuvat polulla yhtenäen, menivät vuorille päin tyhjin käsin ja palasivat kantaen graniittilohkareita. Hänen edettyään ylemmäksi rinteelle tiheä aluskasvillisuus vaihtui harvahkoksi pensaikoksi, ja eteneminen oli paljon helpompaa, mutta ilmitulon vaara suurempi. Tarzanin viidakkotietoutta hallitsevat eläimelliset vaistot auttoivat häntä

kuitenkin piiloutumaan paikkoihin, joista joku toinen ei olisi löytänyt suojaa. Rinteen puolivälissä polku kulki kaupan rotkon läpi, jonka rosoiset graniittiseinät olivat vain kuuden askeleen päässä toisistaan. Sieltä ei löytyisi minikäänlaista piilopaikkaa. Apinamies tajusi ettei hän voinut mennä sinne paljastamatta itseänsä. Hän vilkaisi ympärilleen ja totesi voivansa päästä kiertoteitse rotkon toiseen päähän, jonka louhikko sekä kitukasvuiset puut tarjoaisivat riittävän suojan hänelle. Sieltä hän ehkä saisi paremman käsityksen siitä, miltä polku näytti edempänä.

Tarzan ei erehtynyt, sillä saavuttuaan tähystyspaikalle, joka sijaitsi korkealla polun yläpuolella, hän näki että vuorella oli edessäpäin syvä tasku, jonka ympärillä oleviin kallioihin oli puhkaistu lukemattomia aukkoja, jotka tuskin voivat olla muuta kuin tunnelinsuu. Kömpelöt puiset tikkaat johtivat alimpiin aukkoihin. Toisista aukoista riippui köysiä, joihin oli tehty solmuja. Noista tunneleista ilmestyi miehiä kantaen pienissä säkeissä maata, joka tyhjennettiin rotkon läpi virtaavan puron varrella sijaitsevaan kasaan. Siellä toiset mustat huuhtoivat maan Bolganien valvonnan alaisina, mutta Tarzan ei osannut arvata mitä he toivoivat löytävänsä tai mitä he löysivät.

Kalliotaskun yhdellä seinustalla oli paljon mustia louhimassa graniittia, joka oli toistuvasti irrotettu siten että taskun pohjasta kallion laelle oli syntynyt sarja penkereitä, joilla alastomat mustat raatoivat alkeellisilla työkaluilla villien Bolganien johdolla. Tarzan käsitti kivien louhinnan tarkoituksen, mutta hän ei ollut varma siitä mitä tunnelista tuotiin, vaikka kullanhuuhdonta juolahikin ensimmäisenä hänen mieleensä. Mutta mistä timantit tulivat? Eivät ainakaan näistä kiinteistä graniittikallioista.

Muutamien minuuttien havaintojen perusteella Tarzan tuli siihen tulokseen että metsästä johtanut polku päättyi tähän kalliotaskuun, ja siksi hän lähti kiertämään sitä ylöspäin etsiäkseen vuoriston läpi johtavaa solaa.

Apinamies kulutti lopun päivää ja melkein koko seuraavan päivän etsien tältä suunnalta ulospääsyä laaksosta, mutta lopulta hänen oli todettava joutuneensa aina paljaiden pystysuoraan kohoavien graniittiseiniin eteen, joita ylös ei edes hän pystynyt kiipeämään. Hän ulotti tutkimuksensa kalliotaskun etelä- ja itäpuolelle, mutta tulokset olivat aina yhtä masentavia, ja lopulta hän palasi metsään, jonne hän saapui pimeän tultua. Hän oli päättänyt pyrkiä pakenemaan Lan kanssa Oparin laakson kautta.

Aurinko oli juuri noussut, kun Tarzan saapui alkuasukskylään, jonne hän oli jättänyt Lan. Samassa kun hän sai kylän näkyviinsä, hän ymmärsi että jotakin oli tapahtunut, sillä portti oli selällään. Aitauksessa ei näkynyt ainoatakaan elonmerkkiä, eikä kukaan vauhdittanut keinuvia majoja liikkumisellaan. Peläten väijytystä Tarzan suoritti huolellisen tiedustelun ennen kuin hän meni kylään. Hänen tarkat aistinsa totesivat pian että kylä oli ollut tyhjillään vuorokauden verran. Hän riensi Lalle osoitettuun majaan, kiipesi nopeasti köyttä ylös ja tarkisti majan sisältä — se oli tyhjä eikä ylipapittaresta näkynyt jälkeäkään. Laskeuduttuaan maahan apinamies aloitti perusteellisen tutkimuksen saadakseen selville asukkaiden ja Lan kohtalon. Hän oli jo tutkinut useita majoja, kun hänen tarkat silmänsä havaitsivat ylimääräistä liikettä vähän kauempana olevassa asumuksessa. Tarzan riensi paikalle ja totesi ettei majan pohjassa olevasta aukosta riippunut köyttä. Hän pysähtyi katsomaan ylöspäin, mutta aukon läpi ei näkynyt muuta kuin majan katto.

”Gomangani, minä täällä, apinain Tarzan. Tule kerto-
maan minulle mitä tovereillesi on tapahtunut ja myös
kumppanilleni, jonka jätin tänne soturienne vastuulle.”

Vastausta ei kuulunut, ja Tarzan kutsui taas, sillä hän oli
varma siitä että joku piileksi majassa.

”Tule alas, tai minä tulen hakemaan sinut.”

Vastausta ei kuulunut vielääkään. Tuima hymy kohosi
apinamiehen huulille, kun hän tempasi metsästysveitsen
tupestaan ja pani sen hampaattensa väliin. Kissamaisella
loikkauksella hän tavoitti aukon, sai otteen sen reunoista
ja veti itsensä ylös majaan.

Jos hän oli odottanut vastarintaa, hän pettyi. Alkuun
hän ei nähnyt ketään hämärässä majassa, mutta kun hänen
silmänsä tottuivat heikkoon valoon, hän erotti lehti- ja
ruohokasan majan seinän vierustalta. Hän meni tuolle ka-
salle ja paljasti sen alta kauhistuneena kyyristyvän naisen.
Tarttuen naista olkapäähän hän veti tämän istumaan.

”Mitä on tapahtunut? Missä kyläläiset ovat? Missä on
kumppanini?”

”Älä tapa minua! Älä tapa! Minä en tehnyt sitä, se ei
ollut minun syytäni.”

”En tapa sinua. Sinulla ei ole mitään hätää, jos kerrot
minulle totuuden.”

”Bolganiit veivät heidät. Ne tulivat samana päivänä kuin
sinäkin. Aurinko oli jo alhaalla ja ne olivat kovin vihaisia,
sillä ne olivat löytäneet toverinsa ruumiin Timanttitalatsin
portin edestä. Ne tiesivät sen lähteneen meidän kylääm-
me eikä kukaan ollut tavannut sitä elossa sen jälkeen,
kun se oli poistunut talatsista. Niinpä ne tulivat uhkaa-
maan ja kiduttamaan heimolaisiani, ja lopulta soturit ker-
toivat niille kaiken. Minä piilouduin. En tiedä miksi ne
eivät löytäneet minua. Poistuessaan ne veivät kaikki muut

mukaansa, kumppanisi myös. Heimolaiseni eivät ikinä pala.

”Luuletko että Bolganit surmaavat heidät?” kysyi Tarzan.

”Luulen, sillä ne surmaavat kaikki, jotka eivät ole niille mieliksi.”

Yksin ja vapautuneena velvollisuudesta huolehtia Lasta Tarzanin olisi ollut helppo paeta Oparin laakson kautta yöllä ja päästä rajakallioiden toiselle puolelle turvaan. Mutta ehkä sellainen ajatus ei edes juolahtanut hänen mieleensä. Kiitollisuus ja uskollisuus olivat luonteenomaisia piirteitä apinamiehessä. La oli pelastanut hänet kiihkomielisen kansansa vehkeilyltä, mutta saanut maksaa siitä kalliisti, hän oli menettänyt asemansa ja valtansa, rauhansa ja turvallisuutensa. Hän oli vaarantanut henkensä Tarzanin takia ja lähtenyt maanpakoon. Tarzan ei tyytynyt tietoon että Bolganit olivat siepanneet Lan surmataksaan tämän. Hänen täytyi ottaa selvää elikö La vielä, ja jos La eli, apinamies tahtoi koko tarmollaan yrittää vapauttaa ylipapittaren ja auttaa tätä pakenemaan tässä laaksossa uhkaavia vaaroja.

Tarzan kulutti päivän suorittamalla tiedustelua palatsin ulkopuolelta ja vaanimalla tilaisuutta päästä sisään joutumatta kiinni. Sitä hän ei kuitenkaan saanut, sillä ulkopihalla oli aina gomanganeja ja Bolganeja. Mutta iltahämärissä suuri portti suljettiin ja majojen ja palatsin asukkaat menivät sisään asettamatta ainoatakaan vartijaa, mikä todisti etteivät Bolganit pelänneet hyökkäystä. Ja tämä taas osoitti että gomanganien alistaminen oli ollut täydellinen. Palatsin mahtavat muurit todistivat siis että asukkaiden rauhaa ja turvallisuutta oli uhattu vain joskus muinaisuudessa jonkun mahtavan mutta nyt sukupuuttoon kuolleen vihollisen taholta.

Pimeän laskeuduttua Tarzan meni portille, heitti ruohoköytensä silmukan portinpielen pylvään päässä olevaan leijonaveistokseen ja kiipesi nopeasti muurin päälle, josta hän pudottautui alas pihalle. Varatakseen itselleen mahdollisuuden nopeaan pakoon, jos hän sattuisi löytämään Lan, hän aukaisi portin salvat ja työnsi portin auki. Sitten hän hiipi salaa norsunluulla päällystetyn itäisen tornin luo, josta hän päivällä suorittamansa tiedustelun perusteella arveli pääsevänsä helpoimmin palatsiin. Hänen suunnitelmansa onnistuminen riippui kovin paljon tornin seinällä melkein huippuun asti kasvavan muratin iästä ja vahvuudesta. Hän tunsu suurta helpotusta todettuaan että se kestäisi hänen painonsa.

Palatsialueen ulkopuolella olevista puista hän oli nähnyt lähellä tornin huippua sijaitsevan avoimen ikkunan, joka ei ollut varustettu ristiolla, niin kuin muut ikkunat palatsin tässä osassa. Hämäävä valo loisti monista tornin ja palatsin ikkunoista. Välttää näitä valoisia aukkoja Tarzan kiipesi nopeasti mutta varovasti ilman ristikkoa olevalle ikkunalle. Päästyään sen luokse hän kurkisti ikkunalaudan yli ja riemuitsi siitä että kammio oli pimeä. Tämän takia hän ei voinut nähdä mitä siellä oli. Hän hivuttautui varovasti ikkunalaudalle ja ryömi sisään. Hapuillen pimeässä hän kiersi huonetta, jonka kalustukseen kuului erikoinen veistoksen koristettu vuode, pöytä ja pari penkkiä. Vuoteella oli kudottuja kankaita pehmeiksi parkittujen antilooppi- ja leoparditalojen peitteenä.

Ikkunaa vastapäätä oli suljettu ovi. Tätä hän aukaisi hitaasti ja äänettömästi niin paljon että hän kapeasta raosta pääsi näkemään hämärästi valaistuun käytävään tai pyöreään aulaan. Sen keskellä oli pyöreä aukko, jonka halkaisija oli alun toista metriä ja jonka läpi kulki suora tanko, johon

oli kiinnitetty lyhyitä poikkipuolia jalanmitan päähän toistaan. Tikkaat jatkuivat katossa olevan aukon läpi — tämä oli ilmeisesti alkeellinen porraskäytävä, jonka kautta pääsi tornin eri kerroksiin. Sen ympärillä oli kolme tukipylvästä. Pyöreätä aulaa reunustivat samanlaiset ovet kuin se, joka johti siihen huoneeseen, missä Tarzan oli.

Kun apinamies ei kuullut ääniä eikä nähnyt mitään merkkiä muista olennoista, hän aukaisi oven ja astui aulaan. Hänen sieraimensa täyttyivät nyt samasta voimakkaasti tuoksuvasta suitsutuksesta, joka oli lehahtanut häntä vastaan, kun hän saapui ensimmäistä kertaa palatsin läheisyyteen muutamia päiviä sitten. Täällä tornissa se kuitenkin tuntui paljon voimakkaampana peittäen käytännöllisesti katsoen alleen kaikki muut hajut ja aiheuttaen apinamiehelle melkein voittamattomia vaikeuksia löytää Lata. Kun hän katseli tässä kerroksessa näkyviä ovia, tehtävä tuntui suorastaan mahdottomalta. Kuinka hän voisi yksin tutkia tämän suuren tornin, kun hän ei voinut turvautua haju-aistiinsa ja kun hänen täytyi varoa joutumasta kiinni.

Apinamiehen itseluottamus ei suinkaan perustunut sokeaan itserakkauteen. Hän tunsu omat mahdollisuutensa ja tiesi että hänen olisi vaikea selviytyä muutamastakin Bolganista, jos ne yllättäisivät hänet omassa palatsissaan, jonka ne tunsivat hyvin mutta joka oli hänelle vieras. Tarzanilla oli takanaan avoin ikkuna, hiljainen viidakkoyö ja vapaus. Edessäpäin oli vaara, ennalta tuomittu epäonnistuminen ja varsin todennäköinen kuolema. Kumman hän valitsisi? Hetken aikaa hän seiso hiljaa mietiskellen, sitten hän ryhdistäytyi, nosti päänsä, ravisteli uhmaavasti mustia kiharoitaan ja meni rohkeasti lähimmälle ovelle. Hän tutki huoneen toisensa jälkeen kiertäen koko kerroksen, mutta tuloksetta, sillä hän ei löytänyt Lata eikä pienintäkään johto-

lankaa. Hän näki merkillisiä huonekaluja, mattoja ja seinävaatteita, kulta- ja timanttihelyjä, ja yhdestä hämärästi valaistusta huoneesta hän tapasi nukkuvan Bolganin, mutta apinamies liikkui niin äänettömästi ettei nukkujan uni keskeytynyt, vaikka Tarzan kiersi keskellä huonetta olevan vuoteen kokonaan ja tarkasti sen takana olevan verhoilla peitetyn alkovin.

Tutkittuaan tämän kerroksen huoneet Tarzan päätti mennä ensin ylöspäin ja vasta sitten palata tarkastamaan alemmat kerrokset. Tämän suunnitelman mukaisesti hän nousi outoja tikkaita ylös, kiipesi kolmen kerroksen läpi ennen kuin hän saapui tornin ylimpään kerrokseen. Jokaisessa kerroksessa oli pyöreä aula ja suljettuja ovia, ja jokaisessa aulassa oli heikosti valaisevia lamppuja — matalia kultamaljoja, jotka sisälsivät sulassa talissa uiskentelevan tapurasydämen.

Ylimmässä kerroksessa oli ainoastaan kolme ovea, jotka kaikki olivat kiinni. Tornin kupoli oli tämän aulan kattona ja siinäkin oli pyöreä aukko, josta tikkaat johtivat ulos pimeään yöhön.

Tarzanin avatessa lähimpänä olevan oven se narisi sara-noillaan aiheuttaen hänen tutkimustensa ensimmäisen kuuluvan äänen. Huone oli pimeä. Seisoessaan ovella liikkumattomana kuin patsas Tarzan äkkiä tajusi että joku liikkui hänen takanaan — se oli pelkkä aavistus. Mutta pyörähtäessään ympäri hän näki miehen seisovan avoimessa ovesta aulan toisella puolella.

12. KULTAHARKOT

Kun Esteban Miranda oli näytellyt apinain Tarzania wazireille vajaan vuorokauden ajan, hän alkoi tajuta että sillä pelivaralla kuin hänen oletettu aivovamman antoi hänelle, hänen olisi erittäin vaikea jatkaa petostaan pitkään. Ensinnäkin Usula ei näkynyt lainkaan pitävän ajatuksesta että he vain veivät kullan tunkeilijoilta ja sitten lähtivät heitä pakoon. Muut soturit eivät myöskään hyväksyneet sitä. He eivät kerta kaikkiaan voineet ymmärtää että jokin kolhausu päähän voisi tehdä heidän apinain Tarzanistaan pelkurin, sillä pakeneminen länsirannikon mustilta ja kouralliselta kokemattomia valkoisia ei ollut mitään muuta kuin pelkuruutta.

Myöhemmin iltapäivällä oli sattunut tapaus, joka lopultakin sai espanjalaisen ymmärtämään ettei hän suinkaan valmistanut itselleen ruusuvuodetta ja että mitä pikemmin hän pääsi eroon wazireista, sitä suuremmat mahdollisuudet hänellä olisi pysyä hengissä.

He liikkuvat silloin melko harvassa viidakossa. Pensaat eivät muodostaneet ryteikköjä, ja puut kasvoivat melko kaukana toisistaan. Täällä sarvikuono aivan yllättäen hyökkäsi heidän kimppuunsa. Wazirien hämmästykseksi apinain Tarzan kääntyi pakenemaan lähimpään puuhun nähdessään hyökkäävän Buton. Hätäntynyt Esteban kompastui ja kaatui, ja kun hän lopultakin pääsi puulle, hän ei suinkaan loikannut ketterästi alimmille oksille, vaan yritti kiivetä runkoa ylös samalla tavalla kuin koulupoika yrittäisi lyhyttypylvääseen, mutta hän luiskahti alas ja putosi selälleen maahan.

Buto, joka hyökkää vainulla tai korvakuulolla, koska sillä on äärettömän heikot silmät, oli sillä välin erään wazi-

rin toimesta eksytetty alkuperäisestä suunnastaan ja kun se ei tavoittanutkaan uhriaan, se oli syöksynyt sokeasti eteenpäin ja kadonnut pensaikkoon.

Kun Esteban lopulta nousi ja totesi sarvikuonon lähteneen, hän näki edessään puolipiiriin asettuneita kookkaita mustia, joiden kasvoilta kuvastui sääliä ja surua ja hivenen halveksuntaakin. Espanjalainen ymmärsi tehneensä peloisaan auttamattoman erehdyksen, ja hän turvautui epätoivoisena ainoaan puolustukseen, jonka hän osasi keksiä.

”Voi kurjaa päätäni”, hän huudahti painaen molemmat kämmmenensä ohimoihinsa.

”Mutta iskuhan osui sinua *päähän*, bwana”, sanoi Usula, ”ja uskolliset wazirit luulivat että heidän isäntänsä *sydän* ei tuntenut pelkoa.”

Esteban ei vastannut, ja he jatkoivat ääneti matkaansa. He marssivat ääneti, kunnes leiriytyivät joen törmälle kosken yläpuolelle. Iltapäivän kuluessa Esteban oli laatinut suunnitelman, joka pelastaisi hänet pulasta, ja heti leiriytymisen jälkeen hän käski wazireja hautaamaan aarteensa.

”Jätämme sen tänne ja lähdemme huomenna etsimään varkaita, sillä olen päättänyt rangaista heitä. Heille on opetettava ettei Tarzanin viidakkoon tulla rankaisematta. Ainoastaan *päähän* saamani vamma esti minua surmaamasta heitä siihen paikkaan havaittuani heidän petollisuutensa.”

Tämä asennoituminen miellytti wazireja enemmän. Se antoi heille toivon kipinän. Apinain Tarzanista tulisi jälleen Tarzan. Niinpä he lähtivät seuraavana aamuna kevein sydämin ja reippain mielin etsimään valkoisten leiriä. Usulan taitavien laskelmien mukaan he oikaisivat viidakon läpi ja löysivät eurooppalaisten retkikunnan leiriytyneenä yöksi. Jo kaukaa he tunsivat nuotioiden savun ja kuulivat länsirannikon kantajien laulua ja pälpätystä.

Silloin Esteban keräsi wazirit ympärilleen. ”Lapseni”, hän sanoi Usulalle puhuen englantia, ”nämä muukalaiset ovat tulleet tänne tekemään vääryyttä Tarzanille, näin ollen kosto on hänen. Menkää siis ja jättäkää minut yksin rankaisemaan vihollisiani omalla tavallani. Palatkaa kotiin ja jättäkää kulta kätköön, sillä en tule tarvitsemaan sitä pitkään aikaan.”

Wazirit olivat pettyneitä, sillä tämä uusi suunnitelma ei lainkaan vastannut heidän toiveitaan länsirannikon mustiin kohdistuvasta reippaasta verilöylystä, mutta heille heidän edessään oleva mies oli vielä Tarzan, iso bwana, jonka käskyjä he olivat aina tinkimättä totelleet. Estebanin ilmoitettua heille aikeensa he seisoivat hetken aikaa ääneti jalkojaan siirrellen ja sitten he rupesivat puhumaan toisilleen wazirien kielellä. Espanjalainen ei tiennyt mitä he sanoivat, mutta ilmeisesti he esittivät jotakin Usulalle, joka kääntyi hänen puoleensa.

”Oi bwana, kuinka voisimmekaan palata kotiin kertomaan lady Janelle että olemme jättäneet sinut loukkaantuneena yksin uhmaamaan valkoisten miesten ja heidän askariensa kivääreitä? Älä pyydä meiltä sellaista, bwana. Jos olisit oma itsesi, emme pelkäisi puolestasi. Mutta saatuasi vamman päähäsi, sinä et ole ollut entisesi. Pelkäämme jättää sinua yksin viidakkoon. Salli siis että me, uskolliset wazirisi, rankaisemme noita ihmisiä ja saatamme sinut sen jälkeen turvallisesti kotiin toipumaan onnettomuudesta, joka on kohdannut sinua.”

Espanjalainen nauroi. ”Olen jo täysin toipunut, enkä ole yksin sen suuremmassa vaarassa kuin olisin teidän seurasanne”, ja hän tiesi paremmin kuin mustat kuinka lievästi tämä oli sanottu. ”Teidän täytyy totella minua”, hän jatkoi tuimana. ”Palatkaa heti samaa tietä jota tulitte. Pääs-

tyänne vähintään kahden mailin päähän voitte leiriytyä yöksi. Aamulla jatkatte taas kotimatkaanne. Varokaa me-luamasta, en tahdo heidän tietävän, että olen täällä. Älkää olko huolissanne puolestani. Minulla ei ole mitään hätää. Luultavasti tavoitan teidät ennen kuin ennätätte kotiin. Menkää! ”

Alakuloisina wazirit kääntyivät takaisin äsken kulke-malleen polulle, ja hetkistä myöhemmin viimeinen heistä katosi espanjalaisen näkyviltä.

Helpotuksesta huokaisten Esteban Miranda lähti omien-sa leiriin. Peläten että yllätys saisi askarit avaamaan tulen häntä vastaan hän ilmoitti tulostaan ensin viheltämällä ja sitten huutamalla.

”Tarzan tulee”, huudahti ensimmäinen musta, joka näki hänet. ”Nyt meidät tapetaan kaikki.”

Esteban näki kiihtymyksen leviävän kantajien ja askarien keskuudessa. Hän näki viimeksi mainittujen tarttuvan ki-vääreihinsä ja hypistelevän hermostuneina liipasinta.

”Minähän tässä, Esteban Miranda”, hän huusi. ”Flora! Flora, káske noita hölmöjä panemaan kiväärit pois.”

Valkoiset tuijottivat häntä, ja kuullessaan hänen äänensä Flora kääntyi mustien puoleen: ”Ei hätää, hän ei ole Tar-zan. Pankaa pois kiväärit.”

Esteban astui hymyillen leiriin. ”Tässä minä olen.”

”Luulimme sinun kuolleen”, sanoi Kraski. ”Joku noista askareista väitti, että Tarzan olisi surmannut sinut.”

”Hän sieppasi minut, muttei tappanut, kuten näette. Luulin kyllä että hän tappaisi, mutta hän ei tappanutkaan, ja lopulta hän päästi minut vapaaksi viidakossa. Hän ehkä luuli etten selviäisi hengissä ja että hän näin saavuttaisi pää-määränsä tahraamatta käsiään verelläni.”

”Hän varmaan tunsu sinut. Kuolisit kyllä, jos jäisit pit-

käksi aikaa yksin viidakkoon — sinä kuolisit nälkään”, sanoi Peebles.

Esteban ei vastannut tähän haasteeseen, vaan kääntyi Floran puoleen: ”Etkö ole iloinen nähdessäsi minut, Flora?”

Tyttö kohautti olkapäitään. ”Mitä sillä on väliä? Retkemme meni mönkään. Nuo ovat sitä mieltä että syy on ensi sijassa sinun.” Flora nyökkäsi toisiin valkoisiin päin.

Espanjalainen rypisti otsaansa. Kukaan ei näkynyt inostuvan hänen paluustaan. Muista hän ei välittänyt, mutta hän oli toivonut että Flora ilostuisi siitä. No, jos tyttö olisi tiennyt mitä Estebanin mielessä liikkui, tämä olisi kaiketi ollut onnellisempi ja mielellään osoittanut suosiota hänelle. Mutta Flora ei tiennyt. Flora ei tiennyt, että Esteban Miranda oli piilottanut kultaharkot paikkaan, josta hän voisi hakea ne jonakin päivänä. Esteban oli aikonut taivuttaa Floran jättämään muut, jotta he voisivat myöhemmin palata yhdessä hakemaan aarten, mutta nyt espanjalainen oli närkästynyt ja pahoillaan — hän ei antaisi siitä penniäkään muille, vaan odottaisi, kunnes he olisivat lähteneet Afrikasta. Sitten hän palaisi hakemaan kaiken itselleen. Ainoana harmina oli se että wazirit tunsivat aarten sijainnin ja että he ennemmin tai myöhemmin palaisivat Tarzanin kanssa hakemaan sitä. Tämä laskelmien heikko kohta oli paikattava, ja paikatakseen sitä Esteban tarvitsi apua, ja avun saamiseksi hänen täytyi kertoa salaisuutensa jollekin toiselle, mutta kenelle?

Näennäisesti välittämättä toverien synkistä katseista Esteban istuutui heidän seuraansa. Hän näki että he olivat kaikkea muuta kuin iloisia hänen paluustaan, mutta hän ei tiennyt syytä, sillä hän ei ollut kuullut Kraskin ja Owazan laitimasta suunnitelmasta ryöstää norsunluumetsästäjien

saalis. Estebanin ilmestymiseen suhtauduttiin karsaasti, koska pelättiin että saalis oli jaettava hänen kanssaan. Kraski toi ensimmäisenä julki, mitä kaikkien muiden paitsi Estebanin mielessä liikkui.

”Miranda, olemme yksimielisiä siitä, että sinä ja Bluber olette aiheuttaneet yrityksemme epäonnistumisen. Emme vaadi teiltä mitään, toteamme vain asiantilan. Poissaollessasi olemme laatineet suunnitelman, joka voi osittain korvata kullan menetyksen. Olemme harkinneet sitä tarkkaan. Emme tarvitse sinua sen toteuttamiseksi, mutta emme myöskään vastusta, jos haluat lähteä mukaan vain seuraksemme. Mutta sinun täytyy ymmärtää alusta alkaen ettet pääse osalliseksi siitä, mitä tästä heltiää.”

Espanjalainen hymyili ja heilutti välinpitämättömänä kättään. ”Se sopii, en pyydä mitään. En halua riistää teiltä mitään.” Ja hän nauroi sisimmässään ajatellessaan yli neljännesmiljoonan punnan arvoista kultaa, jonka hän aikoi viedä Afrikasta ihan yksin.

Estebanin myönteinen suhtautuminen asiaan tuotti suurta helpotusta muille, ja leirissä vallinnut painostava ilmapiiri keventyi heti.

”Olet hyvä kaveri, Esteban”, sanoi Peebles. ”Olen aina sanonut että sinä kannatat rehellistä peliä. Iloitsen kovasti siitä että selvisit takaisin ehjin nahoin. Tuntui kurjalta, kun sain kuulla, että sinut oli nitistetty, ihan totta.”

”Justiinsa”, sanoi Bluber, ”John suri niin kovasti, että hän iltaisin itki itsensä nukuksiin, etkö itkenytkin, John?”

”Älä yritä haastaa riitaa, Bluber”, murahti Peebles ja mulkoili lihavaa miestä.

”En minä yritä mitään”, vastasi Adolf nähdessään rotevan englantilaisen suuttuvan. ”Tietysti surimme Estebanin kuolemaa ja iloitsimme siitä että hän on tullut takaisin.”

”Eikä halua osuutta saaliiseen”, lisäsi Throck.

”Olkaa huoleti, olen iloinen, jos pääsen takaisin Lontoon. Olen saanut kyllikseni Afrikasta”, sanoi Esteban.

Sinä iltana espanjalainen valvoi tunnin tai kaksi yrittäessään keksiä suunnitelmaa, jolla hän varmistaisi sen, että saisi yksin pitää kullan eikä tarvitsisi pelätä wazirien siirtävän sitä pois. Hän tiesi löytävänsä helposti sen kätköpaikalle, jos hän lähtisi sinne heti pitkin wazirien kanssa tänään kulkemaansa polkua. Hän pystyisi kulkemaan sitä yksinkin, joten kenenkään muun ei tarvitsisi tietää kullan uudesta sijaintipaikasta. Mutta hän tiesi myös ettei hän pystyisi löytämään sinne myöhemmin. Hänen täytyi siis jakaa salaisuutensa jonkun toisen kanssa – jonkun kanssa, joka tunsu seudun ja löytäisi kätköpaikalle koska tahansa ja miltä suunnalta tahansa. Mutta keneen hän voisi luottaa? Mielessään hän tarkasteli safarin jokaista jäsentä ja ajatukset palasivat aina samaan mieheen – Owazaan. Esteban ei luottanut tuohon vieikkaaseen vanhaan lurjukseen, mutta hän ei löytänyt ketään muutakaan, joka olisi yhtä sopiva, ja lopulta hän tuli siihen tulokseen että hänen oli jaettava salaisuutensa Owazan kanssa ja luotettava enemmän tämän ahneuteen kuin kunniaan. Esteban voisi maksaa miehelle hyvin, tehdä hänestä satumaisen rikkaan. Siihen espanjalaisella oli varaa, sillä nyt oli kysymys valtavan suuresta aarteesta. Viimein hän nukahti ja näki unta kaikesta siitä mitä hän voisi ostaa maailman iloisista suurkaupungeista kullalla, jonka arvo oli yli neljännesmiljoona puntaa.

Aamiaisella Esteban kertoi nähneensä ison antilooppi-lauman edellisenä päivänä leirin lähettyvillä. Hän pyysi saada lähteä metsästämään neljän tai viiden miehen kanssa ja lupasi tulla takaisin illaksi. Kukaan ei vastustanut, mikä ehkä johtui siitä että kaikki arvelivat hänellä olevan aina

vain suuremmat mahdollisuudet saada surmansa mitä kauemmaksi safarista hän poistui. Kukaan heistä ei olisi surrut häntä, sillä sisimmässään he eivät pitäneet hänestä eivätkä luottaneet häneen.

”Otan Owazan, sillä hän on kaikkein taitavin metsästäjä, ja viisi tai kuusi miestä hänen valintansa mukaan.” Mutta kun Esteban meni Owazan puheille, tämä vastusti metsälle lähtemistä.

”Meillä on riittävästi lihaa kahdeksi päiväksi. Rientäkäämme mahdollisimman nopeasti pois Tarzanin ja wazirien maasta. Löydämme kyllä runsaasti riistaa matkallamme rannikolle. Marssittuamme kaksi päivää olen valmis metsästämään sinulle.”

”Kuuntele”, Esteban kuiskasi, ”minulla on tähtäimessä muutakin kuin antiloppeja. En voi kertoa sinulle täällä leirissä, mutta selitän asian erottuamme muista. Jos lähdet kanssani tänään, sinä ansaitset enemmän kuin osuutesi norsunluunmetsästäjien saaliinjaosta olisi.” Owaza kallisti korvaansa ja raapi päätänsä.

”Päivä näyttää lupaavalta, lähden metsälle kanssasi, bwana, ja otan mukaani viisi miestä.”

Laadittuaan pääjoukolle marssisuunnitelman ja osoitettuaan sille leiriytymispaikan, josta hän ja espanjalainen voisivat löytää sen, metsästäjät lähtivät seuraamaan samaa polkua, jota Usula oli kulkenut aarteen kätkemisen jälkeen. He eivät ennättäneet pitkälle ennen kuin Owaza huomasi wazirien tuoreet jäljet.

”Tästä on kulkenut paljon miehiä myöhään eilen”, hän sanoi Estebanille ja katseli tätä kysyvästi.

”En nähnyt heitä, he ovat varmaan kulkeneet tästä minun jälkeeni.”

”He tulivat melkein leiriin asti ja sitten he kääntyivät

takaisin. Kuule, bwana, minulla on kivääri, ja sinä saat kulkea edelläni. Jos nämä ovat sinun miestesi tekemiä jälkiä ja sinä johdat minut väijytykseen, niin kuolet ensimmäisenä.”

”Kuuntele minua, Owaza. Olemme nyt niin kaukana leiristä että saatan kertoa sinulle kaiken. Nämä ovat apinain Tarzanin wazirien jälkiä. He kätkivät kullan minulle päivämatkan päähän täältä. Olen lähettänyt heidät kotiin. Tahdon sinun lähtevän kanssani siirtämään kullan toiseen kätköpaikkaan. Sen jälkeen kun muut ovat ryöstäneet norsunluun ja palanneet Englantiin, sinä ja minä tulemme tänne hakemaan kullan, ja silloin sinua odottaa erittäin runsas palkkio.”

”Kuka sinä oikein olet?” kysyi Owaza. ”Olen usein epäillyt sinua apinain Tarzaniksi. Samana päivänä kun lähdimme Oparin lähellä olevasta leiristä, yksi miehistämme kertoi minulle että omat toverisi olivat myrkyttäneet sinut ja jättäneet leiriin. Hän kertoi nähneensä kaiken omin silmin, ja ruumiisi oli ollut pensaikossa, mutta kuitenkin sinä olit joukossamme sinä päivänä. Ajattelin miehen valehdelleen minulle, mutta huomasin kuinka hämmästynyt hän oli nähdessään sinut. Niinpä olen usein ihmetellyt, onko olemassa kaksi apinain Tarzania.”

”En ole apinain Tarzan”, vastasi Esteban. ”Apinain Tarzanille annettiin myrkkyä leirissämme, mutta se aiheutti hänelle vain pitkän unen ja sen kestäessä ehkä toivottiin että villit eläimet surmaisivat hänet. En tiedä onko hän elossa vai kuollut. Minun takiani sinun ei tarvitse pelätä mitään wazirien tai Tarzanin taholta, sillä olen yhtä halukas kuin sinä pysymään poissa heidän tieltään.”

”Saatat puhua totta”, Owaza nyökkäsi, mutta asteli kuitenkin Estebanin perässä valmiina ampumaan hänet.

He liikkuivat varovasti peläten tavoittavansa wazirit, mutta kuljettuaan näiden leiripaikan ohi, he totesivat mustien lähteneen toiseen suuntaan. Näin ollen he eivät enää pelänneet tapaavansa wazireja.

Saavuttuaan paikkaan, joka sijaitsi noin mailin päässä sieltä, minne kulta oli kätkeyty, Esteban pyysi Owazaa käskemään miehiään odottamaan täällä sillä aikaa, kun he lähtivät kahdestaan siirtämään kultaharkkoja.

”Mitä harvempien tiedossa kätkö on, sitä parempi meille”, hän sanoi mustalle.

”Bwana puhuu viisaita sanoja”, vastasi viekas Owaza.

Esteban löysi helposti vesiputouksen lähellä olevan kätköpaikan ja kyselyään asiaa Owazalta hänelle selvisi että tämä tunsi paikan hyvin ja ettei mustalle tuottaisi mitään vaikeuksia tulla tänne suoraan rannikolta. He siirsivät kultaa vain vähän matkaa ja kätkivät sen tiheään pensaikkoon lähelle joen rantaa oivaltaen, että se olisi yhtä hyvässä turvassa siinä kuin siirrettynä satojen mailien päähän. Se mahdollisuus että joku waziri tai kuka tahansa, joka tiesi alkuperäisen kätköpaikan, voisi kuvitella jonkun vaivautuvan siirtämään sitä vain sata metriä, oli kovin vähäinen.

Kun työ oli suoritettu Owaza katseli aurinkoa.

”Emme ennätä illaksi leiriin, ja meidän on pidettävä kiirettä, mikäli haluamme tavoittaa heidät huomenna.”

”En aikonutkaan palata, mutta sitähan en voinut sanoa heille. Minulle on samantekevää, vaikka emme löytäisikään heitä enää”, vastasi Esteban. Owaza nauroi. Hänen viekkaisa aivoissaan heräsi uusi ajatus.

”Miksi vaarantaisin henkeni taistelussa arabialaisia norsunluunmetsästäjiä vastaan vain ansaitakseni muutaman syöksyhampaan? Onhan kaikki tämä kulta meidän, kun se on siirretty rannikolle.”

13. KUMMALLINEN TORNI

Kääntyessään Tarzan näki miehen seisovan takanaan Timanttitalatsin norsunluulla peitetyn itäisen tornin ylimmässä kerroksessa. Hänen nopeat sormensa tempasivat veitsen tupesta. Mutta melkein samassa hän laski kätensä ja alkoi katsella toista miettiväisenä. Apinamiehen kasvojen hämmästynyt ilme oli suorastaan peilikuva toisen kasvoista kuvastuvista tunteista, sillä Tarzan ei suinkaan nähnyt Bolgania tai gomangania, vaan valkoisen miehen, kaljun, vanhan ja kuihtuneen miehen, jolla oli pitkä valkoinen parta — alastoman valkoisen miehen, jonka ainoana verhona oli kullasta ja timanteista tehtyjä barbaarisia koruja. ”Jumala!” huudahti tämä outo ilmestys. Tarzan katseli häntä ihmeissään. Tuo ainoa sivistynyt sana avasi sellaisia muimaavia mahdollisuuksia että apinamies joutui aivan ymmälleen.

”Kuka olet? Kuka olet?” kysyi vanhus, mutta nyt hän puhui suurten apinoiden kieltä.

”Lausuit äsken englantilaisen sanan”, vastasi Tarzan ja puhui itse englantia. ”Osaatko tätä kieltä?”

”Voi hyvä jumala! Että saankin vielä kuulla tätä suloista kieltä.” Ja nyt vanhus puhui englantia katkonaisesti, kuin henkilö, joka ei ole pitkään aikaan puhunut sitä.

”Kuka olet ja mitä sinä teet täällä?” kysyi Tarzan.

”Saman kysymyksen esitin sinulle”, vastasi vanhus. ”Älä pelkää vastata minulle, olet ilmeisesti englantilainen eikä minulla ole mitään syytä pelätä minua.”

”Tulin etsimään naista, jonka Bolganit sieppasivat”, vastasi Tarzan.

Toinen nyökkäsi. ”Tiedän, hän on täällä.”

”Onko hän turvassa?”

”Hänelle ei ole tehty pahaa. Hän on turvassa huomiseen tai ylihuomiseen. Mutta kuka sinä olet ja kuinka löysit tänne ulkomaailmasta?”

”Olen apinain Tarzan. Tulin tänne paetessani Oparin laaksosta, jossa seuralaiseni henki oli uhattuna. Entä sinä?”

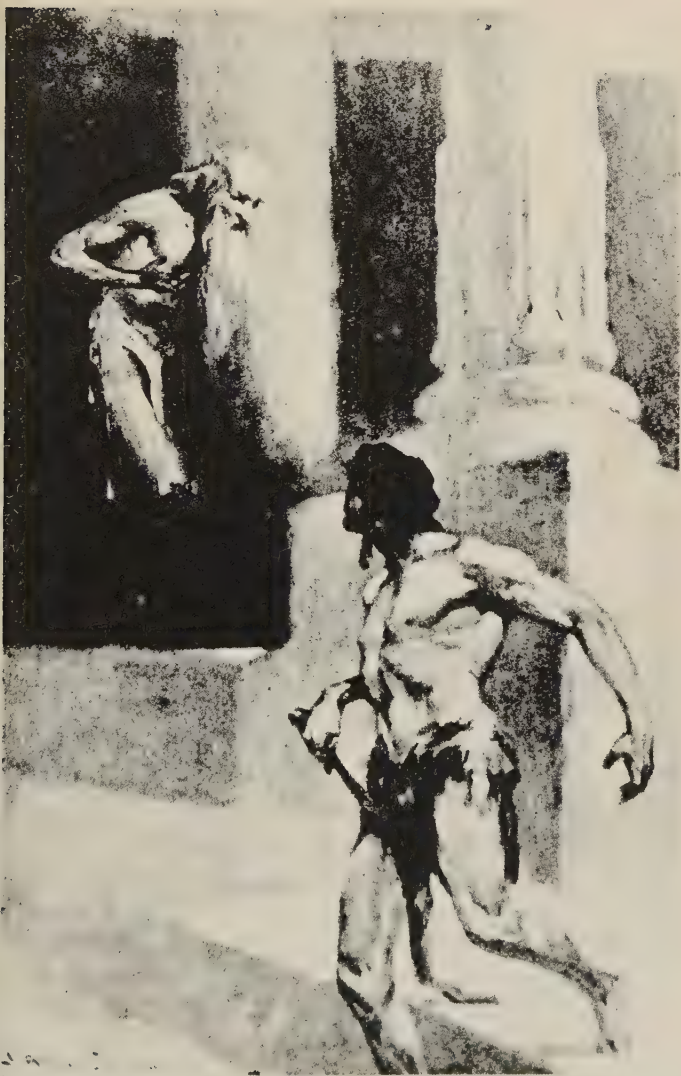
”Olen vanha mies. Tulin tänne jo poikasena. Olin jäniksenä laivassa, joka toi Stanleyyn Afrikkaan Stanley Poolin perustamisen jälkeen, ja seurasin häntä sisämaahan. Eräänä päivänä menin leiristämme yksin metsälle. Eksyin ja jouduin vihamielisten alkuasukkaiden vangiksi. He veivät minut kauempana sisämaassa olevaan kyläänsä. Kun lopulta pääsin pakenemaan sieltä, pääni oli niin sekaisin etten tiennyt minne suuntaan minun olisi pitänyt lähteä löytääkseni rannikolle vievän polun. Harhailin monta kuukautta, kunnes eräänä kirottuna päivänä osuin tähän laaksoon. En tiedä miksi minua ei surmattu heti, ei vain surmattu, ja myöhemmin ne huomasivat että tiedoistani saattoi olla hyötyä niille. Olen auttanut Bolganeja louhinta- ja kaivostyössä sekä timanttien hiomisessa. Olen hankkinut niille karkaituja ja timanttikärkisiä poria. Nyt olen käytännöllisesti katsoen yksi heistä, mutta sisimmässäni olen aina toivonut pääseväni joskus pakenemaan tästä laaksosta. Vakuutan sinulle että se on ollut epätoivoista toivoa.”

”Eikö täältä ole mitään tietä pois?” kysyi Tarzan.

”On yksi tie, mutta se on aina vartioitu.”

”Missä?”

”Kaivostunnelissa, joka jatkuu vuoren läpi sen toisella puolella olevaan laaksoon. Tämän rodun esi-isät ovat työskennelleet kaivoksissa äärettömän kauan. Kuilut ja käytävät ovat puhkaisseet vuoren hunajakennon kaltaiseksi. Kultapitoisen kvartsin alla on valtava kerrostuma amorfista peridotiittia, joka sisältää timantteja. Niiden etsintä ilmei-

sesti johti siihen että yksi käytävistä ulotettiin vuoren läpi mahdollisesti tuuletuksen vuoksi. Opariin johtava polku ja tuo tunneli ovat tämän laakson ainoat poistumistiet. Iki-muistettavilta ajoilta tunnelia on vartioitu ja syynä on luulakseni pikemminkin orjien pakoyritysten estäminen kuin vihollishyökkäyksien torjuminen, koska hyökkäyksistä ei ole pelkoa. Opariin johtavaa polkua ei vartioida, sillä Bolganit eivät enää pelkää oparilaisia, ja mustat orjat eivät uskalla mennä auringonpalvojien laaksoon. Meidänkin täytyy jäädä tänne elinkautisiksi vangeiksi aivan samoista syistä kuin orjienkin.”

”Millä tavalla tunnelia vartioidaan?” kysyi Tarzan.

”Kaksi Bolgania ja toistakymmentä gomangania on aina vartiassa siellä”, vastasi vanhus.

”Tahtoisivatko gomanganit paeta?”

”Olen kuullut että he ennen muinoin yrittivät sitä usein, mutta ei minun aikanani. He joutuivat aina kiinni, heitä kidutettiin, ja kaikkia heidän heimolaisiaan rangaistiin ja pakotettiin raatamaan entistä kovemmin muutamien uhkarohkeiden takia.”

”Onko gomanganeja paljonkin?”

”Heitä on ehkä viisituhatta tässä laaksossa.”

”Entä Bolganeja?”

”Vähän toista tuhatta.”

”Viisi yhtä vastaan”, Tarzan mumisi, ”ja silti he pelkäävät paeta.”

”Sinun on muistettava että Bolganit ovat älykkäitä ja luonteeltaan hallitsevia, kun gomanganit taas kohoavat kovin vähän metsäneläinten yläpuolelle.”

”Mutta he ovat sentään ihmisiä”, Tarzan muistutti.

”Vain ulkomuodoltaan. He eivät osaa ryhtyä yhteistyöhön ihmisten tavoin. Kehityksessään he eivät ole vielä pääs-

seet yhteisötasolle. On totta että perheet muodostavat kyläkuntia, mutta se on Bolganien keksintö samoin kuin gomanganien aseetkin, jotta leijonat ja leopardit eivät tappaisi heitä sukupuuttoon. Minulle on kerrottu että jokainen gomangani rakensi itselleen oman erillisen majan ja ryhtyi viettämään erakon elämää heti kun hän oli kyllin vanha käymään metsällä. Siihen aikaan perhe-elämästä ei ollut mitään tietoa. Sitten Bolganit opettivat heitä rakentamaan paaluaidalla suojattuja kyliä ja pakottivat miehiä ja naisia asumaan yhdessä ja kasvattamaan lapsensa aikuisiksi, jonka jälkeen lastenkin täytyi jäädä kylään. Näin ollen joissakin yhdyskunnissa saattaa nyt asua jopa neljäkymmentä tai viisikymmentä henkilöä. Mutta kuolleisuus on korkea, eikä lisääntyminen ole yhtä nopeaa kuin rauhallisissa ja turvallisissa olosuhteissa elävillä ihmisillä. Bolganien julmuus koituu monien surmaksi, ja petoeläimet kantavat raskaan veron.”

”He jäävät siis orjiksi vaikka heitä on viisi yhtä vastaan — kylläpä he ovat pelkureita”, sanoi apinamies.

”Eivät suinkaan, he ovat kaikkea muuta kuin pelkureita”, vastasi vanhus. ”He ovat erittäin urhoollisia kohdatessaan leijonan. Mutta aikojen kuluessa he ovat tottuneet alistumaan Bolganien tahtoon, siitä on tullut vakiintunut tapa. Aivan samalla tavalla kuin meissä on synnynnäistä jumalan pelkoa, gomanganeissa on synnynnäistä Bolganien pelkoa.”

”Sepä mielenkiintoista, mutta kerro jo, missä on nainen, jota etsin?”

”Onko hän puolisosi?”

”Ei ole. Sanoin sen vain gomanganeille, jotta he suojelisivat häntä. Hän on La, Oparin kuningatar ja Liekehtivän jumalan ylipapitar.”

Vanhus ei näkynyt uskovan Tarzania. ”Mahdotonta!

Oparin kuningatar ei ole voinut vaarantaa henkeään tule-
malla perinteellisten vihollistensa kotiin.”

”Hänen on pakko, osa hänen kansastaan nousi häntä
vastaan, koska hän kieltäytyi uhraamasta minua heidän
jumalalleen.”

”Bolganit riemuitsisivat suuresti, jos he tietäisivät tä-
män.”

”Kerro minulle, missä hän on”, tiukkasi Tarzan. ”La
pelasti minut kansansa vihalta ja minun täytyy pelastaa
hänet siltä kohtalolta, jota Bolganit suunnittelevat hä-
nelle.”

”Se on toivotonta. Voin kyllä kertoa sinulle missä hän
on, mutta et pysty pelastamaan häntä”, sanoi vanhus.

”Voin yrittää”, vastasi apinamies.

”Mutta sinä epäonnistut ja kuolet.”

”Jos on totta ettei laaksosta ole minkäänlaista pakomah-
dollisuutta, minun on yhtä hyvä kuolla. Mutta en ole kans-
sasi samaa mieltä.”

Vanhus kohautti olkapäitään. ”Sinä et tunne Bolgane-
ja.”

”Kerro minulle, missä nainen on”, sanoi Tarzan.

”Katso!” Vanhus viittasi Tarzania huoneeseensa ja meni
ikkunalle, joka antoi länteen päin. Hän osoitti pääraken-
nuksen katolta kohoavaa kummallista matalaa tornia. ”Hän
on luultavasti tuolla, mutta sinun puolestasi hän voisi yhtä
hyvin olla pohjoisnavalla.”

Tarzan seiso i hetken aikaa hiljaa ja hänen tarkat silmänsä
tutkivat näkymän jokaisen yksityiskohdan. Kummalliseen
tasakattoiseen torniin pääsi ilmeisesti päärakennuksen ka-
tolta. Joidenkin vanhojen puiden oksat ulottuivat myös
katolle asti. Hämärä valo paistoi joistakin palatsin ikku-
noista, mutta missään ei näkynyt liikettä. Apinamies kään-

tyi äkkiä vanhuksen puoleen.

”En tunne sinua, mutta uskon voivani luottaa sinuun, sillä veren siteet ovat lujia. Olemme ainoat valkoiset miehet täällä. Sinulla saattaisi olla hyötyä kavaltamisestani, mutta en jaksa uskoa että tekisit sen.”

”Älä pelkää. Minä vihaan Bolganeja. Auttaisin sinua, jos voisin, mutta tiedän että oli sinulla mielessäsi minkälainen suunnitelma tahansa, sen onnistumisesta ei ole pienintäkään toivoa — nainen ei pelastu etkä sinä ikinä poistu Timanttitalatsin laaksosta, et edes palatsista vastoin Bolganiin tahtoa.”

Apinamies nauroi. ”Olet ollut täällä niin kauan että olet omaksunut saman ajattelutavan, joka pitää gomanganit jatkuvassa orjuudessa. Tule kanssani, jos haluat paeta. Saatamme epäonnistua, mutta yrittämällä sinulla on parempi mahdollisuus kuin jäämällä tänne torniin ainiaaksi.”

Vanhus pudisti päätään. ”Ei, se on toivotonta. Jos olisi mahdollista paeta, olisin lähtenyt täältä jo aikoja sitten.”

”Hyvästi!” Tarzan heilautti itsensä ulos ikkunasta ja laskeutui alapuolella olevalle katolle vanhan muratin vahvaa vartta pitkin.

Vanhus katseli häntä hetken aikaa hänen kulkiessaan varovasti katon yli tasakattoiselle tornille, josta hän toivoi löytävänsä Lan ja voivansa vapauttaa tämän. Sitten vanhus kääntyi ja laskeutui nopeasti tornin keskellä olevia kömpelöitä tikkaita myöten.

Tarzan käveli päärakennuksen katon yli, jossa oli suuria tasoeroja, kiiveten milloin ylös milloin taas pudottautuen alemmaksi päästäkseen melko kaukana sijaitsevaan kummalliseen tasakattoiseen torniosaan, jossa La ehkä oli vanhina. Eteneminen oli hidasta, sillä apinamies liikkui yhtä varovasti kuin saalistava peto pysähtyen usein varjoon

kuuntelemaan. Kun Tarzan viimein saapui tornille, hän havaitsi että siinä oli useita suoraan katolta johtavia aukkoja, jotka olivat peitetyt samanlaisilla paksuilla verhokankailla, jollaisia hän oli nähnyt toisessa tornissa. Vedettyään yhden verhoista vähän syrjään, hän näki suuren kalustamattoman huoneen, jonka keskellä oli samanlainen pyöreäaukkoinen porraskäytävä, jota hän oli käyttänyt itäisessä tornissa. Aulassa ei näkynyt ketään. Tarzan astui sisään. Kurkistaessaan varovasti lattiassa olevasta aukosta Tarzan näki porraskäytävän jatkuvan alaspäin monen kerroksen läpi. Hän ei osannut sanoa kuinka syvälle se ulottui, mutta hänestä tuntui että se jatkui palatsin pohjakerroksen alapuolelle. Kuilusta kuului ääniä, ja sieltä kantautui myös hajuja, mutta ne olivat Tarzanille arvottomia, koska vahva suitsutus, joka tuntui kaikkialla palatsissa, sotki tehokkaasti kaikki muut hajut.

Tästä voimakkaasta tuoksusta johtui etteivät apinamiehen herkat sieraimet saaneet vainua lähellä olevasta gomaniganista. Mies makasi tornin seinäaukkoa peittävän verhon takana. Hän oli nähnyt Tarzanin tulevan aulaan eikä hän irrottanut katsettaan apinamiehestä, kun tämä kurkisti alas porraskäytävään. Mustan silmät olivat laajentuneet kauhus-
ta, kun hän näki tämän oudon ilmestyksen, jonka kaltaista hän ei ollut ennen tavannut. Jos mies olisi ollut riittävän älykäs ollakseen taikauskoinen, hän olisi varmaan luullut Tarzania taivaalta tulleeeksi jumalaksi, mutta hän oli liian alhaisella kehitysasteella pystyäkseen kuvittelemaan mitään. Hän tiesi vain että tuossa oli outo olento, ja hän uskoi että kaikki oudot olennot olivat vihollisia. Hänen velvollisuutensa oli ilmoittaa palatsissa olevan vieraan läsnäolosta isännilleen. Mutta hän ei uskaltanut liikahtaa ennen kuin Tarzan oli siirtynyt niin kauas ettei tämä

voisi huomata hänen liikkumistaan. Musta ei uskaltanut vetää huomiota puoleensa, sillä Bolganien seurassa hän oli oppinut että mitä paremmin pysyi syrjässä sitä vähemmän tarvitsi kärsiä. Muukalainen katseli pitkään alas porraskäytävään, ja gomangani makasi hiljaa paikallaan tarkkaillen häntä. Mutta kun Tarzan lopulta laskeutui tikkaita alas ja katosi, musta ponnahti heti pystyyn ja kiirehti palatsirakennuksen katon yli toisen tornin luo.

Tarzanin laskeutuessa tikkaita alas suitsutuksen käry tuntui entistä kiusallisempana. Siellä, missä tarkastus olisi käynyt joutuisasti vainuun turvautumalla, hänen oli pakko jäädä kuuntelemaan ja monessa tapauksessa tutkia huoneet avaamalla aulasta johtavat ovet. Jos ovi oli lukossa, hän heittäytyi pitkäkseen kallistaen korvansa oven alta tuleville äänille. Monta kertaa hän uskalsi kutsua Lata nimeltä, mutta aina tuloksetta.

Hän oli jo tutkinut neljä kerrosta ja laskeutunut viidennen, kun hän näki kovin kiihtyneen ja ehkä säikähtyneenkin mustan seisovan tämän kerroksen eräässä oviaukossa. Mies oli oikea jätti mutta täysin aseeton. Hän katseli apinamiestä suurin silmin, kun tämä hyppäsi kevyesti alas tikkailta ja kohtasi hänen katseensa.

”Mitä sinä tahdot?” änkytti musta. ”Etsitkö valkoista naarasta, kumppaniasi, jonka Bolganit sieppasivat?”

”Etsin, mitä tiedät hänestä?”

”Tiedän mihin hänet on piilotettu. Vien sinut hänen luokseen, jos seuraat minua.”

”Miksi tarjoat minulle sellaisen palveluksen?” Tarzan kysyi epäluuloisena. ”Miksi et riennä heti kertomaan isännillesi että olen täällä ja että niiden pitäisi lähettää miehiä vangitsemaan minut?”

”En tiedä miksi minut lähetettiin sanomaan sinulle näin. Se oli Bolganien käsky. En tahtonut tulla, minä pelkäsin.”

”Minne he käskivät sinun opastaa minut?” kysyi Tarzan.

”Minun piti viedä sinut yhteen huoneeseen, jonka ovi heti teljettäisiin jälkeemme. Sinä olisit silloin vankina.”

”Entä sinä?”

”Olin joutunut vangiksi kanssasi. Bolganit eivät välitä mitä minulle tapahtuu, ne eivät välitä, vaikka tappaisitkin minut.”

”Tapan sinut, jos viet minut ansaan, mutta jos viet minut naisen luo, pääsemme ehkä kaikki pakenemaan. Sinä varmaan tahtoisit paeta, etkö tahtoisikin?”

”Tahtoisin kyllä, mutten voi.”

”Oletko koskaan yrittänyt?”

”En, en ole. Miksi yrittäisin mahdottomia?”

”Tapan sinut varmasti, jos viet minut ansaan. Mutta jos viet minut naisen luo, sinulla on ainakin mahdollisuus jäädä eloon. Kumman valitset?”

Musta raapi miettiväisenä päätään. Ajatus syöpyi hitaasti hänen tylsään mieleensä. Lopulta hän puhui.

”Sinä olet sitten viisas. Vien sinut naisen luo.”

”Mene edellä, tulen perässä”, sanoi Tarzan.

Musta laskeutui kerrosta alemmaksi, aukaisi yhden siellä olevista ovista ja astui pitkään suoraan käytävään. Seuratesaan opastaan apinamiehellä oli tilaisuus miettiä millä tavalla Bolganit olivat saaneet tietää hänen olevan tornissa, ja lopputuloksena hän päätteli että vanhus oli pettänyt hänet. Tarzan luuli nimittäin että vanhus oli ainoa, joka tiesi hänen olevan palatsissa. Käytävä, jonka läpi musta opasti hänet, oli kovin pimeä, sillä sen ainoa ja puutteellinen valaistus tuli aulasta selälleen jääneen oven kautta. Viimein musta pysähtyi suljetun oven eteen.

”Nainen on tuolla”, musta sanoi ja osoitti ovea.

”Onko hän yksin?”

”Ei ole, katso!” Gomangani aukaisi oven, jonka takaa paljastui paksut verhot, joita hän varovasti raotti.

Apinamies tarttui mustaa ranteesta estääkseen häntä pakenemasta ja meni lähemmäksi kurkistamaan raosta. Hän näki suuren salin, ja sen perällä oli koroke, jonka alaosa oli tummaa koristeellisesti veistettyä puuta. Tuon korokkeen keskellä lepäsi valtava mustaharjainen leijona, sama, jonka Tarzan oli nähnyt palatsin puutarhaa kiertäneessä kulkueessa. Sen kultaiset ketjut oli nyt kiinnitetty lattiassa oleviin renkaisiin, ja neljä mustaa seisoj liikkumatomina kuin patsaat, kaksi pedon kummallakin puolella. Leijonan takana olevilla kultaisilla valtaistuimilla istui kolme loisteliaasti koristeltua Bolgania. Korokkeelle johtavien portaiden edessä seisoj La kahden gomanganivartijan välissä. Keskikäytävän kummallakin puolella oli koristeellisia penkkejä, ja etumaisilla istui noin viisikymmentä Bolgania, joiden joukossa Tarzan näki myös tornissa tapaamansa pienen vanhuksen. Nyt apinamies oli varma että ukko oli kavaltanut hänet.

Salin valolähteenä oli satoja soihtuja, jotka palaessaan antoivat sekä valoa että voimakasta suitsutusta, jonka tuoksun Tarzan oli tuntenut sieraimissaan siitä lähtien kun hän saapui Bolganien alueelle. Salin takaseinän korkeat katedraali-ikkunat olivat selällään päästäen sisään viidakon kesäyön vienoja tuulahduksia. Ikkunoista Tarzan näki palatsialueen, ja hän totesi että tämä sali oli samalla tasolla kuin penger, jolle palatsi oli rakennettu. Noiden ikkunoiden takana oli viidakko ja vapauteen johtava avoin portti, mutta viitisenkymmentä aseistettua gorillamiestä oli hänen ja ikkunoiden välissä. Tiellä Lan kanssa vapauteen taktikointi

oli parempi ase kuin väkivalta, mutta etusijalla Tarzanin ajatuksissa oli luultavasti käsitys että hän loppujen lopuksi kuitenkin joutuisi turvautumaan väkivaltaan. Hän kääntyi vierellään olevan mustan puoleen.

”Tahtoisivatko leijonaa vartioivat gomanganit paeta Bolganeilta?”

”Gomanganit pakenisivat, jos he voisivat.”

”Jos katsoisin välttämättömäksi mennä huoneeseen, tulisitko kanssani kertomaan muille gomanganeille että vien heidät pois tästä laaksosta, jos he taistelevat puolestani?” Tarzan kysyi.

”Tulen kertomaan, mutta he eivät usko sitä”, vastasi musta.

”Sano heille että he kuolevat elleivät auta minua.”

”Sanon kyllä.”

Tarzanin kääntäessä jälleen huomionsa saliin hän havaitsi keskimmaisella kultaisella valtaistuimella istuvan Bolganin pitävän puhetta.

”Eläinten kuninkaan ja kaikkien luotujen keisarin Numan suosikit”, se sanoi syvällä murahtelevalla äänellä. ”Numa on kuullut mitä tämä naaras on sanonut. Numa tuomitsee sen kuolemaan. Suuri keisari on nälkäinen. Numa aikoo syödä sen täällä suosikkiensa ja keisarillisen kolmineuvoston läsnäollessa. Tämä on Numan tahto.”

Petomainen kuulijakunta mylvi hyväksyvästi, ja suuri leijona paljasti kauheat hampaansa ja karjui niin että palatsi tärisi, ja leijonan vihreänkeltaiset silmät katsoivat himokkaasti sen edessä seisovaa naista, mikä todisti että tällaisia juhlamenoja järjestettiin niin usein että leijona tiesi mitä oli odotettavissa niiden lopulla.

”Ylihuomenna tämän olennon kumppani, joka tällä hetkellä on vankina Keisarien tornissa, tuodaan Numan eteen

kuulemaan tuomionsa. Orjat”, puhuja korotti äkkiä äänensä, nousi pystyyn ja tuijotti Lan vartijoita, ”raahatkaa naaras keisarille.”

Leijona riehaantui heti, se pieksi häntäänsä, tempoi vahvoja ketjuja, karjui ja ärisi ja nousi takajaloilleen ja yritti loikata Lan kimppuun, kun tämä tuotiin väkisin portaita ylös jalokivin koristetun ihmissyöjän luo, joka odotti kärsimättömänä.

La ei huutanut pelosta, mutta hän yritti turhaan vääntäytyä irti voimakkaiden gomanganien otteesta.

Mustat olivat nousseet viimeiselle askelmalle ja olivat valmiit työntämään Lan leijonan kynsien ulottuville, kun heitä pidätti voimakas huuto salin päästä, huuto, joka pysäytti gomanganit ja sai kokoontuneet Bolganit hämmästyneinä ja vihaisina ponnahtamaan pystyyn. Näky, joka koh-tasi Bolganeja, oli kyllä omiaan suututtamaan niitä, sillä keihäs koholla saliin syöksyi se melkein alaston valkoinen mies, josta ne olivat kuulleet, mutta jota kukaan niistä ei ollut vielä nähnyt. Ja hän toimi niin nopeasti tullessaan sisään etteivät Bolganit ennättäneet edes kunnolla nousta seisomaan, kun hän jo heitti keihäänsä.

14. KAUHUJEN SALI

Mustaharjainen leijona liikkui viidakon yössä. Piittaamatta vähääkään muista elävistä olennoista se asteli uljaana aarniometsän läpi. Se ei etsinyt riistaa, koska se ei yrittänytkään hiipiä. Silti se liikkui hiiskumatta. Se asteli no-

peasti mutta pysähtyi toisinaan kuuntelemaan ja nuuhki-
maan ilmaa kuono korkealla. Lopulta leijona saapui kor-
kealle muurille, haisteli sitä ja seurasi sen viertä, kunnes
tuli avoimelle portille, josta se pujahti pihaan.

Siellä oli valtava rakennus, jonka eteen se pysähtyi kat-
selemaan ja kuuntelemaan, ja juuri silloin rakennuksesta
kajahti vihaisen leijonan kumea karjahdus.

Mustaharja kallisti päänsä ja hiipi lähemmäksi.

Samalla hetkellä kun La oli joutumassa Numan kynsiin,
apinain Tarzan syöksyi saliin päästään hurjan huudon, joka
hetkeksi pysäytti Lata tuomiolle raahaavat gomanganit, ja
tuolla lyhyellä tauolla apinamies heitti salamannopeasti
keihäänsä. Raivostuneet ja kauhistuneet Bolganit näkivät
sen uppoavan keisarinsa, suuren mustaharjaisen Numa-lei-
jonan sydämeen.

Tarzanin vieressä seisoj gomangani, jonka hän oli pelot-
tamalla voittanut puolelleen, ja Tarzanin rientäessä Lan
luokse musta seurasi häntä huutaen tovereilleen että jos he
auttaisivat tätä muukalaista, he saattaisivat vapautua orjuu-
destaan ja päästä pakenemaan Bolganeilta.

”Olette sallineet suuren keisarin surmaamisen”, hän huu-
si Numan onnettomille vartijoille. ”Siitä Bolganit tappavat
teidät. Auttakaa minua pelastamaan outo tarmangani ja
hänen kumppaninsa, niin teillä on ainakin mahdollisuus
jäää henkiin ja päästä vapaiksi. Ja Bolganit pitävät myös
teitä syyllisinä”, hän puhutteli nyt Lan vartijoita, ”me
olemme teidänkin ainoa toivonne.”

Tarzan oli päässyt Lan luokse ja veti tämän mukaansa
ylös korokkeelle, jossa hän toivoi voivansa ainakin hetken
aikaa pitää puoliaan niitä viittäkymmentä Bolgania vastaan,
jotka syöksyivät istumapaikoiltaan häntä vastaan.

”Surmatkaa nuo kolme korokkeen valtaistuimilta”, Tar-

zan huusi gomanganeille, jotka ilmeisesti empivät kenen puolelle he asettuisivat. ”Surmatkaa ne, jos haluatte vapauden! Surmatkaa ne, jos haluatte säilyä hengissä!”

Hänen äänensä käskevä sävy, hänen persoonallisuutensa sähköinen vetovoima, hänen synnynnäiset johtajanominaisuutensa valloittivat heidät sen silmänräpäyksen ajaksi, joka oli tarpeellinen jotta he kääntyisivät hallitsijoitaan vastaan, joita valtaistuinten kolme Bolgania edustivat. Samalla hetkellä kun gomanganit upottivat keihäänsä mustiin karvaisiin isäntiinsä, heistä tuli apinain Tarzanin kannattajia, sillä Bolganien maassa heillä ei ollut enää mitään tulevaisuutta.

Toinen käsi kierrettynä Lan vyötärölle apinamies saattoi hänet ylös korokkeelle, ja kiskoi samalla keihäänsä kuolleesta leijonasta. Sitten hän kääntyi katsomaan päälle karkeavia Bolganeja, nosti jalkansa surmaamansa leijonan raadolle ja päästi ilmoille Kerchakin apinoiden pelottavan voitonhuudon.

Hänen edessään Bolganit pysähtyivät, hänen takanaan gomanganit vapisivat pelosta.

”Seis!” Tarzan huusi kohottaen kätensä varoitukseksi Bolganeille. ”Kuunnelkaa! Olen apinain Tarzan. En ole haastanut riitaa heimonne kanssa. Etsin täältä vain läpikulkua omaan maahani. Antakaa minun poistua rauhassa tämän naisen ja näiden gomanganien kanssa.”

Vastaukseksi Bolganit murahtivat hurjasti kuorossa ja työntyivät taas lähemmäksi koroketta. Vanhus, jonka Tarzan oli tavannut itäisessä tornissa, irrottautui äkkiä niiden joukosta ja ryntäsi hänen luokseen.

”Senkin petturi”, huudahti apinamies. ”Tahdotko ensimmäisenä maistaa Tarzanin vihan?” Hän puhui englantia, ja vanhus vastasi samalla kielellä.

”Petturiko?” hän kysyi hämmästyneenä.

”Niin, petturi”, Tarzan jylisi. ”Etkö rientänyt kertomaan Bolganeille että olin palatsissa, jotta ne lähettäisivät gomanganin houkuttelemaan minut ansaan?”

”En suinkaan. Tulin tänne ollakseni lähellä valkoista naista ja voidakseni tarpeen tullen auttaa häntä tai sinua. Tulen nyt taistelemaan ja kuolemaan rinnallasi, sillä sinä kuolet yhtä varmasti kuin Jumala on taivaassa. Mikään ei voi enää pelastaa sinua Bolganien raivolta, sillä olet surmannut niiden keisarin.”

”Tule sitten todistamaan uskollisuutesi. On parempi kuolla nyt kuin elää ainaisessa orjuudessa”, sanoi Tarzan.

Kuusi gomangania oli asettunut Tarzanin ja Lan rinnalle, kolme kummallekin puolelle, ja seitsemäs, joka oli tullut aseettomana saliin yhdessä Tarzanin kanssa, haki itselleen aseet yhdeltä niistä kolmesta Bolganista, jotka oli surmattu valtaistuimilleen.

Bolganit pysähtyivät nähdessään tämän voimien keskittymisen, joka oli niille aivan uutta. Ne pysähtyivät korokkeelle johtavien portaiden luo, mutta vain hetkeksi, sillä puolustajia oli ainoastaan yhdeksän niiden viittäkymmentä vastaan. Kun Bolganit sitten ryntäsivät portaita ylös, Tarzan ja gomanganit puolustautuivat keihäillä, taistelukirveillä ja nuijilla. Aluksi Bolganit lyötiin takaisin, mutta niitä oli liian monta, ja näytti jo siltä että puolustajat sortuisivat uuteen hyökkäysaaltoon, kun taistelevien korviin kantautui kaamea karjahdus, joka tuli niin läheltä että tiimellys taukosi yllättäen.

Kääntäessään katseensa sinne päin mistä ääni oli kuulunut, he näkivät valtavan mustaharjaisen leijonan ilmestyneen salin ikkunan alle. Silmänräpäyksen ajan se seisoi paikallaan kuin kullattuun pronssiin valettuna, ja sitten koko talo tärisi sen mahtavasta karjahduksesta.

Korokkeelta kaikkien muiden yläpuolelta Tarzan katsoi tuota suurta petoa ja äkkiä hänen riemastunut äänensä voitti Bolganien Murahdukset.

”Jad-bal-ja”, hän huudahti ja osoitti Bolganeja. ”Tapa! Tapa!”

Hän oli tuskin lausunut nämä sanat kun tuo iso hirmu syöksyi karvaisten gorillamiesten kimppuun kuin ilmetty paholainen. Ja samalla hetkellä apinamiehen mieleen juolahti uhkarohkea tuuma häneen luottavien hengen pelastamiseksi.

”Käykää nopeasti Bolganien kimppuun”, hän huusi gomanganeille. ”Tuossa näette oikean Numan, eläinten kuninkaan ja kaikkien luotujen hallitsijan. Se surmaa viholliset, mutta suojelee apinain Tarzania ja hänen mustia ystäviään.”

Kun gomanganit näkivät vihattujen isäntiensä perääntyvän leijonan hurjien hyökkäyksien tieltä, he heittäytyivät taisteluun sotakirvein ja nuijin. Tarzan luopui keihäästään ja turvautui veitseensä pysytellen lähellä Jad-bal-jata ohjaillen leijonaa uusien uhrien kimppuun ja huolehtien siitä, ettei se vahingossa kääntyisi gomanganeja tai pientä valkoista vanhusta tai Lata vastaan. Kaksikymmentä Bolgania makasi kuolleen lattialla, ennen kuin jäljellä olevien onnistui paeta salista. Tarzan kutsui Jad-bal-jan luokseen.

”Siirtäkää väärän Numan ruho pois korokkeelta”, hän sanoi gomanganeille. ”Heittäkää se ulos täältä, sillä oikea keisari on tullut asettumaan valtaistuimelle.”

Vanhus ja La katselivat hämmästyneinä Tarzania ja leijonaa.

”Kuka sinä olet, joka saat ihmeitä aikaan viidakon villin pedon avulla? Kuka sinä olet ja mitä aiot tehdä?” kysyi vanhus.

”Odota niin näet”, Tarzan vastasi ja hymyili tuimasti. ”Luulen että olemme nyt turvassa ja että gomanganit saavat elää huolettomina tämän jälkeen.”

Kun mustat olivat siirtäneet pois leijonan raadon korokkeelta ja työntäneet sen ulos ikkunasta, Tarzan lähetti Jadb-al-jan korokkeelle entisen Numa-leijonan paikalle.

”Tuossa näette oikean keisarin”, apinamies sanoi gomanganeille. ”Sitä ei tarvitse kahlehtia valtaistuimeen. Mutta nyt kolmen teistä pitäisi mennä palatsin takana oleville heimonne majoille kutsumaan miehet tänne valtaistuinsaliin, jotta hekin näkisivät mitä on tapahtunut. Rientäkää, tarvitsemme lisää sotureita ennen kuin Bolganit ryntäävät tänne joukolla.”

Hidasjärkiset gomanganit olivat nyt niin kiihtyneitä että heidän päässään melkein välähti älyn kipinöitä. Kolme heistä riensi noudattamaan Tarzanin kehotusta, ja toiset katsoivat häntä niin pelokkaina kuin he olisivat nähneet jumalolennon. La siirtyi Tarzanin luo kääntäen kasvonsa hänelle, ja Lan silmistä kuvastui yhtä suuri kunnioitus kuin mustien katseista.

”En ole kiittänyt sinua, apinain Tarzan, siitä että olet vaarantanut itsesi ja siitä mitä olet tehnyt puolestani. Arvaan että tulit tänne etsimään minua pelastaaksesi minut näiltä otuksilta ja tiedän myös ettet tehnyt tätä sankarillista ja melkein toivotonta tekoa rakkaudesta minuun. On suorastaan ihme että olet onnistunut näin hyvin, mutta minä, jonka kansan legendoissa kerrotaan Bolganien urotöistä, tiedän ettei meillä kaikilla voi olla pelastumisen toivoa, ja siksi rukoilen sinua käyttämään tilaisuutta hyväksesi ja pakenemaan yksin, sillä sinä olet ainoa, jolla on mahdollisuuksia päästä pakenemaan.”

”En ole kanssasi samaa mieltä”, vastasi apinamies. ”Mi-

nusta meillä näyttää olevan aihetta uskoa että pelastuksemme on varma ja että voimme sen ohella vapauttaa nämä sääliittävät gomanganit Bolganien orjuudesta ja hirmuvallasta. Mutta tässä ei ole kaikki. Se ei vielä tyydytä minua. Meidän on rangaistava sekä Bolganeja, jotka eivät suo vieraanvaraisuutta muukalaisille, että oman kansasi kapinallisia pappeja. Siinä tarkoituksessa aion marssia Timanttitalatin laaksosta Oparin kaupunkiin niin suuret gomanganijoukot mukaan, että voimme pakottaa Kadjin luopumaan anastamastaan vallasta ja voimme asettaa sinut takaisin valtaistuimelle. En aio tyytyä vähempään ja katson myös että kaikki tämä tulee tehdyksi ennen kuin lähdän kotiin.”

”Olet urhoollinen mies”, sanoi vanhus. ”Ja olet onnistunut paremmin kuin luulin olevan mahdollista. Mutta La on oikeassa. Et tiedä kuinka hurjia Bolganit ovat, mihin ne pystyvät ja mikä valta niillä on gomanganeihin nähden. Jos voisit karkottaa pelon typerien mustien mielestä, niin voisit ehkä saada puolellesi riittävän monta heistä, jotta onnistuisit pakenemaan laaksosta, mutta pelkään, että tehtävä on sinulle ylivoimainen. Meidän on siis lähdettävä palatsista, ennen kuin Bolganit toipuvat iskusta, ja nopeutemme ja onneemme luottaen pyrittävä pois laaksosta.”

”Katso, se on jo myöhäistä — ne tulevat”, huudahti La.

Tarzan katsoi Lan osoittamaan suuntaan. Salin oviaukosta näkyi suuri joukko gorillamiehiä. Hän vilkaisi nopeasti ikkunoille päin. ”Ei hätää, katsokaa tuonne.”

Toiset käänsivät katseensa penkereelle antaviin ikkunoihin ja näkivät useiden satojen mustien ryntäävän juoksujalkaa ikkunoille. Silloin korokkeella olevat gomanganit riemastuivat. ”He tulevat! He tulevat! Vapaus koittaa. Bolganit eivät voi enää pakottaa meitä raatamaan, kunnes tuuperrumme uupumuksesta. Bolganit eivät voi enää piestä ja

kiduttaa meitä tai syöttää meitä Numalle.”

Samalla hetkellä kuin ensimmäiset gorillamiehet ilmes-
tyivät salin ovelle gomanganit työntyivät sisään vastakkai-
sen seinän ikkunoista. Etunenässä tulivat ne kolme sanan-
saattajaa, jotka olivat toimineet niin tehokkaasti, että mus-
tat olivat kuin uudestisyntyneitä. Vapauden toivo oli
muuttanut heidät. Nähdessään mustat Bolganien johtaja
huusi niille käskyn käydä korokkeella olevien kimppuun,
mutta vastaukseksi lähin musta sinkautti keihäänsä, ja go-
rillamies kaatui kuolleen suulleen. Taistelu oli alkanut.

Palatsin Bolganit olivat paljon lukuisampia kuin mustat,
mutta jälkimmäisillä oli se etu puolellaan, etteivät Bolganit
päässeet työntymään valtaistuinsaliin suurella joukolla yh-
tä aikaa. Heti kun Tarzan oli todennut mustien innon, hän
kutsui Jad-bal-jan luokseen, laskeutui korokkeelta ja ryhtyi
johtamaan taistelua. Hän sijoitti riittävän määrän miehiä
puolustamaan oviaukkoja, ja jäljellä olevat gomanganit hän
piti varalla keskellä salia. Sitten hän kutsui vanhuksen neu-
votteluun.

”Muurissa oleva portti on auki. Aukaisin sen tullessani
palatsialueelle. Luuletko että kaksikymmentä tai kolme-
kymmentä mustaa voisi päästä livahtamaan metsään vie-
mään kyläläisille sanan siitä mitä palatsissa tapahtuu? Tar-
vitsemme lisää satureita lopettamaan alkamamme vapaus-
taistelun.”

”Se on loistava ajatus. Bolganit eivät ole palatsin siinä
osassa, joka on meidän ja portin välissä. Ja se on tehtävä
nyt jos koskaan. Valitsen miehet sinulle. Tarvitsemme sii-
hen johtomiehiä, joiden sanaan luotetaan palatsin ympäris-
tön kylissä.”

”Hyvä! Valitse heidät heti, kerro heille mitä toivomme
ja kehota heitä pitämään kiirettä.”

Vanhus valitsi yksitellen kolmekymmentä soturia ja selitti jokaiselle tarkkaan mitä tämän oli tehtävä. Suunnitelma miellytti heitä ja he vakuuttivat Tarzanille että ensimmäiset vahvistusjoukot saapuisivat tuota pikaa.

”Yrittäkää tuhota portin salpalaitteet poistuessanne pihalta. Olisi vahinko, jos Bolganit lukitsisivat portin ja estäisivät meitä saamasta vahvistuksia. Viekää myös sana että ensimmäiseksi saapuvien on odotettava muurin ulkopuolella, kunnes heitä on niin paljon, että he voivat tulla turvallisesti pihaan. Heitä pitäisi olla vähintään yhtä paljon kuin meitä on nyt tässä huoneessa.”

Mustat ilmoittivat ymmärtäneensä, ja hetkistä myöhemmin he poistuivat ikkunoiden kautta ja katosivat pimeään yöhön.

Pian sen jälkeen Bolganit hyökkäsivät päättävästi valtaistuinsalin pääovea vartioivien gomanganien kimppuun. Tästä oli seurauksena että parisenkymmentä gorillamiestä pääsi tunkeutumaan saliin. Tämän ensimmäisen vastoinkäymisen yhteydessä mustien Bolganeja kohtaan tuntema synnynäinen pelko ilmeni epävarmuutena ja haluttomuutena lähteä vastahyökkäykseen. Tarzanin rientäessä paikalle auttamaan heitä ja torjumaan Bolganien hyökkäystä hän kutsui Jad-bal-jata. ”Tapa! Tapa!” Tarzan huusi, kun uljas leijona loikkasi alas korokkeelta.

Jad-bal-ja syöksyi lähimmän Bolganin kurkkuun. Sen mahtavat leuat loksahdivat pelosta ärisevän gorillan kasvoissa. Kultaleijona ravisteli raatoa vain kerran, pudotti sen isäntänsä käskystä ja kävi toisen uhrin kimppuun. Kun kolme gorillamiestä perätysten oli kokenut tämän kohtalon, jäljelläolevat kääntyivät pakenemaan tästä kauhujen salista. Mutta gomanganien itseluottamus palasi heidän nähtyään miten helposti tämä hurja liittolainen kylvi kuolemaa ja

kauhua hirmuvaltioiden joukkoon, ja he riensivät katkaistuaan Bolganien pakotien.

”Pitäkää kiinni! Pitäkää kiinni!” huusi Tarzan. ”Älkää tappako niitä!” Bolganeille hän sanoi: ”Antautukaa niin säästyttte kivuilta!”

Jad-bal-ja pysytteli isäntänsä vieressä, se tuijotti Bolganeja ja murahti niille. Tämän tästä se vilkaisi anovasti apinamieheen. ”Anna minun käydä niiden kimppuun”, se tuntui pyytävän.

Saliin hyökänneistä Bolganeista viisitoista oli jäänyt eloon. Hetken emmittytään yksi niistä pudotti aseensa lattialle, ja toiset noudattivat heti esimerkkiä.

Tarzan katsoi Jad-bal-jata. ”Takaisin!” hän sanoi osoittaen koroketta. Leijonan pujahtaessa paikalleen Tarzan kääntyi taas Bolganien puoleen.

”Yksi joukostanne saa mennä ilmoittamaan tovereilleen että vaadin kaikilta välitöntä antautumista.”

Bolganit kuiskailivat tuokion keskenään, ja lopulta yksi niistä ilmoitti menevänsä muiden puheille. Sen poistuttua vanhus tuli Tarzanin luo.

”Ne eivät ikinä antaudu. Varo petosta.”

”Tässä ei ole mitään hätää. Tiedän että ne saattavat yrittää sitä. Mutta voitan aikaa, jota kipeimmin tarvitsemme. Minun olisi parempi olla, jos täältä löytyisi paikka, jonne voisin teljetä nämä vangit, sillä se vähentäisi vastustajiemme lukua ainakin tällä määrällä.”

”Tuossa on sopiva huone”, vanhus vastasi osoittaen valtaistuinsalin sivuovea. ”Voit teljetä ne sinne — Keisarien tornissa on useita samanlaisia huoneita.”

”Hyvä on”, Tarzan sanoi, ja hetkistä myöhemmin Bolganit teljettiin valtaistuinsalin vieressä olevaan huoneeseen. Gorillamiesten pääjoukko kiisteli aulassa. Bolganit

keskustelivat ilmeisesti Tarzanin viestistä. Viisitoista minuuttia kului, kolmekymmentä. Vastausta ei kuulunut, eikä vihollisuuksia jatkettu. Mutta sitten antautumisvaatimuksen saanut Bolgani ilmestyi ovelle.

”No, mikä on vastaus?” kysyi apinamies.

”Bolganit eivät antaudu, mutta sinun sallitaan poistua laaksosta sillä ehdolla että vapautat vangiksi joutuneet etkä enää vahingoita muita.”

Apinamies pudisti päätään. ”En suostu siihen. Vallassani on tuhota Timanttilaakson Bolganit. Katso!” ja hän osoitti Jad-bal-jata. ”Tuo on oikea Numa. Otus, jonka olitte asettaneet valtaistuimelle oli vain villi eläin, mutta tuo on Numa, eläinten kuningas, kaiken luodun keisari. Katso sitä. Se ei kaipaa kultaisia kahleita kuin vanki tai orja. Ei! Se on tosiaankin keisari, mutta tässä salissa on toinen, joka on vielä mahtavampi, jolta Numakin ottaa käskyjä, ja se toinen olen minä, apinain Tarzan. Jos suututatte minut, saatte tuntea sekä Numan että minun vihaani. Gomanganit ovat kuuliaisimpia minulle, ja Bolganeista teen itselleni orjia. Mene kertomaan tämä tovereillesi ja sano, että jos ne haluavat jäädä henkiin, niiden on parasta tulla pian pyytämään armoa. Mene!”

Sanansaattajan poistuttua Tarzan katseli jälleen vanhusta, jonka silmiin syttynyt ilme olisi voinut osoittaa pelkoa tai kunnioitusta, ellei silmäkulmissa olisi näkynyt epämääräinen välke. Apinamies huokasi syvään helpotuksesta. ”Näin voitamme taas puoli tuntia.”

”Tarvitsemme sen ja enemmänkin”, vastasi vanhus. ”Olet kuitenkin jo nyt saanut aikaan enemmän kuin pidin mahdollisena, sillä olet ainakin kylvänyt epäilyjä Bolganeihin, joiden valtaa ei ole koskaan aikaisemmin koeteltu.”

Pian käytävältä kuulunut väittely ja keskustelu lakkasi ja

Bolganit alkoivat liikehtiä. Noin viisikymmentä gorillamiestä siirtyi valtaistuinsalin pääovelle ja jäi äänettöminä varti-oon kuin estääkseen salissa olevien mahdolliset pakoyritykset. Muut gorillamiehet poistuivat aulasta. La, vanhus ja gomanganit odottivat kärsimättöminä vahvistusjoukkojen tuloa, ja Tarzan istui rennosti korokkeen reunalla käsi kierrettynä Jad-bal-jan kaulalle.

”Bolganit hautovat jotakin”, sanoi vanhus. ”Meidän on oltava tarkkoja, etteivät ne pääse yllättämään. Mustat saisivat tulla nyt, kun ovella on vain viisikymmentä Bolgania. Meidän pitäisi voida selviytyä niistä, ja jos selviäisimme, uskon että meillä olisi ainakin jonkinlainen mahdollisuus päästä pakenemaan palatsialueelta.”

”Pitkä oleskelusi täällä on tartuttanut sinuun samanlaisen älyttömän pelon Bolganeja kohtaan, jota gomanganit tuntevat. Asennoitumisestasi saa sellaisen kuvan, että Bolganit ovat jonkinlaisia yli-ihmisiä, mutta hyvä ystävä, ne ovat vain eläimiä. Selviämme niistä, jos luotamme itseemme.”

”Ne saattavat olla eläimiä, mutta ne ajattelevat ihmisen aivoilla, ja ne ovat pirullisen viekkaita ja julmia.”

Seurasi pitkä hiljaisuus, jonka hermostuneiden gomanganien kuiskailu rikkoi. Mustien henkinen voima mureni näköjään hitaasti pakollisen odotuksen hermopaineesta, ja tähän vaikutti myös se etteivät niiden metsässä asuvat heimo-laiset olleet vielä tulleet apuun. Heidän itsekuriaan höllensi myös Bolganien suunnitelmien pohdiskelu. Olivatko gorillamiehet jo ryhtyneet johonkin? Hiljaisuus oli pelottavam-pi kuin hurjimman taistelun melu. Lopulta La kysyi:

”Jos kolmenkymmenen gomanganin oli helppo poistua palatsista, miksi emme mekin lähteneet täältä?”

”Siihen oli olemassa kaksi syytä”, vastasi Tarzan. ”En-

sinnäkin – jos olisimme lähteneet kaikki yhdessä, Bolganit, jotka ovat paljon lukuisampia kuin me, olisivat voineet ahdistaa ja viivytellä meitä niin paljon että niiden sanansaattajat olisivat ennättäneet kyliin ennen meitä. Tästä olisi ollut seurauksena että olisimme joutuneet tuhansien vihamiesten soturien piirittämiksi. Toiseksi haluan rangaista näitä otuksia niin että muukalaiset vastaisuudessa voivat liikkua turvallisesti Timanttialatsin laaksossa. Ja nyt osoitan vielä kolmannen syyn miksi emme voi paeta nyt.” Apinamies osoitti penkereelle antavia ikkunoita. ”Katsokaa, pengeri ja piha ovat täynnä Bolganeja. Mitä niillä lieneekään mielessään, sen menestyminen taitaa riippua siitä, yritämmekö paeta tästä salista ikkunoiden kautta, sillä ellen erehdy, tuolla ulkona olevat Bolganit yrittävät piiloutua.”

Vanhus siirtyi sellaiseen paikkaan, mistä hän näki paremmin penkereelle ja pihalle.

”Olet oikeassa”, hän sanoi palattuun apinamiehen luo. ”Bolganit ovat kokoontuneet joukolla ikkunoiden alle, ja sen lisäksi ne vartioivat valtaistuinsalin kaikkia ovia. Siitä voimme heti varmistua.” Vanhus meni vetämään syrjään erään sivuoven verhot, joiden takaa paljastui pieni joukko Bolganeja. Ne seisoivat hiljaa paikoillaan yrittämättä siepata häntä tai vahingoittaa. Vanhus siirtyi sivuovelta toiselle ja kaikkien takana oli samanlaisia vaikenavia gorillavartijoita. Kierrettyään salia ja korokkeen kolmea valtaistuinta hän palasi Tarzanin ja Lan luo.

”Tätä minä epäilinkin. Meidät on piiritetty täydellisesti. Olemme hukassa ellemme saa apua.”

”Mutta ne ovat hajoittaneet joukkonsa”, Tarzan sanoi.

”Silti ne ovat liian vahvoja meille”, vastasi vanhus.

”Saatat olla oikeassa, mutta pannaan ainakin kovasti kamppoihin.”

”Mikä se oli?” huudahti La, ja sama ääni sai kaikki muutkin kääntämään katseensa valtaistuinsalin kattoon. Silloin he näkivät että luukut oli poistettu kahdestatoista aukosta, joiden ympärillä näkyi useiden kymmenien gorilamiesten irvistävät kasvot.

”Mitä niillä nyt on mielessä?” huudahti Tarzan, ja kuin vastauksena tähän kysymykseen Bolganit heittivät valtaistuinsaliin vuohennahkoihin käärittyjä ja öljyyn kastettuja palavia rättejä, jotka heti alkoivat täyttää salia paksulla tukahduttavalla savulla ja palavan nahan ja karvan käryllä.

15. VERELLÄ PIIRRETTY KARTTA

Haudattuaan kullan maahan Esteban ja Owaza palasivat viiden mustan luo ja marssivat sitten yhdessä näiden kanssa joen rantaan, jonne he leiriytyivät yöksi. He keskustelivat suunnitelmistaan ja päättivät olla palaamatta retkikuntaan, joka saisi yrittää omin neuvoin rannikolle. Itse he aikoivat pyrkiä toiseen satamapaikkaan palkatakseen sieltä tarvittavan määrän kantajia kullan siirtämiseksi pois sisämaasta.

”Täytyykö meidän hakea kantajia rannikolta, emmekö voisi saada niitä lähimmästä kylästä?” kysyi Esteban.

”Kyläläiset eivät lähtisi kanssamme rannikolle, he eivät ole kantajia. He suostuisivat korkeintaan viemään kultamme naapurikylään”, vastasi Owaza.

”Miksei sitä sitten?” Naapurikylästä voisimme palkata uusia kantajia seuraavalle etapille.”

Owaza pudisti päätään. ”Ajatus on hyvä, bwana, mutta

emme voi toteuttaa sitä, koska meillä ei ole millä maksaisimme kantajat.”

Esteban raapi päätään. ”Olet oikeassa, mutta se säästäisi meiltä sen kirotn matkan rannikolle ja takaisin.” He istuivat hetken aikaa mietteissään. ”Nyt tiedän!” huudahti espanjalainen viimein. ”Vaikka meillä olisikin kantajia, emme voisi mennä suoraan rannikolle, sillä saattaisimme osua yhteen Flora Hawkesin kanssa – meidän on annettava heidän poistua Afrikasta ennen kuin viemme kullan rannikolle. Kahden kuukauden odotus ei ole liian pitkä. Heidän on varmaankin pahuksen vaikea päästä rannikolle kapinoviien kantajiensa kanssa. Odotellessamme voisimme viedä yhden kultaharkon lähimpään paikkaan, missä se voidaan vaihtaa tavvikkeisiin. Sitten tulemme takaisin ja palkkaamme kantajia viemään harkot kylästä toiseen.”

”Bwana puhuu viisaita sanoja”, vastasi Owaza. ”Lähimmälle kauppa-asemalle ei ole yhtä pitkä matka kuin rannikolle. Näin meiltä säästyy monta pitkää raskasta päivämarssia.”

”Aamulla lähdetään siis kaivamaan ylös yksi haudatuista kultaharkoista, mutta katsotaan ettei kukaan seuraa meitä, sillä on tärkeätä ettei kullan kätköpaikkaa paljasteta liian aikaisin. Sitten kun tulemme hakemaan kullan, meidän on tietysti kerrottava siitä muille, mutta niin kauan kuin joukkomme on koossa ei ole pelkoa että kulta anastetaan meiltä.”

Seuraavana aamuna Esteban ja Owaza palasivat kätketyn aarteen luo ja kaivoivat ylös yhden kultaharkon.

Ennen kuin he poistuivat paikalta espanjalainen piirsi leopordintaljan sisäpintaan tarkan kartan aarteen sijainnista käyttäen tarkoitukseen terävää tikkua, jonka hän kastoi varta vasten tapetun nakertajan vereen. Owaza antoi hänel-

le alkuasukkaiden käyttämät joen ja kätköpaikalta näkyvien maamerkkien nimet sekä mahdollisimman tarkat ohjeet, miten tänne pääsi rannikolta. Nämä tiedot hän merkitsi muistiin piirroksen alapuolelle. Tämän tehtyään hän tunsi suurta huojennusta, sillä hän oli pelännyt ettei hän voisi paikallistaa kultaa, jos Owazalle sattuisi jotakin.

Kun Jane saapui rannikolle matkustaakseen Lontooseen, häntä odotti siellä sähke, joka ilmoitti ettei isä enää ollut hengenvaarassa. Näin ollen Janen ei ollut välttämätöntä lähteä tapaamaan isäänsä, ja levättyään muutamia päiviä hän lähti taas kulkemaan samaa pitkää väsyttävää tietä, jota hän oli äsken tullut. Saapuessaan lopulta kotiin Jane sai hämmästyksekseen kuulla ettei apinain Tarzan ollut vielä palannut retkeltään Oparin aarrekkamioihin. Korak oli ilmeisesti kovin levoton, mutta hän ei tuntunut olevan halukas tunnustamaan että pelkäsi isälle sattuneen jostain. Jane oli pahoillaan kultaleijonan paosta, sillä hän tiesi Tarzanin kiintyneen kovasti tuohon jaloön petoon.

Toisena päivänä Janen kotiintulon jälkeen wazirit, jotka olivat lähteneet Tarzanin mukana, palasivat yksin. Ja silloin emäntä tunsi sydämessään todellista pelkoa miehensä puolesta. Hän kuulusteli sotureita tarkkaan, ja kun he kertoivat että Tarzania oli kohdannut uusi onnettomuus, joka oli aiheuttanut osittaisen muistinmenetyksen, Jane päätti lähteä seuraavana päivänä etsimään häntä wazirien kanssa.

Korak yritti saada Janen peruuttamaan päätöksensä, mutta epäonnistuttuaan tässä hän pyysi päästä mukaan retkelle.

”Emme voi olla poissa kaikki yhtä aikaa”, äiti sanoi. ”Sinun täytyy jäädä tänne. Mutta jos epäonnistun, saat lähteä palattuani.”

”En salli sinun lähteä yksin, äiti”, vastasi poika.

”Enhän minä ole yksin, kun wazirit ovat kanssani”, Jane nauroi. ”Ja tiedät hyvin että olen heidän seurassaan yhtä hyvässä turvassa Afrikan uumenissa kuin täällä tilalla.”

”Niin kai”, poika vastasi, ”mutta toivon että saisin lähteä mukaan tai että Mirjam olisi täällä.”

”Minäkin toivon että Mirjam olisi täällä”, sanoi äiti. ”Mutta ole huoleti. Tiedät ettei minun tarvitse hävetä viidakkotietouttani, vaikken olekaan yhtä hyvä kuin Tarzan ja sinä. Luotan siihen ja uskollisten wazirien rohkeuteen.”

”Kyllä kai sinä selviät, mutta silti en tahtoisi sinun lähtevän ilman minua”, vastasi Korak.

Poikansa vastustelusta huolimatta Jane lähti seuraavana aamuna viidenkymmenen waziri-soturin kanssa etsimään villiä apinamiestä.

Kun Esteban ja Owaza eivät olleet lupauksensa mukaisesti palanneet leiriin, retkikunnan muut jäsenet olivat ensin vihaisia, mutta myöhemmin viha lauhtui ja he alkoivat huolestua, ei niinkään paljon espanjalaisen takia kuin Owazan, jonka he pelkäsivät joutuneen onnettomuuden uhriksi. Silloin hän ei tulisikaan opastamaan heitä turvallisesti rannikolle, eikä mustien joukossa ollut ketään toista, joka olisi pystynyt pitämään tyytymättömiä ja kapinallisia kantajia kurissa. Mustat eivät suhtautuneet vakavasti ajatukseen että Owaza olisi eksynyt, he olivat pikemminkin taipuvaisia uskomaan että Owaza ja Esteban olivat hylänneet heidät. Luvinilla, joka toimi päällysmiehenä Owazan poissaollessa, oli oma selityksensä.

”Owaza ja bwana ovat lähteneet yksin norsunluunryöstäjien kimppuun. Juonittelulla he saattavat päästä samoihin

tuloksiin kuin me pääsisimme voimakeinoin, ja he jakavat norsunluun keskenään.”

”Mutta kuinka kaksi miestä voisi nujertaa rosvojoukon?” Flora kysyi epäilevänä.

”Sinä et tunne Owazaa”, vastasi Luvini. ”Jos hän pääsee orjien puheille, hän voittaa heidät puolelleen, ja kun arabit näkevät apinain Tarzanin taistelevan Owazan kanssa kapi-nallisten orjien puolella, arabit pakenevat kauhuissaan.”

”Luvini taitaa olla oikeassa. Se kuulostaa juuri espanja-laisen tapaiselta”, mutisi Kraski, ja sitten hän äkkiä kääntyi Luvinin puoleen. ”Osaatko opastaa meidät rosvojen lei-riin?”

”Osaan.”

”Hyvä on, entä sinä, Flora, mitä tuumit tästä suunnitel-masta? Lähetetään nopea sanansaattaja varoittamaan ros-voja Owazasta ja espanjalaisesta ja kertomaan heille ettei jälkimmäinen olekaan oikea apinain Tarzan. Voimme pyy-tää heitä pidättämään molemmat ja pitämään heitä vankeu-dessa kunnes tulemme. Vasta sen jälkeen toimimme tilan-teen edellyttämällä tavalla. On sangen mahdollista että voimme toteuttaa alkuperäisen suunnitelman päästyämme ystävinä rosvojen leiriin.”

”Tuo kuulostaa hyvältä, ja se on kieltämättä kieroä, yhtä kieroä kuin olet itse.”

Venäläinen punastui. ”Pata kattilaa soimaa . . .”

Tyttö kohautti olkapäitään, mutta Bluber, joka yhdessä Peeblesin ja Throckin kanssa oli vaiti kuunnellut keskuste-lua, räjähti:

”Mitä sinä tarkoitat sillä että pata kattilaa soimaa? Kuka tässä on konna? Sanon sinulle, nuori herra Karl Kraski että olen rehellinen mies. Adolf Bluberia ei haukuta konnaksi.”

”Suu kiinni, ainahan sinä olet mukana siellä mistä jota-

kin heruu, ellei se ole vaarallista. Arabit ovat itse varastaneet norsunluun ja luultavasti surmanneet monta ihmistä saadakseen sen haltuunsa. Sitä paitsi he ovat ottaneet orjia, joita vapautamme.”

”No olkoon, jos se on oikein ja kohtuullista, mutta pidä mielessäsi, herra Kraski, että *minä* olen rehellinen mies.”

”Hitto soikoon!” huudahti Throck. ”Olemme kaikki rehellisiä, en ole koskaan ennen nähnyt näin viattomia pulmusia.”

”Totta kai me olemme rehellisiä”, karjaisi John Peebles, ”ja jokainen, joka väittää toisin, saa turpiinsa. Täällä olemme ja se siitä.”

Tyttö hymyili väsyneesti. ”Rehelliset miehet tunnetaan siitä että he kuuluttavat rehellisyytensä koko maailmalle. Mutta mitä sillä on väliä. Nyt on vain päätettävä Kraskin ehdotuksesta. Meidän on päästävä yksimielisyyteen ennen kuin ryhdymme tuumaan. Meitä on viisi. Äänestetään asiasta. Kannatetaanko vai vastustetaanko?”

”Lähtevätkö miehet mukaan?”. Kraski kysyi Luvinilta.

”Kyllä, jos he saavat osuuden norsunluusta.”

”Ketkä kannattavat Karlin ehdotusta?” kysyi Flora.

Kaikki kannattivat sitä yksimielisesti. Näin ollen päätettiin ryhtyä yritykseen. Puoli tuntia myöhemmin sanansaattaja lähetettiin rosvojen leiriin. Hänen lähdettyään retkikunta purki leirinsä ja lähti marssimaan samaan suuntaan.

He saivat todeta, että sanansaattaja oli päässyt onnellisesti perille ja että heitä odotettiin. Estebania ja Owazaa ei ollut näkynyt näillä tienoilla. Tämän vuoksi arabit olivat epäluuloisia ja synkkiä. He pelkäsivät että heille lähetetty viesti oli ollut juoni, jonka avulla tämä melkoinen joukko aseistettuja valkoisia ja mustia oli päässyt turvallisesti heidän aitauksensa sisäpuolelle.

Jane marssi nopeasti waziriensa kanssa ja löysi Flora Hawkesin safarin jäljet leirialueelta, jossa wazirit olivat viimeksi nähneet Estebanin, jota he yhä luulivat apinain Tarzaniksi. Seurattuaan selvästi näkyviä jälkiä paljon nopeammin kuin valkoisten retkikunta oli liikkunut Jane ja wazirit leiriytyivät vajaan kahden kilometrin päähän norsunluurosvojen aitauksesta. Hawkesin retkikunta oli saapunut edellisellä viikolla ja se oli yhä rosvojen vieraana odotellen Owazan ja Estebanin tuloa tai sopivaa hetkeä kavalaan hyökkäykseen arabeja vastaan. Sillä välin Luvini ja muut mustat olivat salaa onnistuneet yllyttämään arabien orjia kapinaan. Vaikka päällysmies selosti tilannetta joka päivä Flora Hawkesille, hän ei puhunut mitään pienestä yksityisestä suunnitelmastaan. Orjakapinan ja arabien surmaamisen jälkeen hänen tähtäimessään oli myös kaikkien valkoisten tappaminen, paitsi Flora Hawkesin, jonka Luvini tahtoi säästää itselleen tai myytäväksi pohjoiseen jollekin mustalle sulttaanille. Luvinin viekkään suunnitelman mukaan arabit surmattaisiin ensin valkoisten avulla, ja vasta sen jälkeen, kun näiden henkilökohtaiset palvelijat olisivat varastaneet isäntiensä aseet, Luvini aikoi käydä valkoisten kimppuun tappaakseen heidät.

Luvini olisi varmaan pystynyt toteuttamaan suunnitelmansa ellei nuori musta poika, jonka Flora Hawkes oli valinnut henkilökohtaiseksi palvelijakseen, olisi ollut niin kiintynyt häneen.

Vaikka tämä nuori valkoinen nainen oli valmis menemään miten pitkälle tahansa ahneutensa ja rahanhimonsa tyydyttämiseksi, hän oli kuitenkin ollut ystävällinen ja lempeä pienelle mustalle pojalle, jolle osoitettu ystävyys oli tuottava Floralle paljon suuremman osingon kuin hänen uhrauksensa edellytti.

Luvini oli käynyt tapaamassa Floraa iltapäivällä ja kertonut että kaikki oli valmista ja että orjat nousisivat kapinaan ja arabit murhattaisiin illalla heti pimeän tulon jälkeen. Rosvojen kahmima norsunluu oli jo aikoja sitten herättänyt valkoisten ahneuden, ja nyt he olivatkin erittäin halukkaita osallistumaan salajuonen viimeiseen vaiheeseen, joka tuottaisi heille huomattavan omaisuuden.

Vähän ennen ilta-ateriaa pieni musta palvelija ryömi silmät pyöreinä ja kovin pelästyneenä Flora Hawkesin telttaan.

”Mikä hätänä?”

”Pst!” varoitti poika. ”Varo etteivät he kuule minun puhuvan kanssasi. Kallista korvasi minulle, niin kuiskaan sinulle mitä Luvini suunnittelee.”

Tyttö kallisti korvansa pienen mustan huulille. ”Olet ollut kiltti minulle, ja siksi tulin kertomaan että Luvini aikoo tehdä sinulle pahaa”, poika kuiskasi.

”Mitä tarkoitat?”

”Luvini on käskenyt tappaa kaikki valkoiset miehet ja ottaa sinut vangiksi sen jälkeen kun arabit on surmattu. Luvini pitää sinut itse, tai sitten hän myy sinut pohjoiseen isosta rahasta.”

”Mutta mistä sinä tiedät tämän?”

”Kaikki mustat tietävät sen. Minun käskettiin varastaa kiväärisei ja pistoolisei ihan samalla tavalla kuin muut palvelijat varastavat valkoisten isäntiensä aseet.”

Tyttö ponnahti pystyyn. ”Kyllä minä sille petturille näytän”, hän huudahti, tarttui pistooliinsa ja astui teltan ovi-läpälle.

Poika tarrautui hänen polviinsa ja piteli kiinni. ”Ei! Ei! Älä tee sitä. Älä sano mitään. He tappaisivat vain valkoiset miehet vähän aikaisemmin ja ottaisivat kuitenkin sinut

vangiksi. Jokainen musta on teitä vastaan. Luvini lupasi jakaa norsunluun yhtä suuriin osiin kaikille. He ovat valmiit aloittamaan verilöylynsä, ja jos uhkaisit Luvinia tai jos heille muulla tavalla selviäisi että tiedät heidän aikeensa, he kävisivät heti kimppuusi.”

”Mitä minun sitten pitäisi tehdä?”

”Ainoa toivosi on paossa. Sinun täytyy paeta viidakoon valkoisten miesten kanssa. Mutta minä en voi lähteä kanssasi.”

Tyttö katseli poikaa hetken aikaa ääneti, ja sitten hän sanoi: ”Hyvä on, noudatan neuvoasi. Olet pelastanut henkeni. On mahdollista etten voi koskaan palkita sinua, mutta kuka tietää vaikka voisinkin. Mene nyt ennen kuin sinua epäillään.”

Musta poistui teltasta ryömimällä takaseinän alitse, jotta kukaan hänen keskellä leiriä istuvista tovereistaan ei näkisi häntä. Pojan lähdettyä Flora meni huolettoman näköisenä Kraskin telttaan, jonka tämä jakoi Bluberin kanssa. Tyttö tapasi molemmat ja kertoi kuiskailleen mustan antamasta varoituksesta. Ulospäin täysin rauhallisena Kraski kutsui Peeblesin ja Throckin telttaansa. Englantilaiset olivat valmiit käymään heti mustien kimppuun, mutta Flora Hawkes sai heidät luopumaan noin harkitsemattomasta teosta muisuttamalla heitä alkuasukkaiden lukumääräisestä ylivoimasta. Sellainen yritys olisi toivoton.

Bluber, joka oveluudessaan ja viekkauudessaan aina oli valmis kaksinaamaiseen peliin, jos sellaiseen olisi pienintäkin mahdollisuutta, ehdotti että he salaa ilmoittaisivat arabeille mitä olivat kuulleet ja liittyen heihin asettuisivat hyviin asemiin ja ryhtyisivät tulittamaan mustia odottamatta näiden hyökkäystä.

Flora Hawkes vastusti ehdotusta. ”Se ei käy, sillä arabit

ovat pohjimmaltaan yhtä pahoja vihollisia kuin mustat. Jos onnistuisimme nujertamaan mustat, ei kestäisi kovinkaan kauan ennen kuin arabit saisivat tietää joka ainoan yksityiskohdan heitä vastaan laatimastamme suunnitelmasta, jolloin henkemme ei olisi tämänkään arvoinen”, ja hän näpsäytti sormiaan.

”Flora taitaa olla oikeassa, niin kuin aina”, murahti Peebles. ”Mutta tahtoisin vain tietää miksi helvetissä menisimme samoilemaan viidaktoon, kun meillä ei ole ketään joka metsästäisi ja keittäisi meille, kantaisi tavaramme ja opastaisi meidät pois. Täällä olemme ja se siitä.”

”Meillä ei taida olla muuta vaihtoehtoa, mutta hitto soikoon, en minäkään halua paeta”, sanoi Throck.

Silloin valkoisten korviin kantautui kovin kaukaa viidakosta leijonan karjahdus.

”Voi surkeutta!” huudahti Bluber. ”Mennäänkö ihan yksin viidaktoon? Hyvä Jumala! Minä jään mieluummin tänne kuolemaan valkoisen miehen lailla.”

”He eivät tapa sinua noin vain”, sanoi Kraski. ”He kittävät sinua, jos jätät tänne.”

Bluber väänsi käsiään, ja tuskanhiki valui hänen lihaville poskilleen. ”Voi! Miksi lähdinkään? Miksi lähdinkään? Miksen jäänyt Lontooseen, jossa minun oli hyvä olla?”

”Suu kiinni!” kivahti Flora. ”Etkö käsitä että jos herättät epäluuloja noissa kavereissa, he käyvät heti kimppuumme? Emme voi tehdä muuta kuin odottaa, kunnes hyökkäys arabeja vastaan alkaa. Meillä on vielä aseemme, he eivät aio riistää niitä meiltä ennen kuin arabit on surmattu. Taistelun tuoksinassa meidän täytyy paeta viidaktoon ja sen jälkeen — Jumala tietää ja Jumala varjelkoon meitä.”

”Niin, Jumala varjelkoon meitä”, änkytti Bluber aivan kalpeana kauhusta.

Hetkistä myöhemmin Luvini tuli heidän puheilleen. ”Kaikki on selvä, bwanat. Olkaa valmiit heti kun ilta-ateria on syöty. Ryhtykää tulittamaan arabeja, kun kuulette merkikilaukauksen.”

”Keskustelimme juuri siitä ja päätimme asettua asemiin portin lähetyville estääksemme heidän pakonsa”, Kraski sanoi.

”Mainiota, mutta sinun täytyy jäädä tänne”, Luvini sanoi Floralle. ”Ei ole turvallista olla siellä missä taistellaan. Pysy teltassasi. Rajoitamme taistelun kylän toiseen päähän ja mahdollisesti portille, jos joku yrittäisi paeta.”

”Tehdään niin, jään tänne missä on turvallista”, Flora vastasi.

Tyytyväisenä siihen että asiat sujuivat näin hyvin musta poistui, ja pian koko leiri nautti ilta-ateriaansa. Leirissä vallitsi painostava tunne ja kireä hermostunut jännitys, joka ei voinut jäädä arabeiltakaan huomaamatta, mutta he olivat ainoat, jotka eivät tienneet sen syytä. Bluber oli niin kauhistunut ettei hän voinut syödä, hän istui kalpeana ja vilkuili kauhusta vavisten onnettomana ympärilleen — hänen katseensa harhaili mustista arabeihin ja sitten portille, ja tuota matkaa ne olivat varmaan mittailleet sata kertaa sillä aikaa, kun hän odotti laukausta, joka aloittaisi verilöylyn ja lähettäisi hänet viidakkoon, jossa, näin hän varmaan ajatteli, hän joutuisi ensimmäisen saalistavan leijonan uhriksi.

Bluberia inhotti nähdä kuinka tynnosti Peebles ja Throck nauttivat ateriansa. Luonteeltaan kovin hermostunut Kraski söi vain vähän, mutta pelkoa hän ei osoittanut. Flora Hawkes ei myöskään pelännyt, vaikka hän tajusikin että tilanne oli toivoton.

Oli tullut pimeä. Joitakin mustia ja arabeja oli vielä ate-

rioimassa, kun hiljaisuuden äkkiä rikkoi terävästi kajahtava kiväärinlaukaus. Yksi arabeista vaipui äänähtämättä maahan. Kraski nousi ja tarttui Floraa käsivarresta. ”Tule!”

Peebles ja Throck seurasivat heitä, ja heidän edellään paaluaitauksen portille riensi Bluber, jonka jalat pelko oli siivittänyt.

Nyt ilma täyttyi käheistä huudoista ja kiväärien laukauksista. Arabit, joita oli alkujaan vain alun toistakymmentä, taistelivat sinnikkäästi, ja koska he olivat parempia ampujia kuin mustat, taistelun lopputulos oli vielä epävarma, kun Kraski aukaisi portin ja viisi valkoista pakeni pimeään viidakkoon.

Kylässä käyty taistelu ei voinut päättyä toisin kuin se päättyi, sillä mustilla oli niin suuri miesylivoima että he viimein kehnosta ampumataidostaan huolimatta onnistuivat kaatamaan arabit viimeiseen mieheen. Silloin Luvinin ajatukset kääntyivät eurooppalaisiin, ja hän sai todeta että he olivat paenneet kylästä. Musta tajusi heti kaksi asiaa. Ensiksikin että joku oli pettänyt hänet ja toiseksi etteivät valkoiset olleet voineet ehtiä kauas siinä lyhyessä ajassa, joka oli kulunut heidän poistumisestaan täältä. Kutsuttuaan soturit luokseen Luvini selitti heille mitä oli tapahtunut ja hän korosti erityisesti että jos valkoiset pääsisivät pakenemaan, he saattaisivat palata vahvistusjoukkojen kanssa rannaisemaan mustia. Näin hän sai joukkonsa, joka nyt käsitti yli kaksisataa miestä, ymmärtämään että oli välttämätöntä lähteä heti ajamaan karkulaisia takaa, jotta tavoitettaisiin heidät ennen kuin he pääsisivät lähimpään kylään, joka sijaitsi vajaan päivämärssin päässä.

16. TIMANTTIVARASTO

Kun alkeelliset savupommit täyttivät valtaistuinsalin Keisarien tornissa tukahduttavalla savulla, gomanganit koontuivat Tarzanin ympärille pyytäen että hän pelastaisi heidät, sillä hekin olivat nähneet ovien eteen ryhmittyneet Bolganit ja sen suuren joukon, joka odotti ulkona penkereellä ja puutarhassa.

”Odottakaa vähän, kunnes savu on kyllin paksu salaamaan liikkeemme Bolganeilta. Silloin ryntäämme ulos ikkunoiden kautta, sillä se on lyhyin tie portille ja se antaa ainakin joillekin meistä mahdollisuuden päästä pakoon.”

”Minulla on parempi tuuma”, sanoi vanhus. ”Seuratkaa minua, kun savu peittää meidät näkyvistä. Tiedän vartiomattoman ulospääsytien. Ovella ei ole ketään, koska Bolganit eivät osanneet arvata että turvautuisimme siihen. Kiertäessäni valtaistuinten takaa huomasin ettei käytävässä ollut yhtään Bolgania vartiossa.”

”Minne se johtaa?” kysyi Tarzan.

”Timanttitornin pohjakerrokseen — siinä tornissa tapasin sinut. Sieltä on lyhyt matka portille, ja jos pääsemme tornin pohjakerrokseen ennen kuin ne arvaavat minne pyrimme, pääsemme myös metsään asti.”

”Mainiota!” huudahti apinamies. ”Pian savu estää Bolganeja näkemästä meitä.”

Savu oli itse asiassa jo niin paksu että valtaistuinsalissa olevien oli vaikea hengittää. Moni heistä yski ja pärski, ja kaikkien silmät kyynelöityivät kitkerästä savusta. Mutta se ei peittänyt heitä vielä kokonaan ympärillä olevilta vartioilta.

”En tiedä paljonko vielä kestäimme tätä. Olen jo saanut tarpeekseni”, Tarzan sanoi.

”Savu tihenee. Odotetaan vielä hetki, taidamme päästä liivahtamaan täältä salaa”, vastasi vanhus.

”Minä en kestä enempää”, huudahti La. ”Minä tukehdun ja olen puolisokea.”

”No niin, Bolganit tuskin näkevät meitä enää. Savu on jo aika paksua. Tulkaa, seuratkaa minua”, vanhus sanoi ja meni edellä ylös korokkeelle ja valtaistuinten takana olevasta pienestä verhoihin peitetystä oviaukosta. Hänen jälkeensä astui La, sitten Tarzan ja kultaleijona, joka oli saavuttanut sietokykynsä ja kärsivällisyytensä äärirajan. Tarzanille tuotti vaikeuksia pitää Jad-bal-jata kurissa, sen ärtymys ilmeni kumeina murahduksina, jotka saattoivat antaa Bolganeille vihjeen heidän pakotiestään. Tarzanin ja leijonan takana ryntäsivät yskivät gomanganit, mutta edellä kulkevan Jad-bal-jan takia he eivät tuppautuneet ihan samalla tavalla näiden kannoille kuin he olisivat muuten tehneet.

Oviaukon takana oli pimeä käytävä, joka johti rosoisten askelmien kautta ensin alaspäin ja sitten täysin pimeänä suoraan Keisarien tornista Timanttitoriin. Kaikki tunsivat niin suurta helpotusta päästyään savun täyttämästä valtaistuinsalista ettei kukaan välittänyt, vaikka käytävä olikin pimeä, vaan kaikki seurasivat mukisematta vanhusta, joka oli selittänyt että nuo ensimmäiset askelmat olivat pitkän käytävän ainoa este.

Käytävän päässä oli painava ovi, jonka aukaiseminen tuotti vanhukselle melkoisia vaikeuksia. ”Odottakaa vähän, etsin lampun ja sytytän valon”, hän sanoi.

Hänen askeleensa kuuluivat oven toiselta puolelta. Sitten himmeä valo leimahti, ja öljytuikun sydän alkoi palaa leppävällä liekillä. Tässä heikossa valossa Tarzan näki suuren neliskulmaisen kammion, jonka kokoa oli vaikea tark-

kaan arvioida epätasaisessa tuikkeessa.

”Katso että kaikki tulevat sisään ja sulje ovi”, vanhus sanoi. Tämän jälkeen hän kutsui Tarzania. ”Tule! Ennen kuin lähdemme tästä kammioista, tahdon näyttää sinulle jotakin, jota yksikään toinen ihminen ei ole koskaan nähnyt.”

Hän vei Tarzanin kammion toiseen päähän. Siellä tämä näki öljytuikun valossa vierä vieressä olevia hyllyjä, joille oli pinottu pieniä nahkapusseja. Vanhus laski lampun hyllylle, otti yhden pusseista, aukaisi sen ja kaatoi osan sen sisällöstä kämmenellensä. ”Timantteja. Jokainen pussi painaa kolmatta kiloa, ja kaikissa on timantteja. Niitä on koottu äärettömän pitkien aikojen kuluessa, sillä louhinta tuottaa niitä paljon yli käyttötarpeen. Tarut kertovat että Atlantiksen asukkaat tulevat tänne ostamaan näitä timantteja. Niinpä niitä kerätään ja varastoidaan jatkuvasti kuin niillä olisi kysyntää. Ottakaa tästä pussillinen itsellenne”, vanhus sanoi ojentaen yhden pussin Tarzanille ja toisen Lalle.

”En usko että pääsemme hengissä tästä laaksosta, mutta sellainen mahdollisuus on olemassa.” Ja hän otti kolmannen pussin itselleen.

Timanttivarastosta vanhus vei heidät alkeellisia tikkaita myöten yläkertaan ja sieltä nopeasti tornin pääovelle. Vain kaksi sisäpuolelta teljettyä painavaa ovea erotti heidät penkereeltä, josta ei ollut pitkä matka avoimelle portille. Vanhus aikoi avata ovet, mutta Tarzan esti häntä.

”Odota vähän kunnes kaikki gomanganit ovat täällä. Kiipeäminen tikkaita myöten vie aikaa. Kun kaikki ovat täällä, työnnät ovet auki ja lähdet Lan sekä kymmenen lähimmän gomanganin kanssa juoksemaan portille. Me muut tulemme perässä ja jäämme viivyttämään Bolganeja, jos ne hyökkäävät”, hän sanoi ja lisäsi hetken kuluttua:

”Valmista, kaikki taitavat nyt olla täällä.”

Selitettyään suunnitelmansa tarkkaan gomanganeille Tarzan antoi vanhukselle käskyn avata ovet. ”Nyt!” Salpa nousi, ovet kääntyivät ulospäin, ja koko joukko lähti juoksemaan portille.

Valtaistuinsalin ympärille ryhmittyneet Bolganit eivät aavistaneet että uhrit olivat päässeet livahtamaan niiltä, ennen kuin Tarzan ja Jad-bal-ja poistuivat alueelta jälkijoukon mukana. Silloin Bolganit huomasivat apinamiehen ja ne päästivät sotahuudon, joka hälytti useita satoja otuksia hurjaan takaa-ajoon.

”Tuolta ne tulevat”, Tarzan huusi, ”juokse lujaa La, juokse suoraa päätä Oparin laaksoon.”

”Entä sinä?”

”Jään hetkeksi tänne gomanganien kanssa, yritän rangaista noita otuksia.”

La pysähtyi siihen paikkaan. ”En astu askeltakaan ilman sinua, apinain Tarzan. Olet jo antautunut liian suuriin vaaroihin minun takiani, en lähde mihinkään ilman sinua.”

Apinamies kohautti olkapäitään. ”Se on sinun asiasi. Tuossa ne tulevat.”

Suurella vaivalla hän keräsi ympärilleen osan gomanganeista, jotka päästyään portista tuntuivat ajattelevan vain yhtä ainoata asiaa: että heidän oli päästävä mahdollisimman kauas Timanttitalatsista. Noin viisikymmentä soturia totteli Tarzanin kutsua, ja näiden kanssa hän pysähtyi portin luo, jolle useita satoja Bolganeja nyt ryntäsi.

Vanhus tuli laskemaan kätensä Tarzanin käsivarrelle. ”Sinun olisi parasta paeta. Gomanganien rintama murtuu ja he juoksevat pakoon ensimmäisestä iskusta.”

”Pakeneminen ei hyödyttäisi meitä, menettäisimme vain sen, minkä olemme saavuttaneet gomanganien avulla, ja

sitten koko laakso olisi kuin sohaistu ampaispesä.”

Hän oli tuskin lausunut nämä sanat, kun yksi gomanganeista huudahti: ”Katsokaa! Katsokaa! Meikäläiset tulevat!” ja mies osoitti metsään johtavaa polkua.

”Ja he tulevat ihan oikeaan aikaan”, totesi Tarzan nähdessään ensimmäisen gomanganiparven rientävän metsästä portille. ”Joutukaa!” hän huusi lähestyville mustille, ”Bolanit ahdistelevat meitä, tulkaa kostamaan kärsimänne vääryydet!” Tarzan kääntyi antamaan käskyjä ympärilleen oleville mustille, ja sitten hän syöksyi hyökkääviä gorillamiehiä vastaan. Ja takaapäin tuli yhä uusia gomanganien aaltoja, jotka vyöryivät sisään Timanttialatsin portista huuhtoen kaikki tieltään ja iskien lopulta tyrskyjen lailla Bolganien horjuvaa rintamaa vasten, joka työnnettiin armotta takaisin, kunnes palatsin seinä pysäytti perääntyvät.

Taistelun tiimellys, huudot ja verenvuodatus kiihottivat Jad-bal-jata siinä määrin että Tarzanin oli vaikea estää sitä käymästä yhtä hanakasti ystävien kuin vihollisten kimpuun. Apinamieheltä kului niin paljon aikaa hurjan liittolaisensa hillitsemiseen, että hänen osallistumisensa varsinaiseen taisteluun jäi kovin vähäiseksi, mutta hän näki että se sujui odotusten mukaisesti ja että Bolganit kärsisivät täydellisen tappion, ellei mitään odottamatonta sattuisi.

Eikä Tarzan erehtynyt. Gomanganit riehaantuivat ensimmäisestä voitonmausta niin verenhimoiseen kostonhaluun että he olivat yhtä hulluja kuin Jad-bal-ja. He eivät antaneet eivätkä pyytäneet armoa. Taistelu loppui vasta sitten, kun he eivät enää löytäneet surmattavia Bolganeja.

Taistelun päätyttyä Tarzan palasi Lan ja vanhuksen kanssa valtaistuinsaliin, josta savupommien käry jo oli haihtunut. He kutsuivat luokseen kaikkien kylien päälliköt. Näiden kokoonnuttua korokkeen eteen, jolla kolme

valkoista seisoivat vierellään iso mustaharjainen leijona, Tarzan piti puheen.

”Timanttialatsin laakson gomanganit, tänä iltana olette vapautuneet julmilta isänniltänne, jotka ovat pitäneet heimoanne hirmuvallassaan ikimuistettavilta ajoilta lähtien. Teitä on sorrettu niin äärettömän kauan ettei keskuuteenne ole syntynyt ketään, joka voisi hallita teitä järkevästi ja oikeudenmukaisesti. Siksi teidän täytyy valita itsellenne toista rotua oleva hallitsija.”

”Sinä! Sinä!” kuului ääni toisensa jälkeen päälliköiden innostuessa ehdottamaan apinain Tarzania kuninkaakseen.

Apinamies nosti kätensä vaatien hiljaisuutta. ”Ei minus- ta, mutta täällä on mies, joka on elänyt kauan keskuudes- sanne ja joka tuntee tapanne ja tottumuksenne, toiveenne ja tarpeenne paremmin kuin kukaan muu. Jos hän suostuisi jäämään tänne hallitsijaksenne, hänestä tulisi varmasti hyvä kuningas.” Tarzan osoitti vanhusta.

Tämä katseli apinamiestä aivan ymmällään. ”Mutta minä tahdon lähteä täältä, haluan palata sivistyneeseen maail- maan, joka on pitänyt minua kuolleena kaikkina näinä vuo- sina.”

”Sinä et tiedä mistä puhut”, vastasi apinamies. ”Olet ollut kovin kauan poissa. Sinulla ei ole enää yhtään ystävää siellä mistä tulit. Et löydä sieltä muuta kuin petosta, tekopy- hyyttä, ahneutta, omanvoitonpyyntiä ja julmuutta. Et löy- dä sieltä ketään, joka olisi kiinnostunut sinusta, etkä ke- tään, johon voisit kiintyä. Minä, apinain Tarzan, olen lähte- nyt viidakosta ihmisten rakentamiin kaupunkeihin, mutta olen aina pettynyt ja ilomielin palannut viidakkoon, luon- toon ja todelliseen vapauteen näiden jalojen petojen pariin, jotka ovat rehellisiä sekä rakkaudessa että vihassa.”

”Sinä tulet pettymään, jos palaat. Tulet huomaamaan

jättäneesi käyttämättä tilaisuuden olla hyödyksi. Nämä sää-
littävät alkuasukkaat tarvitsevat sinua. En voi jäädä tänne
auttamaan heitä pois pimeydestä, mutta sinä voisit. Heitä
pitäisi opettaa ahkeraksi, rehelliseksi ja ystävälliseksi kan-
saksi, jolle sodankäyntitaito ei ole vieras, sillä jos omistaa
jotakin hyvää, niin aina on sellaisia, jotka ovat tästä kateel-
lisia ja jotka yrittävät riistää sen itselleen, mikäli voimat
riittävät riistoon. Siksi sinun pitäisi opettaa tätä heimoa
suojelemaan maataan ja oikeuksiaan. Pystyäkseen siihen
niiden täytyy osata taistella menestyksellisesti, ja niillä täy-
tyy olla siihen tarvittavia aseita.”

”Olet oikeassa apinain Tarzan”, vastasi vanhus. ”Sivisty-
nyt maailma ei voi tarjota minulle mitään. Jään tänne, jos
gomanganit valitsevat minut päälliköksen.”

Kysyttäessä kyläpäälliköt vakuuttivat Tarzanille että
ellei tämä suostuisi heidän päälliköksen, he valitsisivat
miehelleen vanhuksen, josta kaikki tiesivät joko omasta
kokemuksesta tai kuulopuheista ettei hän ollut koskaan
osallistunut heihin kohdistuneisiin julmuuksiin.

Harvat eloonjääneet Bolganit, jotka olivat paenneet eri
puolille palatsia, pidätettiin ja tuotiin valtaistuinsaliin.
Niille tarjottiin kaksi vaihtoehtoa, niiden oli jäätävä laak-
soon orjiksi tai lähdettävä sieltä ainiaaksi. Gomanganit oli-
sivat tahtoneet surmata ne, mutta uusi kuningas ei suostu-
nut siihen.

”Minne voisimmekaan lähteä Timanttialatsin laaksos-
ta?” kysyi yksi Bolganeista. ”Emme tiedä mitä on Oparin
kaupungin takana, ja itse Oparissa meillä ei ole muuta kuin
vihollisia.”

Tarzan istui vaiti ja katseli heitä tutkivasti. Sillä aikaa
gomanganien päälliköt ja jotkut muut Bolganit heittivät
ehdotuksia gorillamiesten tulevaisuuden järjestämiseksi.

Viimein Tarzan nousi ja nyökkäsi Bolganeihin päin.

”Teitä on satapäinen joukko, ja teillä on taistelijoilta vaadittavaa voimaa ja hurjuutta. Vierelläni istuu La, Oparin ylipapitar ja hallitsija. Häijy pappi on anastanut häneltä vallan, mutta huomenna marssimme Opariin Timanttitalatsin laakson urheimpien gomanganien kanssa. Tarkoituksenamme on rangaista Kadja, ylipappia, joka on osoittautunut petturiksi, jotta kuningatar La voisi jälleen asettua Oparin valtaistuimelle. Mutta kun petoksen siemen on ker-
ran kylvetty, se voi nousta oraalle milloin tahansa ja siellä missä sitä vähiten odottaa. Saattaa kestää kauan ennen kuin Oparin La voi jälleen luottaa alamaisiinsa. Tästä seuraa että teille tarjoutuu tehtävä ja kotimaa. Lähtekää Opariin taistelemaan kanssamme ja asettamaan La takaisin valtaistuimelle ja jääkää taistelun jälkeen Lan henkivarti-
joiksi suojelemaan häntä sekä ulkopuolisilta että oparilaisten keskuudessa olevilta vihollisilta.

Bolganit keskustelivat pitkään ehdotuksesta ja sitten yksi heistä astui Tarzanin eteen. ”Me hyväksymme tarjouksesi.”

”Lupaatteko olla uskollisia Lalle?” kysyi apinamies.

”Bolganit eivät koskaan ole pettureita.”

”Hyvä on! Entä sinä, La. Oletko tyytyväinen tähän järjestelyyn?”

”Otan gorillamiehet palvelukseeni”, vastasi ylipapitar.

Varhain seuraavana aamuna Tarzan ja La lähtivät kolmentuhannen gomanganin ja sadan Bolganin kanssa rangaistamaan petollista Kadja. Taktiikkaan tai sotajuoneen ei juuri turvauduttu. Joukko marssi Timanttitalatsin laak-
sosta kalliorotkon läpi Oparin laaksoon ja suoraan Lan palatsia kohti.

Pieni harmaa apina, joka istui temppelin muurilla köyn-

nöksien keskellä, näki heidän tulevan. Se kallisti päänsä puolelta toiselle järkyttyen ja kiihtyen niin että se hetkeksi unohti raapia vatsaansa, johon se äsken oli pannut koko tarmonsä. Mitä lähemmäksi joukko tuli, sitä enemmän Manu, pikkuapina, kiihtyi, ja kun se hämärästi tajusi kuinka valtavan paljon gomanganeja tuolta tuli, Manu joutui aivan suunniltaan, mutta Bolganien — Manun pienen maailman hirmujättien — näkeminen oli viimeinen pisara, joka sai sen ryntäämään mielettömän lailla Oparin palatsiin.

Kadj oli temppelin sisäpihalla, jossa hän auringon noustessa oli suorittanut uhrin Liekehtivälle jumalalle. Kadjin seurassa oli joukko alempia pappeja sekä Oah ja tämän papittaret. Nyrpeistä ilmeistä ja Oahin ylipapille osoittamista sanoista paljastui, että heidän välilleen oli syntynyt erimielisyyttä.

”Olet jälleen mennyt liian pitkälle, Kadj. Uhraaminen Liekehtivälle jumalalle on ylipapittaren yksinoikeus. Silti sinä tartut yhä uudestaan pyhään veitseen saastaisilla käsilläsi.”

”Hiljaa, minä olen Kadj, Oparin kuningas ja Liekehtivän jumalan ylipappi. Sinä olet ylipapitar Kadjin ansiosta. Älä koettele kärsivällisyyttäni liikaa tai saat itse kokea miltä pyhä veitsi tuntuu.” Hänen sanoihinsa sisältyvästä uhasta ei voinut erehtyä. Moni paikalla olevista ei voinut salata tyrmistystään kuullessaan nämä ylipapittaren pyhyyttä loukkaavat sanat. Vaikka he eivät paljon välittäneetkään Oahista, hänet oli kuitenkin valittu Oparin ylimpään virkaan, ja ne, jotka uskoivat että La oli kuollut, niin kuin Kadj oli yrittänyt vakuuttaa heille, kunnioittivat Oahia hänen korkean asemansa edellyttämällä tavalla.

”Pidä varasi, Kadj”, varoitti muuan vanha pappi. ”Sinunkin oikeuksillasi on rajansa.”

”Rohkenetko uhata *minua*?” huudahti Kadj, ja fanaattisen mielipuolen raivo loisti hänen silmistään. ”Rohkenetko uhata *minua*, Kadjia, Liekehtivän jumalan ylipappia?” Ja hän syöksyi suututtajaansa vastaan uhriveitsi uhkaavasti kohotettuna, mutta juuri sillä hetkellä pieni harmaa kirkuva apina ilmestyi aukolle, josta näki temppelipihaan.

”Borganit! Borganit tulevat!” se huusi.

Kadj pysähtyi, kääntyi Manuun päin ja laski alas veistä pitelevän kätensä. ”Näitkö ne, Manu? Puhutko totta? Jos kujeilet taas kanssani, se on ihka viimeinen temppu, jonka teet Kadjille.”

”Puhun totta, näin ne omin silmin”, pärpätti pikkuapina.

”Montako niitä on? Kuinka lähellä Oparia?”

”Niitä on yhtä paljon kuin puussa on lehtiä”, sanoi Manu. ”Ne eivät ole enää kaukana temppelin muurista. Borganit ja gomanganit tulevat yhtä sankkana joukkona kuin ruoho, joka kasvaa rotkojen viileässä kosteudessa.”

Kadj käänsi kasvonsa auringolle, taivutti päänsä taaksepäin ja päästi ilmoille pitkän huudon, joka päättyi kimeään kirkaisuun. Kolme kertaa hän korotti äänensä tuohon kaameaan huutoon. Sitten hän käski pihalla olevia seuraamaan itseään ja lähti nopein askelin varsinaiseen palatsiin. Kadjin suunnatessa askeleensa vanhalle puistokadulle, jonka varrella Oparin palatsi sijaitsi, jokaisesta käytävästä ja ovesta ilmestyi Oparin käppyräisiä ja karvaisia miehiä, joilla oli aseinaan painavat nuijat ja veitset. Ympärillä olevissa puissa kirkui ja pärpätti ainakin kaksikymmentä harmaata pikkuapinaa.

”Ei tältä puolelta, ei tältä puolelta”, ne huusivat ja osoitivat etelään päin.

Järjestäytymättömän lauman lailla pappien ja soturien

joukko ryntäsi palatsiin Kadjin kannoilla. He palasivat rakennuksen toiseen päähän ja kiipesivät palatsia suojaavan korkean muurin päälle juuri silloin, kun Tarzanin joukot pysähtyivät sen ulkopuolelle.

”Kiviä! Kiviä!” kiljui Kadj, jolloin alhaalla pihalla olevat naiset alkoivat kerätä irtokiviä, jotka olivat pudonneet rapautuvasta muurista ja palatsin seinästä, ja noita kiviä he heittivät muurin päällä oleville sotureille.

”Menkää tiehenne!” Kadj huusi portin eteen saapuneelle armeijalle. ”Menkää tiehenne! Minä olen Kadj, Liekehtivän jumalan ylipappi, ja tämä on hänen temppelinsä. Saatte kokea Liekehtivän jumalan vihaa, jos häpäisette hänen temppeliään.”

Tarzan astui esiin joukosta ja kohotti kätensä vaatien hiljaisuutta.

”La, ylipapittarenne ja kuningattarenne, on täällä”, hän huusi muurilla oleville oparilaisille. ”Kadj on petturi ja valan anastaja. Avatkaa portit kuningattarelle. Luovuttakaa petturit tuomittaviksi niin säästyte ikävyyksiltä. Jos kieltäydytte päästämästä Lata kaupunkiin, valtaamme sen verenvuodatuksin ja palautamme hänelle ne oikeudet, jotka kuuluvat hänelle.”

Tarzanin lakattua puhumasta La siirtyi hänen viereensä, jotta kaikki kansa näkisi hänet, ja heti kuului hajanaisia huutoja Lan puolesta sekä joitakin ääniä Kadja vastaan. Ylipappi ymmärsi ilmeisesti että vaaka oli kallistumassa hänen tappiokseen, sillä hän yllytti miehiään hyökkäykseen ja heitti itse Tarzania kivellä. Vain apinamiehen ihmeellinen ketteryys pelasti hänet, hän väisti kiveä, joka osui erästä gomangania rintaan ja kaatoi tämän. Samassa heihin kohdistettiin kokonainen kivien ryöppy. Tarzan antoi joukoilleen hyökkäyskäsken. Karjuen ja murahtaen

Bolganit ja gomanganit syöksyivät eteenpäin ja kiipesivät kissan tavoin muurin karheata pintaa ylös uhmaten vastaanottajien nuijia. Tarzan, joka oli valinnut Kadjin uhrikseen, pääsi ensimmäisten joukossa muurin päälle. Karvainen ja käppyräinen soturi suuntasi iskun häneen. Pidellen kiinni muurin yläreunasta yhdellä kädellä Tarzan tarttui nuijaan toisella kädellä ja väänsi sen päällekkarkajaan käsistä. Samassa hän näki Kadjin kääntyvän ja katoavan takana olevaan pihaan. Sitten Tarzan kiskoi itsensä muurin päälle, missä hän heti joutui taisteluun kahden muun oparilaisen kanssa. Kookkaampana ja voimakkaampana hän raivasi heidät helposti tieltään heidän toveriltaan riistämällään nuijalla. Muistaen että Kadj, joka oli Lata vastaan suoritettun kapinan johtaja, oli estettävä pakene-
masta, Tarzan hyppäsi alas kiveykselle juuri silloin, kun ylipappi katosi pihan toisella puolella olevaan porttihal-
viin.

Jotkut papit ja papittaret yrittivät estää häntä. Tarzan tarttui yhtä miestä nilkoista ja pyöritti häntä kuin mouk-
ria juostessaan pihan toiseen päähän, jonne hän pysähtyi. Jännittäen valtavat lihaksensa viimeiseen ponnistukseen apinamies paiskasi papin takaa-ajajiensa syliin.

Jäämättä katsomaan tämän tempauksen tulosta hän lähti taas jatkamaan Kadjin takaa-ajoa. Tämän onnistui säilyttää etumatkansa, koska tunsipa palatsin, temppelin ja pihojen sokkelot paremmin kuin Tarzan. Tarzan oli varma että pakenija pyrki temppelin sisimpiin osiin. Sieltä Kadj pääsisi helposti palatsin alla oleviin kammioihin ja löytäisi niistä piilopaikan, josta häntä olisi vaikea tavoittaa, sillä maanalaiset käytävät olivat kovin pimeitä ja moneen suuntaan haarautuvia. Niinpä Tarzan teki kaikkensa ennättääkseen uhripihalle, ennen kuin Kadj pääsisi maanalaisiin

käytäviin. Mutta kun Tarzan viimein syöksyi oviaukosta pihalle hän astui taitavasti viritettyyn ansaan, köyden silmukka kiristyi hänen nilkkansa ympärille, ja hän paiskautui maahan. Hänen ollessa kaatumisestaan vielä puoli-pökeryksissä joukko Oparin käppyräisiä pikkumiehiä heittäytyi hänen päällensä. He sitoivat hänet lujasti ennen kuin hän oli toipunut yllätyksestä.

Tarzan tajusi vain hämärästi että hänet nostettiin ylös ja kannettiin jonnekin. Hänen tajuntansa palasi kokonaan vasta silloin kun hänet laskettiin kylmälle kivipinnalle. Hän huomasi makaavansa Liekehtivän jumalan temppelin sisäpihan uhrialttarilla, ja hänen vierellään seiso i Kadj, ylipappi, jonka julmat kasvot olivat vääntyneet irvistykseseen rai-vosta ja kostonhalusta.

”Vihdoinkin!” riemuitsi tuo vihan riivaama. ”Tällä kerta ei olekaan kysymys Liekehtivän jumalan, vaan Kadjin vihasta. En anna sinulle armoa, apinain Tarzan, enkä jää odottamaan että joku tulisi väliin.”

Kadj kohotti uhriveitsen korkealle päänsä yläpuolelle. Veitsen kärjen alta apinain Tarzan näki muurin harjan, jolle juuri ilmestyi ison mustaharjaisen leijonan pää ja lavat.

”Jad-bal-ja! Tapa! Tapa!” Tarzan huusi.

Kadj empi veitsi koholla. Hän seurasi apinamiehen katsetta ja samalla hetkellä kultaleijona hyppäsi alas pihaan ja kävi Oparin ylipapin kimppuun kahdella pitkällä loikkauksella. Veitsi putosi kolahtaen kiveykselle, ja leijonan valtavat leuat loksahdivat ylipapin inhottavissa kasvoissa.

Tarzan ia tuoneet alemmat papit, jotka olivat jääneet katsomaan Kadjin surmaniskua, olivat kirkuen paenneet pihalta samalla hetkellä kun kultaleijona oli hyökännyt ylipapin kimppuun. Nyt Tarzan ja Jad-bal-ja olivat yksin temppelin uhripihalla Kadjin ruumiin kanssa.

”Jad-bal-ja, tule tänne suojelemaan apinain Tarzania”, käski apinamies.

Tuntia myöhemmin Lan voitokkaat joukot työntyivät Oparin vanhaan palatsiin ja temppeliin. Ne papit ja soturit, jotka eivät olleet saaneet surmaansa, antautuivat ja tunnustivat Lan ylipapittarekseen ja kuningattarekseen. Lan käskystä kaupungissa suoritettiin etsintöjä Kadjin ja Tarzanin löytämiseksi. La oli itse sen osaston johdossa, joka saapui uhripihaan.

Näky, joka kohtasi hänet siellä, sai hänet äkkiä pysähtymään, sillä apinain Tarzan makasi sidottuna alttarilla ja hänen päällään seisoj muriseva Jad-bal-ja, kultaleijona, jonka palavat silmät tuijottivat ylipapitarta.

”Tarzan!” La kirkui astuen askeleen lähemmäksi alttaria. ”Kadj toteutti aikeensa lopultakin. Voi, isieni jumala, armahda minua – Tarzan on kuollut.”

”Kaukana siitä”, huudahti apinamies. ”Tule päästämään minut pois. Olen ainoastaan kahleissa, mutta olisin kuollut uhriveitsen alla ellei Jad-bal-jata olisi ollut.”

”Jumalan kiitos!” huudahti La ja aikoi mennä alttarille, mutta pysähtyi nähdessään uhkaavasti murisevan leijonan.

”Paikalla! Anna hänen tulla”, Tarzan sanoi, ja Jad-bal-ja paneutui makaamaan isäntänsä viereen ja painoi päänsä apinamiehen rintaa vasten.

Silloin La tuli alttarille, otti uhriveitsen lattialta ja katkaisi viidakon valtiaan kahleet. Vasta tämän jälkeen hän huomasi alttarin takana lojuvan Kadjin ruumiin.

”Pahin vihollisesi on kuollut, ja siitä saat kiittää Jad-bal-jata, niin kuin minä kiitän sitä henkeni pelastuksesta”, sanoi Tarzan. ”Nyt sinun on mahdollista elää onnellisena rauhassa ja sovussa Timanttialatsin laakson asukkaiden kanssa.”

Sinä iltana Tarzan, Bolganit, gomanganien päälliköt ja Oparin papit ja papittaret istuivat Oparin palatsin suuressa juhlasalissa kuningatar Lan vieraana nauttien ateriaansa muinaisen Atlantiksen kultaisista lautasista — lautasista, jotka olivat peräisin maanosasta, josta tänään ei ole jäljellä muuta kuin vanhoja taruja. Seuraavana aamuna Tarzan ja Jad-bal-ja lähtivät kotimatkalle wazirien maahan.

17. LIEKKIEN UHRI

Flora Hawkes harhaili neljän liittolaisensa kanssa viidakoyössä Luvinin ja kahdensadan soturin takaa-ajamina. Pakolaisilla ei ollut mitään tavoitetta, sillä he olivat täysin eksesyksissä ilman mustia oppaitaan. Jokaisen mielessä oli yksi ainoa ajatus, jokainen halusi päästä mahdollisimman kauas norsunluuryöstäjien leiristä, sillä heitä odotti sama kohtalo voitti kumpi puoli tahansa. Juostuaan umpimähkään noin puoli tuntia he pysähtyivät lepäämään, mutta pian takaa-ajajien äänet kuuluivat selvästi, ja he jatkoivat jälleen määrätöntä pakoaan kovasti pelästyneinä.

Hetken kuluttua he hämmästyksekseen havaitsivat valon loistetta edestä päin. Mitä se mahtoi tietää? Olivatko he juosseet täyden ympyrän, oliko tuo sama leiri, josta he olivat paenneet? He päättivät lähteä ottamaan selvää asiasta ja lopulta he erottivat okaisen boman suojaaman leirin ääriiviivat leirin keskellä palavan pienen nuotion levittämää valoa vasten. Tulen ympärillä istui noin puolisataa mustaa soturia, ja lähemmäksi tultuaan pakolaiset näkivät selvästi

että mustien joukossa oli valkoinen nainen. Juuri silloin takaa-ajajien äänet alkoivat kuulua yhä selvemmin.

Nuotion ympärillä olevien mustien ilmeistä näki että he keskustelivat rosvojen leiristä äsken kantautuneesta taistelun melskeestä, sillä he viittasivat usein sinne päin. Nyt nainen kohotti kätensä pyytäen hiljaisuutta, ja kaikki näkyivät kuuntelevan. Oli ilmeistä että leiriintyneet kuulivat Flora Hawkesin ja tämän liittolaisia takaa-ajavien sotureiden lähestymisen.

”Leirissä on valkoinen nainen”, Flora sanoi. ”Emme tiedä kuka hän on, mutta meillä ei ole muutakaan toivoa, sillä takaa-ajajat tavoittavat meidät pian. Ehkä tuo nainen suojelee meitä. Tulkaa, mennään pyytämään sitä.” Odottamatta vastausta Flora astui rohkeasti boman luo.

He eivät päässeet pitkälle, ennen kuin valppaat wazirit huomasivat heidät, ja boman sisäreunalle muodostui uhkaavien keihäiden piiri.

”Seis!” huusi yksi satureista. ”Olemme Tarzanin wazireja. Keitä te olette?”

”Olen englantilainen nainen”, vastasi Flora. ”Olen eksynyt viidakoon toverieni kanssa. Safarimme on pettänyt meidät — päällysmiehemme ja soturimme ajavat meitä takaa. Meitä on ainoastaan viisi. Pyydämme teiltä suojelusta.”

”Antakaa heidän tulla”, Jane sanoi wazireille.

Janen ja wazirien tarkkaillessa Flora Hawkesia sekä neljää miestä heidän astuessaan bomaan, heitä katseli vielä yksi silmäpari leirin toisesta päästä ison puun lehvistöstä — ja niihin silmiin syttyi omituinen välke, kun ne tunsivat tytön ja tämän toverit.

Vieraiden tultua lähemmäksi Janelta pääsi hämmästynyt huudahdus. ”Flora! Flora Hawkes! Mitä ihmettä sinä täällä teet?”

Tyttö hätkähti myös ja pysähtyi. ”Lady Greystoke! ”

”En ymmärrä tätä, en tiennyt että olit Afrikassa”, sanoi Jane.

Aina sanavalmis Flora joutui hetkeksi ymmälle, mutta pian hän sai apua luontaisesta älystään. ”Olen täällä herra Bluberin ja hänen ystäviensä kanssa. He tulivat tekemään tieteellistä tutkimustyötä, ja he ottivat minut mukaansa, koska olin käynyt Afrikassa teidän ja lordi Greystoken kanssa ja koska tiedän jotakin maan tavoista. Mutta nyt palvelijamme ovat kääntyneet meitä vastaan, ja me olemme hukassa, ellette voi auttaa meitä.”

”Ovatko miehet länsirannikolta?” kysyi Jane.

”Ovat”, vastasi Flora.

”Luulisin että wazirini pystyvät taltuttamaan heidät. Paljonko heitä on?”

”Noin kaksisataa”, sanoi Kraski.

Jane pudisti päätään. ”Tilanne ei näytä lupaavalta”, hän huomautti ja kutsui sitten luokseen päällysmiehensä Usulan. ”Parisataa länsirannikon miestä ajaa takaa näitä ihmisiä, meidän täytyy taistella puolustaaksemme heitä.”

”Olemme wazireja”, vastasi Usula koruttomasti, ja hetkistä myöhemmin Luvinin etujoukot ilmestyivät näkyviin leirinuotion valopiirin liepeille.

Länsirannikon miehet pysähtyivät nähdessään kiiltävät, taisteluvalmiit soturit. Luvini, joka yhdellä silmäyksellä näki että vihollinen oli heitä vähälukuisempi, astui esiin joukostaan ja alkoi ivata ja pilkata vastustajia vaatien valkoisten luovuttamista hänelle. Puhuessaan hän hyppelehti kuin ilveilijä, heilutti kivääriään ja puisteli nyrkkejään. Pian muut alkoivat matkia häntä, kunnes koko kahdensadan miehen joukko huusi ja kiljui ja uhkaili hyppiessään paikallaan ja kiihottaessaan itseään raivoon, joka kartuttaisi

hyökkäyksen aloittamiseen tarvittavaa rohkeutta.

Boman sisällä olevat apinain Tarzanin kouluttamat wazirit olivat aikoja sitten luopuneet tuollaisista mielikuvituksellisista taistelun esinäytöksistä, joihin muut sotaiset heimat ovat kovin ihastuneita. Tyyninä ja tuimina wazirit odottivat vihollisen rynnäköä.

”Heillä näkyy olevan useita kivääreitä”, totesi Jane. ”Se on paha merkki.”

”Joukossa on korkeintaan puoli tusinaa miehiä, jotka pystyvät ampumaan osumia”, sanoi Kraski.

”Teillä miehillä näkyy olevan aseet. Asettukaa paikoille, wazirien joukkoon ja kehottakaa safarinne palvelijoita poistumaan ja jättämään meidät rauhaan. Älkää ampuko, ennen kuin he hyökkäävät. Aloittakaa vasta sitten kun he tulevat ja ampukaa silloin kiivaasti. Mikään ei taltuta länsirannikon mustia niin kuin tuliaseet. Flora ja minä pyyttelemme taka-alalla tuon ison puun luona.” Jane puhui vakuuttavasti kuin henkilö, joka on tottunut jakamaan käskyjä ja tietää mitä hän puhuu. Miehet tottelivat häntä, Bluber myös, vaikka hän vapisi surkeasti siirtyessään eturiviin wazirien joukkoon.

Leirinuotion valossa Luvini näki heidät selvästi, ja ison puun lehvistössä kyyköttävä näki myös että Flora ja Jane siirtyivät puun alle. Luvini ei ollut tullut taistelemaan. Hän oli tullut sieppaamaan Flora Hawkesin. Hän kääntyi miestensä puoleen. ”Tuolla on vain viisikymmentä soturia. Voimme helposti tappaa heidät, mutta emme tulleet tänne sotimaan. Tulimme vain hakemaan valkoista tyttöä. Jääkää tänne metelöimään, vetäkää noiden sakaalin pentujen huomio puoleenne. Sillä aikaa kierrän viidenkymmenen miehen kanssa leirin toiselle puolelle hakemaan valkoista tyttöä. Siepattuani hänet lähetän teille sanan ja voitte het-

vetäytyä kylään. Paaluaidan takana olemme turvassa hyökkäykseltä.”

Tämä suunnitelma sopi erittäin hyvin länsirannikon mustille, joilla ei ollut minkäänlaista halua antautua vaaralliseen taisteluun. Niinpä he hyppivät ja kiljuivat ja heittivät entistä äänekkäämpiä uhkauksia, sillä he luulivat voivansa tehdä näin seuraamuksitta. Kohtahan he vetäytyisivät paaluaidan turvaan verettömän voiton jälkeen.

Luvinin hiipessä tiheän viidakon suojassa kiertoteitse leirin toiseen päähän ja länsirannikon mustien metelöinnin kohotessa suorastaan korviahuumaavaksi molempien valkoisten naisten eteen pudottautui yllättäen puusta melkein alaston valkoinen jätti, jonka ainoana verhona oli lannevaate ja leopardintalja. Hänen jumalaisen vartalonsa ääriviiivat piirtyivät petojen pelottamiseksi sytytetyn nuotion loimuja vasten.

”John!” huudahti Jane. ”Luojan kiitos että tulit.”

”Ss”, varoitti valkoinen jätti ja painoi etusormen huulilleen. Sitten hän kääntyi äkkiä Flora Hawkesin puoleen. ”Sinut minä tahdon”, hän huusi, sieppasi tytön ja heitti tämän kevyesti olalleen. Ja ennen kuin Jane ennätti puutua asiaan — ennen kuin hän edes tajusi mitä oli tapahtunut — mies oli hypännyt okaisen muurin yli ja poistunut viidakkoon.

Hetken aikaa Jane huojui kuin odottamattoman iskun saanut. Sitten häneltä pääsi tukahtunut vaikerrus, ja hän vaipui nyyhkyttäen maahan peittäen kasvonsa käsillään.

Siitä Luvini ja hänen soturinsa löysivät Janen hiipessään salaa boman yli leiriin puolustajien selän taakse nuotion toiselta puolelta. He tulivat hakemaan valkoista naista ja löysivät naisen, kiskoivat hänet kovakouraisesti pystyyn, tukahduttivat hänen huutonsa likaisin kourin ja raahasivat

hänet viidakon läpi norsunluuryöstäjien aidattuun kylään.

Kymmenen minuuttia myöhemmin wazirit ja valkoiset miehet näkivät länsirannikon mustien vetäytyvän hitaasti viidakkoon yhä huutaen, kiljuen ja uhkaillen nitistää viholisensa viimeiseen mieheen. Taistelu oli päättynyt. Yhtään laukausta ei ollut ammuttu eikä yhtään keihästä heitetty.

”Hitto soikoon”, sanoi Throck. ”Mitä tuon kirotun pelleilyn takana mahtoi olla? Luulin niiden aikovan pistää meidät poskeensa, mutta ne kehvelit tyytyivätkin vain kiljumaan. Täällä olemme ja se siitä.”

Bluber pullisti rintaansa. ”Adolf Bluber ei anna kourallisen alkuasukkaita hämätä itseään”, hän mahtaili.

Kraski katseli poistuvien mustien jälkeen. Sitten hän siirtyi nuotion luo raapien päätään. ”En tajua sitä”, hän sanoi ja kysyi äkkiä: ”Missä ovat Flora ja Lady Greystoke?”

Silloin havaittiin että molemmat naiset olivat kadonneet.

Wazirit olivat aivan suunniltaan. He kutsuivat Janea ääneen mutta eivät saaneet vastausta. ”Tulkaa! Me wazirit taistelemme sittenkin”, huusi Usula ja lähti juoksemaan. Hän hyppäsi suojamuurin yli ja koko hänen joukkonsa seurasi häntä vihollisen takaa-ajoon.

Ei kestänyt kauan ennen kuin vetäytyjät tavoitettiin. Sitten seurasi pikemminkin sekasortoinen pako kuin taistelu. Wazirit kannoillaan kauhistuneet länsirannikon mustat pakenivat aitaukselleen heittäen aseensa, jotta he voisivat juosta nopeammin. Mutta Luvini miehineen oli saanut kyllin ison etumatkan, jonka turvin he pääsivät kylään ja paaluidan suojaan ennen kuin takaa-ajetut ja heidän takaa-ajajansa ennättivät sinne. Päästyään portin sisäpuolelle puolustajat ryhtyivät tekemään vastarintaa, sillä he tajusi

vat että heitä odotti verilöyly, jos wazirit pääsisivät kylään. He taistelivat kuin ahdistetut eläimet ja onnistuivatkin torjumaan hyökkääjät niin pitkäksi aikaa että portti voitiin sulkea ja teljetä. Kylä oli rakennettu puolustettavaksi paljon suurempia joukkoja vastaan, joten sillä ei ollut mitään hätää, sitä paitsi wazireja ei ollut enää viittäkymmentä lähes kahtasataa puolustajaa vastassa.

Ymmärtäen sokean hyökkäyksen hyödyttömyyden Usula veti joukkonsa takaisin jonkin matkan päähän aitauksesta. Wazirit istuivat kyykyssä ja loivat äkäisiä katseita porttiin päin Usulan pohtiessa juonia vihollisen kukistamiseksi, sillä hän tajusi ettei voima yksin riittänyt.

”Haluamme vain pelastaa emäntämme, kosto jääköön toiseen kertaan”, sanoi Usula.

”Mutta emme edes tiedä, onko hän kylässä”, huomautti yksi sotureista.

”Missä muualla hän voisi olla? Saatat tietenkin olla oikeassa — ehkä hän ei olekaan kylässä, mutta otetaan selvää siitä. Minulla on tuuma. Huomaatteko, tuuli puhaltaa kylästä tänne päin. Otan kymmenen miestä mukaani. Muut lähestyvät taas porttia, pitävät kovaa meteliä ja ovat hyökkäävinään. Ei kestä kauan ennen kuin portti aukeaa ja he tulevat ulos, sen lupaan teille. Yritän ennättää takaisin sitä ennen. Mutta ellen tule, jakautukaa kahteen ryhmään, asettukaa portin kummallekin puolelle ja antakaa länsirannikon mustien paeta. Emme välitä heistä. Pitäkää silmät auki, tähyilkää lady Janea ja kun näette hänet, siepatkaa hänet hänen vartioiltaan. Ymmärrättekö?” Toverit nyökkäsivät. ”Lähdetään.” Ja Usula valitsi itselleen kymmenen miestä, joiden kanssa hän katosi viidakkoon.

Luvini oli vienyt Janen majaan, joka sijaitsi lähellä kylän

porttia. Täällä hän oli pannut naisen kahleisiin ja sitonut hänet paaluun ollen yhä siinä uskossa että vanki oli Flora Hawkes. Sitten hän oli poistunut ja rientänyt portille ottamaan komentoonsa kylän puolustajat.

Äsken kulunut tunti oli tuonut mukanaan sellaisen taapahtumien vyöryn että Jane oli yhä kuin huumautunut niistä monista järkytyksistä, jotka hän oli saanut kokea. Nykyinen uhkaava tilanne jäi kuitenkin toisarvoiseksi, kun hän muisti että Tarzan oli hylännyt hänet hädän hetkellä ja vienyt toisen naisen viidakkoon. Janea ei voinut lohduttaa edes se mitä Usula oli kertonut Tarzania kohdanneesta osittaisesta muistinmenetyksestä. Maatessaan kasvoillaan arabien likaisessa majassa Jane suri Tarzanin julmaa karkeamista ja itki niin kuin hän ei ollut itkenyt moneen vuoteen.

Samaan aikaan Usula ja hänen kymmenen soturiaan hiipi varovasti ja äänettömästi paaluaitauksen ulkopuolitse kylän toiseen päähän. Aukealta, josta arabit olivat kaataneet metsän kylän rakennustarvikkeiksi, he löysivät paljon kuivia oksia, joita he raahasivat paaluaidalle peittäen lähes kolme neljännestä sen puoleisesta aidasta suurilla risukoilla. Usulan todettua että työ oli vaikea suorittaa äänettömästi hän oli lähettänyt yhden miehistään viemään käskyn pääjoukolle että sen oli pidettävä jatkuvaa meteliä hukuttaakseen toverien työstä aiheutuneet äänet. Suunnitelma onnistui erinomaisesti, ja vaikka Usula pystyikin nyt työskentelemään entistä tehokkaammin, kokonainen tunti ennätti kulua, ennen kuin hän oli tyytyväinen risujen kasaamiseen.

Paaluaidassa olevasta raosta Luvini tarkkaili wazirien pääjoukkoa, jonka nouseva kuu nyt paljasti, ja lopulta hän tuli siihen tulokseen etteivät wazirit aikoneet hyökätä tänä

yönä. Hän saattoi siis rentoutua vähän ja kuluttaa aikaansa miellyttävämmällä tavalla. Annettuaan soturiensa valtaosalle käskyn pysyä valppaina portin lähettyvillä ja ilmoittaa hänelle heti, jos wazirit näkyivät muuttavan taktiikkaansa, Luvini palasi majaan, jonne hän oli jättänyt Janen.

Luvini oli kookas mies, hänellä oli matala luisu otsa ja ulkoneva leuka. Hän meni majaan mukanaan palava soihtu, jonka hän pani pystyyn lattialle, ja käänsi sitten verestävät himokkaat silmänsä liikkumattomana makaavaan naiseen. Hän nuoli paksuja huuliaan ja astui lähemmäksi, ojensi kätensä ja kosketti naista. Jane vilkaisi ylös ja vetäytyi pois inhoa tuntien. Nähdessään naisen kasvot Luvini hämmästyti.

”Kuka olet?” hän tiukkasi rannikkoseudun murteellisella englanninkielellä.

”Olen lady Greystoke, apinain Tarzanin vaimo. Jos olet järkevä päästät minut heti menemään.”

Luvinin silmistä kuvastui hämmästyks ja kauhu, ja näiden lisäksi vielä kolmaskin tunne. Mutta on vaikea sanoa mikä niistä pääsi voitolle hänen sekavissa aivoissaan. Mies tuijotti Janea pitkään ja hänen kasvoilleen kohosi vähitellen ahne himokas ilme, joka karkotti aikaisemmin näkyneen pelon, ja tästä muutoksesta Jane luki tuomionsa.

Kömpelöin sormin Luvini aukaisi Janen ranne- ja nilkka- kahleiden solmut. Jane tunsu miehen kuuman hengityksen poskillaan, näki hänen verestävät silmänsä ja punaisen kie- lensä, joka ajoittain lipoi paksuja huulia. Samalla hetkellä kun Jane tunsu viimeisen kahleen irtoavan, hän ponnahti pystyyn ja ryntäsi majan ovelle. Mutta Luvinin iso koura tarttui häneen raahatakseen hänet takaisin. Jane pyörähti ympäri ja yritti raivostuneen naarastiikerin lailla kynsiä noita rumia, virnisteleviä kasvoja. Säälimättömästi ja vas-

tustamattomasti Luvini mursi Janen heikon vastustuksen raalla voimalla ja sulki hänet yhä lujemmin syliinsä. Unoh- taen kaiken muun, kuuroina wazirien metelöinnille portin edessä ja kylässä äkkiä syntyneelle uudelle hälylle, nämä kaksi jatkoivat painiskeluaan vielä, vaikka nainen alusta alkaen oli oliut tuomittu tappioon.

Paaluaidan takana Usula oli jo sytyttänyt risut palamaan monesta eri kohdasta. Lauhkean viidakkotuulen löyhyttä- minä liekit levisivät hetimmiten roihuavaksi paloksi, joka poltti kuivat paalut poroiksi ja sinkautti ilmoille punaisten kipinöiden ryöppyjä, jotka lensivät tuulen mukana majo- jen olkikattoihin. Uskomattoman lyhyessä ajassa koko kylä oli yhtenä ainoana roihuavana hornankattilana. Portti aukesi ja länsirannikon mustat pakenivat kauhuissaan vii- dakkoon juuri niin kuin Usula oli ennustanut. Wazirit sei- soivat portin kummallakin puolella ja odottivat Janea, mutta he eivät nähneet häntä vaikka he tarkkailivat ulos- ryntääviä, kunnes portista ei tullut enää ketään. Silloin koko kylä oli yhtenä ainoana kohisevana tulimerenä.

Vielä kauan sen jälkeen kun he olivat varmoja siitä, ette- kukaan kylässä olleista voinut enää olla elossa, he yhä odot- tivat ja toivoivat. Lopulta Usula kuitenkin luopui turhasta vartiosta.

”Lady Jane ei ollut siellä. Meidän täytyy ajaa takaa länsirannikon mustia ja ottaa joitakin heistä vangiksi saadaksemme tietää missä emäntämme on.”

Päivä oli jo valjennut ennen kuin he tapasivat pienen harhailevan joukon leiriytyneenä muutamien kilometrien päähän kylästä länteen. Miehet piiritettiin nopeasti, ja he antautuivat taistelutta saatuaan lupauksen että heidän hen- kensä säästettäisiin, jos he vastaisivat rehellisesti niihin ky- symyksiin, jotka Usula aikoi esittää heille.

”Missä on Luvini?” kysyi Usula, joka oli saanut tietää länsirannikkolaisten johtajan nimen valkoisilta miehiltä.

”Emme tiedä, emme ole nähneet häntä lähdettyämme kylästä. Kuulumme arabien ottamiin orjiin, ja paettuamme portista viime yönä erosimme muista. Ajattelimme että olemme paremmassa turvassa yksin, sillä Luvini on vieläkin julmempi kuin arabit.”

”Näitkö valkoiset naiset, jotka hän toi leiriin viime yönä?”

”Hän toi vain yhden valkoisen naisen.”

”Mitä hän teki naiselle? Missä tämä nyt on?”

”En tiedä. Tuodessaan naisen hän satoi tämän kädet ja jalat ja sulki vangin omaan majaansa, joka sijaitsi lähellä kylän porttia. Emme ole nähneet naista sen jälkeen.”

Usula kääntyi katsomaan tovereitaan. Hänen silmissään näkyi suuri pelko, ja samanlainen pelko heijastui myös toisten kasvoilta.

”Tulkaa! Lähdetään takaisin kylään. Te tulette mukaan”, Usula sanoi länsirannikon miehille, ”ja jos olette valehdelleet meille . . . Hän teki paljon puhuvan eleen, antoi etusormensa viiltää kurkkua.

”Emme ole valehdelleet teille”, vakuuttivat vangit.

Wazirit palasivat nopeasti arabikylän raunioille, joista oli jäljellä vain kyteviä hiilloksia.

”Missä sijaitsi se maja, jossa valkoinen nainen oli vankina?” kysyi Usula heidän saavuttuaan savuaville raunioille.

”Täällä”, vastasi yksi vieraista mustista ja astui nopeasti vähän matkan päähän sieltä missä portti oli sijainnut. Hän pysähtyi äkkiä ja osoitti jotakin maassa.

”Täällä on etsimänne valkoinen nainen.”

Usula ja muut menivät lähemmäksi. Raivo ja suru kiistelivät heissä ylivallasta, kun he näkivät edessään ihmisruumiin hiiltyneet jäännökset.

”Siinä hän on”, sanoi Usula ja kääntyi pois salatakseen surunsa ja kyyneleet, jotka vierivät hänen mustille poskilleen. Muut wazirit olivat yhtä liikuttuneita, sillä he olivat kaikki rakastaneet ison bwanan puolisoa.

”Ehkä se ei olekaan lady Jane”, arveli muuan heistä. ”Ehkä se on joku toinen.”

”Se selviää pian”, huudahti kolmas. ”Se on varmasti hän, jos sormukset löytyvät tuhkasta”, ja hän polvistui etsimään Janen sormuksia.

Usula pudisti epätoivoisena päätään. ”Kyllä se on hän, tuossa on paalu, johon hänet oli kytketty”, hän sanoi ja osoitti hiiltynyttä tynkää, joka oli aivan lähellä ruumista, ”ja mitä sormuksiin tulee, sillä ei ole mitään merkitystä, vaikka emme löytäisikään niitä. Luvini on voinut ottaa ne häneltä. Kaikilla muilla oli tilaisuus paeta kylästä paitsi emännällämme, joka oli kahleissa eikä päässyt irti — tuo ei voi olla kenenkään muun ruumis.”

Wazirit kaivoivat hartaina matalan haudan, laskivat hiiltyneet jäännökset siihen ja merkitsivät paikan pienellä kivi-röykkiöllä.

Sovittaen askeleensa Jad-bal-jan tahtiin apinain Tarzan eteni verrattain hitaasti kotiin päin muistellen vaihtelevin tuntein kuluneen viikon tapahtumia. Vaikka hänen retkensä Oparin aarrekammioille oli epäonnistunut, suunnitelmien raukeamisen korvasi moninkertaisesti pussillinen timantteja, jonka hän oli saanut. Wazirien turvallisuus oli nyt hänen ainoana huolen aiheenaan, ja häntä kiusasi ehkä myös halu etsiä käsiinsä hänet huumanneet valkoiset antaakseen heille ansaitun rangaistuksen. Mutta koska Tarzan tunsu suurempaa halua palata kotiin, hän päätti olla yrittämättä tavoittaa heitä ainakin toistaiseksi.

Metsästäen, ruokaillen ja nukkuen yhdessä mies ja leijona kulkivat villin viidakon polkuja kotiin päin. Eilen he olivat jakaneet keskenään Bara-hirven, tänään he herkuttelivat Hortan, villisian, lihalla. Kahdestaan ollessaan heidän tuskin tarvitsi kulkea nälissään.

He olivat jo ehtineet päivämatkan päähän talosta, kun Tarzan osui suuren soturijoukon jäljille. Jotkut miehet ahmivat viimeiset pörssikurssit niin kuin heidän koko olemassaolonsa riippuisi niistä. Apinain Tarzan taas tutustui jokaiseen tiedonpalaseen, jonka viidakko tarjosi hänelle, sillä tarkka tutustuminen jälkien kertomaan oli muodostunut hänelle elinehdoksi. Hän tutki nuo jäljet tarkkaan, vaikka ne olivat monta päivää vanhat ja vaikka eläimet olivat tallanneet niitä ja osittain hävittäneet ne. Apinamiehen teräville silmille ja herkälle vainulle ne olivat vielä kyllin selvät. Ja äkkiä hänen viileä suhtautumisensa jälkiin vaihtui mielenkiinnoksi, sillä kookkaiden soturien jalanpainalluksien joukossa hän näki tämän tästä valkoisen naisen pienemmät painallukset — rakkaat jalanjäljet, jotka olivat

hänelle yhtä tutut kuin äitisi kasvot ovat sinulle.

”Wazirit palasivat kotiin ja kertoivat Janelle että olin kadonnut”, Tarzan puheli itsekseen, ”ja nyt Jane on lähtenyt heidän kanssaan etsimään minua.” Tarzan kääntyi leijonan puoleen. ”Jad-bal-ja, taidamme jälleen kerran kääntyä pois kotipolulta — ei sentään, koti on siellä missä Jane on.”

Jälkien suunta kummastutti apinain Tarzania hieman. Jäljet eivät johtaneet suoraan Opariin, vaan siitä jonkin verran enemmän etelään. Kuudentena päivänä hänen herkkät korvansa erottivat lähestyvien miesten askeleita, ja pian hänen sieraimiinsa kantautui vainu mustista. Tarzan käski Jad-bal-ja tiheikköön, nousi itse puuhun ja lähti nopeasti lähestyviä mustia vastaan. Välimatkan pienentyessä vainu voimistui. Jo ennen kuin Tarzan näki heidät hän tiesi että he olivat wazireja. Mutta vainusta puuttui se haju, joka olisi voinut täyttää hänen rintansa riemulla.

Murheellisten ja alakuloisten wazirien kärjessä kulkeva Usula hämmästyi joutuessaan polun mutkassa äkkiä kasvoistusten isäntänsä kanssa.

”Apinain Tarzan! Sinäkö todellakin?” huudahti Usula.

”Minä itse, mutta missä on lady Jane?” vastasi apinamies.

”Voi, isäntä, kuinka voimme sen kertoa sinulle.”

”Et kai tarkoita . . . Se ei ole mahdollista. Hänelle ei ole voinut sattua mitään wazirien suojeluksessa!”

Häpeillen ja suruissaan soturit painoivat päänsä alas. ”Tarjoamme henkemme hänen hengestään”, Usula vastas koruttomasti. Hän pudotti keihänsä ja kilpensä, ojensi kädet sivuille ja tarjosi ison paljaan rintansa Tarzanille. ”Iske, bwana.”

Apinamies käänsi päänsä pois. Sitten hän taas katsoi

Usulaan. ”Kerro minulle nyt kuinka se tapahtui ja unohda typerät puheesi, niin kuin minä olen unohtanut vihjauksen, joka aiheutti ne.”

Usula kertoi lyhyesti tapahtumista, jotka olivat johtaneet Janen kuolemaan. Tämän jälkeen apinain Tarzan lausui vain kolme sanaa, joilla hän esitti hänelle luonteenomaisen kysymyksen.

”Missä Luvini on?”

”Voi, sitä emme tiedä.”

”Mutta minä otan selvän siitä”, vastasi apinain Tarzan. ”Menkää lapseni, palatkaa omiin majoihinne naistenne ja lastenne luo. Kun näette apinain Tarzanin ensi kerralla, tiedätte että Luvini on kuollut.”

Wazirit pyysivät saada lähteä Tarzanin mukaan, mutta hän ei suostunut siihen.

”Teitä tarvitaan kotona tähän aikaan vuodesta. Olette jo olleet liian kauan poissa laitumella olevasta karjasta. Palatkaa siis ja viekää sana Korakille, sanokaa hänelle että tahdon myös hänen jäävän kotiin. Tulkoon jatkamaan, jos minä epäonnistun.” Tämän sanottuaan apinamies kääntyi poistuaakseen samaan suuntaan mistä hän oli tullut. Hän päästi yhden ainoan pitkän matalan vihellyksen, ja hetken kuluttua Jad-bal-ja, kultaleijona, ilmestyi näkyviin viidakopoolulla.

”Kultaleijona! Se lähti etsimään rakasta bwanaa paetessaan Keewazilta”, huudahti Usula.

Tarzan nyökkäsi. ”Se tuli perässäni kauas outoon maahan.”

Hän sanoi hyvästit wazireilleen ja lähti koston polulle etsimään Luvinia.

Ison puun oksanhaarasta John Peebles tervehti sarasta-

vaa aamua väsynein silmin. Dick Throck istui hänen lähel-
lään toisessa haarassa, mutta älykkäämpi ja kekseliäämpi
Kraski oli rakentanut itselleen kahdelle rinnakkaiselle oksa-
salle riu'uista ja lehvistä pienen lavan, jolla hän lepäsi ver-
rattain mukavasti. Kolme metriä ylempänä Bluber riippui
nääntyneenä ja kauhusta kalpeana ohuemmasta oksasta
ainoana tukena ja turvanaan samaisen oksan alempi haara.

"Jukra", Peebles valitti, "ennemmin annan kirottujen
leijonien syödä minut kuin vietän toisen samanlaisen yön.
Täällä olemme ja se siitä."

"Hitto vieköön", sanoi Throck, "minä ainakin nukun
maassa tämän jälkeen, tuli leijonia tai ei."

"Jos teillä kolmella olisi yhteensä edes saman verran älyä
kuin mursulla, olisimme kaikki voineet nukkua viime yönä
verrattain turvallisesti maassa", huomautti Kraski.

"Kuuletko, Bluber, *herra* Kraski puhuu sinulle", Peebles
huusi ivallisesti korostaen sanaa herra.

"Voi surkeutta! Minulle on samantekevää mitä te sanot
te", Bluber vaikeroi.

"Hän tahtoo että rakentaisimme hänelle majan joka ilt
ja seisoo vieressä ja määrää kuinka se on tehtävä. Hienona
herrana hän ei tee itse mitään."

"Miksi käyttäisin käsiäni työhön, kun teitä on kaks
tomppelia, jotka ette osaa käyttää mitään muuta?" kysy
Kraski. "Te olisitte kaikki kuolleet nälkään ellen olisi
hankkinut syötävää teille. Ellette kuuntele minua joudutt
lopulta leijonan kitaan tai kuolette uupumuksesta – mutt
vahinko ei olisi kovin suuri."

Toiset eivät piitanneet kirjoakaan tuosta viimeisest
kommasta. He olivat jo itse asiassa riidelleet niin kaua
ja niin paljon ettei kukaan enää välittänyt mitä toinen sa
noi. Peeblesiä ja Throckia lukuunottamatta kaikki vihasiva

toisiaan koko sydäimestään, ja he pysyivät yhdessä vain sen takia etteivät uskaltaneet erota toisistaan. Peebles laskeutui hitaasti maahan. Throck seurasi häntä, sitten tuli Kraski ja viimeisenä Bluber, joka jäi hetkeksi hiljaisena tuijottamaan repaleisia vaatteitaan.

”Hyvä Jumala!” hän huudahti lopulta. ”Katsokaa minua! Tämä puku, joka maksoi minulle kaksikymmentäyksi puntaa, katsokaa sitä. Pilalla. Pilalla. Siitä ei saisi enää penin hyrrääkään.”

”Mitä helvettiä sinä vaatteista!” huudahti Kraski. ”Olemme eksyksissä ja nälkiintyneitä ja villit pedot ja kuka ties myös ihmissyöjät uhkaavat alituisesti meitä ja Florakin on kadonnut, mutta sinä vain seisot siinä ja puhut kahdenkymmenen yhden punnan puvustasi. Alan kyllästyä sinuun, Bluber. Mutta tulkaa, meidän on paras jatkaa matkaamme.”

”Minne päin?” kysyi Throck.

”Länteen tietysti”, vastasi Kraski. ”Rannikko on siellä päin, emmekä voi juuri muuta kuin pyrkiä sinne.”

”Emme pääse rannikolle kulkemalla itään päin”, karjaisi Peebles. ”Täällä olemme ja se siitä.”

”Kuka on väittänyt että pääsemme?” kysyi Kraski.

”Eilen marssimme ainakin koko päivän itään päin. Tiesin koko ajan että jokin oli hullusti, ja asia selvisi minulle vasta äsken”, sanoi Peebles.

Throck katseli toveriaan tyhmän näköisenä. ”Mitä sinä tarkoitat? Mistä sinä päättelet että marssimme itään päin?”

”Helppoahan se on, ja voin todistaa sen. Olemme kulke-neet suoraan sisämaahan päin ihan siitä asti kun alkuasuk-kaat karkasivat meiltä, koska tässä joukossa on kaveri, joka on tietävinään paljon enemmän kuin muut”, sanoi Peebles

ja nyökkäsi venäläiseen päin, joka seisoi kädet lanteillaan ja katseli häntä ilkkuvasti.

”Jos luulet kulkevasi väärään suuntaan, niin voit kääntyä takaisin. Mutta minä jatkan entiseen suuntaan, joka on oikea.”

”Se ei ole oikea, osoitan sen teille. Kuunnelkaa. Matkassanne länteen päin aurinko on vasemmalla puolellanne, eikö olekin — tahtoo sanoa keskipäivällä. Mutta siitä alkaen, kun olemme kulkeneet ilman alkuasukkaiden opastusta, meillä on ollut aurinko oikealla. Ajattelin koko ajan että jokin oli hullusti, mutta en keksinyt mikä, ennen kuin vasta äsken. Olemme koko ajan marssineet suoraan itään, se on yhtä ilmeistä kuin naamataulunne nenä.”

”Hitto vieköön! Niinpä olemme, suoraan itään, ja tuo kehveli luulee tietävänsä kaiken”, huudahti Throck.

”Voi! Täytyykö meidän nyt kävellä koko matka takaisin?” valitti Bluber.

Kraski nauroi ja kääntyi jatkamaan matkaa valitsemaansa suuntaan. ”Jatkakaa vain minne haluatte, ja marssiessanne voitte miettiä sitä asiaa että olemme päiväntasaajan eteläpuolella ja että aurinko sen takia on aina pohjoisessa, mikä ei kuitenkaan kumoa sen vanhanaikaista tapaa laskeutua länteen.”

Bluber tajusi ensimmäisenä totuuden Kraskin väitteessä. ”Tulkaa pojat, Karl on oikeassa”, hän sanoi ja lähti seuraamaan venäläistä.

Peebles jäi raapimaan päätään tästä arvoituksellisesta ongelmasta aivan ymmällään, ja Throck pohti myös sitä. Jälkimmäinen lähti kuitenkin pian Bluberin ja Kraskin perään. ”Tule nyt, John. En ymmärrä tätä, mutta he ovat arvattavasti oikeassa. He menevät sinne päin minne aurinko laski eilen, ja länsi on varmasti siellä päin.”

Kun Peeblesin teoria oli kaadettu hän seurasi Throckia mutta hän ei ollut vielääkään täysin vakuuttunut asiasta.

Nämä neljä nälkäistä miestä olivat kipein jaloin laahustaneet monta tuntia viidakon polkua länteen päin ja turhaan etsineet riistaa. He vain puskiivat eteenpäin ilman minkäänlaista viidakkotietoutta. Joka puolella olisi saattanut olla villejä petoeläimiä tai hurjia sotureita, mutta sivistyneitten ihmisten aistit ovat niin tylsät, että kömpelinkin vihollinen olisi voinut vaania heitä salassa.

Kun he heti puolen päivän jälkeen ylittivät pienen metsäniityn Bluberin pään ohi suhahtanut nuoli sai heidät äkkiä kauhistuneina pysähtymään. Kimeästi kirkuen Adolf heittäytyi maahan. Kraski kohotti kiväärinsä ja ampui.

”Tuolla, noiden pensaiden takana”, hän huudahti, ja samassa toiselta suunnalta ammuttu nuoli lävisti hänen kyynärvartensa. Kookkaina ja kömpelöinä Peebles ja Throck eivät pystyneet toimimaan yhtä nopeasti kuin venäläinen, mutta hekään eivät osoittaneet mitään pelkoa.

”Maahan”, huusi Kraski ja toimi itse tämän mukaisesti. ”Pysykää matalana ja ampukaa.”

Miehet olivat tuskin heittäytyneet pitkäkseen korkeaan ruuhoon, kun parikymmentä kääpiötä ilmestyi niitylle ja lennätti nuolien ryöpyn makaavien miesten yli. Läheisestä puusta teräksenharmaa silmäpari katseli väijytystä.

Bluber makasi vatsallaan kasvot painettuina käsivarsiensa suojaan, ja hyödytön kivääri oli hänen vierellään. Mutta Kraski, Peebles ja Throck taistelivat henkensä edestä ampuamalla lyijyä kiljuvien kääpiöiden joukkoon.

Kraski ja Peebles pudottivat kumpikin yhden alkuasukkaan, ja sitten vihollinen vetäytyi suojaavaan viidakkoon. Vihollisuudet lakkasivat tuokioksi. Sitten täydellisen hil-

jaisuuden rikkoi läheisen jättiläispuun lehvistöstä kantautuva ääni.

”Älkää ampuko ennen kuin annan siihen luvan. Pelastatteidät”, tuo ääni ilmoitti englanniksi.

Bluber nosti päänsä. ”Tule pian! Tule pian! Emme anna mu. Pelasta minut, pelasta minut, saat viisi puntaa.”

Puusta, josta ääni oli tullut, kuului nyt pitkä matala vihellys, jota seurasi hetken hiljaisuus.

Puun lehvistöstä kuuluneesta salaperäisestä äänestä hämmästyneet kääpiöt pysyivät tilapäisesti aloillaan, mutta kun he eivät kuulleet mitään sellaista, joka olisi herättänyt heissä pelkoa, he tulivat esiin pensaikosta ja ampuivat jälleen nuoliryöpyn niityllä makaavia miehiä kohti. Samalla hetkellä valkoinen jätti hyppäsi viidakkovanhuksen alimmilta oksilta, ja iso mustaharjainen leijona syöksyi ulos puun alla olevasta tiheiköstä.

”Voi!” kirkui Bluber ja painoi jälleen kasvonsa käsivarsien suojaan.

Kääpiöt jähmettyivät hetkeksi paikoilleen. Sitten heidän päällikkönsä huusi: ”Se on Tarzan!” Kääpiöt kääntyivät ja pakenivat viidakkoon.

”Niin, se on Tarzan — apinain Tarzan. Se on Tarzan ja kultaleijona”, huusi apinamies, mutta hän puhui kääpiöiden kieltä, josta valkoiset eivät ymmärtäneet sanaakaan. Tämän jälkeen hän kääntyi heidän puoleensa. ”Gomangonit ovat lähteneet, nouskaa ylös.”

Kaikki neljä kömpivät pystyyn. ”Keitä te olette ja mitä te täällä teette?” kysyi apinain Tarzan. ”Mutta minun tarvitse kysyä. Te olette samat miehet, juuri te huumasitte minut ja jätitte minut avuttomana leiriinne ensimmäisen ohikulkevan leijonan tai villin uhriksi.”

Pokkuroiden ja hymyillen Bluber työntyi lähemmäksi

”Voi, ei! Herra Tarzan, emme tunteneet teitä. Emme olisi ikinä tehneet sellaista, jos olisimme tiedneet että olette apinain Tarzan. Pelastakaa minut. Kymmenen puntaa, kaksikymmentä puntaa, mitä tahansa. Sanokaa itse hintanne. Pelastakaa minut, ja maksan mitä vaaditte.”

Välittämättä Bluberista Tarzan kääntyi muiden puoleen. ”Etsin erästä miehistänne, mustaa nimeltä Luvini. Hän surmasi vaimoni. Missä hän on?”

”Siitä emme tiedä yhtään mitään”, vastasi Kraski. ”Luvini petti meidät ja karkasi meiltä. Vaimonne ja toinen valkoinen nainen olivat silloin leirissämme. Kukaan ei tiedä mitä heille on tapahtunut. He olivat takanamme, kun aseuimme puolustamaan leiriä miehiämme ja arabien ottamia orjia vastaan. Wazirinne olivat paikalla. Vihollisten vetäytyttyä havaitsimme molempien naisten kadonneen. Emme tiedä mitä heille tapahtui. Olemme etsimässä heitä.”

”Kaiken tuon kuulin jo wazireiltani”, sanoi Tarzan. ”Oletteko nähneet Luvinia sen jälkeen?”

”Emme”, vastasi Kraski.

”Millä asialla liikuitte täällä?” tiukkasi Tarzan.

”Olimme tieteellisellä retkellä herra Bluberin kanssa. Meillä on ollut melkoisia hankaluuksia. Päälyysmiehemme, askarimme ja kantajamme tekivät kapinan. Olemme aivan yksin ja avuttomia.”

”Juu, juu!” huusi Bluber. ”Pelastakaa meidät! Pelastakaa meidät! Mutta ajakaa pois tuo leijona. Se hermostuttaa minua.”

”Se ei tee teille pahaa, ellen káske sitä”, vastasi Tarzan.

”Álkää siis káskekö”, uikutti Bluber.

”Minne tahtoisitte mennä?”

”Yritämme päästä takaisin rannikolle ja sieltä Lontoonseen”, vastasi Kraski.

”Tulkaa kanssani, voin ehkä auttaa teitä. Ette kyllä ansaitse sitä, mutta en voi nähdä valkoisten menehtyvän tänne viidakkoon.” Ja he seurasivat Tarzania länteen päin ja leiriytyivät sinä iltana pienen viidakkopuron varteen.

Neljän lontoolaisen oli vaikea tottua suuren leijonan läsnäoloon. Bluber suorastaan vapisi kauhusta.

Kun he istuivat nuotion ääressä syötyään Tarzanin hankkiman ilta-aterian, Kraski ehdotti että he ryhtyisivät rakentamaan jonkinlaista suojaa viljejä eläimiä vastaan.

”Se on tarpeetonta, Jad-bal-ja suojelee teitä. Se nukkuu apinain Tarzanin vieressä ja toinen meistä kuulee sen, mikä toiselta jää kuulematta.”

Bluber huokasi. ”Hyvä Jumala! Antaisin kymmenen puntaa yhden yön unesta.”

”Tänä iltana saatte nukkua halvemmalla, sillä teille ei tapahdu mitään, kun Jad-bal-ja ja minä olemme täällä” vastasi Tarzan.

”No siinä tapauksessa taidankin sanoa hyvää yötä”, sanoi Bluber ja siirtyi muutaman askeleen päähän nuotiosta paneutui makaamaan ja vaipui pian uneen. Throck ja Peebles noudattivat esimerkkiä, ja pian sen jälkeen Kraski teki samoin.

Maatessaan puolitorkuksissaan venäläinen näki apinan miehen nousevan kyykkyasennostaan nuotion ääreltä ja menevän lähettyvillä olevan puun luo. Tällöin jokin esinnot putoi hänen lannevaatteensa alta — se oli pieni nahkapussi, pieni pullollaan oleva nahkapussi.

Kraski oli nyt täysin valveilla. Hän tuijotti pussia apinan miehen siirtyessä Jad-bal-jan kanssa vähän matkan päähän nukkumaan.

Iso leijona käpristyi ison miehen viereen, ja pian venäläinen oli varma siitä että molemmat nukkuivat. Hän läh

hitaasti ja varovasti ryömimään nuotion viereen pudonnutta pientä pussia kohti. Jokaisen suorittamansa liikkeen jälkeen hän tarkkaili syrjässä lepääviä hurjia petoja, mutta molemmat nukkuivat rauhallisesti. Lopulta venäläinen saattoi ojentaa kätensä ja tarttua pussiin, hän sieppasi sen ja piilotti nopeasti paitansa alle. Sitten hän kääntyi ja ryömi hitaasti ja varovasti takaisin paikalleen. Siellä hän makasi pää käsivarteen nojaten kuin syvään uneen vaipuneella ja tunnusteli pussia vasemman käden sormilla.

”Se tuntuu soralta”, hän mumisi itsekseen, ”ja sitä se varmaan on, alkeellisia helyjä alkeelliselle villille, joka on englantilainen ylimys. Tuntuu mahdottomalta että tuo peto on istunut parlamentin ylähuoneessa.”

Äänettömästi Kraski aukaisi pussin suuta sulkeneen solmun, ja hetkistä myöhemmin hän kaatoi osan pussin sisäl- löstä avoimeen kämmeneensä.

”Hyvä Jumala! Timantteja!”

Ahneena hän tyhjensi koko pussin ja hekumoi nähdes- sään suuria välkkyviä ensiluokan kiviä — lähes kolme kiloa puhtaita valkoisia timantteja, jotka edustivat niin satumais- ta rikkautta että sen ajatteleminen huimasi venäläistä.

”Hyvä Jumala!” hän toisti. ”Olen rikas kuin Kroisos.”

Hän pani kivet nopeasti takaisin pussiin pidellen koko ajan silmällä Tarzania ja Jad-bal-jata, mutta kumpainen- kaan heistä ei liikahtanut, ja kohta kivet olivat taas pussis- sa, jonka hän piilotti paitansa alle.

”Huomenna”, hän mumisi. ”Huomenna — kuinka toi- vonkaan että uskaltaisin yrittää jo tänä iltana.”

Seuraavana aamuna ennen puolta päivää Tarzan vei mie- het suureen paaluidalla ympäröityyn kylään, jossa hänen osakseen tullut vastaanotto ei ollut pelkästään kohtelias, vaan ruhtinaallisen kunnioittava.

Valkoiset aivan mykistyivät nähdessään miten kylän päällikkö ja soturit suhtautuivat Tarzaniin tämän saapuessa heidän luokseen.

Kun tavanomaiset muodollisuudet oli läpikäyty, Tarzan viittasi kädellään neljään eurooppalaiseen. ”Nämä ovat ystäviäni”, hän sanoi mustalle päällikölle. ”He haluavat päästä turvassa rannikolle. Lähetä siis kyllin monta soturia huolehtimaan heistä ja turvaamaan heidän matkansa. Minä, apinain Tarzan, pyydän sinulta tätä palvelusta.”

”Apinain Tarzanin, suuren päällikön, viidakon valtiaan, tarvitsee vain käskää”, vastasi musta.

”Mainiota! Anna heidän syödä hyvin ja kohtele heitä hyvin. Minulla on muita asioita hoidettavanani enkä voi jäädä tänne.”

”He saavat syödä vatsansa täyteen, ja he pääsevät naarmuitta rannikolle”, vastasi päällikkö.

Sanomatta sanaakaan hyvästiksi, osoittamatta edes millään tavoin huomanneensa heitä apinain Tarzan poistuneen neljän eurooppalaisen näkyviltä kannoillaan Jad-bal-ja, kultaleijona.

19. SURMAAVA KEIHÄS

Kraski vietti unettoman yön. Hän tajusi varsin hyvin että Tarzan ennemmin tai myöhemmin huomaisi kadottaneensa timanttipussin ja että tämä palaisi vaatimaan tilille neljää lontoolaista, joille oli ollut ystävällinen. Niinpä venäläinen nousi heinävuoteeltaan siinä majassa, jonka päällik

kö oli osoittanut hänelle ja Bluberille, ja hiipi varovasti ulos kylänraitille aamunsarastuksen ensi valonkajossa.

”Minulla on vain yksi mahdollisuus tuhannesta päästä yksin rannikolle, mutta tämän”, hän mumisi ja painoi käntensä paidan alla olevaa pussia vasten, ”mutta tämän takia minun kannattaa yrittää henkeni menettämisenkin uhalla. Tässä on tuhannen kuninkaan aarteet. Taivas, mitä kaikkea voinkaan tehdä tällä Lontoossa, Pariisissa ja New Yorkissa!”

Hän hiipi salaa pois kylästä, ja pian rehevä viidakko sulkeutui Karl Kraskin takana hänen kadotessaan ainiaaksi overiensä elämästä.

Bluber huomasi ensimmäisenä Kraskin poistumisen, sillä Peeblesin ja Throckin välinen ystävyys oli ajanut saksalaisen ja venäläisen yhteen, vaikka he eivät pitäneet toisistaan.

”Onko Karlia näkynyt tänä aamuna?” Bluber kysyi, kun he kokoontuivat padan ympärille, joka sisälsi heille aamiaiseksi annetun tympäisevän muhennoksen.

”Hän kai nukkuu vielä”, sanoi Peebles.

”Hän ei ole majassa, hän on lähtenyt ennen kuin heräsin.”

”Karl osaa kyllä huolehtia itsestään”, murahti Throck ja jatkoi syömistään. ”Hän on varmaan eksynyt jonkun aiamaisen luo”, ja toveri nauroi makeasti tälle pienelle letaukselle. Kraskin heikkous oli kaikkien tiedossa.

Lopetettuaan aamiaisen he yrittivät keskustella muutamien soturien kanssa saadakseen tietää milloin päällikkö oli aikonut lähettää heidät matkaan. Kraskia ei vielääkään näkynyt. Bluber alkoi käydä kovin levottomaksi, ei niinkään paljon Kraskin kuin oman turvallisuutensa vuoksi, sillä jos Kraskille oli tapahtunut jotakin tässä ystävällisessä

kylässä yön hiljaisina tunteina, sama voisi tapahtua hänellekin. Kun hän mainitsi tästä toisille, hekin saivat miettimisen aihetta. Kovin pelokkaina kaikki kolme pyrkivät päällikön puheille.

Turvautumalla merkkikieleen, pidginenglantiin ja väärin tulkittuun alkuasukasmurteeseen, josta kukin heistä ymmärsi sanan tai kaksi, heidän onnistui tehdä Kraskin katoaminen päällikölle selväksi, ja he tahtoivat tietää mitä heidän toverilleen oli tapahtunut.

Päällikkö oli tietysti yhtä ymmällään kuin he, ja hän toimeenpani heti huolellisen etsinnän, jonka tuloksena todettiin ettei Kraski ollut paaluaitauksen sisäpuolella. Vähän myöhemmin löytyivät jalanjäljet. Ne johtivat kylän portista viidakkoon.

”Taivas! Hän meni sinne ihan yksin keskellä yötä. Hän oli varmaan hullu!” huudahti Bluber.

”Jukra! Miksi hän poistui täältä?” kysyi Throck.

”Eihän teiltä ole kadonnut mitään? Hän on saattanut varastaa jotakin”, sanoi Peebles.

”Voi surkeutta! Mitä varastettavaa meillä olisi? Aseet ja panokset ovat tallella. Hän ei vienyt niitä, eikä meillä ollut muuta arvokasta kuin tämä kahdenkymmenenyhden punnan puku.”

”Mutta miksi hän sitten lähti?” kysyi Peebles.

”Hän varmaan käveli unissaan”, sanoi Throck. Tämä parempaa selitystä nämä kolme eivät keksineet Kraskin salaperäiselle katoamiselle. Tuntia myöhemmin he lähtivät matkalle kohti rannikkoa päällikön asettamien soturien suojeluksessa.

Kivääri ripustettuna olan yli Kraski asteli sinnikkääs polkua pitkin puristaen painavaa pistoolia oikeassa kädessä.

sään ja jännittäen kuuloaan saadakseen ensimmäisen vihjeen mahdollisesta takaa-ajosta samoin kuin niistä vaaroista, jotka ehkä vaanivat häntä edestäpäin tai sivuilta. Yksinään salaperäisessä viidakossa hän koki kamalia painajaisia, ja jokaisella kuljetulla kilometrillä timanttien arvo väheni vähenemistään hänen vertaillessa sitä niihin kauheisiin koettelemuksiin, joita hän joutuisi kokemaan ennen kuin hän pääsisi rannikolle.

Kerran Histah-käärme, joka riippui polun yli työntyvistä oksista, sulki häneltä tien, eikä hän uskaltanut ampua käärmettä, sillä hän pelkäsi laukauksen kutsuvan mahdollisen takaa-ajajan tänne. Hänen oli siis pakko kiertää kapeata polkua reunustavan ryteikköisen viadakon läpi. Päästyään jälleen takaisin polulle hänen vaatteensa olivat entistä repaleisemmat, hänen ihonsa naarmuuntunut ja täynnä vertavuotavia haavoja, sillä hän oli väkisin työntynyt okaisten pensaiden läpi. Hän oli läpimärkä hiestä, hän huohotti uupumuksesta ja hänen vaatteensa olivat täynnä muurahaisia, joiden äkäiset puremat olivat tehdä hänet hulluksi.

Päästyään jälleen polulle hän repi vaatteet yltään ja yritti kiihkeästi vapautua purevista kiusanhengistään.

Hänen vaatteensa olivat niin täynnä muurahaisia ettei hän enää uskaltanut pukea niitä ylleen. Hän pelasti vain timanttipussin, aseet ja panokset ahneilta parvilta, joiden lukumäärä nopeasti kasvoi. Muurahaisia oli varmaan miljoona. Ne kävivät hänen kimppuunsa ja yrittivät syödä hänet.

Ravistaen enimmät muurahaiset sieppaamistaan esineistä Kraski syöksyi aivan hulluna polkua pitkin yhtä alastomana kuin syntyessään. Kun hän puoli tuntia myöhemmin kaatui uupumuksesta ja jäi läähättäen makaamaan kosteaan ruuhoon, hän tajusi kuinka äärettömän epätoivoinen oli

hänen mieletön yrityksensä päästä yksin rannikolle. Hän tajusi sen nyt paremmin kuin olisi ikinä voinut tajuta sitä muissa olosuhteissa, sillä mikään ei jäydy sivistyneen miehen rohkeutta ja itseluottamusta yhtä paljon kuin vaatteen menetys.

Joskaan hänen hylkäämänsä repeytyneet ja likaiset vaatteet eivät olisi tarjonneet hänelle juuri minkäänlaista suojaa, hän olisi tuskin tuntenut olevansa avuttomampi, vaikka hän olisi niiden sijasta menettänyt aseet ja panokset. Näin suuressa määrin olemme nimittäin riippuvaisia tottumuksistamme ja ympäristöstämme. Kun Kraski kauhun valtaamana lähti konttaamaan viidakon polkua pitkin, hän oli jo tuomittu epäonnistumaan.

Sinä yönä hän nukkui nälkäisenä ja viluisena oksanhaarassa saalistavien petoeläinten karjuessa, kiljuessa ja murahdellessa pimeässä viidakossa. Kauhusta vavisten hän hätkähti tämän tästä, ja kun silmät jälleen painuivat kiinni uupumuksesta, hän ei suinkaan saanut levätä rauhassa, vaan hän näki kauheita painajaisia, joista äkillinen karjahdus herätti hänet karuun todellisuuteen. Kaamean yön tunnit venyivät kovin pitkiksi, tuntui siltä kuin aamu ei koskaan sarastaisi. Lopulta päivä kuitenkin koitti, ja hän lähti jälleen hoippumaan länteen päin.

Pelosta, uupumuksesta ja tuskasta melkein puolittain noksissa hän puski eteenpäin ja väsyi tunti tunnilta yhteen enemmän, sillä hän ei ollut nauttinut ruokaa eikä vettensä jälkeen, kun hän karkasi tovereiltaan yli 30 tuntia sitten.

Keskipäivän aikaan Kraski liikkui kovin hitaasti pysähtyen usein lepäämään. Eräällä tauolla hänen turtuneistaistinsa olivat kuulevinaan ihmisääniä melko läheltä. Hän puisteli itseään ja yritti piristyä. Kuunneltuaan tarkkaa

hän nousi pystyyn kuin uutena miehenä.

Siitä ei ollut epäilystäkään. Hän kuuli ääniä aivan läheltä. Ne eivät tuntuneet alkuasukkaiden ääniltä vaan pikemminkin eurooppalaisten. Mutta hän oli kuitenkin varuillaan ja ryömi varovasti eteenpäin, kunnes polun mutkan takaa näki harvakseen puita kasvavan niityn ja samean joen törmällä pienen olkikattoisen mökin, joka oli suojattu korkealla paaluaidalla, ja tämän ympärillä oli vielä okapensaista tehty boma.

Äänet kuuluivat mökin suunnasta. Hän erotti selvästi naisen äkäisesti vastustelewan äänen ja sitten kuului syvä miehenääni.

Karl Kraskin silmät pyöristyivät hämmästyksestä, johon sekoittui myös pelkoa, sillä hän kuuli kuolleen Esteban Mirandan äänen, ja naisen ääni kuului kadonneelle Flora Hawkesille, jonka hän oli myös luullut kuolleen. Mutta Karl Kraski ei juuri uskonut yliluonnollisiin asioihin. Henkiolennot eivät tarvitse mökkejä, paaluvälikkeitä ja okaisia suojamuureja. Noiden äänten omistajat olivat yhtä eläviä ja aineellisia kuin hän itse.

Hän lähti kulkemaan mökille ja melkein unohti Estebania kohtaan tuntemansa mustasukkaisuuden todettuaan että hän voisi jälleen päästä kaltaistensa seuraan. Mutta hän oli ehtinyt vain muutaman askeleen päähän viidakon laidasta, kun hän jälleen kuuli naisen äänen ja äkkiä muisti olevansa alasti. Hän pysähtyi miettimään, katseli ympärilleen ja alkoi kohta kerätä pitkää leveälehtistä viidakkoruohoa, josta hän valmisti kehon mutta käyttökelpoisen haameen, jonka hän kiinnitti vyötärölleen samasta aineesta kierrettyä köydellä. Sitten hän lähti taas luottavaisin mielin mökkiä kohti. Kun Kraski pelkäsi etteivät toverit ehkä tunne häntä, vaan luulisivat häntä viholliseksi ja tor-

juisivat hänet, hän kutsui Estebania nimeltä saapuessaan aidan portille. Espanjalainen tuli ulos mökistä, ja tyttö hänen perässään. Ellei Kraski olisi tuntenut Estebanin ääntä, hän olisi luullut näkevänsä apinain Tarzanin, niin hämmästyttävästi Esteban muistutti Tarzania.

Hetken aikaa ulos rynnänneet tuijottivat edessään olevaa outoa ilmistystä.

”Ettekö tunne minua? Minä olen Karl — Karl Kraski. Sinähän tunnet minut, Flora?”

”Karl!” huudahti tyttö ja aikoi juosta häntä vastaan, mutta Esteban tarttui Floraa ranteesta ja esti hänet.

”Mitä teet täällä, Kraski?” kysyi espanjalainen happamasti.

”Yritän päästä rannikolle. Olen melkein kuollut nälästä ja rasituksesta.”

”Rannikko on tuolla päin”, sanoi Esteban ja osoitti länteen päin vievää polkua. ”Ala laputtaa, Kraski. Sinun ei ole terveellistä jäädä tänne.”

”Aiotko lähettää minut matkaan ilman ruokaa ja vettä?”

”Tuossa on vettä, ja viidakko on täynnä ruokaa jokaiselle joka on kyllin rohkea ja älykäs hankkimaan sitä.”

”Et voi lähettää häntä pois. En olisi uskonut että sinä voit olla noin julma”, sanoi tyttö Estebanille ja kääntyi sitten venäläisen puoleen: ”Voi, Karl. Älä mene. Pelasta minut! Pelasta minut tältä pedolta!”

”Väisty sitten”, huudahti Kraski, ja kun tyttö vääntäytyi irti Estebanin otteesta, venäläinen kohotti pistoolinsa ja ampui suoraan kohti espanjalaista. Luoti ei kuitenkaan osunut, ja tyhjä hylsy jäi jumiin. Kraski painoi jälleen liipasinta, mutta tuloksetta. Hän vilkaisi asettaan, havaitsi sen käyttökelvottomaksi ja heitti sen kiroillen menemään.

Kun hän hätääntyneenä yritti turvautua kivääriinsä, Esteban tempasi lyhyttä painavaa keihästä pitävän kätensä taaksepäin, ja ennen kuin toinen ennätti painaa kiväärinsä liipasinta, väkäsinen keihäs lävisti hänen rintansa ja sydämensä. Hiiskumatta Karl Kraski lyyhistyi kuolleena viholiisensa ja kilpakosijansa jalkojen juureen, ja nainen, jota molemmat olivat rakastaneet omalla itsekkäällä ja julmalla tavallaan, vaipui pohjattomasta epätoivosta nyyhkyttäen maahan.

Todettuaan Kraskin kuolleeksi Esteban tempasi keihänsä tämän ruumiista ja otti haltuunsa viholiisensa aseet ja panokset. Tällöin hänen katseensa osui pieneen nahkapussiin, jonka Kraski oli sitonut vyötärölleen äsken valmistamallaan ruohoköydellä.

Espanjalainen sormeili pussia ja yritti arvailla sen sisältöä. Hän luuli siinä olevan ruutia, mutta hän ei tutkinut sitä tarkemmin ennen kuin hän oli vienyt kuolleen aseet mökkiin. Sinne hän vei myös tytön, joka kyyristyi nurkaan nyyhkyttämään.

”Karl parka! Karl parka!” tyttö vaikeroi, ja huusi sitten miehelle, joka katseli häntä: ”Senkin peto!”

”Niin, petohan minä olen”, hän naurahti. ”Olen apinain Tarzan, ja tuo saastainen venäläinen uskalsi sanoa minua Estebaniksi. Olen Tarzan! Olen apinain Tarzan!” hän kirkui kovalla äänellä. ”Tapan jokaisen, joka käyttää muuta nimeä. Minä näytän heille. Minä näytän heille”, hän mumisi.

Tyttyö katseli Estebania suurin palavin silmin, ja häntä puistatti.

”Hullu! Hullu! Hyvä Jumala, olen yksin viidakossa hullun kanssa!” Flora kuiskasi. Ja Esteban Miranda oli todellakin yhdessä suhteessa hullu — hän poti sitä hul-

luutta, joka valtaa osaan eläytyvän taiteilijan. Esteban Miranda oli jo näytellyt osaansa niin kauan ja hän oli todellakin eläytynyt niin taitavasti jalon esikuvansa persoonallisuuteen että hän uskoi olevansa Tarzan, ja ulkomuotonsa puolesta hän olisi voinut pettää apinamiehen parhaimpiakin ystäviä. Mutta hänen jumalaisen olemuksensa rinnassa oli rakin sydän ja korpin sielu.

”Kraski olisi varastanut Tarzanin puolison, Tarzanin, viidakkon valtiaan puolison! Näitkö kuinka surmasin hänet yhdellä ainoalla iskulla? Voisitko rakastaa heikkoa miestä kun suuri Tarzan tarjoaa rakkauttaan sinulle?”

”Minä inhoan sinua. Sinä olet peto. Olet vieläkin alhaisempi.”

”Mutta sinä kuulut minulle etkä kenellekään toiselle – ennemmin tappaisin sinut. Mutta katsotaan nyt ensin mitä venäläisellä oli tässä pienessä nahkapussissa. Tuntuu siltä kuin siinä olisi ruutia kokonaisen joukko-osaston tuhoksi” Esteban sanoi, aukaisi pussin suuta sulkevat nauhat ja antosi osan sisällöstä pudota mökin lattialle. Kun heidän hämmästyneet silmänsä näkivät loistavat ja säkenöivät kivet, tytöllä tähtäsi epäuskoinen huokaus.

”Pyhä neitsyt! Ne ovat timantteja!” huudahti espanjalainen.

”Satoja timantteja. Mistähän hän on mahtanut saada ne?”

”En tiedä enkä välitä tietää. Ne ovat minun, ne ovat kaikki minun. Olen rikas, Flora. Olen rikas, ja jos olet kiltti tyttö, saat jakaa rikkauden kanssani.”

Flora Hawkesin silmät kapenivat. Hänen rinnassaan syttyi ahneus, joka kytevänsä aina oli ohjannut häntä, ja samalla hänet otti valtaansa espanjalaiseen kohdistuva viha. Estebanin tietämättä nuo välkkyvät kivet kypsyttivät naiselle

kauan mielessä olleen tuuman surmata Esteban tämän nukuessa. Tähän asti Flora oli pelännyt jäädä yksin viidakoon, mutta halu saada itselleen tuo suuri omaisuus voitti hänen pelkonsa.

Samoillessaan viidakossa Tarzan seuraili länsirannikon mustien ja surmattujen arabien pakenevien orjien eri ryhmien jälkiä ja tavoitti kunkin vuorollaan jatkaessaan Luvinin etsimistä. Hän pelotti mustat puhumaan totta ja jätti heidät poistuessaan kauhun valtaan. Joka ainoa ryhmä kertoi samanlaisen tarinan. Kukaan ei ollut nähnyt Luvinia yöllisen taistelun ja tulipalon jälkeen, ja kaikki uskoivat hänen paenneen jonkun toisen ryhmän kanssa.

Suru ja tarmokas etsintä olivat siinä määrin huolestuttaneet apinamiestä että vähäpätöisemmät asiat olivat jääneet huomioitta. Niinpä hän ei ollut myöskään huomannut että timanttipussi oli kadonnut. Hän oli oikeastaan unohtanut timantit, kunnes ne sattuman oikusta juolahtivat hänen mieleensä, ja silloin hän yllättäen totesi pussin kadonneeksi. Hän ei kuitenkaan jaksanut muistaa milloin ja millaisissa oloissa timantit olivat kadonneet.

”Nuo eurooppalaiset lurjukset varmaan ottivat ne”, hän jupisi Jad-bal-jalle, ja samassa punainen arpi hänen otsallaan alkoi palaa, kun hän tunsi kuohuvaa vihaa auttamiensa miesten petollisuuden ja kiittämättömyyden vuoksi. ”Tule, samalla kun etsimme Luvinia etsimme myös niitä toisia”, hän sanoi Jad-bal-jalle. Peebles, Throck ja Bluber olivat ennättäneet vain vähän matkaa rannikolle päin, kun he puolenpäivän tauolla hämmästyivät nähdessään uljaan apinamiehen tulevan heidän luokseen rinnallaan iso mustaharjainen leijona.

Tarzan ei millään tavalla vastannut heidän iloiseen ter-

vehdykseensä, vaan hän astui hiljaisena heidän luokseen ja pysähtyi heidän eteensä kädet ristissä rinnallaan. Hänen kasvoillaan näkyi tuima syyttävä ilme, joka värisytti Bluberin raukkamaista sydäntä ja sai kovat englantilaiset kalpenemaan.

”Mitä nyt?” he kysyivät kuorossa. ”Mikä hätänä? Mitä on tapahtunut?”

”Tulin hakemaan kiviä sisältävän pussin, jonka veitin minulta”, Tarzan sanoi suoraan.

Kaikki kolme vilkaisivat epäluuloisina toisiinsa.

”En käsitä mitä tarkoitatte, herra Tarzan”, sopersi Bluber hieroen kämmeniään yhteen. ”Nyt on varmaan tapahtunut jokin erehdys, ellei . . .” Hän loi salaviihkaisen ja epäluuloisen katseen Peeblesiin ja Throckiin.

”Minä en tiedä mitään kiviä sisältävästä pussista, ja onhan kumma ettei kanssaihmissiin luoteta”, sanoi Peebles.

”Minä en luota teihin. Saatte viisi sekunttia. Ellette siinä ajassa kaiva esille kiviä sisältävää pussia, suoritan täydellisen ruumiintarkastuksen.”

”Kaikin mokomin”, huudahti Bluber. ”Tarkastakaa minut, tarkastakaa pois. Mutta uskokaa nyt, herra Tarzan, minä en millään ehdolla ottaisi teiltä mitään.”

”Tässä on jotakin mätää”, murahti Throck. ”Minulla ei ole mitään teille kuuluvaa, ja tuskinpa näillä muillakaan on.”

”Missä se neljäs on?” kysyi Tarzan.

”Kraskiko? Hän katosi yöllä, kun olimme saapuneet kylään. Emme ole nähneet häntä sen jälkeen – niin se on. Mutta nyt minä ymmärrän. Ihmettelimme miksi hän lähti ja nyt asia on päivänselvä. Hän varasti kiviä sisältävän pussin. Niin hän teki. Siitä alkaen, kun hän lähti, olemme yrittäneet miettiä mitä hän varasti, ja nyt se on ilmeistä.”

”Niin se on”, huudahti Peebles. ”Täällä olemme ja se siitä.”

”Olisihan meidän pitänyt arvata”, Bluber myönsi.

”Aion joka tapauksessa tarkastaa teidät”, sanoi Tarzan, kutsui päällysmiehen ja selitti mitä hän tahtoi. Tämän jälkeen kolmelta valkoiselta riisuttiin vaatteet ja ne tarkastettiin huolellisesti samoin kuin miesten vähäinen henkilökohtainen omaisuus, mutta kiviä sisältävää pussia ei löytenyt.

Sanaakaan sanomatta Tarzan poistui viidakkoon, ja seuraavassa hetkessä mustat ja kolme eurooppalaista näkivät Tarzanin ja kultaleijonan katoavan tuuheaan lehtimereen.

”Luoja varjeltakoon Kraskia!” huudahti Peebles.

”Miksi luulette hänen etsivän kiviä sisältävää pussia”, kysyi Throck. ”Sanoisin, että hän on vähän tärähtänyt.”

”Vielä mitä”, vastasi Bluber. ”Afrikassa on vain yhdenlaisia kiviä, joita Kraski varastaisi ja joiden takia hän pakenisi yksin viidakkoon – timantteja.”

Peeblesin ja Throckin silmät rävähtivät auki hämmästyksestä. ”Se kirottu venäläinen! Hän puijasi meitä pahan kerran”, kivahti Peebles.

”On paljon mahdollista että hän pelasti henkemme”, sanoi Throck. ”Jos tuo apinamies olisi löytänyt Kraskin ja timantit täältä, olisimme kaikki joutuneet kärsimään siitä – olisi ollut mahdotonta saada hänet uskomaan, ettei meillä ollut osuutta siihen, eikä Kraski olisi ojentanut meille auttavaa kättä.”

”Toivon että Tarzan nappaa sen roiston!” huudahti Peebles hartaasti.

Hetkistä myöhemmin he hätkähtivät ja hiljenivät nähdessään Tarzanin palaavan leiriin, mutta hän ei kiinnittänyt valkoisiin mitään huomiota vaan meni suoraan päällysmie-

hen puheille, jonka kanssa hän neuvotteli pitkään. Sitten hän poistui taas viidakkoon.

Päällysmieheltä saamiensa tietojen nojalla Tarzan lähti viidakon läpi päin kylää, jonne hän oli jättänyt neljä valkoista päällikön huostaan, ja josta Kraski oli myöhemmin paennut yksin. Apinamies liikkui nopeasti jättäen Jad-baljan tulemaan perässä. Tarzan saapui verrattain lyhyessä ajassa kylään, koska hän liikkui suorinta tietä puusta puuhun. Ryteikköinen alikasvillisuus ei voinut hidastaa hänen etenemistään.

Kylän ulkopuolelta hän lähti seuraamaan Kraskin jälkiä, jotka tosin olivat melkein haihtuneet, mutta vielä apinamiehen herkkien aistien tunnistettavissa. Hän seurasi jälkiä nopeasti, koska Kraski oli pysytellyt valmiilla polulla, joka mutkittelevana vei länteen päin.

Aurinko oli jo painumassa länteen puiden latvojen taakse, kun Tarzan yllättäen saapui hitaasti virtaavan joen varrella olevalle aukealle. Joen törmällä oli pieni karkeatekoisen mökki paaluidan ja okaisen suojamuurin keskellä. Apinamies pysähtyi kuuntelemaan, hän nuuhki ilmaa herkillä sieraimillaan ja meni sitten äänettömin askelin niityn yli mökille. Ruohossa paaluidan ulkopuolella lojui valkoisen miehen ruumis. Apinamies näki ensi silmäyksellä että tämä oli hänen etsimänsä karkuri. Hän ymmärsi heti että oli turha etsiä timanttipussia kuolleelta, koska oli itsestään selvää, että se oli nyt surmaamiseen syyllistyneen hallussa. Pikainen tarkastus osoitti hänen olevan oikeassa. Timantit olivat poissa.

Sekä mökissä että paaluidan ulkopuolella näkyvät jäljet osoittivat miehen ja naisen äsken olleen täällä. Miehen ja naisen jätet sopivat siihen otukseen, joka oli surmannut Goburison apinan, ja kaatanut Bara-hirven apinamiehen alueelta.

Mutta nainen — kuka hän oli? Hänen jalkansa olivat ilmeisesti kipeät ja väsyneet, ja kenkien sijasta hänen jalkansa olivat käärityt riepuihin.

Tarzan seurasi miehen ja naisen mökistä viidakkoon johtavia jälkiä. Edempänä näkyi että nainen ilmeisesti oli jäänyt jälkeen ja että hän oli alkanut ontua yhä vaivalloisemmin. Nainen oli kulkenut kovin hitaasti. Tarzan näki ettei mies ollut jäänyt odottamaan seuralaistaan. Toisin paikoin mies oli kulkenut melko kaukana edellä.

Esteban oli todellakin edennyt kauas Flora Hawkesista, jonka loukkaantuneet ja vertavuotavat jalat tuskin kantivat häntä.

”Odota minua, Esteban, älä hylkää minua, älä jätä minua yksin tähän kauheaan viidakkoon”, Flora oli rukoillut.

”Pysy vauhdissani sitten. Luuletko että aion jäädä ainaaksi tänne viidakon keskelle odottamaan että joku tulisi riistämään minulta tämän omaisuuden, jonka olen saanut haltuuni? Pyrin rannikolle mahdollisimman pian. Hyvä on, jos jaksat tulla mukaan. Ellet jaksu, se on sinun asiasi.”

”Mutta ethän sinä voi hylätä minua. Et edes sinä, Esteban, voi olla sellainen peto vielä kaiken sen jälkeen, mihin olet pakottanut minut.”

Espanjalainen nauroi. ”Sinä et merkitse minulle enempää kuin vanha käsine. Tällä”, ja hän riiputti timanttipussia edessään, ”voin ostaa suurkaupunkien hienoimmat käsineet — uudet käsineet”, ja hän nauroi julmasti tälle pienelle pilalle.

”Esteban, Esteban. Tule takaisin. En jaksu pitempään. Älä jätä minua. Ole kiltti, tule takaisin pelastamaan minut.” Mutta mies vain nauroi Floralle ja katosi tämän näkyvistä polun mutkan taakse. Tyttö vaipui avuttomana ja uupunee-na maahan.

20. KUOLLEEN PALUU

Sinä iltana Esteban leiriytyi yksin vanhassa joenuomassa kulkevan viidakkopolun varteen. Uoman keskellä virta vielä pieni puro, josta espanjalainen sai tarvitsemansa veden.

Hänet vallannut harhaluulo, että hän oli apinain Tarzan tuuditti hänet siihen väärään uskoon, että hän saattoi yöpyä yksin maassa turvautumatta minkäänlaisiin suoja-keinoihin, ja onni oli sikäli suosinut häntä, ettei saalistavien petoeläimiä ollut ilmaantunut silloin, kun hän oli ollut näin uhkarohkea. Aina kun Flora Hawkes oli ollut hänen seurassaan, hän oli rakentanut suojan tytölle, mutta nyt kun hän oli hylännyt Floran ja oli jälleen yksin, hänen omaksumansa rooli ei sallinut hänen edes harkita sellaista miehuutta alentavaa tekoa kuin okaisen boman rakentamista suojakseen pimeään ajaksi.

Hän teki kuitenkin tulen, sillä hän oli kaatanut riistaa eikä hän ollut vielä tullut niin alkeelliseksi villiksi että hän olisi voinut edes ajatella lihan nauttimista raakana.

Syötyään yllin kyllin lihaa ja sammutettuaan janons pienestä purosta Esteban palasi nuotion ääreen, otti timanttipussin lannevaatteen alta, aukaisi sen ja kaatoi kourans täyteen arvokkaita jalokiviä. Nuotion loimut heijastuivat niistä välkehtivinä säteinä ympärillä olevaan pimeään viidakkoon, kun espanjalainen antoi noiden säkenöivien kiviä pudota kädestä toiseen, ja tuon leikin kauniista kimaluksesta hän loi itselleen tulevaisuuden kuvia: valtaa, ylellisyyttä, kauniita naisia — kaikkea sitä, mitä mies voi hankkia itselleen rahalla. Puoliummistetuin silmin hän uneksui ihanteesta, jota hän etsisi itselleen kaikkialta maailmasta — unelmanaisesta, jota hän oli aina etsinyt, mutta jota hän ei

ollut vielä löytänyt, unelmaisesta, joka sopisi elämäntoveriksi juuri sellaiselle miehelle kuin Esteban Miranda kuvitteli olevansa. Tummien ripsien alta, jotka varjostivat hänen viiruiksi kaventuneita silmiään, espanjalainen oli näkevinään unelmaisensa hahmottuvan leirinuotion loimuista — naisen, jolla oli yllään hulmuava kuultavanvalkoinen puku ja joka näkyi leijailevan valopiirin ulkoreunalla ylhäällä kuivuneen joen törmällä.

Tuo näky oli merkillisen pysyvä. Esteban sulki silmänsä ja aukaisi ne taas ihan vähän. Näky pysyi muuttumattomana. Silloin hän räpäytti silmänsä selälleen. Valkopukuinen nainen leijui yhä hänen edessään.

Esteban Miranda kalpeni äkkiä. ”Taivas! Sehän on Flora. Hän on kuollut ja on nyt tullut kummittelemaan minulle.”

Tuijottavin silmin hän nousi hitaasti seisomaan mennäkseen ilmestyksen luo. Silloin se lausui pehmeällä lempeällä äänellä:

”Oi kultaseni, siinähan sinä olet!”

Esteban tajusi heti, ettei tuo ollut mikään haamu eikä myöskään Flora — mutta kuka sitten? Kuka oli tuo kaunis nainen, joka liikkui yksin Afrikan viidakoissa?

Tuo ilmestys laskeutui hyvin hitaasti törmää alas ja lähestyi häntä. Esteban pani timantit takaisin pussiin, jonka hän kätki lannevaatteensa alle.

Tyttö lähestyi häntä avosylin. ”Oi rakkaani, oi rakkaani! Älä väitä ettet tunne minua.” Tyttö oli nyt niin lähellä että espanjalainen näki hänen nopeasti kohoavan ja laskevan rintansa ja huulet, jotka värisivät intohimoisesta rakkaudesta. Estebanin valtasi äkillinen kiihkeä himo, ja hän riensi kädet ojossa tyttöä vastaan sulkeakseen tämän syliinsä.

Seuraillen miehen ja naisen jälkiä Tarzan asteli kevyesti viidakon polkua pitkin. Hän tajusi ettei noiden kahden tavoittamiseksi tarvinnut pitää kiirettä, eikä hän lainkaan hämmästynyt tavatessaan yllättäen polulle käpristyneen naisen. Apinamies polvistui naisen viereen ja laski kätensä tämän olkapäälle aiheuttaen pelästyneen kirkaisun.

”Taivas, päiväni ovat luetut! ”

”Vaara on ohi. Minä en tee sinulle pahaa”, sanoi apinamies.

Flora kääntyi katsomaan häntä. Ensin tyttö luuli näkevänsä Estebanin. ”Palasitko takaisin pelastamaan minut, Esteban?” hän kysyi.

”Esteban! Minä en ole Esteban. Se ei ole nimeni”, Tarzan sanoi, ja silloin tyttö tunsi hänet.

”Lordi Greystoke, tekö todella?”

Tarzan nyökkäsi.

”Muistan sinut, Flora. Mitä sinä teet täällä?”

”En uskalla kertoa teille. Pelkään että suututte.”

”Kerro”, Tarzan käski. ”Pitäisihän sinun tietää, etten tee pahaa naisille.”

”Tulimme hakemaan kultaa Oparin aarrekammioista mutta senhän te jo tiedätte.”

”Enkä tiedä. Olitko sinä niiden eurooppalaisten kanssa jotka huomasivat minut ja jättivät minut leiripaikalle?”

”Olin. Saimme kultan, mutta tulit waziriesi kanssa riistämään sen meiltä.”

”En tullut wazirien kanssa, enkä riistänyt teiltä mitään. Nyt minä en ymmärrä”, sanoi Tarzan.

Flora kohotti hämmästyneenä kulmakarvojaan, sillä hän tiesi ettei apinain Tarzan valehdellut.

”Tiemme erkanivat sen jälkeen, kun miehemme tekivät kapinan. Esteban sieppasi minut muilta, ja vähän myöhemmin

min Kraski, se venäläinen löysi meidät. Hänellä oli tullessaan pussillinen timantteja. Esteban surmasi hänet ja otti timantit.”

Nyt oli Tarzanin vuoro hämmästyä.

”Seurassasi oleva mies on siis Esteban?”

”Kyllä, mutta hän hylkäsi minut. En pystynyt enää kävelemään kipeillä jaloillani. Hän meni menojaan ja jätti minut tänne kuolemaan, ja kaikki timantit ovat hänellä.”

”Etsitään hänet”, sanoi apinamies. ”Tule.”

”Mutta en pysty kävelemään”, vastasi tyttö.

”Vähät siitä”, Tarzan sanoi ja kumartui nostamaan tytön olalleen.

Apinamies kantoi uupunutta tyttöä kevyesti polkua pitkin. ”Veden ääreen ei ole pitkä matka. Sinä tarvitset vettä. Se virkistää sinua ja antaa sinulle voimaa, ja kohta löydän ehkä myös syötävää.”

”Miksi olette niin hyvä minulle?” kysyi tyttö.

”Sinä olet nainen. En voisi jättää sinua yksin viidaksoon kuolemaan, oletpa tehnyt mitä tahansa”, vastasi apinamies. Silloin Flora Hawkes ei voinut muuta kuin nyhkyttää ja pyytää anteeksiantoa pahoille teoilleen.

Pimeä laskeutui, ja he kulkivat yhä hiljaista polkua pitkin, kunnes Tarzan näki etäisen leirinuotion kajoa.

”Taidamme pian löytää ystäväsi”, hän kuiskasi. ”Ole aivan hiljaa.”

Hetkistä myöhemmin hänen herkätkorvansa erottivat ääniä. Hän pysähtyi ja laski tytön maahan.

”Odota täällä, jollet pysty seuraamaan. En halua hänen pääsevän pakoon. Tulen hakemaan sinut. Voit tulla hitaasti perässäni, jos pystyt siihen.” Tarzan jätti Floran ja lähti varovasti etenemään valoa ja ääniä kohti. Hän kuuli tytön tulevan perässään. Tyttö ei ilmeisesti uskaltanut jäädä yk-

sin pimeään viidakkoon. Melkein samassa Tarzan kuuli hiljaisen ulinan muutaman askeleen päässä oikealta. ”Jad-bal-ja, seuraa”, hän kuiskasi hiljaa, ja iso mustaharjainen leijona hiipi hänen luokseen. Päästäen tukahdetun kirkaisun Flora Hawkes ryntäsi tarttumaan Tarzania käsivarresta.

”Hiljaa, Jad-bal-ja ei tee pahaa sinulle.”

Hetkistä myöhemmin kaikki kolme saapuivat joen törmälle ja kurkistivat ruohojen läpi uomassa olevaan leiriin.

Hämmästyksekseen Tarzan näki oman kaksoisolentonsa seisovan pienen nuotion ääressä, ja samanaikaisesti miestä lähestyi avosylin hulmuavaan valkoiseen pukeutunut nainen. Hän kuuli naisen puhuvan suloisia rakkauden ja hellyyden sanoja, ja ääni ja vainu, jonka oikullinen tuulenpuuska äkkiä kantoi hänen sieraimiinsa, täytti hänet sekavilla tunteilla — onnea, epätoivoa, raivoa, rakkautta ja vihaa.

Hän näki miehen astuvan nuotion ääreltä kädet ojossa sulkeakseen naisen syliinsä. Silloin Tarzan työnsi ruohosyrjään, meni törmän partaalle ja pirstoi viidakon hiljaisuutta yhdellä ainoalla sanalla.

”Jane!” hän huusi ja samalla hetkellä mies ja nainen kääntyivät katsomaan häntä, ja he näkivät hänen nuotion valossa hämärästi erottuvan olemuksensa. Tarzanin nähdesään mies pyörähti ympäri ja syöksyi joen toiselle puolelle. Tarzan hyppäsi uoman pohjalle ja riensi naisen luo.

”Jane, siinähan sinä olet!”

Nainen oli aivan hämillään. Hän katseli ensin pakenevaa miestä, jota hän oli ollut valmis syleilemään, ja sitten hän käänsi katseensa Tarzaniin. Hän pyyhkäisi otsaansa sormillaan ja katsoi Estebanin perään, mutta tätä ei enää näkynyt. Sitten hän astui empien askeleen kohti apinamiestä.

”Hyvä Jumala, mitä tämä tarkoittaa? Kuka olet, ja kuk

hän oli, jos sinä olet Tarzan?”

”Minä olen Tarzan.”

Jane vilkaisi taakseen ja näki Flora Hawkesin lähestyvän. ”Sinä olet kyllä Tarzan. Näin sinun pakenevan viidakkoon Flora Hawkesin kanssa. En ymmärrä sitä, John. En jaksanut uskoa että sinä olisit voinut tehdä jotakin sellaista, vaikka olisitkin saanut iskun päähäsi.”

”Olenko minä muka juossut viidakkoon Flora Hawkesin kanssa?” Tarzan kysyi vilpittömästi hämmästyneenä.

”Näin sinut”, vastasi Jane.

Apinamies kääntyi Floran puoleen. ”En ymmärrä tätä”, hän sanoi.

”Mies, joka vei minut viidakkoon, oli Esteban, lady Greystoke. Esteban aikoi jälleen pettää teitä. Tämä mies on todellakin lordi Greystoke. Se toinen oli petturi. Hän hylkäsi minut äsken ja jätti viidakkoon kuolemaan. Olisin varmaan jo kuollut, ellei lordi Greystoke olisi ilmestynyt paikalle.”

Jane otti horjuvan askelen lähemmäksi miestänsä. ”Oi, John, tiesin ettet se voinut olla sinä, sydämeni sanoi sen, mutta silmäni pettivät minut. Pian, se roisto on saatava kiinni. Riennä, John, ennen kuin hän pääsee pakoon.”

”Annetaan hänen mennä”, vastasi apinamies. ”Vaikka tahdonkin saada hänet kiinni ottaakseni häneltä sen minkä hän varasti minulta, en suostu enää jättämään sinua yksin viidakkoon.”

”Entä Jad-bal-ja? Eikö siitä ole apua?”

”Ah, minä unohdin kokonaan”, vastasi apinamies ja osoitti leijonalle minne espanjalainen oli paennut. ”Nouda hänet, Jad-bal-ja.” Pitkällä loikkauksella tuo kellertävä peto lähti saaliin takaa-ajoon.

”Tappaako leijona hänet?” kysyi Flora Hawkes, ja häntä

puistatti, mutta samalla kertaa hänen sydämensä riemuitsi espanjalaisen oikeudenmukaisesta kohtalosta.

”Ei, se ei tapa häntä. Se saattaa kyllä raadella häntä, mutta se tuo hänet elävänä takaisin, jos se on mahdollista”, vastasi apinain Tarzan. Oli kuin hän olisi jo unohtanut karkurin kohtalon, kun hän kääntyi vaimonsa puoleen.

”Jane, Usula kertoi minulle, että sinä olit kuollut. Hän kertoi wazirien löytäneen hiiltyneen ruumiisi arabien kylästä ja haudanneen sinut sinne. Kuinka on mahdollista että olet elossa ja vahingoittumaton. Olen etsinyt Luvinia viidakkosta kostaakseni kuolemasi hänelle. Olipa hyvä etten löytänyt häntä.”

”Et olisi ikinä löytänyt häntä”, vastasi Jane. ”Mutta en ymmärrä miksi Usula olisi kertonut sinulle löytäneensä ruumiini ja haudanneensa sen.”

”Joku hänen sieppaamistaan vangeista kertoi hänelle, että Luvini oli vienyt sinut kahlehdittuna lähellä kylän porttia sijaitsevaan majaan ja varmuuden vuoksi sitonut sinut maahan iskettyyn paaluun. Kun kylä oli poltettu, Usula ja muut wazirit palasivat etsimään sinua eräiden vankien kanssa, jotka näyttivät missä maja oli sijainnut. Palanneen paalun vierestä löytyi hiiltynyt ruumis.”

”Voi! Nyt ymmärrän. Luvini satoi minulta nilkat ja ranteet, ja hän kytki minut paaluun, mutta palasi myöhemmin majaan ja irrotti kahleeni. Hän yritti ahdistaa minua — en tiedä kuinka kauan taistelumme kesti, mutta se oli niin kiihkeä ettei kumpikaan meistä huomannut kylän syttyneen tuleen ympärillämme. Puolustautuessan tarmokkaasti huomasin että Luvinilla oli veitsi vyöllä. Annoin hänen sulkea minut syliinsä, ja samalla tartuin veitseen, kiskoin sen tupesta ja upotin sen hänen selkäänsä vasemman lavan alle — siihen kamppailumme loppui. Luvini

ni vaipui kuolleen majan lattialle, ja melkein samalla hetkellä majan takaseinä syttyi palamaan.”

”Olin melkein alasti, sillä taistelun kestäessä Luvini oli repinyt melkein kaikki vaatteet päältäni. Tämä valkoinen viitta riippui majan seinällä, se oli varmaan kuulunut jollekin surmatulle arabille. Sieppasin viitan, heitin sen ylleni ja syöksyin ulos kylän raitille. Majat olivat nyt ilmiliekeissä, ja viimeiset alkuasukkaat olivat poistumassa portin kautta. Osa paaluaidasta oli vielä säästynyt tuholta. Jos olisin paennut portista viidakkoon, olisin rientänyt suoraan vihollisten syliin. Pääsin jollakin tavalla paaluidan päälle ja pudottauduin kenenkään huomaamatta viidakkoon.”

”Minulle on tuottanut suuria vaikeuksia välttää kylästä paenneiden mustien ryhmiä. Olen vuoroin etsinyt wazireja, vuoroin pysytellyt piilossa. Lepäsin puussa vajaan kilometrin päässä täältä, kun satuin näkemään loimujen kajoa, ja kultuani ottamaan niistä selvää, olin aivan huumautunut riemusta, kun luulin löytäneeni rakkaan Tarzanin.”

”Wazirit hautasivat siis Luvinin ruumiin eivätkä sinun.”

”Niin, ja mies, jonka näin vievän Floran viidakkoon, oli sama, joka äsken pakeni täältä, etkä suinkaan sinä, kuten luulin”, sanoi Jane.

Nyt Flora Hawkes hätkähti. ”Ja se oli varmaan Esteban, joka tuli wazirien kanssa varastamaan kullan meiltä. Hän huiputti kantajiamme ja hän huiputti kaiketi myös wazireja.”

”Hän olisi voinut huiputtaa ketä tahansa, koska minäkin erehdyin”, sanoi Jane. ”Olin kyllä huomannut erehdykseni hetken kuluttua, mutta leirinuotion lepattavassa valossa ja riemastuneena siitä, että tapasin jälleen mieheni, uskoin kiireessä vain sitä mitä tahdoin uskoa.”

Apinamies työnsi sormensa tuuheaan mustaan tukkaansa

hänelle luonteenomaisin mieltäväisin elein. ”En ymmärrä kuinka hän saattoi huiputtaa Usulaa kirkkaassa päivänvalossa”, Tarzan sanoi pudistaen päätään.

”Minä ymmärrän. Esteban kertoi Usulalle kärsivänsä päähän osuneesta iskusta, joka oli aiheuttanut hänelle osittaisen muistinmenetyksen — se selitti monta virhettä siinä kuvassa, jonka hän antoi sinusta”, sanoi Jane.

”Mies oli pirun älykäs”, totesi Tarzan.

”Mies oli itse piru”, sanoi Flora.

Toista tuntia myöhemmin jokitörmän ruoho työntyi äkkiä syrjään ja Jad-bal-ja ilmestyi äänettömästi heidän luokseen. Sen hampaissa oli repeytynyt ja verinen leopardintalja, jonka se laski isäntänsä jalkojen juureen. Apinamies otti sen ylös ja tutki sitä otsa rypyssä. ”Jad-bal-ja taisi sittenkin surmata hänet.”

”Mies ehkä teki vastarintaa eikä Jad-bal-ja voinut tehdä muuta kuin tappaa hänet”, sanoi Jane.

”Onko mahdollista että leijona on syönyt hänet?” kysyi Flora ja vetäytyi kauemmaksi pedosta.

”Ei ole, siihen sillä ei ole ollut aikaa. Mennään aamulla seuraamaan miehen jälkiä ja etsimään hänen ruumistaan. Tahtoisin saada takaisin timantit”, sanoi Tarzan. Sitten hän kertoi Janelle merkillisen tarinan siitä, kuinka hän oli saanut sen suuren omaisuuden, jota pussin jalokivet edustivat.

Seuraavana aamuna he lähtivät etsimään Estebanin ruumista. Jäljet johtivat tuuheiden pensaiden ja okaisten talle heikköiden läpi joen törmälle kauempana alajuoksua päin, mutta siellä jäljet katosivat, vaikka apinamies etsi niitä joen kummaltakin puolelta useiden kilometrien päästä jälkien katoamispisteestä. Esteban oli jättänyt verijälkiä ja verta näkyi myös katoamispaikan ruohossa.

Lopulta apinamies palasi kahden naisen luo. ”Se oli Tarzania leikkineen miehen loppu”, hän sanoi.

”Luuletko että hän on kuollut?” kysyi Jane.

”Olen varma siitä”, vastasi apinamies. ”Verijäljistä arvelen että Jad-bal-ja raateli häntä, mutta hän pääsi pakoon ja heittäytyi jokeen. Koska en ole tavannut mitään todisteita siitä että hän on tullut rantaan kohtuullisen matkan päässä tästä paikasta, olen taipuvainen uskomaan että krokotiilit ovat syöneet hänet.”

Flora Hawkesia puistatti taas. ”Hän oli paha mies, mutta en toivoisi pahimmallekaan sellaista kohtaloa.”

Apinamies kohautti olkapäitään. ”Hän järjesti sen itse, ja maailma on varmasti parempi ilman häntä.”

”Syy oli minun”, sanoi Flora. ”Katala suunnitelmani toi hänet ja toiset tänne. Kerroin heille mitä tiesin Oparin aarekammioiden kullasta. Sen varastaminen ja lordi Greystokesta käyvän miehen etsiminen oli minun keksintöni. Pahuuteni takia moni mies on saanut surmansa, ja te, lordi ja lady Greystoke, olitte myös vähällä kuolla — en uskalla pyytää teiltä anteeksi.”

Jane kiersi kätensä tytön hartioille. ”Ahneus on aikojen alusta ollut syynä moniin rikoksiin. Rikollinen ahneus saa erittäin inhottavia muotoja ja koituu usein tekijän omaksi vahingoksi, kuten sinäkin Flora olet saanut kokea. Omasta puolestani annan sinulle anteeksi. Uskon että otat tästä opiksesi.”

”Olet saanut maksaa kalliisti typeryydestäsi”, sanoi apinamies. ”Rangaistuksesi on ollut riittävän kova. Viemme sinut toveriesi luo. Ystävällinen heimo saattaa heidät rannikolle. He eivät ole voineet ehtiä kovin kauas, sillä kun viimeksi tapasin heidät, miehet eivät pystyneet pitkiin päivämarsseihin.”

Tyttö laskeutui polvilleen Tarzanin eteen. ”Kuinka voit sin kiittää teitä ystävällisyydestänne? Mutta jäisin mieluummin tänne Afrikkaan palvelemaan teitä ja lady Greystokea voidakseni jotenkin hyvittää vääryydet, jotka olette tehnyt teille.”

Tarzan katsoi kysyvästi Janeen ja tämä nyökkäsi hyväksyvästi.

”Hyvä on, Flora, saat jäädä luoksemme.”

”Sitä ette ikinä kadu. Raadan itseni uuvuksiin puolestanne.”

Nämä kolme ja Jad-bal-ja olivat olleet kolme päivää koti-matkalla, kun edellä kulkeva Tarzan pysähtyi ja nosti päänsä nuuhkiakseen ilmaa. Sitten hän kääntyi toisten puoleen ja hymyili. ”Wazirini ovat tottelemattomia. Lähetin heidät kotiin, mutta tuolta he kuitenkin tulevat suoraa meitä vastaan.”

Muutamia minuutteja myöhemmin he tapasivat wazirijoukon. Mustien riemu oli suuri, kun he näkivät isäntänsä ja emäntänsä elossa ja vahingoittumattomina.

”Kertokaa nyt minulle, mitä teitte kullalle, jonka veittivät eurooppalaisten leiristä”, Tarzan sanoi tervehdysten ja luottamattomien kysymysten ja vastausten jälkeen.

”Oi, bwana, kätkimme sen sinne, mihin käskit”, vastasi Usula.

”Minä en ollut kanssasi, Usula. Käskijä oli toinen, joka petti lady Janen niin kuin hän petti sinut. Hän oli pahamies, joka näytteli apinain Tarzania niin taitavasti ettei ollenkaan ihme jos erehdyit.”

”Se et siis ollut sinä, joka kerroit päähän osuneesta isästä kusta ja sanoit että olit unohtanut wazirien kielen?” kysyi Usula.

”Se en ollut minä. En ole saanut iskua päähäni ja mu-

tan hyvin lasteni kielen”, vastasi Tarzan.

”Oi!” huudahti Usula. ”Se ei siis ollut iso bwana, joka pakeni Butoa, sarvikuonoa?”

Tarzan nauroi. ”Juoksiko se toinen Butoa karkuun?”

”Juoksi, ja hän pelkäsi kamalasti.”

”No, eipä häntä sovi siitä moittia, sillä Buto ei ole mikään mukava leikkiveri.”

”Mutta meidän iso bwanamme ei pakenisi Butoa”, sanoi Usula ylpeänä.

”Vaikka toinen antoikin käskyn kullan kätkemisestä, te kaivoitte haudan sille. Opasta minut kätköpaikalle, Usula.”

Wazirit tekivät kömpelöt mutta mukavat parit molemmille valkoisille naisille. Jane tosin nauroi ajatukselle että häntä kannettaisiin, ja hän kävelikin enimmäkseen parien vieressä, mutta Flora Hawkes oli heikko ja väsynyt, eikä hän olisi jaksanut pitkälle, ellei häntä olisi kannettu. Hän iloitsi siitä että jäntevät wazirit olivat tulleet apuun ja kantivat häntä vaivattomasti viidakon polkua pitkin.

Tämä onnellinen joukko marssi reippain mielin paikalle, minne wazirit olivat haudanneet kullan Estebanille. Mustat olivat erittäin hyvällä tuulella, koska he olivat löytäneet isäntänsä ja emäntänsä. Tarzan ja Jane puolestaan tunsivat sanoin kuvaamatonta helpotusta ja riemua.

Kun he lopulta saapuivat joen törmälle, jonne kulta oli haudattu, wazirit alkoivat laulaen ja nauraen kaivaa aarretta, mutta pian heidän laulunsa tyrehtyi ja naurun tilalle tuli huolestunut hämmästys.

Tarzan katseli heitä hetken aikaa ääneti. Sitten hänen kasvoilleen levisi pieni hymy. ”Taisit haudata kullan kovin syvälle, Usula.”

Musta raapi päätään. ”En minä sitä näin syvälle haudannut, bwana. En ymmärrä tätä. Meidän olisi jo pitänyt löytää kulta.”

"Oletko varma että etsitte oikeasta paikasta?" kysyi Tarzan.

"Kätkimme sen juuri tähän, bwana", musta vakuutti "mutta kulta ei ole täällä. Joku on siirtänyt sen pois."

"Se espanjalainen taas. Hän oli liukas mies", totesi Tarzan.

"Mutta hän ei ole voinut siirtää sitä yksin. Kultaharkkoja oli paljon."

"Eipä niin. Kulta ei kuitenkaan ole täällä."

Wazirit ja Tarzan etsivät tarkkaan kätköpaikan tienoilta, mutta Owaza oli toiminut niin taitavasti, että hän oli pystynyt hävittämään kullan siirtämisestä uuteen piilopaikkaan syntyneet jäljet niin tyystin, ettei Tarzanillakaan ollut apua herkistä aisteistaan.

"Kulta on siirretty, mutta minä huolehdin kyllä siitä, ettei se lähde Afrikasta", sanoi apinamies, ja hän lähetti sanansaattajia eri suuntiin pyytäen ystävällisten heimojen päälliköitä tutkimaan jokaista retkikuntaa, joka liikkui heidän alueellaan, ja pidättämään kullan salakuljettajat.

"Se tepsii kyllä", hän sanoi, kun sanansaattajat olivat lähteneet.

Sinä iltana he leiriytyivät kotipolun varrelle. Kolme vaakoista istui pienen nuotion ympärillä, ja Jad-bal-ja makasi apinamiehen takana tämän tarkastaessa leopardintaljan, jonka kultaleijona oli tuonut espanjalaisen takaa-ajosta.

"Olit oikeassa, Jane. Oparin aarekammiot eivät ole minua varten", sanoi Tarzan. "Tällä kertaa olen menettänyt sekä kullan että satumaisen timanttiaarten, joiden lisäksi olen vaarassa menettää myös kaikkein suurimman aarteeni — sinut."

"Anna kullan ja timanttien mennä, John. Onhan meillä toisemme ja Korak", sanoi Jane.

”Ja verinen leopardintalja, johon on piirretty salaperäinen kartta verellä”, lisäsi apinamies.

Jad-bal-ja nuuski nahkaa ja nuoli huuliaan joko toiveikkaana tai muistellen jotakin.

21. ANASTAJIEN KOHTALO

Oikean Tarzanin nähdessään Esteban Miranda kääntyi ja pakeni sokeasti viidakkoon. Kauhu kouristi hänen sydäntään, ja pelko sai hänet ryntäämään sokeasti viidakkoon. Hänellä ei ollut mitään määränpäättä. Hän ei edes tiennyt mihin suuntaan hän juoksi. Hänen koko olemustaan hallitsi yksi ainoa ajatus — hän tahtoi päästä mahdollisimman kauas apinamiehestä. Hän ryntäsi suoraan tiheiden okapensaiden läpi, jotka naarmuttivat hänen ihoaan ja aiheuttivat hänelle haavoja. Hänen jokaiselta askeleeltaan jäi verijalkia.

Joen partaalla okaat tarttuivat jälleen kerran arvokkaaseen leopardintaljaan, josta hän oli pitänyt kiinni yhtä sitkeästi kuin omasta hengestään. Mutta tällä kertaa talja ei irronnutkaan okaista. Ponnistellessaan päästäkseen irti niistä hän kääntyi katsomaan taakseen. Hän kuuli jonkin ison otuksen lähestyvän nopeasti tiheikön läpi ja seuraavassa hetkessä hän näki kaksi häijyisti kiiluvaa vihreänkeltaista tulitäplää, kaksi palavaa kekälettä. Päästäen tukahdetun kauhuhuudon espanjalainen irrotti otteensa leopardintaljasta ja sukelsi jokeen.

Samassa kun hän painui tumman veden alle Jad-bal-ja saapui töyryn partaalle ja katseli laajenevia ympyröitä,

jotka osoittivat saaliin katoamispaikkaa, sillä Esteban, joka oli hyvä uimari pysyi sukelluksissa ja pyrki rohkeasti joen toiselle puolelle.

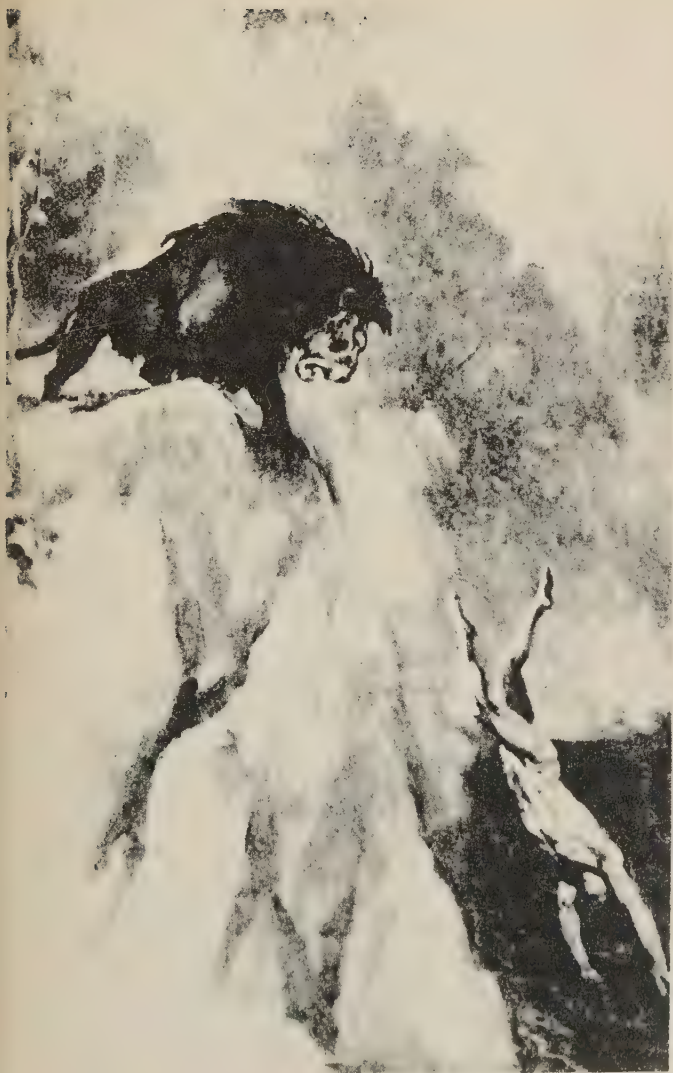
Hetken aikaa kultaleijona tähyili joen pintaa. Sitten kääntyi nuuskimaan taljaa, josta espanjalaisen oli ollut pakko luopua. Leijona iski hampaansa siihen, repäisi se irti okaista, joihin se oli tarttunut, ja vei sen mukanaan laskeakseen sen isäntänsä jalkojen juureen.

Kun espanjalaisen viimein oli pakko nousta pintaan, hän törmäsi suoraan ryteikköisten oksien ja lehvien paljouteen. Hetken aikaa hän pelkäsi menehtyvänsä sotkeuduttuaan pahasti vedenalaisiin oksiin, mutta lopulta hän pääsi vapaaksi ja nousi pintaan. Tällöin hän totesi sukeltaneensa kaatuneen puun alle, joka ajelehti virran mukana. Kovien ponnistelujen jälkeen hänen onnistui päästä oksien välistä istumaan hajareisin rungolle, ja näin hän ajelehti verrattain turvallisesti jokea alas.

Hän huokasi syvään helpotuksesta todettuaan pelastaneensa suhteellisen helposti apinamiehen oikeutetusta katoasta. On totta että häntä harmitti taljan menetys, johon häikätyksen kullan sijainti oli piirretty, mutta hänellä oli yhä hallussaan paljon suurempi aarre, ja näin ajatellessaan hän hyväili himokkaasti lannevaatteensa alle kiinnitettyä timanttipussia. Mutta vaikka hänellä oli hallussaan näin suuri timanttiaarre, hänen ajatuksensa palasivat alati veikkouksen luona oleviin kultaharkkoihin.

”Owaza vie ne”, hän jupisi itsekseen. ”En ole koskaan luottanut siihen mustaan koiraan. Kun hän karkasi luotantiesin varsin hyvin mitä hän suunnitteli.”

Esteban Miranda ajelehti koko yön kaatuneella puun virran mukana näkemättä ainoatakaan elonmerkkiä ennen kuin hän heti aamunsarastuksen jälkeen saapui rannalle.

sijaitsevan alkuasukaskylän kohdalle.

Se oli Obeben, ihmissyöjän, kylä. Kun rannalla oleva nuori nainen sattui näkemään merkillisen valkoisen jätin, joka ajelehti puun rungolla virran mukana, hän nosti kovan metelin, jonka johdosta kylän kaikki asukkaat kokoontuivat rannalle katsomaan ohikulkijaa.

”Se on outo jumala”, huusi joku.

”Se on jokipiru”, sanoi poppamies. ”Hän on ystävän. Nyt saamme varmasti paljon kalaa, jos annatte jokaisesta kymmenestä yhden minulle.”

”Se ei ole jokipiru”, pauhasi Obeben kumea ääni. ”Sinä alat tulla vanhaksi. Viimeaikoina taikasi on ollut huono taikaa, ja nyt sinä vielä väität että jokipiru on Obeben pahin vihollinen. Se on apinain Tarzan. Obebe tuntee kyllä Tarzanin.” Ja totta on että seudun kaikkien ihmissyöjien päälliköt tunsivat apinain Tarzanin hyvin. He pelkäsivät ja vihasivat apinamiestä, koska tämä säälimättä ahdisti heitä.

”Tuo on apinain Tarzan, ja hän näkyy olevan vaikeuksissa. Tämä on ehkä tilaisuutemme siepata hänet.”

Obebe kutsui soturit luokseen, ja pian puolisataa jäntevää nuorta miestä lähti hiljaa hölkyttelemään jokivarren polkua pitkin. He seurasivat hitaasti ajelehtivaa puuta noin kilometrin päähän, kunnes se eräässä mutkassa joutui hitaasti pyörivään akanvirtaan ja sen mukana veden ylätyöntyvien oksien alle.

Jäykistynyt, viluinen ja nälkäinen Esteban iloitsi tästä tilaisuudesta poistua kulkuneuvostaan ja päästä rantaan. Niinpä hän kiskoi itsensä vaivalloisesti ylös siihen puuhun, joka tarjosi hänelle tilapäisen turvapaikan. Hän ryömi olosa pitkin sen tyveen ja pudottautui maahan aavistamatta, että ruohossa hänen ympärillään kyyristeli suuri joukko ihmissyöjiä.

Espanjalainen lepäsi hetken nojaamalla puun runkoa vasten. Hän kopeloi timanttipussia ja totesi sen olevan tallella.

”Minulla oli loppujen lopuksi hiton hyvä onni”, hän sanoi ääneen, ja melkein samassa viisikymmentä mustaa ponnahti pystyyn ja kävi hänen kimppuunsa. Hyökkäys oli niin raju ja yllättävä ettei espanjalainen saanut min-käänlaista tilaisuutta puolustautua. Hänet kaadettiin ja sidottiin lujasti ennen kuin hän edes tajusi mitä hänelle oli tapahtunut.

”Oi, apinain Tarzan, sain sinut lopultakin”, riemuitsi ihmissyöjä Obebe, mutta Esteban ei ymmärtänyt sanaakaan eikä hän näin ollen voinut vastata. Hän puhui Obebel-le englantia, jota kieltä päällikkö ei kuitenkaan ymmärtänyt.

Vain yhdestä asiasta Esteban oli varma. Hän oli joutunut vangiksi ja hänet vietiin takaisin sisämaahan päin. Kun he saapuivat Obeben kylään, naiset ja lapset ja sinne jääneet soturit riemastuivat. Mutta poppamies pudisti päätään, irvisti rumasti ja ennusti pahoja.

”Te olette siepanneet jokipirun. Emme saa enää kaloja. Pian vaikea sairaus kohtaa Obeben heimoa, ja kaikki kuolevat kuin kärpäset.” Mutta Obebe nauroi poppamiehelle, sillä vanhana miehenä ja suurena kuninkaana hän oli tullut erittäin viisaaksi, ja viisas ihminen on taipuvainen suhtautumaan epäilevästi uskontoon.

”Sinä saatat nauraa nyt, Obebe, mutta et naura myöhemmin. Odota vain”, sanoi poppamies.

”Sitten minä vasta nauran, kun surmaan omakätisesti apinain Tarzanin. Syötyämme hänen sydämensä ja lihansa kukaan meistä ei enää pelkää paholaisiasi.”

”Odota niin näet”, uhkaili vihainen poppamies.

Espanjalainen heitettiin lujasti sidottuna likaiseen majaan, jonka oviaukosta hän näki kylän naisten sytyttävän tulta patojen alle illan juhlaa varten. Esteban Mirandan otsalle kirposi kylmä hiki, kun hän katseli näitä kaameita valmisteluja, joiden merkitystä oli mahdotonta käsittää väärin, sillä kyläläisten viittoilu ja katseet kohdistuivat siihen majaan, jossa hän makasi.

Päivä oli kallistumassa iltaan, ja espanjalainen arveli että hänen jäljellä olevat elintuntinsa olivat laskettavissa kahdella sormella, kun joen suunnalta kuului kimeä kirkaisu, joka pirstoi viidakon hiljaisuuden ja hätkähdytti kyläläisiä. Seuraavassa hetkessä he juoksivat kuin hulluina sinne päin, mistä pelästyneet huudot kuuluivat. Mutta he tulivat liian myöhään, he ennättivät vain nähdä ison krokotiilin vetävän naisen veden alle.

"Oi, Obebe, mitä sanoinkaan?" kysyi poppamies kiihtyneenä. "Jokipiru on jo alkanut kostaa heimollesi."

Tietämättömät ja taikauskoon taipuvaiset kyläläiset katsoivat pelokkaina poppamiehestä päällikköönsä. Obebe rypisti otsaansa. "Vankimme on apinain Tarzan", päällikkö intti.

"Hän on jokipiru, joka esiintyy apinain Tarzanin hahmossa", väitti poppamies.

"Se nähdään! Jos hän on jokipiru, hän pääsee pakenemaan kahleistamme. Jos hän on apinain Tarzan, hän ei pääse. Jos hän on jokipiru, hän ei kuole luonnollisella tavalla niin kuin ihmiset, vaan hän elää ainiaan. Jos hän on apinain Tarzan, hän kuolee jonakin päivänä. Pidetään varuudessa ja katsotaan, kunnes meille selviää, onko hän apinain Tarzan vai jokipiru."

"Kuinka se selviäisi?" kysyi poppamies.

"Hyvin yksinkertaisella tavalla", vastasi Obebe. "Jo

havaitsemme jonakin aamuna että vanki on karannut, tiedämme että hän oli jokipiru. Koska emme ole vahingoittaneet häntä, vaan syöttäneet hänet hyvin täällä kylässä, hän pysyy ystävänä eikä kosta meille. Mutta ellei hän pääse pakenemaan ja kuolee luonnollisella tavalla, tiedämme että hän oli apinain Tarzan. Jos siis pidämme häntä vankeudessa kuolemaan asti, tiedämme varmasti että hän oli apinain Tarzan.”

”Entä ellei hän kuole?” kysyi poppamies ja raapi kähärää päätään.

”Silloin tiedämme että olit oikeassa ja että hän todellakin on jokipiru”, huudahti Obebe voitonriemuksella.

Päällikkö poistui käskemään naisia viemään ruokaa espanjalaiselle, mutta poppamies jäi miettiväisenä keskelle kylänraittia raapimaan päätään.

Ja näin Esteban Miranda, satumaisen timanttiaarten haltija, tuomittiin elinkautiseen vankeuteen ihmissyöjien kylässä.

Estebanin piileskellessä mökissä hänen petollinen liittolaisensa Owaza oli maannut kultaharkkojen kätköpaikkaa vastapäätä olevalla jokitörmällä ja nähnyt Tarzanin ja wazien tulevan etsimään kultaa ja poistuvan taas. Seuraavana aamuna Owaza tuli viidenkymmenen läheisestä kylästä palkkaamansa miehen kanssa kaivamaan ylös kullan ja viemään sen rannikolle päin.

Illalla Owaza leiriytyi pikkuruisen kylän ulkopuolelle. Kylässä ei ollut nimeksikään sotureita. Vanha päällikkö kutsui Owazaa luokseen ja tarjosi tälle ruokaa ja päihdyttävää juomaa. Sillä aikaa päällikön miehet kävivät tapaanassa Owazan kantajia ja esittämässä heille lukemattomia kysymyksiä, kunnes totuus lopulta paljastui: Owazan kan-

tajat kuljettivat paljon keltaista kultaa.

Kun päällikkö sai tiedon tästä, hän huolestui ensin kovasti, mutta sitten hänen kasvoilleen välähti hymy. Näin hän jutteli puolijuopuneelle Owazalle:

”Sinulla on paljon kultaa ja se on raskas taakka. Sinulla on varmaan vaikea saada miehet kantamaan sen rannikolle asti.”

”Totta, mutta minä maksan heille hyvin”, vastasi Owaza.

”Täytyisikö sinun maksaa heille yhtä paljon, jos he eivät veisi sitä niin kauas?”

”Ei tietenkään, mutta en pääse eroon siitä täällä päin.”

”Tiedän paikan, missä voisit päästä eroon siitä. Sinne on vain kahden päivämarssin matka”, sanoi vanha päällikkö.

”Missä?” kysyi Owaza. ”Kuka ostaisi kullan minulta täällä sisämaassa?”

”Tiedän valkoisen miehen, joka antaa sinulle pienen paperin siitä, ja sen paperin voit viedä rannikolle. Sillä saat täyden vastineen kullastasi.”

”Kuka ja missä se valkoinen mies on?”

”Hän on ystäväni. Jos tahdot, opastan sinut huomenna hänen luokseen. Ota mukaasi kaikki kulta niin saat se pienen paperin.”

”Silloin minun tarvitsee maksaa kantajille ihan vähän”, sanoi Owaza.

Kantajat iloitsivat kuullessaan seuraavana päivänä että heidän tarvinnutkaan lähteä rannikolle asti, sillä ei edes maksun houkutus voinut voittaa heidän vastenmielisyyttään ja pelkoaan lähteä pitkälle matkalle kauas kotiseudultaan. Siksi he olivat erittäin onnellisia aloittaessaan tuon kahden päivän taivalluksen koilliseen päin. Owaza oli myös iloinen, samoin vanha päällikkö joka lähti mukaan. Owaza ei vain osannut arvata, miksi ukko oli niin tyytyväinen.

Heidän marssittuaan lähes kaksi päivää päällikkö lähetti yhden omista miehistään viemään viestiä.

”Lähetän sanan ystävälleni, pyydän häntä tulemaan vastaan ja opastamaan meidät kyläänsä.” Ja kun tämä pieni karavaani muutamia tunteja myöhemmin astui viidakosta laajalle ruohosavannille, se näki suuren nopeasti lähestyvän soturijoukon. Owaza pysähtyi.

”Keitä nuo ovat?”

Ne ovat ystäväni satureita. Hän on heidän joukossaan. Näetkö?” ja päällikkö osoitti juoksujalkaa lähestyvää mustien kärjessä olevaa hahmoa. Joukon keihäät ja sulat loistivat auringonpaisteessa.

”He tulevat sotimaan eivätkä rauhan miehinä”, sanoi Owaza pelokkaana.

”Se riippuu sinusta, Owaza.”

”En ymmärrä sinua.”

”Ymmärrät aivan kohta, kun ystäväni ennättää tänne.”

Soturien tultua lähemmäksi Owaza näki että heidän johtajanaan oli valkoinen jätti, jota hän erehtyi luulemaan Estebaniksi, liittolaisekseen, jolta hän oli petollisesti karanut. Owaza kääntyi päällikön puoleen. ”Sinä olet pettänyt minut!” hän huusi.

”Odota, sinulta ei riistetä mitään sellaista, mikä sinulle kuuluu”, vastasi vanha päällikkö.

”Kulta ei ole hänen. Hän varasti sen”, huudahti Owaza osoittaen Tarzania, joka pysähtyi hänen eteensä, mutta piittaamatta hänestä kääntyikin päällikön puoleen.

”Miehesi toi minulle sanan. Tarzan ja hänen wazirinsa ovat tulleet katsomaan, mitä he voivat tehdä vanhan ystävänsä hyväksi.”

Päällikkö hymyili. ”Sinun sanansaattajasi tuli luokseni neljä päivää sitten, oi Tarzan, ja kaksi päivää myöhemmin

tuli tämä mies, joka kantajineen oli matkalla rannikolle kultaharkkojen kanssa. Kerroin hänelle että minulla on ystävä, joka ostaa kultaharkot ja antaa niistä pienen valkoisen paperin, mutta tietysti vain siinä tapauksessa että kulta kuuluu Owazalle.”

Apinamies hymyili. ”Olet toiminut hyvin ystäväni. Kulta ei kuulu Owazalle.”

”Ei se myöskään kuulu sinulle. Sinä et ole apinain Tarzan. Minä tunnen sinut. Tulit neljän valkoisen miehen ja yhden naisen kanssa varastamaan kullan Tarzanin maasta ja sitten sinä varastit sen omilta ystäviltäsi.”

Päällikkö nauroi, wazirit nauroivat. Apinamiehen suu venyi hymyn häiväksi.

”Se toinen oli petturi, Owaza, mutta minä olen apinain Tarzan ja kiitän sinua siitä että toit kulla minulle. Tule tänne, täältä on vain muutaman kilometrin matka kotiini”, apinamies sanoi ja pakotti Owazan ohjaamaan kantajiaan vieämään kultaharkot Greystoken talolle. Siellä Tarzan maksoi kantajille, antoi heille ruokaa ja lähetti heidät seuraavana aamuna takaisin omaan maahansa. Ja heidän mukanaan hän lähetti Owazan annettuaan tälle ensin arvokkaan lahjan ja varoitettuaan tätä koskaan palaamasta Tarzanin maahan.

Vieraiden lähdettyä Tarzan, Jane ja Korak seisoivat talon kuistilla, ja Jad-bal-ja makasi heidän jalkojensa juurella. Apinamies kiersi kätensä vaimonsa hartioille.

”Minun täytyy perua sanani. Minähän väitin ettei Opari kulta ollut minua varten, mutta nyt näet edessäsi uuden omaisuuden, joka on tullut tänne Oparin aarrekkammiosta ilman myötävaikutustani.”

”Kunpa joku vielä toisi timantitkin takaisin”, nauroi Jane.

”Se mahdollisuus on mennyt, ne ovat epäilemättä Ugogo-joen pohjalla”, Tarzan sanoi.

Ja kaukana Ugogo-joen rannalla sijaitsevan ihmissyöjä Obeben kylässä Esteban Miranda makasi hänelle osoitetussa likaisessa majassa ja hekumoi omaisuudesta, jota hän ei voisi koskaan käyttää hyväkseen jouduttuaan Obeben typeryden ja taikauskon vuoksi tuomituksi elinkautiseen vankeuteen.

SISÄLTÖ

1.	Kultainen leijona	7
2.	Jad-bal-jan kasvatus	19
3.	Salaperäinen kohtaus	26
4.	Jalanjäljet	37
5.	Kohtalokkaat tipat	49
6.	Kuolema kintereillä	61
7.	”Sinun täytyy uhrata hänet”	73
8.	Salaisuus menneiltä ajoilta	82
9.	Kuoleman airut	97
10.	Mieletön petos	107
11.	Outoa suitsutusta	123
12.	Kultaharkot	137
13.	Kummallinen torni	147
14.	Kauhujen sali	159
15.	Verellä piirretty kartta	173
16.	Timanttivarasto	185
17.	Liekkien uhri	199
18.	Koston polulla	211
19.	Surmaava keihäs	222
20.	Kuolleen paluu	236
21.	Anastajien kohtalo	249

WISOY . TASKUKIRJASTO

1. Lewis Wallace: BEN-HUR
2. Eric Linklater: JUAN AMERIKASSA
3. Alistair MacLean: SAATTUE MURMANSKIIN
4. Axel Munthe: HUVILA MEREN RANNALLA
5. Henryk Sienkiewicz: RISTIRITARIT
6. Pearl S. Buck: HYVÄ MAA
7. Alistair MacLean: NAVARONEN TYKIT
8. Mika Waltari: KAARINA MAUNUNTYTÄR
9. Nordhoff & Hall: KAPINA LAIVASSA
10. D. H. Lawrence: POIKIA JA RAKASTAJIA
11. Theodor Plievier: STALINGRAD
12. Nikolai Gogol: KUOLLEET SIELUT
13. Saburo Sakai: SAMURAI
14. Aleksis Kivi: SEITSEMÄN VELJESTÄ
15. Richard Gordon: KAPTEENIN PÖYTÄ
16. Erkki Palolampi: KOLLAA KESTÄÄ
17. Ferdinand Sauerbruch: ELÄMÄNI KIRURGINA
18. Annikki Sankari: PÄÄSKYT PALAAVAT
19. Erich Gimpel: AMMATTIVAKOILIJA
20. Aapeli: ONNEN PIPANOITA
21. Josef Martin Bauer: PAKO SIPERIASTA
22. Giovanni Guareschi: ISÄ CMILLON KYLÄ
23. Dale Carnegie: MITEN SAAN YSTÄVIÄ, MENESTYSTÄ
VAIKUTUSVALTAA
24. Karel Čapek: SALAMANTERISOTA
25. Camillo Branchi: SINISILTÄ SAARILTA ATOLLIEN
AURINKOON
26. Wolfgang Ott: HAIT JA PIENET KALAT
27. Artturi Leinonen: PUNAISEN AALLON AJELEMANA
28. Axel Hambræus: UDDARBON PAPPI
- 29—32. Tauno Kuosa: JOKAMIEHEN SUOMEN HISTORIA
1—4
33. Olavi Siippainen: LOPPUUN SAAKKA
34. Santeri Alkio: PUUKKOJUNKKARIT
35. Reino Lehväslaiho: PANSSARISOTAA
36. Helen Keller: ELÄMÄNI TARINA

37. Lin Jutang: LESKI, NUNNA JA KURTISAANI
38. Theodor Plievier: MOSKOVA
39. Toivo Pekkanen: MUSTA HURMIO
- 40—41. Selma Lagerlöf: GÖSTA BERLINGIN TARU 1—2
42. Karen Blixen: NORDERNEYN TUHOTULVA
43. Karen Blixen: HELSINGÖRIN PERHEJUHLA
44. Theodor Plievier: BERLIINI
45. Heinrich Gerlach: PETETTY ARMEIJA
46. Alistair MacLean: PELKO ON ASEENI
47. E. N. Manninen: TUNTURI UHKA
48. David Howarth: ME KUOLEMME YKSIN
49. Nordhoff & Hall: MEREN VOITTAJAT
50. Richard Wright: MUSTA POIKA
51. C. S. Lewis: PAHOLAISEN KIRJEOPISTO
52. Halldór Kiljan Laxness: LÄPI HARMAAN KIVEN
53. Erskine Caldwell: GEORGIAN POIKA
54. Daphne du Maurier: REBEKKA
55. Veikko Huovinen: RAUHANPIIPPU
56. Hj. Nortamo: RAUMLAISSI JAARITUKSI
57. George Orwell: VUONNA 1984
58. Ilja Ilf & Jevg. Petrov: KAKSITOISTA TUOLIA
59. Elizabeth Goudge: VANHA MAJATALO
60. Daphne du Maurier: KOLMEN PIIRI
61. Charlotte Brontë: KOTIOPETTAJATTAREN ROMAANI
62. Emily Brontë: HUMISEVA HARJU
63. Charles Dickens: KAKSI KAUPUNKIA
64. F. M. Dostojevski: RIKOS JA RANGAISTUS
- 65—68. Leo Tolstoi: SOTA JA RAUHA 1—4
- 69—71. John Galsworthy: FORSYTEIN TARU 1—3
72. Aapeli: MEIDÄN HERRAMME MUURAHAISIA
73. Sinclair Lewis: PYHÄ BIRGITTA
75. Jorma Korpela: TOHTORI FINCKELMAN
- 76—78. Leo Tolstoi: ANNA KARENINA 1—3
79. Stendhal: PUNAINEN JA MUSTA
80. Anton Tšehov: KIRJAVIA KERTOMUKSIA
81. Frank B. Gillbreth Jr. & Ernestine Gilbreth Carey:
TUSINOITTAIN HALVEMMALLA
82. Trygve Gulbrandsen: METSIEN HUMINA
83. Mika Waltari: TANSSI YLI HAUTOJEN

- 84—85. Mika Waltari: SINUHE, EGYPTILÄINEN 1—2
 86. Mika Waltari: FINE VAN BROOKLYN
 87. Väinö Linna: TUNTEMATON SOTILAS
 88—90. Väinö Linna: TÄÄLLÄ POHJANTÄHDEN
 ALLA 1—3

Taskukirjaston Siniset

Täydellisen valikoiman taskusarja

91. Mario Puzo: KUMMISETÄ
 92. Alistair MacLean: KOTKAT KUUNTELEVAT
 93. Agatha Christie: SININEN JUNA
 94. Zane Grey: YKSINÄISEN TÄHDEN HARHAILIJA
 95. Raija Kauttu: SANKKALAN KARTANON ROUVAT
 96. Mazo de la Roche: JALNAN SYNTY
 97. Berta Ruck: KEVÄTTÄ JA RAKKAUTTA
 98. Gunnar Widegren: PÖRRI — SE OLEN MINÄ
 99. Veikko Huovinen: LAMPAANSYÖJÄT
 100. Anni Swan: OLLIN OPPIVUODET
 101. A. A. Milne: NALLE PUH
 102. Eric Knight: LASSIE PALAA KOTIIN
 103. Alistair MacLean: PAKO YLI JAAVAN MEREN
 104. Eric Williams: HYPPYARKKU
 105. Agatha Christie: VAARALLINEN TALO
 106. Erich Maria Remarque: LÄNSIRINTAMALTA EI MITÄÄN
 UUTTA
 107. Mazo de la Roche: JALNAN AAMU
 108. Mazo de la Roche: JALNAN KOTIOPETTAJATAR
 109. Annikki Sankari: PUNAISET MAARIANKÄMMEKÄT
 110. Sigrid Boo: KYÖKIN PUOLELLA
 111. John Finnemore: ROBIN HOOD
 112. Anni Swan: IRIS RUKKA
 113. Astrid Lindgren: VAAHTERAMÄEN EEMELI
 114. Erich Kästner: POJAT SALAPOLIISEINA

115. Alistair MacLean: VIIMEINEN RINTAMA
116. Sax Rohmer: TRI FU-MANCHU, KAUHUIJEN MIES
117. Desmond Bagley: KULTAINEN KÖLI
118. Agatha Christie: KYMMENEN PIENTÄ NEEKERIPOIKAA
119. Zane Grey: AAVIKON RATSASTAJA
120. Mazo de la Roche: JALNAN NUORI RENNY
121. Sue Kaufman: KOTIROUVAN HUPSU PÄIVÄKIRJA
122. Daniel Katz: KUN ISOISÄ SUOMEEN HIIHTI
123. Harald Selmer-Geeth: SILTALAN PEHTORI
124. Eva Ramm: PÖLYÄ AIVOISSA
125. PULMIA JA PÄHKINÖITÄ
126. MAAILMAN PARHAITA SATUJA I
127. Edgar Rice Burroughs: TARZAN, APINAIN KUNINGAS
128. Edgar Rice Burroughs: TARZANIN PALUU
129. Edgar Rice Burroughs: TARZANIN PEDOT
130. Edgar Rice Burroughs: TARZANIN POIKA
131. Edgar Rice Burroughs: TARZAN JA OPARIN AARTEET
132. Edgar Rice Burroughs: TARZANIN VIIDAKKOSEIKKAILUJA
133. Edgar Rice Burroughs: TALTUMATON TARZAN
134. Edgar Rice Burroughs: KAUHEA TARZAN
135. Edgar Rice Burroughs: TARZAN JA KULTALEIJONA
136. Edgar Rice Burroughs: TARZAN JA PIKKUVÄKI
137. Edgar Rice Burroughs: TARZAN, VIIDAKON VALTIAS
138. Edgar Rice Burroughs: TARZAN JA KADONNUT VALTAKU
139. Edgar Rice Burroughs: VOITAMATON TARZAN
140. Edgar Rice Burroughs: URHEA TARZAN
141. Edgar Rice Burroughs: TARZAN JA KULTAKAUPUNKI
142. Edgar Rice Burroughs: MARSIN SANKARI
143. Edgar Rice Burroughs: MARSIN JUMALAT
144. Edgar Rice Burroughs: MARSIN SOTAVALTIAS

TASKUKIRJASTO (jatkoa)

- 145—147. Miguel de Cervantes Saavedra: DON QUIJOTE 1—3
148. Eila Pennanen: VALITUT NOVELLIT
149. George Orwell: ELÄINTEN VALLANKUMOUS

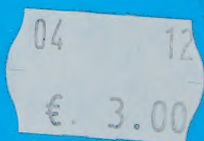
**täydellisen
valikoiman
taskusarja**

1. Tarzan, apinain kuningas
2. Tarzanin paluu
3. Tarzanin pedot
4. Tarzanin poika
5. Tarzan ja Oparin aarteet
6. Tarzanin viidakkoseikkailuja
7. Talttumaton Tarzan
8. Kauhea Tarzan
9. Tarzan ja kultaleijona
10. Tarzan ja pikkuväki
11. Tarzan, viidakon valtias
12. Tarzan ja kadonnut valtakunta
13. Voittamaton Tarzan
14. Urhea Tarzan
15. Tarzan ja kultakaupunki

Tarzan löytää orvoksi jääneen leijonanpennun ja kasvattaa tästä uskollisen ystävän. Lähtiessään taas kerran Oparin aarrekammioihin Tarzan jättää täysikasvuisen Jad-baljan kotiin. Mutta kultaleijona karkaa mustalta hoitajalta ja lähtee etsimään isäntäänsä. Tarzan on joutunut Oparissa pahaan pulaan, mutta ylipapitar La auttaa hänet pakenemaan Timanttitalatsin laaksoon, jossa merkilliset gorillamiehet pitävät mustia alkuasukkaita orjinaan. Täällä seikkaillessaan Viidakon valtias saa odottamatonta apua kultaleijonalta.

Tarzan on maailmankuulun seikkailusarjojen tekijän Edgar Rice Burroughsin (1875–1950) kuuluisin ja elinvoimaisin sankari. Tarzanista on vuosikymmenien aikana julkaistu kymmeniä kirjoja ja kymmenet elokuvat ovat esitelleet hänen uskomattomia taitojaan.

TARZAN 9.

N8453

ISBN 951-0-06875-6